

Matei Vişniec

OMUL DIN CERC

(teatru scurt 1977- 2010)

OMUL DIN CERC © Matei VIŞNIEC
Editura Paralela 45

Cuprins:

- Ce este o piesă scurtă?
- Păianjenul în rană (1986)
- Ultimul Godot (1987)
- Apa de Havel (1988)
- Buzunarul cu pâine (1982)
- Dinții (1980)
- Omul care vorbește singur (1979)
- Sufleurul fricii (1977)
- Teatru descompus, sau omul pubelă (1992)
- Imaginează-ți că ești Dumnezeu (2004)
- Occident express (2006)
- Recviem (2000)
- Ușa (1978)
- Și cu violoncelul ce facem? (1990)

Ce este o piesă scurtă?

Iată o întrebare pe care mi-o pun de mulți ani, de peste 35 de ani, de când scriu, de fapt piese de teatru, iar unele *ies scurte*. O piesă scurtă este de fapt un copil care decide la un moment dat că nu mai vrea să crească. El poate decide acest lucru la trei ani, la patru ani, la șapte ani, chiar la unsprezece ani, în orice caz, înainte de a ieși din copilărie... Toată *potențialitatea* sa de viață rămîne intactă, se poate ghici în el un întreg destin, numai că el rămîne... mic.

Întotdeauna am considerat că scriitorul este de fapt cineva care lucrează cu un material viu, acest material viu fiind *textul*. Iar *textul*, fiind viu, are legile sale. Odată lansat, odată stîrnite energiile sale lăuntrice, tu ca scriitor nu mai poți face chiar ce vrei. *Textul* începe să-ți dicteze el anumite direcții, îți impune voința sa interioară. De multe ori mi s-a întîmplat, scriind o piesă, să descopăr cu stupeoare că un personaj pe care îl doream secundar începe să-și *facă din ce în ce mai mult loc*, să crească și să ia locul personajelor care în mintea mea erau principale. Există, de altfel, în fiecare piesă, o luptă între personajele *principale*, cele *secundare* și cele *fulgurante*. Ca în orice spațiu de viață, deci și în universul *textului*, lupta pentru supraviețuire și afirmare este atroce...

Pe de altă parte, un embrion de poveste, o situație dramatică abia schițată începe, de la primele replici uneori, să-și prefigureze volumul, dimensiunea. Simt atunci că piesa respectivă va fi scurtă pentru că are o capacitate limitată de creștere... Dincolo de un anumit punct, dacă aș încerca să o mai dezvolt, n-aș face decît să trag de text ca de o gumă de mestecat... și nu se face. Pînă la urmă, reușita mea în calitate de dramaturg, este de *a nu scrie*, de a nu încărca în mod forțat un text pe care îl simt de la început că vrea să se oprească la pagina patru, la pagina șapte, la pagina treisprezece. Știu atunci, simt ascultînd vibrațiile interioare ale *textului*, că n-aș face decît să provoc prăbușirea întregului edificiu dacă aș mai adăuga un singur cuvînt. E ca și cum n-ai ști să te oprești cînd construiești castele din cărți de joc: în momentul cînd vrei cu tot dinadinsul și împotriva naturii să mai adaugi o carte, toată arhitectura concepută cu migală se dărîmă.

O piesă scurtă este un exercițiu de captare a emoției dintr-o singură mișcare, un joc stilistic în care îți propui să obții maximum de efecte cu minimum de mijloace. O piesă scurtă mai este o probă de prestidigitație, în care timpul și emoția se află într-un raport invers proporțional. Și pe bună dreptate pentru că într-un *timp* scurt încerci să concentrezi o încărcătură mare de *emoție*.

În ce mă privește, dorința de a scrie piese scurte revine în viața mea periodic, oarecum ca o cometă... Din cînd în cînd, din motive misterioase, simt că trebuie să scriu cîte o piesă scurtă. Derivînd fără încetare pe oceanul

literaturii, am uneori senzația că tocmai plutesc pe deasupra unor zăcămintele de scoici dintre care unele conțin mici perle. Și atunci procedez la fel precum căutătorii de perle, plonjez în apele nu tocmai transparente ale oceanului de idei și cuvinte pentru a încerca să aduc la suprafață o mică lacrimă de sidef, dintre acelea care intră în categoria bijuteriilor. Perlele sunt însă rare, trebuie să plonjez de sute de ori ca să aduc la suprafață din când în când câte una.

Matei Vișniec

NOTĂ: Ordinea acestor texte nu este chiar cronologică, este mai degrabă una incitativă la lectură. Prima piesă scurtă pe care am considerat-o demnă de a fi publicată este "Sufleurul fricii", scrisă prin 1977. Următoarele sunt "Ușa", "Apa de Havel", "Omul care vorbește singur", "Buzunarul cu pâine", "Păianjenul în rană", "Ultimul Godot", toate scrise până la plecarea mea din țară, în 1987. Culegerea intitulată "Teatru descopul, sau omul pubelă" face parte dintr-o altă aventură, le-am scris întâi în franceză și apoi în românește, prin 1992-1993. Alte texte scurte reunite în această antologie fac parte din volumele "Imaginează-ți că ești Dumnezeu" și "Occident express", publicate la Paralela 45. Mi s-a părut important să propun publicului această antologie într-un moment când peisajul teatral din România evoluează și se face tot mai mult teatru în școli. Toate aceste texte pot deveni o materie pentru spectacole bazate pe module a căror combinare rămâne la latitudinea actorilor și a regizorilor.

PĂIANJENUL DIN RANĂ

personaje:

BEGAR
HUMIL
CEL RĂNIT SUB COASTĂ

Pe culmea unei coline - trei crucificați. Cu jumătate de oră înainte de apusul soarelui. Cele trei cruci sunt așezate în formă de U, cu deschiderea spre public.

În mijloc zace ținut CEL RĂNIT SUB COASTĂ.

În stânga - BEGAR.

În dreapta - HUMIL.

Crucificații nu mai au mult de trăit. CEL RĂNIT SUB COASTĂ pare a fi în starea cea mai jalnică. Cele trei trupuri aproape dezbrăcate sunt pline de sânge, de noroi, de sudoare.

Personajele vor vorbi cu greutate, cu gurile mereu avide de aer, gâfâind și plătind cu sudoare și sânge fiecare vorbă.

Undeva într-un șanț aflat în primul plan, doi soldați (din care nu se văd decât coifurile) joacă zaruri. Două lăncii cu însemnele romane sprijinite de buza șanțului.

HUMIL:

(Cu mari eforturi, aproape asfixiindu-se.) Begar... (Mai mult muget.) Begar...

BEGAR:

(Își ridică pleoapele cu mare greutate. Privirea rătăcește mult până să-l descopere pe cel care a vorbit.) Ce-i?...

HUMIL:

Văd 'eva...

BEGAR:

(Respiră sacadat, avid de aer.) Aha...

HUMIL:

(Indică printr-o aplecare a frunții.) Văd o... Văd... acolo...

BEGAR:

(Fără a putea fixa punctul indicat.) U'de?

HUMIL:

A'colo...

BEGAR:

Ce...?

HUMIL:

E... e... Ceva... Ceva ne'ru...

BEGAR:

(Neputincios și plictisit.) Ei, draci!

HUMIL:

Nu, nu... E... e o coro'îșniță...

BEGAR:

(Încearcă să-și concentreze toată puterea în priviri.) Un'e?

HUMIL:

Sau... un păianjen... E... e un păia'jen... Sau o coro'îșniță...

BEGAR:

(Pufnind dezamăgit.) Ei ș' ?

HUMIL:

(Își rotește capul ca într-un coșmar.) Mi-e silă... Mi-e silă, m-auzi?
(Aproape plângând.) Scârbele astea...

BEGAR:

Las'... Nu mai e mult...

HUMIL:

(Agitat) Ba mai e...

BEGAR:

Nu 'ai e...

HUMIL:

(Pauză. Apoi disperat.) Be'ar!... Be'ar!

BEGAR:

(Șoptit) Taci!... Taci!...

HUMIL:

Ci'e... Ci'e are cruce pe... pe spate?

BEGAR:

(Încercând să-l calmeze pe HUMIL.) Taci... Ne-audăștia...

HUMIL:

Păia'jenu?... sau coro'inița?... Ci'e are cruce pe spate?

BEGAR:

(Amețit de întrebare.) Cuum?

HUMIL:

(Către CEL RĂNIT SUB COASTĂ.) Auzi... tu... tu, mortule... Tu 'are le știu... Tu 'are le zici... Zi, mă, cine are cruce pe spate?

BEGAR:

(Icnind după fiecare cuvânt.) Lasă-l... Lasă-l ...

HUMIL:

De ce?... El... el care se dă 'mpărat...

BEGAR:

Lasă-l că-i mort.

HUMIL:

(Către CEL RĂNIT SUB COASTĂ.) Mă... Tu care ești mort... Ești mort?... Prefăc'le... Tu... *(Către BEGAR.)* Ai văz't? *(Pierdut, mai mult pentru sine.)* A a'ut noroc... a mierlit-o primu'...

CEL RĂNIT SUB COASTĂ:

(Fără să deschidă ochii.) Nu-s mort.

HUMIL:

'uum?... Ai zis ceva? *(Către BEGAR.)* A zis ceva? Ce-a zis?

BEGAR:

N-a zis nimic.

HUMIL:

Asta-i nimic?... Asta-i nu-i... nimic... (*Către CEL RĂNIT SUB COASTĂ.*) Ce-ai zis? Zi ce-ai zis dac-ai zis...

CEL RĂNIT SUB COASTĂ:

Nu sunt... (*Se îneacă și pare că-și varsă sufletul.*) Sunt viu...

HUMIL:

(*Răcnind.*) Auzi, Be'ar?

BEGAR:

(*Indiferent.*) Da...

HUMIL:

E viu.

BEGAR:

'a...

HUMIL:

(*Către CEL RĂNIT SUB COASTĂ.*) De ce... de ce nu mori? Dac-ai har... Dac' ești hristos... De ce nu mori oda'ă? Dac' ești hristos și-mpărat? De ce nu mori oda'ă... ca s' scapi?

CEL RĂNIT SUB COASTĂ:

Nu pot să scap...

BEGAR:

(*Râde cu mare greutate. Fiecare hohot de râs îl resimte ca o durere în adâncul cărnii.*) He... He-he...

HUMIL:

(*Râde și el crud.*) He-he... Mincinos'le... Panglicar'le... Cutră...

BEGAR:

(*Molfăindu-și saliva, cu dispreț.*) 'n flecar... Zic'tor de vorbe...

CEL RĂNIT SUB COASTĂ:

(*Își deschide ochii limpezi.*) Nu... nu... nu sunt vorbe...

BEGAR:

(Mai mult pentru sine.) Nu-s vorbe?... Sperjur'le... Sfârâit'le... Făct'or și-ngânat cu noaptea c-ești... *(Cu răutate crescândă.)* Puți, nenor'cit și ticălos c-ești... Îți pute coasta... Ai ticăloșit aeru' și d-aia... *(Se îneacă și tușește sălbatic.)*

Pauză. Unul din soldați scoate un strigăt de bucurie și începe să râdă cumplit.

HUMIL:

(Își înalță gâtul cât poate.) 'uum?... Cât?... Cât a dat? Be'ar, uită-te tu...

BEGAR:

'u văd... 'u văd nimic... Cred că 'u mai văd...

HUMIL:

Uită-te cât a dat!... Are șase? *(Face eforturi să zărească ce se petrece în șanț.)* Câți de șase?

BEGAR:

'u mai văd... *(Icnește. Mugește mai mult răpus de o durere sufletească.)* 'uu mai văd... 'umil!... Mi s-a scurs ochiu' !

HUMIL:

(Înnebunit de curiozitate.) 'um?... Cât?... A dat șase? A dat sau n-a dat?

CEL RĂNIT SUB COASTĂ:

A dat.

HUMIL:

Câți?

CEL RĂNIT SUB COASTĂ:

Cinci...

HUMIL:

'inci?... Mamăăă!... 'inci de șase... 'nseamnă c-o s-umfle grăsanu' toat' lovelele... Știi... *(Obosit, epuizat.)* Nu vreau să câștige grăsanu'... *(Rămâne un timp cu capul atârnat peste piept. Apoi, ca dintr-un vis.)* 'reau să câștige slăbanogu'... *(Pauză lungă. Cei trei par a fi amușit definitiv. Apoi, foarte stins.)* Slăbanogu'... 'reau să...

BEGAR:

(Brusc începe să geamă și apoi să urle de durere.) Ah... Ah!

HUMIL:

(Ca din vis.) 'e-i?... Ce vrei tu... ucigaș... ucigaș... de... de... tată...

CEL RĂNIT SUB COASTĂ

(La fel, în transă.) Ucigaș?... Ucigaș de tată?

BEGAR:

'u mai simt... 'u mai simt picioru'... *(Scânțește ca un copil.)* 'u mai simt nimic...

HUMIL:

(Către CEL RĂNIT SUB COASTĂ.) Ucigaș, la... *(Înviorat de un gând.)* A'zi... e rău?... E rău, nu?... E p'cat mare, nu? *(Șoptit.)* Auzi, hristos'le... Eu... Eu vreau să cred! 'nțelegi? Vreau! Jur! Jur că vreau să cred... Hristos'le, m-auzi?... Dintotd'auna mi-am dorit să cred... Fă-mă să cred, Hristos'le... Fă-mă să cred, mă faci? Mă auzi? *(Urlând.)* Mă auzi?... *(Mai încet, conspirativ.)* M-auzi? Om'le, m-auzi?

CEL RĂNIT SUB COASTĂ:

Te aud.

HUMIL:

Fă-mă să cred ș-am să cred... Am să-ți fiu slugă, am să-ți fiu d'apostol... Am să-ți spăl picioarele, am să... Vreau să cred, vreau... Dă-mi un semn ș-am să cred, dă-mi... Scoate-ne din cuie ș-am să cred! Dac-ai har și dacă... Dac' ești fiu de Dumnezeu... precum ai zis... Scoate-ne! Să plecăm odată... Dă-ne jos d-aici ș-o să-mpânzim pământu' cu credința pentru tine... 'ai să plecăm d-aici... Dă-ne semnu', poți? Hristos'le, poți? Să plecăm cu semnu', poți? Poți, om'le, poți?

CEL RĂNIT SUB COASTĂ:

Nu pot.

BEGAR:

(Hohotind, la început stăpânit, apoi cu răutate.) 'umil, 'umil... Hoț'le!

HUMIL:

(Scărpînându-se în piept cu bărbia.) Ce 'rei? Ce?

BEGAR:

'umil, 'umil... Șarlatan'le!

HUMIL:

(*Către CEL RĂNIT SUB COASTĂ.*) Nu poți? De ce nu poți? Dac-ești împărat și hristos, de ce nu poți? Cum se poate să nu poți?

CEL RĂNIT SUB COASTĂ:

Nu pot.

BEGAR:

'umil, 'umil... Pungaș'le... Nu te mai sature, ai? Tot timpul vrei să duci de nas pe cineva... He-he....

HUMIL:

(*Scârbit.*) N-am 'is nim'c rău... Am 'is că vreau să cred, ast-am 'is...

BEGAR:

'umil, 'umil... Păcătos'le... Cum s-ajung-apostol... Un păc'tos ca tine?

HUMIL:

(*Se pierde într-un coșmar.*) N-am zis nimc rău... Am 'is ce-am 'is... Și ce?... Am 'is... Să ne dea semnu'... Dacă semnu' e la el... Dac' semnu' nostru-i el...

BEGAR:

(*Către CEL RĂNIT SUB COASTĂ.*) Nu te uita la Humil... Pân' și-n clipa morții... tot ca un borfaș... tot ca un borfaș se poartă... Cu hristosu'... nu trebuie... nu trebuie să fii borfaș... (*Își înghite mereu saliva ca să poată vorbi.*) Om'le... dac-ești hristos... dacă... știi... pleacă măcar tu.... Ș-o să credem în tine... O să murim cu semnu' ăsta... ca niște... ca niște credincioși... auzi om'le... Împărat'le! Pleacă tu... Smulge-te! Calcă peste grăsanu' și peste slăbănogu' și du-te... Ș-o să credem... O să credem... Și nici n-o să mai fie moarte.... Dacă tu... dacă tu faci asta pentru noi... moartea.... Nu mai e! Poți? Om'le, poți?

CEL RĂNIT SUB COASTĂ:

Nu pot.

BEGAR:

(*Disperat.*) Nu poți?

CEL RĂNIT SUB COASTĂ:

Nu pot.

HUMIL:

(Disperat la rândul lui.) Be'ar!... Be'ar!

BEGAR:

(Către CEL RĂNIT SUB COASTĂ.) De ce nu poți?... De ce?

HUMIL:

(Jalnic.) Be'ar!... Păia'njenu'... Co'opișnița...

BEGAR:

(Printre dinți, către CEL RĂNIT SUB COASTĂ.) De ce nu poți, secătură, d' ce?

HUMIL:

(Se zbate disperat pe cruce.) 'u vreau! 'u!

BEGAR:

'umil, prost'le, stai ca lumea...

HUMIL:

'u vreau... O s-urce pe mine... O s-urce...

BEGAR:

'ți cade carnea, 'umil... Nu t' mai zbate...

HUMIL:

E jos!

BEGAR:

'ine?

HUMIL:

Co'opișnița...

BEGAR:

Un'e?

HUMIL:

(Întinde gâtul arătând) A'olo... Vine drept la mi'e... O să mi se urce pe gât...

BEGAR:

Nu e... Nu e nimic, 'umil... Ți se pare...

HUMIL:

A-ncep't s-urce pe lemn... Simt cum a-ncep't să mi s-urce pe lemn...

BEGAR:

Nu mai urcă... S-a oprit...

HUMIL:

Nu cred că s-a oprit. Nu cred!... Nu cred că s-a oprit! (*Înnebunit de gând.*)
Nu cred niciodată... că s-a oprit!...

BEGAR:

S-a oprit. Jur că s-a oprit.

HUMIL:

(*Se zbate dureros.*) Nu s-a oprit... Nu cred că s-a oprit... O să mi se urce
pe burtă... și pe gât... Nu cred...

CEL RĂNIT SUB COASTĂ:

S-a oprit.

BEGAR:

(*Se liniștește dintr-o dată.*) S-a oprit?

CEL RĂNIT SUB COASTĂ:

S-a oprit.

HUMIL:

Ma'ă... Ma'ă... 'ți mulțumesc, ma'ă... (*Gâfâie, sudoarea i se scurge pe
gât. Scărpinându-se tot mai des cu bărbia.*) Doa'ne, 'ți mulțumesc,
doa'ne, hristos'le, ce bine-ar fi dac-ai fi...

BEGAR:

Taci, 'umnul... Odihnește-te mai bine... Odihnește-te ca să mori odihnit...

HUMIL:

Nu vreau să mor odi'nit... (*Către CEL RĂNIT SUB COASTĂ.*) Nu 'reau
să mor odi'nit... M-auzi? Deschide ochii dac' m-auzi... De ce nu
răspunzi? Om'le...

BEGAR:

Lasă-l în pace... Nu vezi că nu mai are sânge?

HUMIL:

Mai are... I se scurge o sorbitură din coastă... Îi trem' ră pielea su' coastă... Dac' îi trem' ră pielea înseamnă că-i viu... (*Către CEL RĂNIT SUB COASTĂ.*) Hristos'le... Fă ceva ca să știu... ca să știu că m-auzi... Deschide-ți ochiu' măcar o dată... O dată și gata.. M-auzi sau nu m-auzi?

BEGAR:

Zi-i să scuipe. Dacă-i viu să scuipe-afar'.

HUMIL:

(*Oarecum persuasiv, lingușitor.*) Hristos'le... Știi ce m-am gândit?... Dac' zici... dac' vrei... Ce-ar fi să dai o ploaie?... Hm?... Fă să plouă, poți? Fă să plouă ș-atunci, atunci... am să cred... și... Atât, fă să plouă! O ploaie scurtă, pân' ce nu se-ntunecă... O să ne răcorim toți trei și... gândacu', da... co'opișnița, da, păia'jenu' o să se-nece! Fă să plouă ș-o să cred în tine, fă să plouă, poți? O să credem amândoi în tine... Be'ar, zi-i să facă...

BEGAR:

(*Hipnotizat de gândul ploii.*) Hai, om'le! Hai, hristos'le! O ploaie scurtă și... ai să ne umpli... o să fim cu sufletu' și... Hai... o ploaie pe față...

HUMIL:

Poți? Spune, poți?

CEL RĂNIT SUB COASTĂ:

(*Își deschide pleoapele cu mare greutate, îi privește pe rând cu o neputință dureroasă și apoi, cu geamătul unui copil bătut, lăsându-și capul în piept.*) Nu pot.

HUMIL:

Măcar... mă'ar fă să ias-un nor... Atât, un nor pe cer...

BEGAR:

Sau, poate ți-e mai ușor să faci... să faci s-adie puțin... s-adie o pală de vânt... Dac'... dac' cel puțin vântu'...

CEL RĂNIT SUB COASTĂ:

(*Disperat.*) Nu pot! Nu pot! Nu pot!

BEGAR:

Nici mă'ar o adiere? Da ce poți?

HUMIL:

Fă să piardă grăsanu'! Să piardă grăsanu' la zaruri... Dă-i slăbănog' lui cinci de șase! Îi dai?... dă-i slăbănog' lui cinci de șase ș-o să credem ș-o să murim mântuiți, ș-o să murim mântuiți ș-o să fie așa cum ai spus...

CEL RĂNIT SUB COAST:

(Înnebunit) Nu pot! Nu pot! Nu pot!

HUMIL:

Nefericit'le... Adem'nitor d-oameni... Mă'ar îndepărtează păia' jenu'... Co'opișnița... Fă-o să plece...

BEGAR:

Chiar așa... așa... asta poate că poți... poate că poți s-o faci... N-o să-ți fie greu... nu-i cine știe ce... Să plece scârba d-aici... să se ducă, să s-amestece cu țărâna, poți?

HUMIL:

(Disperat.) Nu poate! Nu poate! Nu poate să facă nimic... 'umnezeule, de ce nu ești? *(Se frământă și începe din nou să se zbată pe cruce.)* De ce nu ești? Unde ești? De ce, de ce?... *(Către CEL RĂNIT SUB COASTĂ.)* Spune, ești sau nu ești? Ești fiu lui sau nu ești fiu lui?... Ești împărat și 'ristos sau nu ești? Spune-ne că ești ș-o să credem în tine... o să credem în tine... o să fim ș-o să credem... Spune DA...

BEGAR:

(Ca din vis.) Spune DA... spune DA...

HUMIL:

Om'le, ești mort?

BEGAR:

Spune DA... 'ai, spune DA...

CEL RĂNIT SUB COASTĂ

Nu sunt mort...

HUMIL:

Nu ești mort?... Atunci spune DA...

BEGAR:

Spune de tine... Mă'ar tu... crezi?

HUMIL:

Spune DA... Spune odat' DA....

CEL RĂNIT SUB COASTĂ:

Nu sunt mort... Nu sunt mort....

BEGAR:

Cum poți să crezi fără semne? De ce crezi fără semne?

CEL RĂNIT SUB COASTĂ

Nu sunt mort...

HUMIL:

Spune DA, auzi?... Spune DA... Chiar dacă nu ești din osul lui... Spune-atât... DA...

CEL RĂNIT SUB COASTĂ:

Nu sunt mort... Nu sunt... Nu sunt..

HUMIL:

Spune DA... Spune DA chiar dacă-i minciună... Om'le, o s-apună soar'le și-o să rămânem așa... Spune DA!

Pauză. Soldatul cel gras izbucnește din nou în hohote cumplite de râs. Soarele e pe punctul de a coborî dincolo de linia orizontului. Insecta urâtă, grasă și neagră începe să urce pe crucea CELUI RĂNIT SUB COASTĂ.

BEGAR:

(Limpede, slab, terminat.) Iar a câștigat grăsanu'... O, suntem pierduți... 'umil, suntem pierduți... Humil, ni'ic nu e nicăieri, 'umil... Nimic, 'umil, 'umil, ni'ic... nicăieri... Suntem pierduți degeaba, 'umil... *(Își clatină capul în dreapta și în stânga izbindu-l de umeri și de lemnul crucii.)* Nu e ni'ic nicăieri și grăsanu' o să câștige mereu, o să câștige și-o să câștige și-o să tot câștige...

CEL RĂNIT SUB COASTĂ:

Nu... Nu... Nu, Doamne, nu sunt mort...

HUMIL:

(Cu răutate disperată) Ești mort, nenorocit'le... Ai crezut degeaba, nenorocit'le....

BEGAR:

Și grăsanu' o să câștige mereu... Întotd'auna o să câștige, pân' la capăt o să câștige....

CEL RĂNIT SUB COASTĂ:

Doamne, de ce m-ai părăsit?

BEGAR:

(Râde, înecându-se și grohăind.) He-he... Se-ntunecă... Nu-i așa? Se-ntunecă... Ți-e frică, hristos'le, nu-i așa... Ți se răcește carnea, este?

CEL RĂNIT SUB COASTĂ:

(Zbătându-se ușor dar rostind mai tare) Doamne, de ce m-ai părăsit?

HUMIL:

Măcar taci... Mușcă-ți limba și taci... Pedepsește-te pentru vorbăria... *(Dintr-o dată furibund.)* Nu mai vreau să te-aud!... Nu!... Nu mai vreau să te văd...

CEL RĂNIT SUB COASTĂ:

(Urlând cu ultimele forțe.) Doamne, smulge-l de pe mine, Doamne!

BEGAR:

(Uluit de acest strigăt, gâfâind, cu ultimele puteri, către HUMIL.) Ce zice?

HUMIL:

I s-a urcat păia'jenu'... I s-a urcat pe coastă...

BEGAR:

Unde?... Nu mai văd... Unde?

HUMIL:

Pe coastă... O să-i intre păianjenu' în rană...

BEGAR:

(Către CEL RĂNIT SUB COASTĂ) Om'le, n-ai noroc... Om'le... N-ai nici un fel de noroc...

HUMIL:

(Către CEL RĂNIT SUB COASTĂ.) Fă-așa... *(Își scutură pânțele.)* Dă-l jos... O să-ți intre în rană...

BEGAR:

(Scuipă de silă.) Bestia de păia'jen... Scârba... *(Către CEL RĂNIT SUB COASTĂ.)* Hristosule... Nu te lăsa... Strânge-ți burta și pocnește-l dinăuntru...

HUMIL

(Îngrozit, privind spre insectă.) Ce dracu' să-i facem? Nu-l putem lăsa așa...

BEGAR:

(Se apleacă aproape smulgându-se de pe cruce și scuipe spre păianjen încercând să țintească insecta cu stropii de salivă roșiatică) Gângania... *(Scuipă.)* Jos! *(Scuipă.)* Afar'! *(Scuipă.)*

HUMIL:

Ce faci?

BEGAR:

(Scuipă.) Scuipe și tu... *(Scuipă.)* Poate-o nimerim... *(Scuipă.)* Poate-o oprim... *(Scuipă.)* Trebuie s-o nimerim... *(Scuipă.)*

HUMIL:

(Scuipă.)

BEGAR:

(Scuipă.) S-a oprit? *(Scuipă.)* Parcă s-a oprit...

HUMIL:

(Scuipă.)

BEGAR:

(Scuipă.)

HUMIL:

(Scuipă.) Bestia... Scârba scârbelor...

BEGAR:

(Scuipă.) Hai, Humil... Scuipe, Humil... Nu-l putem lăsa așa....

HUMIL scuipe.

BEGAR scuipe

Soarele apune.

Întunericul se lasă peste efortul disperat al celor doi crucificați de a alunga, așa cum se mai poate, păianjenul din rana celui de-al treilea.

ULTIMUL GODOT

Personaje:
GODOT
SAMUEL BECKETT

Stradă în pantă, vag animată, în amurg. GODOT, un bărbat slăbănog, dar decent îmbrăcat, stă pe trotuar, cu picioarele în stradă. Fumează trist, fără gânduri. În apropiere – un tomberon răsturnat.

De undeva, dintr-un punct invizibil, se aude o ușă deschizându-se, are loc o luptă surdă și un al doilea bărbat slăbănog – dar decent îmbrăcat – este îmbrâncit pe trotuar. După cum se va vedea mai târziu, acest al doilea bărbat slăbănog este însuși SAMUEL BECKETT. Personajul aproape că se rostogolește peste GODOT.

SAMUEL BECKETT: Iartă-mă.

GODOT: Nu face nimic.

SAMUEL BECKETT (*scuturându-se de praf*): N-am vrut să te lovesc.

GODOT: E, asta-i acu'.

SAMUEL BECKETT (*aranjându-și pălăria*): Derbedei. Peste tot numai derbedei.

GODOT: E normal. (*Privindu-l mai atent.*) Vezi că ți s-a descusut mâneca.

SAMUEL BECKETT (*ridicându-și brațul stâng și căutându-se la subsuoară*): Am simțit.

GODOT: Te-au lovit?

SAMUEL BECKETT: Nu. Mai mult m-au murdărit.

GODOT (*întinzându-i chiștocul*): Ia un fum. Vrei un fum?

SAMUEL BECKETT: Mersi.

SGODOT: Stai jos. De ce nu stai jos? (*SAMUEL BECKETT se așează pe trotuar, cu picioarele în stradă.*) Am impresia că te-au dat afară. Este că te-au dat afară?

SAMUEL BECKETT (*ușor iritat*): Ai văzut dumneata că m-au dat afară?

GODOT (*trist*): Adevărul e că și pe mine m-au dat afară.

SAMUEL BECKETT: De unde?

GODOT: Din teatru.

SAMUEL BECKETT: Când?

GODOT: Adineauri.

SAMUEL BECKETT: Ai avut bilet?

GODOT: Da.

SAMUEL BECKETT: Și?

GODOT: N-au vrut să joace pentru un singur om.

SAMUEL BECKETT: Trebuia să insiști. Dacă ai avut bilet trebuia să te bați cu ei. N-aveau dreptul să nu joace. Trebuiau să joace! Eu așa zic: trebuiau să joace. Și ce dacă erai singur? Trebuia să te bați.

GODOT: Cu cine să te bați? Țștia-s oameni cu care să te bați?

SAMUEL BECKETT: Nu trebuia să te lași. Rău ai făcut că te-ai lăsat. Ei sunt obligați să joace. Chiar dacă sunt cinci oameni în sală. Nu contează. Sunt actori. Asta e meseria lor.

GODOT: Poate că s-au plictisit și ei. Alaltăieri au fost exact cinci oameni, așa cum spui. Și au jucat. Înțelegi? Or fi obosit și ei... Toată lumea obosește. *(Pauză. Preia chiștocul și trage un fum.)* Ieri au fost numa' doi.

SAMUEL BECKETT: De unde știi c-au fost numai' doi?

GODOT: Unu' din ei eram eu. *(Mai trage un fum.)* Să-ți arăt ceva... Știi s-arunci chiștocul cu două degete? Uite... Îl prinzi așa... Cu degetu' acesta aici... Și când îl pocnești capătă o viteză... *(Aruncă chiștocul pe celălalt trotuar.)* Ai văzut? Poți să faci așa?

SAMUEL BECKETT: Și ce treabă aveai?

GODOT: Adică ce?

SAMUEL BECKETT: Să vii și ieri și azi?

GODOT: Păi... eu... întotdeauna vin. Seară de seară vin.

SAMUEL BECKETT: Mi s-a părut mie că ți-am mai văzut mutra.

GODOT: Și eu ți-am văzut mutra. Nu erai tu acela din fundu' sălii? Vreau să zic, aseară, nu erai tu cel de-al doilea?

SAMUEL BECKETT: Eu eram. Pe toți dracii, eu.

GODOT: M-am prins că erai tu. De cum te-am văzut m-am prins. Și ce treabă aveai?

SAMUEL BECKETT: Eu sunt acela care a scris-o.

GODOT: Ce?

SAMUEL BECKETT: Chestia asta. Eu am scris-o.

GODOT: E, nu mă-nnebuni. Tu ai scris-o?

SAMUEL BECKETT: Eu.

GODOT: Adică dumneata ești autorul?

SAMUEL BECKETT: Eu. Eu sunt.

GODOT: Formidabil! Înțeleg că exiști.

SAMUEL BECKETT: Exist. Sigur că exist. Cine ți-a băgat în cap că nu exist?

GODOT: Adevăru' e că m-am prins eu mai demult că exiști. Deși, de câțiva ani încoace, m-am tot întrebat dacă exiști. Îmi tot spuneam: există sau nu există? Erau zile când mi se părea că nu se poate să exiști. Înțelegi? Sunt

asemenea zile. Sunt zile și zile, înțelegi? Fel de fel de zile. Da' nu cred că poți pricepe asta. Cu capu' ăla-al tău, sec.

SAMUEL BECKETT: Poate-ți rad una.

GODOT: A, vrei să mă lovești? Lovește-mă. Poftim, lovește-mă! (*Pauză. Îl privește arțăgos.*) Află, domnule, că m-ai lovit destul! Nu mai trebuie să mă lovești. M-ai lovit destul pân-acum.

SAMUEL BECKETT: Te-am lovit din greșală. Te-am lovit că m-au împins.

GODOT: Poftim! Nu pricepi nimic. (*Fixându-l*) Nu vorbesc de seara asta. Vorbesc în general. De ani și ani de zile mă fierbi ca pe un șobolan.

SAMUEL BECKETT: Eu te fierb ca pe un șobolan?

GODOT: Tu! Da! Seară de seară, secundă de secundă, de ani și ani de zile. M-ai fărâmițat, m-ai jupuit, m-ai distrus. Ai făcut din mine o fantomă, o fantoșă, m-ai umilit. Acesta-i personaj? (*Se ridică în picioare, amenințător.*) Nenorocitele! Acu' ai să plătești tot, tot. (*Zdrobitor.*) Eu sunt Godot!

SAMUEL BECKETT: Ce-ai zis?

GODOT: Eu sunt Godot! Ți spune ceva numele ăsta? Simți ceva? Eu aș zice că ți-a sunat ceasu'. Trebuie să simți și tu ceva. Simți că ți-a sunat ceasu'?

SAMUEL BECKETT: Ești nebun. Nu degeaba te-ai dat ăștia afară.

GODOT: Eu sunt nebun? Eu? Tu ești nebun! Și pe mine să nu mă faci nebun. Eu nu sunt nebun. Nebun e acela care scrie. Așa se scrie? De ce nu te uiți și tu puțin în jur? Să vezi cum se scrie? Unde ai văzut tu personaj care să nu apară? Unde? (*Așteaptă răspunsul.*) Iuda! (*Se așează.*)

SAMUEL BECKETT: Pe mine să nu mă faci Iuda? N-ai dreptul să-mi ceri socoteală.

GODOT: N-am dreptul să-ți cer socoteală? O, stai să ne-nțelegem! Sunt singurul care are dreptu' să-ți ceară socoteală. Drept cine te crezi? Uite Shakespeare! Toate personajele apar. Până și stafia apare! Tot ce e scris pe foaie intră în scenă. Și tu? Crezi că mie mi-a fost ușor în tot acest timp? În definitiv, cine sunt eu? Ce sunt eu? Cum e posibil să te joci în halul acesta cu mine? (*Treptat începe să se smiorcăie.*) Mi-ar fi fost de ajuns și un singur minut... Și o singură secundă. Aș fi putut să spun și eu un singur cuvânt... Orice cuvânt... De pildă, aș fi putut să spun *nu*. Ce s-ar fi întâmplat dacă aș fi putut să spun și eu *nu*? Ți spun că nu s-ar fi întâmplat nimic... Este că nu s-ar fi întâmplat nimic?

SAMUEL BECKETT: Nu.

GODOT: M-am săturat, pur și simplu m-am săturat! Cum e posibil să plutești așa la nesfârșit Să fii și să nu fii, în același timp? Eu asta vreau să te-ntreb, înțelegi? Cum e posibil să fii și să nu fii?

SAMUEL BECKETT: Nu știu.

GODOT: Dar trebuie să știi. Cum e posibil să nu știi? Cineva trebuie să știe. Cine vrei să știe dacă tu nu știi?

SAMUEL BECKETT: Nu știu. Pur și simplu așa mi-a ieșit.

GODOT: Poate că a fost un moment de rătăcire... O zi proastă... Oricui i se poate-ntâmpla, nu? Un ghinion... Dar lucrurile s-ar putea vindeca.. S-ar putea face ceva... Ți-am spus, nu am nevoie decât de un minut, de un cuvânt, ca să fiu eu însumi... (*Scoate un teanc de foi din haină.*) Uite... Poftim... Nu am absolut nici o pretenție... Strecoară-mă undeva... Oriunde... Deschide o paranteză... Fă ceva!

SAMUEL BECKETT (*răsfoiește foile plictisit și apoi le aruncă*): Inutil. Teatru' s-a-nchis.

GODOT (adunând foile de pe stradă): Nu se poate.... Da' nu se poate să se termine chiar așa...

SAMUEL BECKETT: Piesa nu se mai joacă.

GODOT (*rămânând cu gestul în aer*): Cum nu se mai joacă?

SAMUEL BECKETT: N-ai văzut c-am fost dat afară? Nu se mai joacă. Nu se mai joacă nicăieri, nimic.

GODOT: Dar e-grozitor, îngrozitor...

SAMUEL BECKETT: Asta e. (*Pauză.*) Nu mai ai o țigară?

GODOT: Mai sunt niște mucuri în tomberon.

SAMUEL BECKETT: Draci! Doar n-am să fumez din tomberon.

GODOT: De ce nu? E tomberonu' teatrului... (*Ridică tomberonul și-l răstoarnă.*) Poftim... Alege..

SAMUEL BECKETT: Nu pot. Mi-e silă.

GODOT (*răscolind cu piciorul printre obiectele căzute*): Adevăru' e că s-ar putea să ai dreptate... (*Preocupat de resturile teatrului.*) Hardughia se clatină... Nu mai e ce-a fost... Se vede după tomberon că teatrul se duce dracului...

SAMUEL BECKETT: Ce-i aia?

GODOT: O mască... Nu se mai poartă... (*Își aprinde un chiștoc.*) Ehe, ce vremuri... Ce lume... Cine mai știe azi să țină o mască pe față? (*Trage un fum. Se așează lângă SAMUEL BECKETT și-i întinde chiștocul. Șoptit.*) Am impresia că ne ascultă careva.

SAMUEL BECKETT (*preia chiștocul, trage un fum, se uită în jur*): Unde?

GODOT (*șoptit*): Acolo... În spatele nostru. Un tip. S-a oprit de cinci minute și ne-ascultă.

SAMUEL BECKETT (*trăgând un fum și înapoind chiștocul*): Dă-l încolo!

GODOT: Dacă vrei îi fac vânt.

SAMUEL BECKETT: Nu merită.

GODOT: Îi pocesc mutra. Una-doua! Vrei?

SAMUEL BECKETT: Stai liniștit.

GODOT: Vreau să fac ceva pentru tine. Nu suport să te văd așa morcovit. Trebuie să fac ceva pentru tine. Dacă-l pocnesc măcar o dată ne mai descărcăm și noi.

SAMUEL BECKETT: De ce să-l pocnești? E un om. Tu nu vezi ce pustii sunt străzile? E de mirare că mai trece câte un om.

GODOT: Și eu am observat că ceva nu e-n regulă cu străzile.

SAMUEL BECKETT: Când am venit încoace am trecut prin parc. Câți oameni crezi că se plimbau prin parc?

GODOT: Câți?

SAMUEL BECKETT: Trei.

GODOT (*trist, fumând*): Acu' două ceasuri m-am dus să beau o bere, pe terasă. Câți oameni crezi că erau pe terasă?

GODOT: Câți?

SAMUEL BECKETT: Trei.

GODOT: Naiba să-i ia. Am vrut să spun trei și nu știu de ce am tăcut.

SAMUEL BECKETT: Încearcă să te urci într-un autobuz. Pur și simplu simți că-nnebunești. Am venit încoace cu autobuzul. Câți oameni crezi că erau în autobuz?

GODOT: Trei!

SAMUEL BECKETT: Eram numai eu cu șoferul!

GODOT: E clar! Totul se duce de râpă.

SAMUEL BECKETT: Șoferul era surd. Când l-am întrebat unde trebuie să cobor a ridicat din umeri.

GODOT: Niște bestii. Asta nu mai e lume ca să ieși din casă. Cel mai bun lucru e să stai închis înăuntru și să te gândești.

SAMUEL BECKETT: Uită-te peste drum. Toate ferestrele sunt închise, toate perdelele sunt trase.

GODOT: A mai venit unu'.

SAMUEL BECKETT: Cine?

GODOT: Un tip. S-a oprit în spatele nostru și ascultă.

SAMUEL BECKETT: Mă doare-n cot.

GODOT: Nu? Mă bucur că te-ai mai înveselit un pic. Dacă vrei mă ridic și...

SAMUEL BECKETT: Nu, nu... Mai bine aprindem un chiștoc.

GODOT: Lucrul de care mă tem cel mai mult... (*Scormonește.*) Înțelege.. E că mâine n-o să am unde ieși.

SAMUEL BECKETT: Adică unde?

GODOT (*găsește un rest de țigară ceva mai lung*): Adică la teatru. Bat pariu c-or să-l închidă și p-acesta.

SAMUEL BECKETT: Or să-l facă depozit de butoaie.

GODOT: Deja miroase puțin a varză.

SAMUEL BECKETT: Nu e de la varză. E de la canal. (*Se apleacă și pune urechea la trotuar.*) Curge ceva pe dedesubt. Simți cum curge ceva pe dedesubt?

GODOT: Mie mi se pare că stă. (*Ascultă.*) Ție ți se pare că se scurge?

SAMUEL BECKETT: Se scurge, dar foarte încet.

GODOT: Uneori, când mă trezesc dimineața, mi se pare că ceva se ridică din capul meu și se sparge de tavan. E posibil așa ceva?

SAMUEL BECKETT: Acu' vreo câțiva ani eram să omor pe cineva cu mașina.

După ce am reușit să frânez, am simțit același lucru.

GODOT: Ce poate să fie?

SAMUEL BECKETT: Nu știu. Poate să nu fie nimic.

GODOT: Bătrâne, să-ți spun ceva. Îmi ești din ce în ce mai simpatic.

SAMUEL BECKETT: Să-ți spun și eu ceva. Îmi pare rău de tot ce s-a întâmplat.

Dacă vrei, poți să intri la sfârșit, așa cum ai zis.

GODOT: La ce bun? Teatru' a murit.

SAMUEL BECKETT: A murit, n-a murit, eu vreau să intri la sfârșit. Dă hârtiile.

GODOT: Vax. Important e că suntem vii.

SAMUEL BECKETT: Nu, nu... Vreau s-adaug ceva, eu... *(Răscolește printre foi.)* Unde e finalul?

GODOT: Bătrâne, ăștia nu merită nici un final. Mai bine îți spun altceva. Am la mine o sticlă de jumătate.

(În tot acest timp trecătorii s-au apropiat de cei doi și s-au oprit să-i asculte. Până la sfârșit lumea va face cerc în jurul lor.)

SAMUEL BECKETT *(arătând spre sticlă)*: E din tomberon?

GODOT: N-are importanță de unde e. Important e că e. Și că e la mine. *(Scoate sticla din interiorul hainei.)* Pentru ce bem?

SAMUEL BECKETT: Bem pur și simplu.

GODOT: Nu, e păcat să bei pur și simplu. În lumea asta e păcat să bei pur și simplu. Irosești băutura dacă bei pur și simplu. *(Ridică sticla și bea.)* Pentru teatru! Care tocmai a murit.

SAMUEL BECKETT: Naiba să-l ia de teatru.. *(Primește sticla și bea.)* Ce mult l-am iubit...

GODOT: Niște derbedei... Niște ordinari.. Să omori arta. *(Bea. Efuziv. Amețit.)* Pot să te-mbrățișez?

SAMUEL BECKETT *(înmuiat)*: Acu', în anii din urmă, obișnuiam să mă strecor după draperii... Pândeam din sală, după ușile întredeschise... O, am iubit o himeră...

(Cei doi se îmbrățișează.)

GODOT *(pe umărul lui SAMUEL BECKETT)*: Ce-o să facem d-acu' Totu' se scufundă... Trotuaru' se scufundă... Uite la tomberon: se scufundă-n trotuar... o să murim ca niște șobolani.

SAMUEL BECKETT: Nu murim noi.

GODOT *(smiorcăindu-se)*: N-o să pot trăi fără teatru... N-o s-o pot duce prea mult... În fiecare seară eram în sală, eram printre oameni, trăiam.. Sufeream ca în câine, dar trăiam... Trăiam peste tot, în fiecare cuvânt...

Cum de-au putut face așa ceva? Cum de-au putut închide totu'? Cum de-au putut da oamenii afară? Ce mă fac eu acu'?

SAMUEL BECKETT (*privind stânjenit în jur, șoptind*): Taci dracului că râde lumea.

GODOT: Care? Cine?

SAMUEL BECKETT (*șoptit*): Nu vezi? Naiba să-i ia. Nu vezi câți s-au adunat?

GODOT (*șoptit*): De unde s-au adunat? Ce naiba vor?

SAMUEL BECKETT: Habar n-am. Important e că s-au adunat.

GODOT: Dacă vrei mă ridic și...

SAMUEL BECKETT: Nu... Nu. Să vorbim. Să mai vorbim. S-o ținem tot așa.

GODOT (*mirat, agitat*): Eu nu știu de unde ies oameni ăștia. Strada era pustie.

Cum se pot aduna atât de mulți pe o stradă pustie?

SAMUEL BECKETT: Se poate. Orice se poate. Sunt zile când se poate.

GODOT: Uite-i, au început să s-așeze. Eu zic s-o ștergem.

SAMUEL BECKETT: De ce s-o ștergem? Să vorbim...

GODOT: O să fie prea târziu. Dacă mai stăm un minut o să fie prea târziu. Or să ne sufoce.

SAMUEL BECKETT: Așa, așa... Să vorbim...

GODOT: Despre ce să vorbim? De ce să vorbim?

SAMUEL BECKETT: Să vorbim. Cel mai important lucru e să vorbim. Să vorbim despre orice.

GODOT (*privind înspăimântat în jur la mulțimea care s-a așezat pe caldarâm*): Doamne, ce să spun?

SAMUEL BECKETT: Întreabă-mă dacă m-au bătut... Între timp eu îmi scot gheata și mă uit la gheata. Dup-aceea mă întrebi ce fac eu aici. (*Își scoate gheata.*)

GODOT (*cu glas hotărât*): Ce faci acolo?

SAMUEL BECKETT: "Mă descalf. Ție nu și s-a întâmplat niciodată?"

APA HAVEL

Personaje:

SINUCIGAȘUL
VÂNZĂTORUL DE ARME

(SINUCIGAȘUL intră în magazinul de arme. VÂNZĂTORUL DE ARME tocmai mănâncă în spatele tejghelei. SINUCIGAȘUL are o figură speriată. Stă lipit cu spatele de ușă. Privește fi spre VÂNZĂTORUL DE ARME. VÂNZĂTORUL DE ARME înțelege în ce situație se află SINUCIGAȘUL. Îi umple un pahar cu alcool și i-l întinde pe tejghea. SINUCIGAȘUL se repede la pahar și-l dă pe gât dintr-o suflare.)

VÂNZĂTORUL DE ARME: Sunteți hotărât?

SINUCIGAȘUL: Sunt hotărât!

VÂNZĂTORUL DE ARME: Mai gândiți-vă. Mai e timp să dați înapoi.

SINUCIGAȘUL: Nu dau înapoi.

VÂNZĂTORUL DE ARME: Cum doriți.

(Pauză. SINUCIGAȘUL își plimbă privirile peste rafturi.)

VÂNZĂTORUL DE ARME: Doriți ceva special?

SINUCIGAȘUL: Ceva scurt și fără dureri.

VÂNZĂTORUL DE ARME: Păcat. Toată lumea dorește ceva scurt și fără dureri. Dar să știți că și metodele lungi și chinuitoare au farmecul lor. Iar uneori sunt chiar mai eficiente.

SINUCIGAȘUL : Nu. Eu vreau ceva scurt și fără dureri.

VÂNZĂTORUL DE ARME *(plictisit)*: În sfârșit. Sunteți trăgător?

SINUCIGAȘUL : Oarecum.

VÂNZĂTORUL DE ARME *(îi aruncă pe tejghea un revolver)*: Poftim.

SINUCIGAȘUL (*îl privește fascinat; vrea să-l atingă dar se răzgândește*) :

Nu... Știți... n-aș vrea chiar un revolver de duzină....

VÂNZĂTORUL DE ARME: Am unul aurit la gură....

SINUCIGAȘUL (*cu sclipire în ochi*): Să văd!

VÂNZĂTORUL DE ARME: Dar e mult mai scump.

SINUCIGAȘUL : NU contează banii.

VÂNZĂTORUL DE ARME: Sunteți dispus să plătiți oricât?

SINUCIGAȘUL: Oricât.

VÂNZĂTORUL DE ARME: Atunci am să vă vând un pont.... (*Îi face semn să se apropie. Discret.*) Îl știți pe ERNEST?

SINUCIGAȘUL (*nelămurit*): Pe ERNEST?

VÂNZĂTORUL DE ARME (*nemulțumit*): ERNEST MILLER HEMINGWAY!

SINUCIGAȘUL: ERNEST MILLER HEMINGWAY?

VÂNZĂTORUL DE ARME: MILLER HEMINGWAY!

SINUCIGAȘUL: Adio arme?

VÂNZĂTORUL DE ARME: El e!

SINUCIGAȘUL: Îl știu.

VÂNZĂTORUL DE ARME (*discret*): Ei bine... posed pușca lui de vânătoare cu care s-a împușcat ERNEST MILLER HEMINGWAY.

SINUCIGAȘUL (*culoare în obraji*): Posedați această armă?

VÂNZĂTORUL DE ARME: O posed!

SINUCIGAȘUL: Și funcționează? Sunteți sigur că funcționează? Să nu facă vreo figură.

VÂNZĂTORUL DE ARME: Funcționează. Eu personal o ung în fiecare zi.

SINUCIGAȘUL: Precis?

VÂNZĂTORUL DE ARME: Cum vă văd și cum mă vedeți.

SINUCIGAȘUL (*înfierbântat*): S-o văd.

VÂNZĂTORUL DE ARME: Iat-o! (*SINUCIGAȘUL se repede la ea.*) Încet Costă o avere.

SINUCIGAȘUL: Hm. Pare solidă.

VÂNZĂTORUL DE ARME: Este excelentă. Face o gaură cât o farfurie.

SINUCIGAȘUL (*alarmat*): Dar eu nu vreau o gaură cât o farfurie!

VÂNZĂTORUL DE ARME (*îi ia arma îmbufnat*): Păcat. E o armă sigură.

SINUCIGAȘUL: Fără gaură nu se poate?

VÂNZĂTORUL DE ARME: Fără gaură. Nu.

SINUCIGAȘUL: Atunci cred că aș vrea o gaură mai mică.

VÂNZĂTORUL DE ARME: Cât de mică?

SINUCIGAȘUL (*arată cu degetele*): Așa... (*Micșorează mereu gaura.*)

VÂNZĂTORUL DE ARME: O gaură cât un gălbenuș de ou, e bine?

SINUCIGAȘUL: Cât un gălbenuș de ou de ou de rață?

VÂNZĂTORUL DE ARME: De găină.

SINUCIGAȘUL: Să văd.

VÂNZĂTORUL DE ARME: Poftim! Cu acest revolver s-a sinucis
VLADIMIR!

SINUCIGAȘUL: Care VLADIMIR?

VÂNZĂTORUL DE ARME: VLADIMIR VLADIMIROVICI MAIAKOVSKI.

SINUCIGAȘUL: Norul în pantaloni?

VÂNZĂTORUL DE ARME: Ploșnița.

SINUCIGAȘUL: Mă fascinează MAIAKOVSKI.

VÂNZĂTORUL DE ARME: Păi?

SINUCIGAȘUL: Aș putea să recit poemul Vladimir Ilici Lenin în întregime...

VÂNZĂTORUL DE ARME: Păi....

SINUCIGAȘUL: Nu, MAIAKOVSKI nu. Altceva.

VÂNZĂTORUL DE ARME (*semn discret; la ureche*): Îl știți pe CESARE?

SINUCIGAȘUL: Pe CESARE?

VÂNZĂTORUL DE ARME: CESARE! CESARE!

SINUCIGAȘUL: Care CESARE?

VÂNZĂTORUL DE ARME: Pe PAVESE!

SINUCIGAȘUL: CESARE PAVESE?!

VÂNZĂTORUL DE ARME: Meseria de a trăi!

SINUCIGAȘUL: Sunt nebun după PAVESE!

VÂNZĂTORUL DE ARME: Bănuiam eu.

SINUCIGAȘUL: Pot să vă recit ceva din PAVESE?

VÂNZĂTORUL DE ARME: N-are nici un rost. Și eu îl știu pe de rost.

SINUCIGAȘUL: Totuși., măcar un fragment....

VÂNZĂTORUL DE ARME: Să lăsăm poezia. Mai bine uitați-vă la revolver.

SINUCIGAȘUL (*îl ia sfîos*): În tâmplă sau în inimă?

VÂNZĂTORUL DE ARME: În gură. CESARE și-a tras în gură. Dar asta nu
înseamnă nimic. Puteți improviza. Marii poeți nu trebuie imitați.

SINUCIGAȘUL (*dintr-o dată obosit*): Aș putea să stau puțin jos?

VÂNZĂTORUL DE ARME: Vă rog.

SINUCIGAȘUL: Sunt pur și simplu emoționat.

VÂNZĂTORUL DE ARME: Mai vreți un strop?

SINUCIGAȘUL: Mai vreau.

VÂNZĂTORUL DE ARME (*toarnă în două pahare*): Pentru PAVESE!

SINUCIGAȘUL: Pentru PAVESE!

Pauză. Cei doi beau.

VÂNZĂTORUL DE ARME (*meditativ, arătând către revolverul pe care
SINUCIGAȘUL îl tot răsuțește*): E un exemplar frumos...

SINUCIGAȘUL (*meditativ și el*): Și totuși... Credeți că este decent să te împuști
în gură?

VÂNZĂTORUL DE ARME: Nu trebuie să vă luați după gura lumii. Lumea
vorbește multe. În viață e bine să faci după cum te taie capul.

SINUCIGAȘUL: Nu... nu cred că mi se potrivește...Știți, eu salivez groaznic....

VÂNZĂTORUL DE ARME: Aveți gastrită?

SINUCIGAȘUL: Am. Și dumneavoastră?

VÂNZĂTORUL DE ARME: Și eu.

SINUCIGAȘUL: Toată lumea are gastrită în zilele noastre..?

VÂNZĂTORUL DE ARME: Vă pot da o rețetă formidabilă de ceai pentru gastrită.

SINUCIGAȘUL: Nu prea cred în ceaiuri. Am băut tot felul de ceaiuri.

VÂNZĂTORUL DE ARME: Ce vă costă să încercați....

SINUCIGAȘUL: Să încerc....

VÂNZĂTORUL DE ARME:.... O armă albă!

SINUCIGAȘUL: Poftim?

VÂNZĂTORUL DE ARME: Sunteți un fin, un rafinat. Vă place să meditați, să vă gândiți la obiecte chiar în timp ce ele vă provoacă.

SINUCIGAȘUL: Credeți?

VÂNZĂTORUL DE ARME: V-am descifrat din prima clipă. Aveți tentația către efectele bine calculate. Cred că ar trebui să vă faceți hara-kiri.

SINUCIGAȘUL: O, nu!

VÂNZĂTORUL DE ARME: Nu vă pripiti. Am tot ce vă trebuie.

SINUCIGAȘUL: Atunci sunteți o mină de aur.

VÂNZĂTORUL DE ARME: Vă rog să contemplați un timp acest pumnal.

SINUCIGAȘUL: Aș putea să-l încerc cu buricul degetelor?

VÂNZĂTORUL DE ARME: Fiți prudent. E încă foarte ascuțit. N-a fost folosit decât o dată.

SINUCIGAȘUL: Să nu-mi spuneți că....

VÂNZĂTORUL DE ARME: Exact!

SINUCIGAȘUL: Nemaipomenit!

VÂNZĂTORUL DE ARME: Ați ghicit.

SINUCIGAȘUL: Bietul SUNY...

VÂNZĂTORUL DE ARME: YASUNARI KAWABATA!

SINUCIGAȘUL: Sunteți sigur că e al lui KAWABATA?

VÂNZĂTORUL DE ARME: Sută la sută. Cu el și-a făcut hara-kiri KAWABATA.

SINUCIGAȘUL: Domnule dar sunteți extraordinar!

VÂNZĂTORUL DE ARME: Facem și noi ce putem.

SINUCIGAȘUL: Nici nu mai știu ce să vă spun....

VÂNZĂTORUL DE ARME: Fapte, nu vorbe.

SINUCIGAȘUL: Nu aveți un foc?

VÂNZĂTORUL DE ARME (*nelămurit*): Ba da. Ne-a mai rămas ceva de la GIORDANO. Nici nu vă spun cât de greu ne-a fost să-l întreținem până azi.

SINUCIGAȘUL: Care GIORDANO?

VÂNZĂTORUL DE ARME: GIORADNO BRUNO. Vreți să treceți pe foc?

SINUCIGAȘUL: Nu, voiam să-mi aprind țigara

VÂNZĂTORUL DE ARME: Nu vă sfătuiesc să fumați. Fumatul e deosebit de nociv.

SINUCIGAȘUL: Oare?

VÂNZĂTORUL DE ARME: Absolut sigur. Multe locuințe s-au aprins de la o țigară. *(Îi aprinde țigara.)*

SINUCIGAȘUL: Mulțumesc.

VÂNZĂTORUL DE ARME: Nu aveți pentru ce. Sunteți un om norocos.

SINUCIGAȘUL: Da, în general sunt un om norocos.

VÂNZĂTORUL DE ARME: Nu? Dacă veneați un pis mai târziu nu mai găseați nimic.

SINUCIGAȘUL: Se vând așa repede?

VÂNZĂTORUL DE ARME: Se vând ca pâinea caldă. Obiectele rare se vând cel mai bine.

SINUCIGAȘUL: Mi-aș dori un obiect atât de rar încât să nu se găsească nicăieri.

VÂNZĂTORUL DE ARME: E păcat să renunțați la pumnal. Ar fi putut să rămână în familie. Aveți familie?

SINUCIGAȘUL: Așa și așa.

VÂNZĂTORUL DE ARME: Vă invidiez. Și eu sunt în aceeași situație.

SINUCIGAȘUL: Ciudat.

VÂNZĂTORUL DE ARME: Într-adevăr. Lumea este atât de mare...

SINUCIGAȘUL: Știți și eu picotesc ori de câte ori începe să plouă.

VÂNZĂTORUL DE ARME: Îmi place că aveți această predilecție. Nici eu n-am putut să sufăr niciodată ghetetele ude. Și totuși, uitați-vă la ele.

SINUCIGAȘUL: Sunt learcă!

VÂNZĂTORUL DE ARME: Acum ați înțeles?

SINUCIGAȘUL: Mai bine ne grăbim. Aș vrea să se termine totul până la ora 11.

VÂNZĂTORUL DE ARME: S-a făcut. Vă rog să priviți acest automobil.

SINUCIGAȘUL: E cam rablagit.

VÂNZĂTORUL DE ARME: SE poate. Dar știți cine s-a curățat în el?

SINUCIGAȘUL: *Străinul?*

VÂNZĂTORUL DE ARME: *Caligula!*

SINUCIGAȘUL: *Ciuma?*

VÂNZĂTORUL DE ARME: *Mitul lui Sisif!*

SINUCIGAȘUL: CAMUS?

VÂNZĂTORUL DE ARME: ALBERT CAMUS! Ne-a costat o avere până când am readus automobilul în stare de funcționare.

SINUCIGAȘUL *(retractil)*: Și credeți că acum...

VÂNZĂTORUL DE ARME: E gata să pornească din nou.

SINUCIGAȘUL: Bine, dar eu... nu știu să conduc!

VÂNZĂTORUL DE ARME: Păi aici e clenciul. Exact asta vă trebuie.

SINUCIGAȘUL: Dar nici nu-mi place să mă răstorn! De mic copil, ori de câte ori mă pune mama să stau în cap aveam grețuri....

VÂNZĂTORUL DE ARME: Am un ceai împotriva grețurilor.

SINUCIGAȘUL: Domnule, nu mai pomeniți de ceaiuri că fac moarte de om.

VÂNZĂTORUL DE ARME: Vă rog să mă scuzați. Vă rog de asemenea să pipăiți aceste funii.

SINUCIGAȘUL: Sunt cam unsuroase....

VÂNZĂTORUL DE ARME: Trageți tare!

SINUCIGAȘUL: Par rezistente.

VÂNZĂTORUL DE ARME: Le-am întreținut foarte bine.

SINUCIGAȘUL: Cer vreți să spuneți?

VÂNZĂTORUL DE ARME: Cu aceste funii s-au spânzurat SERGHEI ESENIN.

SINUCIGAȘUL: Nu sforăi, întârziată troică,

Viața noastră se duce, dispare.

Poate ca mâine spitalul și targa

Îmi va aduce eterna-mpăcare.

(*Meditativ.*) Traducere de A.E. Baconski. Oare ce-o fi fost în capul lui ESENIN?

VÂNZĂTORUL DE ARME (pe gânduri dus): Ce frumos ați recitat...

SINUCIGAȘUL (îl scutură pe VÂNZĂTORUL DE ARME): Nu vă lăsați dus de reverii! La treabă! La treabă!

VÂNZĂTORUL DE ARME: Avem și funiile cu care s-a spânzurat GERARD DE NERVAL...

SINUCIGAȘUL: Nu. Altceva, altceva!

VÂNZĂTORUL DE ARME: Da, sigur... (umple o ceașcă de metal cu apă dintr-un acvariu): Uitați-vă la această ceașcă...

SINUCIGAȘUL: A cui a fost? Haideți că se face 11.

VÂNZĂTORUL DE ARME: O clipă. NU atât despre ceașcă e vorba cât despre apă. Observați ceva deosebit la această apă?

SINUCIGAȘUL: E otrăvită?

VÂNZĂTORUL DE ARME : A, nu. E apă de râu. Puteți să beți din ea.

SINUCIGAȘUL: E rece.

VÂNZĂTORUL DE ARME (*visător*): E apă din râul Havel.

SINUCIGAȘUL: E bună . Aș mai lua un rând.

VÂNZĂTORUL DE ARME: Tocmai voiam să vă propun să vă înecați în ea.

SINUCIGAȘUL: În apă? În apa asta ordinară?

VÂNZĂTORUL DE ARME: Ordinară? Îmi pare rău. N-ați auzit de râul Havel?

SINUCIGAȘUL: Ce-are-a face râul Havel?

VÂNZĂTORUL DE ARME: Râul Havel? Nu știți nimic despre râul Havel? În râul Havel s-a înecat GEORG HEYM. Asta e ultima mostră din chiar apa

în care s-a înecat GEORG HEYM. A fost luată chiar atunci de acolo. O păstrăm în condiții ireproșabile. N-a mai rămas multă. Ar trebui să profitați.

SINUCIGAȘUL: Nu pot să mă înec într-un acvariu...

VÂNZĂTORUL DE ARME: Sau poate doriți apă de Sena... Avem și apă de Sena, da, de la Paris, luată de sub podul Mirabeau, exact din locul unde s-a aruncat în Sena Paul Celan.

SINUCIGAȘUL: Săracu' Paul Celan. (*Recită.*)

Noaptea când pendula oscilează

Între nicicând și eternitate

Cuvintele tale pătrund până-n sinele meu lunar....

VÂNZĂTORUL DE ARME: O, ce frumos!

SINUCIGAȘUL: Și încrustați în timpul profund, ne prăbușim...

VÂNZĂTORUL DE ARME (*într-un glas*):

Ne prăbușim zăcând, ne prăbușim

Ohm ne prăbușim

Noi ce ce-am fost, noi ce suntem

Noi cei ce suntem însăși carnea nopții....

VÂNZĂTORUL DE ARME: Frumos mai scrie și blestematul acesta de Celan...

Ei, ce fac, aduc acvariul? Mergem pe Celan?

SINUCIGAȘUL: Nu pot domnule, să mă înec într-un acvariu, deși îl iubesc enorm pe Celan...

VÂNZĂTORUL DE ARME: Simbolul contează. V-o diluăm. O turnăm într-un bazin.

SINUCIGAȘUL: Nu suport apa, nu suport picăturile. Vreau ceva rapid, fără dureri și uscat. V-am spus de la început.

VÂNZĂTORUL DE ARME: Mă exasperați.

SINUCIGAȘUL: Dumneavoastră mă exasperați cu ceaiurile și cu indulgența asta!

VÂNZĂTORUL DE ARME: M-ați înnebunit! V-am oferit tot se putea oferi. Alegeți domnule! Hotărâți-vă! Noi nu ținem nimic sub tejghea. Aveți totul la vedere. Sunt și eu om. Are trebui să mă înțelegeți. Ieri am avut o zi grea. Alaltăieri am pierdut autobuzul. Asta nu se poate numi viață. Am cumpărat o mănășă care era descusută. Pur și simplu îmi zvâcnește capul. Trebuie să vă hotărâți.

SINUCIGAȘUL: Îmi pare rău. Puneți-vă în situația mea...

VÂNZĂTORUL DE ARME: Sunteți prea exigent, prea cârcotaș...

SINUCIGAȘUL: Poate că da... Știți, aș fi dorit ceva deosebit, ceva cu adevărat unic și simplu... ca un atom... Ceva ca o roată, dacă acest cuvânt vă sugerează o imagine... (Se apropie de o instalați.) De pildă această roată....

VÂNZĂTORUL DE ARME: Nu! Acolo nu! (*se repede la SINUCIGAȘ*) Nu e bine să vă

băgați nasul în roată, domnule....

SINUCIGAȘUL: Așadar îmi ascundeți ceva.

VÂNZĂTORUL DE ARME: Nu e ceva ce vă trebuie, vă asigur..

SINUCIGAȘUL: E clar că-mi ascundeți ceva. Îmi ascundeți totul. De la bun început mi-ați ascuns. Vedeți bine în ce stare mă aflu și-mi ascundeți ultimele bucurii!

VÂNZĂTORUL DE ARME: Nu e ceea ce credeți. E numai un proiect, o invenție de-a mea.

SINUCIGAȘUL: Interesant...

VÂNZĂTORUL DE ARME: De treizeci de ani lucrez la ea... În curând va fi gata.

SINUCIGAȘUL: E o armă?

VÂNZĂTORUL DE ARME: Nicidecum. E un aparat cere-i pedepsește pe criminali!

SINUCIGAȘUL: Imposibil!

VÂNZĂTORUL DE ARME: Numai la prima vedere, domnule. Acest aparat îi pedepsește pe criminali pe rază de un kilometru. Acum încerc să măresc această rază de acțiune.

SINUCIGAȘUL: Dar care e principiul? Cum funcționează?

VÂNZĂTORUL DE ARME (*pune mașina în funcțiune*): Așa... Cam după principiul radarului... Dacă pe o rază de un kilometru se produce o crimă... ei bine...

SINUCIGAȘUL: Ei?

VÂNZĂTORUL DE ARME: Criminalul moare și el în clipa următoare!

SINUCIGAȘUL: Fantastic!

VÂNZĂTORUL DE ARME: Asta-i! va fi invenția secolului.

SINUCIGAȘUL: Nu glumiți?

VÂNZĂTORUL DE ARME: Nu glumesc. Lumea va fi mântuită. Toți ucigașii vor fi pedepsiți.

SINUCIGAȘUL: Domnule, dați-mi repede un pistol!

VÂNZĂTORUL DE ARME: V-ați hotărât?

SINUCIGAȘUL: Repede.... Repede... (*Îi îndeasă celuiilalt câteva bancnote în buzunar și ia pistolul.*)

VÂNZĂTORUL DE ARME: Stați puțin să vă dau restul....

SINUCIGAȘUL: Nu-i nevoie...

SINUCIGAȘUL trage două focuri în VÂNZĂTORUL DE ARME; acesta privește câteva clipe încremenit și se prăbușește; SINUCIGAȘUL așteaptă cu privirile îndreptate spre mașină; mai trage un glonț în vânzătorul de arme; din nou privește la mașină; descarcă tot pistolul în trupul căzut; din nou privește spre mașină.

SINUCIGAȘUL (*lovind cu piciorul în mașinărie*): Ce porcărie! Funcționat.

(SINUCIGAȘUL aruncă pistolul pe tejghea și iese trântind ușa.)

BUZUNARUL CU PÂINE

Personaje:

BĂRBATUL CU BASTON

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE

În jurul unei fântâni părăsite.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE ȘI BĂRBATUL CU BASTON stau aplecați deasupra fântânii. Scrutează adâncul și ascultă încordați.

BĂRBATUL CU BASTON (*într-un târziu*): Ăștia nu sunt oameni.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Nu-s.

BĂRBATUL CU BASTON: Nici nu știi cum să-i numești.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Nemernici, cum altfel?

BĂRBATUL CU BASTON: Corect.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Sadici!

BĂRBATUL CU BASTON: Absolut.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Sadici și lepădături ordinare.

BĂRBATUL CU BASTON: Scursuri.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Absolut.

BĂRBATUL CU BASTON: Nu se face așa ceva. Orice, numai așa ceva nu.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Sigur că nu se face.

BĂRBATUL CU BASTON: Asasini!

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Criminali și asasini cu sânge rece.

BĂRBATUL CU BASTON: Huh!

Pauză. Cei doi mai privesc un timp, mai ascultă un timp. BĂRBATUL CU PĂLĂRIE se îndreaptă de șale și-și pune pălăria.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Ar trebui luați tare.

BĂRBATUL CU BASTON: Îți spun eu ce-ar trebui făcut. Are trebui bătuți de-a dreptul.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Așa e.

BĂRBATUL CU BASTON (*agitându-și bastonul prin aer*): Bătuți până nu mai rămâne nimic din ei.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Așa e. Bătuți mă.

BĂRBATUL CU BASTON: Striviți ca viermii. Asta ar merita, striviți ca viermii și lăsați în praf ca viermii.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE (*triumfător*): Să putrezească fără groapă!

BĂRBATUL CU BASTON (*trist*): Da, numai că întâi trebuie să îi prinzi. E întotdeauna mai greu să-i prinzi decât să-i bați.

Pauză. Cei doi se apleacă din nou asupra fântânii. BĂRBATUL CU BASTON își pune bastonul subsuoară, iar BĂRBATUL CU PĂLĂRIE își face vânt cu pălăria.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Și totuși nu se vede nimic.

BĂRBATUL CU BASTON: Acum nu se mai vede, dar s-a văzut.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Când s-a văzut?

BĂRBATUL CU BASTON: La prânz.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: S-a văzut la prânz?

BĂRBATUL CU BASTON: S-a văzut. Când am trecut eu la prânz pe aici, s-a văzut. Și dimineată s-a văzut.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Ai trecut și dimineată?

BĂRBATUL CU BASTON: Am trecut...

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Și lătra?

BĂRBATUL CU BASTON: Lătra. Lătra într-una.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE se apleacă mult deasupra fântânii.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Dar poate că nu l-a aruncat nimeni.

BĂRBATUL CU BASTON: Cum adică?

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Poate că a trecut pur și simplu pe aici și a căzut singur.

BĂRBATUL CU BASTON: Imposibil. ...

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: De ce? Se-ntâmplă atâtea

BĂRBATUL CU BASTON: Cum să cadă singur? Doar nu era legat la ochi.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Nu se știe. Poate că era orb.

BĂRBATUL CU BASTON: Prostii.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: De ce prostii? Gândește-te câți oameni sunt orbi.

BĂRBATUL CU BASTON: Ai mai văzut dumneata câine orb?

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Nu.

BĂRBATUL CU BASTON: Atunci?

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Da' poate că acesta era orb.

BĂRBATUL CU BASTON (*iritat*): Nu e, dom'le nimeni orb aici.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Sau poate că s-a aruncat singur.

BĂRBATUL CU BASTON: Cum să se-arunce singur?

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Poate a vrut să moară.

BĂRBATUL CU BASTON: Să moară!

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Să se sinucidă vreau să zic.

BĂRBATUL CU BASTON: Animalele nu se sinucid.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE (*triumfător*): Și balenele?

BĂRBATUL CU BASTON: Ce-are-a face balenele?

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Păi și balenele sunt animale. Și totuși se aruncă la țarm. Poți să negi că s-aruncă la țarm? Știința a demonstrat că balenele s-aruncă la țarm.

BĂRBATUL CU BASTON: Balenele sunt una și câinii sunt alta.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Eu n-aș zice asta. Sunt animale și iată că se sinucid. Nu vedem noi că se sinucid, da' ele se sinucid.

BĂRBATUL CU BASTON: N-au ele de să se sinucidă. Numai oamenii se sinucid. Animalele nu se sinucid.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Asta era odată. Acum însă totu' e pe dos și te poți aștepta la orice. Ai auzit că femeia păianjen își mănâncă masculul? Ei? Ce părere ai?

BĂRBATUL CU BASTON: Îl mănâncă pentru că așa sunt făcuți ei să se mănânce între ei. Dintotdeauna s-au mâncat.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Da, dar știința demonstrează că în ultimul timp se mănâncă tot mai des.

BĂRBATUL CU BASTON: De unde-ai mai scos-o și p-asta?

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Uite-te câte muște au apărut au apărut în ultimul timp. Înainte nu erau atâtea muște. Înainte, iarna, muștele mureau. Acu' nu mai mor. Asta se vede cu ochiul liber.

BĂRBATUL CU BASTON: Uite ce e, noi vorbim aici de muște sau de câine?

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Până una alta, eu nu văd nici un câine.

BĂRBATUL CU BASTON: Păi nu ți-am spus că s-a văzut?

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Poate și s-a părut.

BĂRBATUL CU BASTON: Cum să mi se pară?

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Se întâmplă. Ai auzit de fata morgana?

BĂRBATUL CU BASTON: Iar eu îți jur că l-am văzut. Ce dumnezeu, doar nu sunt nebun.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Nu jura, te cred.

Pauză. Cei doi se apleacă din nou asupra fântânii.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Poate că deja e mort.

BĂRBATUL CU BASTON: Nu știu... Tot ce se poate... Dar nu cred. Simt eu că nu e mort.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE (*iluminat*): Să aruncăm un chibrit aprins! Ce-ar fi s-aruncăm un chibrit aprins? Sau un ghemotoc. Ce-ar fi s-aruncăm un ghemotoc aprins?

BĂRBATUL CU BASTON: Se sperie.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: De ce să se sperie?

BĂRBATUL CU BASTON: Se sperie. Tot animalul se sperie de foc. Ai văzut animal care să se apropie de foc?

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Poate că acesta nu se sperie.

BĂRBATUL CU BASTON: Ei, draci! Ai văzut animal care să nu se sperie de foc? Animalul e făcut să se sperie de foc. Mai bine aruncăm o piatră.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: S-ar putea să-l rănească.

BĂRBATUL CU BASTON: Aruncăm o piatră mai mică.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Orice piatră poate să-l rănească. Dacă îi cade în ochi? Oricât de mică ar fi piatra, dacă îi cade în ochi îi scoate ochiul.

BĂRBATUL CU BASTON: Poate că nu i-l scoate.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Și dacă i-l scoate?

BĂRBATUL CU BASTON: Important e să-l facem să mârâie, nu? Dacă e mort nu contează, iar dacă e viu o să mârâie, nu?

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE ridică o piatră.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: O fi bună?

BĂRBATUL CU BASTON (*o cercetează*): Nu prea e bună...

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE (*ridicând mai multe*): Poftim, alege.

BĂRBATUL CU BASTON: Important e să nu aibă colți.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE (*alege*): Poftim, fără...

BĂRBATUL CU BASTON: Păi... arunc-o!

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Dumneata ai spus piatră. Poftim piatră. Arunc-o acum!

BĂRBATUL CU BASTON: Ce contează dac-o arunc eu sau o arunci tu?

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Nu contează, dar arunc-o tu.

BĂRBATUL CU BASTON aruncă piatra în fântână. Cei doi așteaptă încordați.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE (*după secunde lungi*): Înseamnă că e mort.

BĂRBATUL CU BASTON: Ceva îmi spune că totuși nu e mort.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Ce?

BĂRBATUL CU BASTON: Simt că nu e mort.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Să caut o piatră mai mare?

Din adâncul fântânii câinele începe să latre dezolant. După câteva secunde lătratul devine un schelălăit și apoi se stinge.

BĂRBATUL CU BASTON (*încântat, febril*): Ai auzit? Ți-am spus că nu e mort? Ți-am spus sau nu ți-am spus?

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE (*ștergându-și sudoarea care i-a apărut brusc pe față*): De necrezut.

BĂRBATUL CU BASTON (*victorios*): Nu e mort! Nici la prânz nu era mort!
Nu era mort deloc.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Fantastic!

BĂRBATUL CU BASTON: Ei, ce părere ai de oamenii ăștia? Ce părere ai de treaba asta?

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: O măgărie!

BĂRBATUL CU BASTON: O măgărie? O crimă!

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: O rușine.

BĂRBATUL CU BASTON: O porcărie fără margini! Câine viu în fântână! Să arunci un câine viu în fântână? Pentru ce să arunci un câine viu în fântână? Dumneata înțelegi ceva? Așa ceva nici nu se poate gândi! nici nu se poate gândi! Încearcă să te gândești și-ai să vezi că nici măcar nu poți să te gândești. Poți sau nu poți?

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Deloc.

BĂRBATUL CU BASTON: E împotriva firii. E complet împotriva firii și împotriva a orice.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Eu știu cine-a făcut-o!

BĂRBATUL CU BASTON: Cine?

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Copiii nevinovați.

BĂRBATUL CU BASTON: Care copii nevinovați?

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Copiii. Copii în general. Nici nu știi cât de cruzi pot fi copiii în chestii din astea.

BĂRBATUL CU BASTON: N-are-a face copiii.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Ascultă ce-ți spun. Copiii pot fi mai cruzi decât îți poți imagina. Pentru că ei nu știu ce e cruzimea, înțelegi? Când ești mic și nu știi ce e cruzimea poți fi capabil de orice.

BĂRBATUL CU BASTON: Nu... Nu e mâna copiilor aici. Câinele e mult prea mare. Câinele e cu totul și cu totul uriaș. Acesta nu e câine să-l arunci în fântână cu una, cu două. E imens, e cu totul și cu totul imens.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Atunci înseamnă că bântuie nebunia. Descreierații. E plin de nebuni. În ziua de azi toată lumea a înnebunit. Toți descreierații sunt complet liberi.

BĂRBATUL CU BASTON: Nu, aici e cu totul altceva. Aici totul a fost făcut din ură. Asta e ură din aceea oarbă, din aceea neagră. Nu e ură de zi cu zi. E ură din aceea care îți îngheață stomacul... E ură totală... Trebuie să fii cu totul și cu totul orbit de toate lucrurile și de toată lumea ca să începi să faci asta... Ca să începi a arunca câinii vii în fântână...

Câinele latră din nou. Ecoul lătrăturilor răzbate în aer într-un fel trist și disperat.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Să facem ceva!

BĂRBATUL CU BASTON: Ce să facem?

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Să facem ceva să îl scoatem.

BĂRBATUL CU BASTON: Ușor de zis.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Trebuie să-l scoatem.

BĂRBATUL CU BASTON: Cum dracu' să-l scoatem?

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Nu știu.

BĂRBATUL CU BASTON: Păi vezi?

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Eu cred că nu-i așa de greu să-l scoatem.

BĂRBATUL CU BASTON: M-am gândit și eu să-l scoatem. Dar nu-i așa ușor să-l scoatem.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Trebuie să coborâm și să-l scoatem.

BĂRBATUL CU BASTON: Să coborâm?

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Păi nu?

BĂRBATUL CU BASTON: Unde să coborâm?

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Cum unde să coborâm? În fântână.

BĂRBATUL CU BASTON: În fântână...

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: În fântână, da. Coborâm, îl scoatem și gata.

BĂRBATUL CU BASTON: Și cum să coborâm?

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Nu-i așa greu să coborâm. Coborâm pur și simplu și-l scoatem și gata.

BĂRBATUL CU BASTON: Exclus.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: De ce?

BĂRBATUL CU BASTON: N-avem cum să coborâm. Ia gândește-te: cum să coborâm?

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Ne-ar trebui o scară.

BĂRBATUL CU BASTON: Nu faci nimic cu o scară.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Cum așa? Dacă avem o scară, coborâm pe scară.

BĂRBATUL CU BASTON: Iar eu îți spun că nu faci nimic cu o scară. Fântâna e mult prea adâncă. Unde găsești o scară atât de adâncă? Îți dai seama cât e de adâncă fântâna? Nu găsești nicăieri o scară atât de adâncă.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Atunci o funie...

BĂRBATUL CU BASTON: M-am gândit și la funie.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Asta e! O funie groasă cu noduri.

BĂRBATUL CU BASTON: Iar eu îți spun că m-am gândit și la funie.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Și?

BĂRBATUL CU BASTON: Și exclus.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: De ce exclus?

BĂRBATUL CU BASTON: Draci! Pur și simplu : n-ai ce să faci cu nici o funie.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Cu o funie s-ar putea coborî.

BĂRBATUL CU BASTON: Crezi că s-ar putea coborî?

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Eu așa cred. Cred că s-ar putea coborî.

BĂRBATUL CU BASTON: Și cine să coboare?

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Unul din noi.

BĂRBATUL CU BASTON: Cine, mai exact? Cobori dumneata?

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Cobor, de ce să nu cobor?

BĂRBATUL CU BASTON: Eu nu știu dacă e bine să cobori.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Eu cobor. Eu nu mă tem să cobor.

BĂRBATUL CU BASTON: Poate reușești să cobori. Dar ce faci dacă reușești să cobori? Ce faci? Ei?

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Cum ce fac?

BĂRBATUL CU BASTON: Aici e toată chestia. Ce faci dacă reușești să cobori? Să zicem că ai ajuns acolo, că ai reușit să cobori. Eu te-ntreb, ce faci după ce ai reușit să cobori? Ce? Iei câinele în brațe?

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Nu știu.

BĂRBATUL CU BASTON: Ei vezi? D'aia spun că nu știu dacă e bine să cobori. Pentru că nu poți să știi ce fel de câine e. Înțelegi? Dacă te mușcă? Dacă e turbat și te mușcă? Ei??

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Da' poate că nu e turbat.

BĂRBATUL CU BASTON: Poate că nu e. Dar dacă e? Ce faci dacă e?

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Ș-atunci o lăsăm baltă?

BĂRBATUL CU BASTON: Eu n-a zis s-o lăsăm baltă.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Și ce facem?

BĂRBATUL CU BASTON: Facem ce putem.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Păi să facem ceva. Eu văd că stăm aici și nu facem nimic.

BĂRBATUL CU BASTON: Poate că mai vine cineva. Dacă mai vine cineva poate că găsim ceva de făcut. Înțelegi? E greu să faci ceva de unul singur. În chestii din astea nu e bine să te bagi de unul singur. Ș-apoi poate că nici nu vrea să fie scos?

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Cum să nu vrea să fie scos?

BĂRBATUL CU BASTON: Nu știu, mă gândesc și eu... Dacă nu vrea să fie scos?

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Păi nu vezi cum latră?

BĂRBATUL CU BASTON: Cum latră? Latră ca toți câinii.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Mie mi se pare că latră dezolant.

BĂRBATUL CU BASTON: Ți se pare că latră dezolant? Crezi că ăsta a fost un lătrat dezolant?

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Eu așa cred. Cred că a fost dezolant.

BĂRBATUL CU BASTON: Uite că eu nu cred că a fost dezolant.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: A fost. A fost suta la sută dezolant.

BĂRBATUL CU BASTON: Uite că eu nu cred că a fost dezolant. Eu cred că a fost un lătrat obișnuit. Un lătrat ca toate lătrăturile.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Hai se fim serioși. A fost un lătrat tipic de câine speriat.

BĂRBATUL CU BASTON: Iar eu îți spun că toți câinii latră la fel. N-ai cum să știi care e speriat și care nu e speriat. Trebuie să fii câine ca să îți dai seama că un câine latră dezolant.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Da' nu trebuie să fii câine deloc... Trebuie să fii atent.

BĂRBATUL CU BASTON: Și chiar dacă latră dezolant, asta nu înseamnă că vrea să fie scos. Poate că animalul acest trăiește pur și simplu acolo .

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: În fântână!

BĂRBATUL CU BASTON: În fântână. De ce nu?

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Unde-ai mai văzut dumneata câine să trăiască în fântână?

BĂRBATUL CU BASTON: N-am văzut dar îl văd pe acesta.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Eu am impresia că visăm, zău. Ce vorbe-s aste?

BĂRBATUL CU BASTON: N-ai spus dumneata că lumea nu mai e cum a fost? Totul se poate. Sunt păsări care nu mai zboară. E normal ca păsările să nu mai zboare? Cine-ar fi crezut acu' o sută de ani că păsările n-or să mai zboare? Și uite acum sunt păsări care nu mai zboară. Păsările nu mai zboară, peștii nu mai înoată, toată lumea e pe dos.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: De pești nu am auzit să nu mai înoate. Asta e chiar prea de tot.

BĂRBATUL CU BASTON (*aprin*s): Sunt! Sunt pești care nu mai trăiesc decât la fund. Trăiesc la întuneric, acolo, la fund. Din cauza întunericului nici nu mai înoată. Înțelegi? Iar dacă îi scoți în apă limpede mor. Așa că e mai bine să nu scoți nimic și să nu miști nimic.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Bine, dar câinii, câinii...

BĂRBATUL CU BASTON: Nu-ți bate capul. Poate că s-a născut acolo. Poate că acolo e locul lui.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Ascultă, eu mă tem că noi am luat-o razna.

BĂRBATUL CU BASTON: Da' n-am luat-o razna deloc. Gândim.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Cum să se nască în fântână? Ai înnebunit?

BĂRBATUL CU BASTON: Totul se poate. Natura e perfidă.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Dumnezeule! Câinele trăiește pe lângă om.

BĂRBATUL CU BASTON: Și ce-i cu asta? Toate animalele trăiesc pe lângă om. Și calul trăiește pe lângă om. Și iepurii trăiesc pe lângă om. Și uite că vine o vreme când nimeni nu mai vrea să trăiască pe lângă om. Înțelegi? Acesta e ceasul al zecelea. Nimeni nu mai vrea să trăiască pe lângă om! Înțelegi sau nu?

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Înțeleg că ar trebui să facem ceva. Măcar să-i dăm de mâncare..

BĂRBATUL CU BASTON: Asta da, se poate. Mâncare da, se poate

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Ne-ar trebui niște pâine.

BĂRBATUL CU BASTON (*vesel*): Am! Am eu pâine. Și dimineață i-am adus pâine. Și la prânz i-am adus pâine... Pâine da, îi place. Dacă te apleci puțin și stai nemișcat îl auzi cum clepăie.

BĂRBATUL CU BASTON scoate bucăți de pâine din buzunare și le aruncă în fântână. Amândoi ascultă încordați.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Clepăie?

BĂRBATUL CU BASTON: Nu prea clepăie.

Pauză.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Ciudat. La prânz a clepăit.

BĂRBATUL CU BASTON: A clepăit la prânz?

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: A clepăit. Și dimineață a clepăit.

BĂRBATUL CU BASTON: O fi obosit.

(Pauză.)

BĂRBATUL CU BASTON: Mă mir că nu mănâncă.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Poate că nu mai are putere.

BĂRBATUL CU BASTON: Până au a mâncat. A mâncat tot ce i-am aruncat.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Dacă nu mai are putere, degeaba are mâncare. Ai să vezi că o să moară acolo, cu mâncarea lângă el. O să moară de frică. Degeaba îi arunci pâine, dacă se simte singur.

BĂRBATUL CU BASTON: Dacă îi arunc mâncare nu o să se mai simtă singur.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Eu nu cred că are nevoie de apă. Imposibil să nu fie acolo puțină apă.

BĂRBATUL CU BASTON: Eu nu cred că fântâna are apă. Dacă fântâna avea apă, câinele s-ar fi înecat. Eu cred că fântâna e secată. Când l-au aruncat au știut ei că fântâna e secată.

Pauză. Cei doi ascultă încordați. BĂRBATUL CU BASTON a încetat să mai arunce pâine.

BĂRBATUL CU BASTON: Nu vrea.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: E clar că a terminat.

BĂRBATUL CU BASTON: Nu vrea, afurisitul. Și ce frumos clepăia la prânz.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Să încerc și eu?

BĂRBATUL CU BASTON: Păcat că nu clepăie. Avea un clepăit plăcut, de câine sănătos.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Poate c-ar fi bine să încerc și eu. Dacă mai ai puțină pâine poate că încerc și eu.

BĂRBATUL CU BASTON: Ce să mai încerci? Să-l ia naiba.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Dă-mi o cojiță.... Una mică...

BĂRBATUL CU BASTON: Nu merită, javra.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Nu e javră.

BĂRBATUL CU BASTON: Cine știe pe câți o fi mușcat câinele acesta. Cine știe ce bestie zace-n el.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Nu e bestie. Dacă e alb nu e bestie.

BĂRBATUL CU BASTON: Cine ți-a spus că e alb?

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Păi nu e alb?

BĂRBATUL CU BASTON: E alb, dar cine ți-a zis că e alb?

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Dumneata mi-ai spus că e alb.

BĂRBATUL CU BASTON: Eu ți-am spus că e alb?

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Da, mi-ai spus că e alb.

BĂRBATUL CU BASTON: Eu n-am spus niciodată așa ceva. Eu n-am spus niciodată nimic.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Ce contează. Importanta e că e alb.

BĂRBATUL CU BASTON: Eu vreau să știu de unde știi că e alb.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Draci! N-ai spus dumneata că e imens și e alb?

BĂRBATUL CU BASTON: Am spus doar că e imens. N-am spus că e alb. Și chiar dacă e alb, asta nu înseamnă că nu e bestie. Poate să fie alb și să fie bestie. O bestie ca toate bestiile.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Eu nu știu de ce te-ai aprins așa.

BĂRBATUL CU BASTON: Da' nu m-am aprins deloc. Gândesc.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Să zicem că e bestie. Chiar dacă ar fi bestie, nu se face așa ceva nici măcar cu o bestie.

BĂRBATUL CU BASTON: Asta-i adevărat.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Păi? Mai bine căutăm o funie.

BĂRBATUL CU BASTON: M-ai înnebunit cu funia asta! M-ai scos pur și simplu din minți cu funia asta! Ți-am spus cum e treaba cu funia! Ți-am spus sau nu ți-am spus? Doar n-o să se cațere pe funie. Câinele nu e pisică!

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Da' nu e vorba atât de funie. E vorba că stăm aici și nu facem nimic.

BĂRBATUL CU BASTON: De ce spui că nu facem nimic? Nu i-am dat de mâncare?

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: I-am dat de mâncare dar n-a mâncat-o.

BĂRBATUL CU BASTON: Și apoi e destul că stăm aici.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Cu ce-l ajută pe el că stăm aici?

BĂRBATUL CU BASTON: Ne simte.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Și ce dacă ne simte?

BĂRBATUL CU BASTON: Nu e puțin lucru. Simte că suntem oameni și că suntem cu el.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: N-are de unde să știe că suntem oameni. Poate că își închipuie că suntem câini.

BĂRBATUL CU BASTON: Nu contează ce-și închipuie că suntem. Chiar dacă își închipuie că suntem câini, știe că *aici* sus e cineva lângă el.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Dacă ne-ar simți ar mârâi.

BĂRBATUL CU BASTON: Nu poate mârâi chiar tot timpul. Iar dacă tace e semn bun.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Adineauri spuneai că e semn rău.

BĂRBATUL CU BASTON: Da, dar *acum* mi se pare că e semn bun. Înseamnă că e liniștit. Gândește-te că ai fi în locul lui și eu aș fi aici sus. Ai putea vorbi tot timpul? Eu nu cred că ai putea vorbi tot timpul. Nimeni nu poate vorbi tot timpul.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Bine, dar cât o să stăm așa?

BĂRBATUL CU BASTON: Nu știu. Stăm și noi cât putem. Mai facem cu schimbul... Nu? Eu cred că aste e cel mai important, să simtă că deasupra lui e cineva... Să simtă că are stăpân. Câinele are nevoie să simtă că are stăpân. Sunt cazuri când stăpânul moare și câinele nu mai vrea să mănânce și până la urmă moare și el.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Crezi că e cazul aici?

BĂRBATUL CU BASTON: Mai poți ști?

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Poate că n-ar strica să dăm anunț la ziar.

BĂRBATUL CU BASTON: O, nu!

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Așa se obișnuiește. Dacă are stăpân atunci să vină stăpânul să-l scoată cum îl taie capul.

BĂRBATUL CU BASTON: Te gândești la recompensă, este?

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Nu mă gândesc la nici o recompensă. Mă gândesc că toată lumea dă anunț la ziar.

BĂRBATUL CU BASTON: Te gândești al recompensă, știu eu. Se vede pe fața ta că te gândești la bani. Toți vă gândiți la bani. La bani și la profit, în loc să salvați câinele.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Poftim, păi chiar asta vreau, să salvez câinele.

BĂRBATUL CU BASTON: Și crezi că ăia de la ziar or să vină și-or să salveze câinele?

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Oricum, ori să facă ceva.

BĂRBATUL CU BASTON: Își spun eu ce-or să facă! Or să vină, or să fotografieze *tot* și or să plece. Asta or să facă. Pentru că ei asta știu să facă, nenorociții. Când e vorba de ziare și de poliție mai bine o lași baltă, ascultă ce-ți spun eu. N-avem nevoie nici de ziare nici de poliție. Eu detest să am de-a face cu așa *ceva*.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Asta-i culmea! Cum vrei să dăm de proprietarul câinelui dacă stăm cu mâinile în sân?

BĂRBATUL CU BASTON: Da' de unde ești așa sigur că are proprietar? Ce, ți-a spus câinele că are proprietar? Poate că n-are proprietar. Poate că e de capul lui. CE, n-ai văzut câini vagabonzi?

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Tare mă tem că e chiar câinele dumitale.

BĂRBATUL CU BASTON: Știi, îți interzic să faci asemenea aluzii.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Dar nu fac nici un fel de aluzie. Gândesc.

BĂRBATUL CU BASTON: Îți interzic categoric să gândești cazul ăsta.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Hei, recunoaște că e câinele dumitale și să terminăm istoria.

BĂRBATUL CU BASTON (*furios*): Dumnezeule, chiar crezi că mi-am aruncat propriul meu câine în fântână?

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Oamenii sunt în stare de orice la furie. Unii ajungă la crimă.

BĂRBATUL CU BASTON: Te rog să mă scoți din categoria asta, ai înțeles? Și să mă lași în pace cu bănuiele tale și cu teoria dumitale. Eu nu sunt un om nervos. Eu sunt un om cald. Cum să-mi arunc câinele în fântână, cum ți-a trecut prin minte așa ceva? Eu iubesc câinii, domnule, eu am avut câine la viața mea, eu știu ce înseamnă să ai câine. Câinele meu a murit de bătrânețe acu' 17 ani și se numea Zumbi. Se vede că nu te pricepi nici la oameni nici la câini.

Pauză. Tensiune acumulată.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Îmi pare rău, n-am vrut să te supăr. Tot ce vreau e să facem în sfârșit ceva. Să mișcăm ceva. Orice, numai să mișcăm ceva.

BĂRBATUL CU BASTON: E prea târziu ca să mai facem ceva.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Crezi c-a mierlit-o?

BĂRBATUL CU BASTON: Nu știu. Tot ce știu e că se-ntunecă. Uite cum se întunecă. Nu putem face nimic când se întunecă.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Unde vezi că se întunecă?

BĂRBATUL CU BASTON: Peste tot se întunecă.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Mai e un ceas până se întunecă.

BĂRBATUL CU BASTON: Cum să mai fie un ceas până când se întunecă. E aproape întuneric. Și apoi s-ar putea să fie deja mort.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Înainte spuneai că ne simte.

BĂRBATUL CU BASTON: Pentru că era viu. Iar acum dacă nu clepăie s-ar putea să fie mort. E clar că e terminat dacă nu clepăie. Nu mârâie, nu clepăie, nu nimic. Cine nu clepăie e mort.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Chiar dacă e mort, tot trebuie să facem ceva.

BĂRBATUL CU BASTON: Asta-i bună! Dacă e mort, e mort! Ce să mai facem dacă e mort?

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Eu nu pot sta așa fără să fac nimic.

BĂRBATUL CU BASTON: Nu fi idiot. Dacă e mort nu mai avem nici o treabă. Sunt mii de câini morți în toate fântânile. Mii de fântâni și mii de câini morți. Doar n-o să scoatem toți câinii din toate fântânile.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Să mai aruncăm o piatră...

BĂRBATUL CU BASTON: Toți au aruncat pietre. Cred că asta i-a pus capătul. Nu trebuia să aruncăm cu pietre. Fiecare a aruncat cu pietre numai ca să vadă dacă e viu. L-au omorât cu pietre încercând să afle dacă e viu. Acu' lasă-l în pace. Acu', dacă e mort, lasă-l în pace.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Eu nu știu ce ai dumneata cu câinele acesta.

BĂRBATUL CU BASTON: N-am nimic. Pur și simplu gândesc.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Eu am impresia că îl urăști.

BĂRBATUL CU BASTON: De ce să-l urăsc? Nu-l urăsc. N-am nimic cu el. Absolut nimic.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Atunci de ce-i dai târcoale?

BĂRBATUL CU BASTON: Unde dau târcoale? Unde vezi că dau târcoale?

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: De dimineață dai târcoale.

BĂRBATUL CU BASTON: Nu dau eu târcoale.... Cine ți-a spus că dau târcoale? M-ai văzut dumneata că dau târcoale?

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Te-am văzut. Și la prânz te-am văzut.

BĂRBATUL CU BASTON: Unde m-ai văzut? Când m-ai văzut? Cu ce drept mă pândești?

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Măcar trebuia să fi făcut ceva. Dacă tot tândălești pe aici, măcar dacă ai fi făcut ceva. Dacă ai știut de dimineață cum stau lucrurile, de ce n-ai făcut ceva?

BĂRBATUL CU BASTON (*plângăreț*): Am făcut și eu ce-am putut. Ce puteam să fac mai mult? Am făcut tot ce se putea face de unul singur. Dacă fântâna ar fi fost mai aproape de oraș... da, poate că altfel ar fi stat lucrurile.... Poate că s-ar fi putut face mai mult. Dar e mult prea departe de oraș.... Fiecare drum mă obosește îngrozitor.. Îngrozitor,.... Nici nu știi cum mă obosește.... (*Se așează pe jos și se descalță. Arătându-și piciorul.*) Poftim... Uită-te numai la piciorul acesta. Vezi?

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Ce să văd?

BĂRBATUL CU BASTON: Uite-te mai bine.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE (*examinând piciorul*): Nu văd nimic.

BĂRBATUL CU BASTON: Nu vezi că am platfus?

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Ei nu!

BĂRBATUL CU BASTON (*fericit*): Platfus! Pune mâna! Pune mâna acolo. Vezi ce moale e? Parcă e o varză. Acum înțelegi?

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE (*desfăcându-și cureaua de la pantaloni*): Și eu am hernie!

BĂRBATUL CU BASTON: Unde ai hernie?

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Uite-aici... Aici înăuntru... E rupt totul... Îmi atârână pe dinăuntru... E ca un pumn de carne care-mi atârână pe dinăuntru.. De ani de zile mă târăsc cu ea....

BĂRBATUL CU BASTON: A, păi stai să-ți arăt eu altceva... (*Își scoate haina și-și eliberează o mână arătându-și subsuoara.*) Ai mai văzut gălmă la

subsuoară? Ai mai văzut așa ceva? Ori de câte ori ridic mâna mă taie pe dinăuntru.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Și eu... Fii atent aici... Când clipesc... (*Își arată ochii.*) Vezi ce-i sub pleoapă... Ai mai văzut coș sub pleoapă... Uite ce rană mi-a făcut...

BĂRBATUL CU BASTON: Asta nu-i nimic. Să vezi ce herpes a avut taică-meu.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Herpesul se tratează...

BĂRBATUL CU BASTON (*indignat*): Herpesul se tratează? Ei află că nu-i adevărat! Nu! Herpesul nu se tratează. Taică-meu, săracul, înflorea în fiecare lună... Toată gura... așa... Pentru că herpesul , dom'le, nu se tratează... Mai degrabă tratezi hernia!

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Hernia? Ha! Nu te pricepi la hernie!

BĂRBATUL CU BASTON: Oricum, nu-i așa de gravă...

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Cum să nu fie gravă?

BĂRBATUL CU BASTON: Gândește-te că sunt oameni paralizați!

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Și ce dacă sunt paralizați?

BĂRBATUL CU BASTON: Unii trăiesc toată viața fără un rinichi!

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Da' nu mă interesează...

BĂRBATUL CU BASTON (*violent*): Cum să nu te intereseze? Unii au lepră, poftim!

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Eu nu vorbesc de lepră! Eu vorbesc de hernia mea! Nici măcar nu te-ai uitat...

BĂRBATUL CU BASTON: Hernia dumată e zero! E un fâs!

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Cum să fie un fâs când abia mă târăsc cu ea? Știi cum mă trage în jos?

BĂRBATUL CU BASTON: Te trage pe dracu'! Nu știi ce-i aia să mergi cu un singur picior. Dumneata îți dai seama cum m-am chinuit să vin până aici doar cu un singur picior?

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: De ce-ai venit dacă te chinuie atât?

BĂRBATUL CU BASTON: Cum de ce-am venit? Am venit! Am venit pentru c-am venit!

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Nu trebuia să vii dacă te chinuie. Te plângi că te chinuie și totuși vii. De ce vii?

BĂRBATUL CU BASTON: Vin, de ce să nu vin? Dumneata de ce vii?

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Eu nu vin!

BĂRBATUL CU BASTON: Poftim, el nu vine! Cum nu vii când ai venit deja? Pe cine vrei să prostesti?

Câinele începe să urle agonizant.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE (*în culmea excitației*): Poftim! Câinele moare și noi ne certăm.

BĂRBATUL CU BASTON: Da' nu ne certăm deloc. Răspunde la ce te-am întrebat.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Nu m-ai întrebat nimic. Ce m-ai întrebat?

BĂRBATUL CU BASTON: Te-am întrebat de ce vii? Dacă tot vii, spune de ce vii?

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE (*acoperit de urletele câinelui*): N-ai dreptul să mă întrebi nimic! Nimic! Eu nu ți-am pus nici o întrebare.

BĂRBATUL CU BASTON (*încercând să acopere urletele câinelui*): Am! Am dreptul să te întreb! Pot să te întreb orice, e dreptul meu să te întreb orice! Da! Eu a descoperit câinele, e al meu... Eu l-am hrănit, eu... De unde ai știut că am descoperit câinele?

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE (*urlând peste urletul câinelui*): N-am știut nimic, nimic... Și ce dacă... Eu treceam pe aici... treceam pur și simplu pe aici...

BĂRBATUL CU BASTON: Ba nu treceai deloc pe aici!

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Toată lumea trece pe aici. Și eu treceam pe aici. Treceam întâmplător pe aici!

BĂRBATUL CU BASTON (*urlând*): Întâmplător, ai?

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Întâmplător, da întâmplător!

BĂRBATUL CU BASTON (*истерic*): Și pâinea?

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Care pâine?

BĂRBATUL CU BASTON: De unde ai știut să aduci pâine?

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Care pâine? Care?

BĂRBATUL CU BASTON (*urlând animalic*): Ai o pâine în buzunar! De ce ai o pâine în buzunar? Poți să negi că ai o pâine în buzunar?

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE (*intrând în isterie*): E pâinea mea!

BĂRBATUL CU BASTON: De unde ai știut să aduci pâine? De unde?

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: N-am știut! E a mea. Am pâine la mine, da, care e a mea! Și ce dacă am? Nu e pentru câine, e pentru mine. Da! Am pâine la mine tot timpul, da! Așa mi se întâmplă tot timpul, da.

BĂRBATUL CU BASTON: Minți! Minți, ucigaș de câini! Minți!

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Ucigaș de câini și hingher ești dumneata!

BĂRBATUL CU BASTON: Hoț de fântâni ce ești! Jefuitor!

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Jefuitor de fântâni ești dumneata!

*Câinele încetează să mai urle și liniștea cade sufocantă peste cei doi.
Pauză lungă.*

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE (*se șterge îndelung de sudoare*): Doamne, parcă am înnebunit....

BĂRBATUL CU BASTON (*răscolește pământul cu bastonul*): Eu zic să o ștergem de aici.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE (*privind cerul*): Păcat... Acum chiar că se întunecă...

BĂRBATUL CU BASTON (*privind cerul*): O să plouă.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Mda... S-ar putea să plouă.

BĂRBATUL CU BASTON: Nu e zi să nu se termine fără ploaie...

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Nu-i rău dacă plouă. Cel puțin n-o să sufere de sete...

BĂRBATUL CU BASTON: Oricum, o să urle iar toată noaptea....

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: O să urle, dar mâine...

BĂRBATUL CU BASTON: Mâine sigur.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Mâine dimineată...

BĂRBATUL CU BASTON: Reușim noi să-l scoatem cumva.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Reușim precis.

Cei doi se întind pe patură și privesc cerul.

BĂRBATUL CU BASTON: Iar e negru ca smoala.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Ei, nu-i chiar așa de negru.

BĂRBATUL CU BASTON: E mai negru ca ieri.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Crezi tu că-i mai negru ca ieri?

BĂRBATUL CU BASTON: E mult mai negru ca ieri.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Nu te mai uita.

BĂRBATUL CU BASTON: Nu pot să nu mă uit. Când e așa negru și stă așa pe capul meu nu pot să nu mă uit.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Încearcă să ațipești puțin.

BĂRBATUL CU BASTON: O să mă trezească. O să mă trezească din nou.

Cum simte că ațipesc, începe să urle.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: E vina noastră.

BĂRBATUL CU BASTON: Nu trebuia să trecem pe aici.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Nu te mai gândi.

Liniște. Cei doi par să fi ațipit.

BĂRBATUL CU BASTON (*în șoaptă*): Psst!

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Ce-i?

BĂRBATUL CU BASTON: E și mai multă liniște decât ieri.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Cum?

BĂRBATUL CU BASTON: E mai *liniște* decât ieri. Îți dau seama că e mai *liniște* decât ieri?

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Vezi c-ai să-l trezești. Eu nu cred c-ar fi bine să-l trezești.

BĂRBATUL CU BASTON: Nu.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Atunci taci.

BĂRBATUL CU BASTON: Tac.

Pauză. Liniște. Respirație de oameni obișnuiți.

BĂRBATUL CU BASTON (*în șoaptă*): Psst!

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Ce-i?

BĂRBATUL CU BASTON: Mai spune-mi cum o să fie mâine?

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: O să fie bine.

BĂRBATUL CU BASTON: O să-l tragem deasupra, este? Deasupra, de tot, pentru totdeauna.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Absolut.

BĂRBATUL CU BASTON: Dar cum? Cum?

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Nu contează. Important e c-o să-l tragem aici, sus, pentru totdeauna, de tot.

BĂRBATUL CU BASTON: Și-o să-i dăm pâine multă, este?

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Este.

BĂRBATUL CU BASTON: O să-i dăm să mănânce din mână.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Din mâna ta. O să mănânce cât o să vrea el..

BĂRBATUL CU BASTON: Și o să-i dăm drumu', este?

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Absolut.

BĂRBATUL CU BASTON: Fără zgardă, fără nimic. Să fie liber.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Sigur. O s-alerge cât o să vrea el.

BĂRBATUL CU BASTON: Și-o să-l învățăm să prindă bățul și să aducă bățul înapoi.

De sus cade o bucată de pâine.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Îl învățăm tot.

BĂRBATUL CU BASTON: Așa...

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Acu' încearcă să dormi

BĂRBATUL CU BASTON: Da' îl ducem și la apă.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Îl ducem precis.

BĂRBATUL CU BASTON: Numai de n-ar ploua.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: N-are cum.

Pauză. O bucată de pâine cade de sus.

BĂRBATUL CU BASTON (*tresărind, șoptit*): Ai auzit?

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Ce?

BĂRBATUL CU BASTON: A căzut ceva.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Trec pășări.

Pauză. Alte câteva bucăți de pâine cad peste ei.

BĂRBATUL CU BASTON (*stupefiat*): Da' mi-a căzut pe față!

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Ce?

BĂRBATUL CU BASTON: Pâine!

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Visezi.

BĂRBATUL CU BASTON: Pâine albă. Pâine. Dumnezeu, cade pâine.

Tot mai multe bucăți de pâine cad de sus.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Nu se poate.

BĂRBATUL CU BASTON: Poftim gustă. Pâine, pâine proaspătă albă.

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE (*culege și el de jos bucăți de pâine*): Nu-i adevărat!

BĂRBATUL CU BASTON (*se ridică în picioare*): Ba-i adevărat! Plouă cu pâine! Doar nu sunt nebun. E pâine sau nu e pâine?

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE: Nu știu...

BĂRBATUL CU BASTON: E pâine, e chiar pâine! Dumnezeu ce se întâmplă cu noi?

BĂRBATUL CU PĂLĂRIE (*în picioare privind în sus*): Nimic. Cineva ne rupe bucăți de pâine.

Ninge cu pâine.

DINȚII

personaje:

PRIMUL
AL DOILEA
SOLDATUL

Întuneric. Se disting, treptat, câteva îngrămădiri de obiecte și corpuri. Câteva sunete se sting în depărtare. PRIMUL intră din stânga și bâjbâie. AL DOILEA intră din dreapta și bâjbâie. PRIMUL aprinde un băț de chibrit. AL DOILEA aprinde un băț de chibrit. Cei doi înaintează cu greu printre obiecte și corpuri. Se întâlnesc la mijloc. Se aude un țipăt.

PRIMUL: Ai auzit?

AL DOILEA: Latră cineva.

PRIMUL : Nu țipă?

AL DOILEA: Nu țipă. Latră.

PRIMUL: Eu cred că e om.

AL DOILEA: Nu poate să fie om. E câine.

PRIMUL : Să nu înceapă iar...

AL DOILEA: N-au cum. Sunt morți.

PRIMUL: Poate-au mai rămas...

AL DOILEA: Cine?

PRIMUL : Dezertorii... Poate se bat dezertorii între ei...

AL DOILEA: Care dezertori? Ce fel de dezertori?

PRIMUL: Dezertorii ăloră cu dezertorii ăstora...

AL DOILEA: Vax. Dezertorii nu se bat niciodată între ei.

Bețele de chibrit au ars. Întuneric.

PRIMUL : Și tu?

AL DOILEA: Și eu.

PRIMUL: Ai găsit?

AL DOILEA: NU prea.

PRIMUL : Minți.

AL DOILEA: Nu mint.

PRIMUL: Să văd sacul. Ai sac?

AL DOILEA: Am. Da-i aproape gol. Nu mai e ce-a fost.

PRIMUL : Numără-i! Câți ai adunat?

AL DOILEA: Puțini. E tot mai greu să le deschizi gura.

PRIMUL: Erau degerați?

AL DOILEA: Bocnă.

PRIMUL : Și-ai mei aveau gura încleștată.

AL DOILEA: Eu m-am săturat. De o vreme mă doare mereu sub coastă. Te- a durut vreodată sub coastă?

PRIMUL: E din cauza aerului. Aerul e tot mai rece. Când te-apleci aerul te retează în două. Și pe mine mă doare. Când mă gândesc mă doare sub pleoapă.

AL DOILEA: Eu zic să ne cărăbănim

PRIMUL: Știu și eu? Să mai dăm o raită. Să ne mai uităm. Ar fi păcat să nu mai dăm o raită..

AL DOILEA: În jumătate mea nu mai e nimic de făcut.

PRIMUL: Ai curățat tot?

AL DOILEA: Absolut tot. Am lăsat curat ca într-o farfurie.

PRIMUL : Asta nu e viață

AL DOILEA. Adevărul e că sunt prea mulți. Altădată parcă nu erau așa mulți. Uneori te

rătăcești printre ei. Eu umblu de trei zile și nu dau de capăt.

PRIMUL: Și eu umblu de trei zile. Dacă nu dăm repede de capăt, o să ne-mpuțim din cauza lor.

AL DOILEA: Auzi? Mie mi s e pare că te-am mai văzut.

PRIMUL : Nu știu nu-mi amintesc.

AL DOILEA: La Waterloo. Nu ne-am văzut noi la Waterloo?

PRIMUL: Nu știu. Nu-mi amintesc. Poate c-ar trebui să facem un foc. O să fie din ce în ce mai frig.

AL DOILEA: Da, te-am mai văzut. Și la Sedan te-am văzut. Numai că pe vremea aceea eram mai mulți.

PRIMUL: Unii se mai lasă...

AL DOILEA: Știi, și eu m-am gândit să mă las. Asta e ultima mea ieșire.

PRIMUL: Zău?

AL DOILEA: Nu mai rezist. E prea multă umezeală... Uneori mi se face greață din cauza umezelii... Morții de azi nu mai seamănă cu morții de ieri... Îți amintești cum arătau cadavrele la Sedan? Toți erau unul și unul Astăzi abia dacă mai găsești câte un exemplar mai arătos... Nu numai că mor flămânzi dar putrezesc mai repede... Putrezesc în doi timpi și trei mișcări... Eu cred că e pur și simplu rușinos...

PRIMUL: Ce importanță mai are?

AL DOILEA: Are! De ce să nu aibă? Uită-te la ăștia! N-au nici trei zile de când sunt morți și au început deja să duhnească. Nici nu-ți vine să crezi că au fost vreodată oameni. Îți spun eu... Oamenii adevărați nu încep să duhnească așa de repede.

PRIMUL: Vrei gumă?

AL DOILEA: Ce?

PRIMUL: Te-am întrebat dacă vrei gumă. Am găsit ieri un pachet mare cu gumă.

AL DOILEA: Și vrei să mănânci gumă? Poți să înnebunești de la gumă. Eu nu mănânc niciodată gumă. De la gumă mi se înfundă dinții... Și, în general, când sunt pe câmp nu mănânc. Dacă am burta plină amețesc.

PRIMUL (*se caută prin buzunare*): Uite un măr. Vrei un măr? Suc de vinete... Semințe... mentă...

AL DOILEA (*bănuitor*): De unde?

PRIMUL (*jenat*): Le-a șterpelit...

AL DOILEA: Cum le-ai șterpelit?

PRIMUL: Am întors pe dos câteva buzunare...

AL DOILEA: Îi cauți prin buzunare? Ai înnebunit?

PRIMUL: Și ce dacă îi caut prin buzunare?

AL DOILEA: E scârbos să-i cauți prin buzunare... Cum să-i cauți prin buzunare? Una e să-i cauți în gură și alta e să-i cauți în buzunare. Eu n-am umblat niciodată prin buzunarele nimănui. Nu înțeleg cum pot unii să umble prin buzunare...

PRIMUL: Eu m-am cam săturat să-i tot caut în gură. M-am săturat de dinți, mă crezi? Nu mai pot să mă uit la dinți. Nu mai pot. Mereu am impresia că îmi zornăie în creier. E mult mai ușor cu buzunarele. Și e mai plăcut... Dai peste tot felul de lucruri.

AL DOILEA: Și dacă dai peste fotografii? E cumplit să dai peste fotografii. N-aș suporta să pun degetele pe fotografiile alea unsuroase.

PRIMUL: De ce? Să știi că sunt haioase. Toate sunt la fel, mă crezi? Pare că toți au o singură femeie și o singură pereche de copii dolofani. Nu trebuie să te lași impresionat de fotografii. Eu am adunat sute de fotografii... Când sunt multe te lasă rece.

AL DOILEA: Oricum, e urât ce faci. Adevărata meserie s-a dus dracului.

PRIMUL: Aprinde un băț. Vreau să-ți arăt ceva.

AL DOILEA: Nu vreau să văd nimic. Nu vreau să știu nimic.

PRIMUL: Auzi?

AL DOILEA aprinde repede un băț de chibrit ca să vadă de unde vin sunetele unui trist balet mecanic.

PRIMUL (*arătându-i o balerină mecanică în miniatură*): Nu-i așa că e frumoasă?

AL DOILEA (*privind fascinat*): Unde ai găsit-o?

PRIMUL: Într-un buzunar... Mortul era strivit, dar jucăria era întreagă.

AL DOILEA: Are cheie?

PRIMUL: Are.

AL DOILEA: Vreau să răsucesc și eu.

PRIMUL: Răsuțește! Eu o ascult de câteva zile și nu mă mai satur. Nici nu se compară cu dinții. Ți spun eu, cu dinții nu mai e mare lucru de făcut. S-au adunat prea mulți dinți, nu-i mai cumpără nimeni. Sunt vreo doi ani de când nu mai umblu după dinți. Ar trebui să te lași și tu de dinți. Ar trebui să treci pe buzunare.

AL DOILEA: Nu știu... E prea târziu pentru mine să mai schimb ceva... Și nu vreau să o feștelesc tocmai acum, la sfârșit...

Se aude un țipăt în depărtare. Se aude un geamăt în apropiere.

PRIMUL: Auzi? Iar latră.

AL DOILEA: Nu latră. Geme.

PRIMUL : Cine?

AL DOILEA: Nu știu.

PRIMUL: O fi un câine.

AL DOILEA: NU e câine, e om.

PRIMUL: După trei zile?

AL DOILEA: Unii rezistă cu rănille deschise. Cu cât au mai multe răni deschise cu atât rezistă mai bine. Altădată mureau numai de o zgârietură. Astăzi le place să agonizeze.

PRIMUL (*trage un braț din mormanul de corpuri*): L-am găsit.

AL DOILEA: E cald?

PRIMUL: E rece.

AL DOILEA: atunci nu e el.

PRIMUL: L-am prins clipind.

AL DOILEA: Vrei să-ajuti puțin? (*Deschide gura celui rănit.*)

PRIMUL: Vrei să-ți aprind un chibrit?

AL DOILEA: Nu. Ține-l de ceafă... Dacă e să fie ceva... (*Caută.*) Simt și pe întuneric...

PRIMUL: Are?

AL DOILEA (*pipăind mereu cu degetele dinții*): Are.

PRIMUL: Unul? (*Extrage dintele cu pensetă fină. Aprinde un chibrit și contemplă dintele deasupra flăcării.*) E frumos.

Omul geme.

PRIMUL (*perfid*): Nu vrei să arunci o privire și prin buzunare?

AL DOILEA: Nu. Prin buzunare, nu.

PRIMUL: De ce? Într-o bună zi tot trebuie să-ncepi.

AL DOILEA: Nu, nu pot... Crede-mă... La buzunare nu mă bag... Buzunarele sunt ude, sunt murdare.. Nu pot să mă uit, mă furnică sub pleoapă.. Mi se înmoaie degetele... Caută tu...

PRIMUL (*caută*): Pustiu.

AL DOILEA: Nimic? Chiar nimic? NU te grăbi. Caută mai bine.

PRIMUL: Absolut nimic.

AL DOILEA: Ciudat. Pentru ce-o fi murit acesta?

PRIMUL (*triumfător*): Am găsit! (*Scoate o cheie.*)

AL DOILEA: O fi cheia lui de la casă... (*Omul geme.*) Eu zic să o lași..

PRIMUL: Parcă vrea ceva... (*Către om.*) Ce e, mă? Vrei cheia?

AL DOILEA: Nu vrea nimic. A murit.

PRIMUL: Parcă ne-a așteptat pe noi.

AL DOILEA (*ridicând dintele în aer*): Dintele acesta... Era tot ce-l mai lega de viață...

PRIMUL: Eu zic să facem totuși un foc.

AL DOILEA: Din ce să faci foc? N-ai din ce să faci foc.

PRIMUL: Adunăm cămăși. Cămășile ard cel mai bine.

AL DOILEA: Nu mai e mult și se face dimineață. Ce-ți trebuie foc dacă se face dimineață?

Se aude un alt geamăt. Gâfâituri și zăngănit de arme.

PRIMUL: Tu gâfâi?

AL DOILEA: Eu nu gâfâi. Mie mi se zbate pleoapa. Dacă mi se zbate pleoapa e semn rău. E mai bine să fugim.

PRIMUL: N-avem unde să fugim. N-avem de cine să fugim. De ce vrei să fugim?

Printre mormanele de corpuri rătăcește SOLDATUL.

AL DOILEA: Ți-am spus să fugim? Ți-am spus sau nu ți-am spus? Acesta o să ne omoare degeaba.

SOLDATUL se prăbușește epuizat.

PRIMUL (*se apropie de SOLDAT, fluieră de câteva ori*): E flească.

AL DOILEA: E viu?

PRIMUL (*aprinde un băț de chibrit și-l cercetează*): E asudat ca un câine.

AL DOILEA: N-o fi hoț?

PRIMUL: NU. E prea asudat ca să fie hoț. E soldat.

SOLDATUL: Apă...

PRIMUL: Cere apă.

AL DOILEA: N-avem apă. Dă-i mărul.

PRIMUL (*către SOLDAT*): Apă n-avem. Ia mărul.

SOLDATUL înșfacă mărul și-l dă gata.

AL DOILEA: E hămesit. Dă-i și menta.

PRIMUL (*către SOLDAT*): Vrei mentă? (*Către AL DOILEA.*) N-am mai văzut soldat viu. Crezi că-i într-adevăr viu?

SOLDATUL tresare. Scoate arma. Mugește. Alunecă.

PRIMUL (*îl silește pe SOLDAT să se reașeze*): Stai jos, nenorocitul. Ce strigi?

SOLDATUL: Un', doi! Un', doi!

AL DOILEA: Nu te mai chinui. Lupta s-a sfârșit.

SOLDATUL: Când s-a sfârșit? Ce s-a sfârșit?

PRIMUL: S-a sfârșit de trei zile.

SOLDATUL: Nu știu nimic. Eu trebuie să mă bat. Trebuie să sap o groapă.

AL DOILEA: Cu cine să te bați. Nu mai ai cu cine să te bați. Toți sunt hăcuiți. N-a mai rămas nimeni.

SOLDATUL: Precis? Am ordin să omor pe toată lumea. Cine n-are groapă trebuie să moară.

PRIMUL: Stai binișor. Treaba e ca și făcută.

SOLDATUL: Și voi?

PRIMUL AL DOILEA: Noi suntem cu dinții.

SOCLDATUL: V-am prins pe câmp. Cine e prins pe câmp trebuie să moară. Fie de-o parte, fie de alta. Baionete aveți? Ce naiba învârtiți fără baionete? Nimeni nu are voie să stea neînarmat pe câmpul de luptă. De ce n-aveți baionete? Petlițe aveți?

PRIMUL: Las-o baltă. E târziu.

AL DOILEA: Suntem oameni pașnici, adunăm dinții de aur.

SOLDATUL: Parcă v-am mai văzut undeva...

PRIMUL (*entuziasmat*): La Sedan! Ai fost la Sedan?

SOLDATUL: Să văd sacii! O mulțime de tipi se dau hoți ca să scape de armată.

PRIMUL: Eu am adunat mai ales de prin buzunare... Dar el are sac. (*Către AL DOILEA.*) Arată-i sacul!

AL DOILEA: Uite sacul. 32 de dinți.

SOLDATUL: Puțin. Destul de puțin. Ați tras chiulul.

PRIMUL: Nu mai e ce-a fost. Altădată nu era soldat să nu aibă un dinte de aur. Astăzi abia dacă găsești unul la o companie. Pun pariu că și tu ești lefter.

AL DOILEA: Buzunare are? Mi se pare că uniformele astea noi sunt lipsite de buzunare.

SOLDATUL: Mă duc. Am ordin să mă bat până la ultima picătură de sânge.

AL DOILEA: Trebuia să fi venit acu' trei zile. Unde ai fost acu' trei zile? S-a dat o luptă barosană. Păcat c-ai pierdut-o.

SOLDATUL (*gemând*): Întotdeauna mi se întâmplă așa... Întotdeauna ajung prea târziu... M-am saturat... Întotdeauna dau peste pământ năclăit. Și mă doare și-n adâncul genunchiului.

PRIMUL: Trebuie să dormi. Nimic nu e mai bun pentru genunchi decât somnul.
AL DOILEA: Te trezim noi, mâine dimineață... Poate ai noroc și-ncepe iar...
SOLDATUL (*în transă*): Întotdeauna mă trezesc prea târziu... Întotdeauna îmi șterpelește cineva câte un bocanc.. Asta nu e viață... Întotdeauna mi se dau numai gloanțe ude... În conserva mea de pește nu se găsește nici un singur pește... Cum adorm visez că trebuie să mă trezesc...
PRIMUL: Hai, dă-i drumu'! N-ai decât să tragi aghioase cât vrei...
SOLDATZUL: Sigur că da, Am ordin să fiu odihnit...

Cei doi privesc cum doarme SOLDATUL.

PRIMUL (*aprinde un chibrit*): E ine făcut...
PRIMUL AL DOILEA: E tânăr ca o vită.
PRIMUL: Doarme ca un mort. Păcat că e viu. Dacă nu era viu îl puteai căuta de dinți.
AL DOILEA: Eu aș zice să arunc totuși o privire... Una singură...
PRIMUL: Nu știi dacă se face.
AL DOILEA: Zău... Sunt al naibii de curios... Simt că ascunde ceva... Când mi se încrețește pielea e semn bun... Deși nu prea cred că ascunde.. Dar poate totuși ascunde...
PRIMUL: Când omul doarme. Nu e bine să îl cauți la dinți.
AL DOILEA: Și ce dacă doarme.? Mă uit fără să-l trezesc.
PRIMUL: Nu știi dacă e bine să te uiți. Așteaptă întâi să moară...
AL DOILEA (*înviorat*): Crezi c-o să moară?
PRIMUL: E atât de obosit încât s-ar putea să moară...
AL DOILEA: O să dureze... Dacă moare abia mâine dimineață? O să-nghețăm până mâine dimineață. N-ai putea să-l omori tu?
PRIMUL: Nu cred c-aș putea să-l omor. Eu n-am omorât niciodată. Am degete prea moi.
AL DOILEA: Eu zic că nici nu e nevoie să-l omorâm. Îi scot dintele în somn.
PRIMUL: O să-l doară... O să se trezească.
AL DOILEA: N-o să-l doară. I-l scot cât ai clipi... Va crede c-a visat un țipăt...
PRIMUL: Atunci îl caut și eu prin buzunare... Hm.. Nu ți-am spus eu? Uniformele astea noi n-au nici măcar buzunare...
AL DOILEA: Ajută-mă și pe mine....

Cei doi desfac maxilarele SOLDATULUI. Unul aprinde un băț de chibrit.

PRIMUL: Se vede?
AL DOILEA: Parcă se vede ceva...
PRIMUL: Ce?
AL DOILEA: Nu se poate
PRIMUL: Omul ăsta... e nebun!

AL DOILEA: Are toți dinții de aur!

PRIMUL: Toți?

AL DOILEA: Toți.

PRIMUL: Poate n-ai văzut bine....

AL DOILEA (*mai aprinde un băț de chibrit*): Am văzut perfect. Are toți dinții de aur.

PRIMUL: Ți-am spus de la început că treaba asta e-ncurcată. Eu zic s-o luăm din loc. AL DOILEA: Cum s-o luăm din loc? Tocmai acum?

PRIMUL: Mie omul acesta nu mi-a plăcut de la bun început. Uită-te la el... Adoarme prea repede, vorbește puțin... Mă tem că aduce ghinion...

AL DOILEA: Eu zic c-aduce noroc. Nu vezi cât aur are în gură? Nu pot să-l las să plece așa... Nu pot să las să scape un om cu toți dinții de aur... Omul acesta mă umilește...

PRIMUL: N-ai ce să-i faci.

AL DOILEA: Cum n-am ce să-i fac? Am ce să-i fac... De mine nu râde nimeni...

PRIMUL: Uite că acesta râde. Râde de noi cu gura lui aurită.... Înțelegi? Râde cu dinții lui de aur...

AL DOILEA: Ce oameni! Ce lume! Suntem, prea buni pentru vremurile astea.

PRIMUL: Scoate-i dinții, ce stai?

AL DOILEA: Nu pot... Mi se pune un nod... Nu pot să jefuiesc un om care doarme.

PRIMUL: Trezește-l!

AL DOILEA (*zgâlțându-l pe SOLDAT*): Trezește-te! A-nceput lupta... Trebuie să te bați...

PRIMUL (*dându-i ghionturi SOLDATULUI*): Sus! Patria e zdrobită.

AL DOILEA: Trag țeștile, m-auzi? Trebuie să stai în picioare.

PRIMUL: Nu cred c-o să se mai trezească vreodată.

AL DOILEA: De ce să nu se trezească? Trebuie să se trezească! Nu e drept să doarmă așa.

PRIMUL: Presimt c-o să doarmă la nesfârșit.

AL DOILEA: Adică nici mort, nici viu?

PRIMUL: E un bleg. Nu merită jefuit.

AL DOILEA: N-o să mai găsesc niciodată o gură cu toți dinții de aur... Asta e lovitura vieții mele, înțelegi?

PRIMUL: Tare aș vrea să știu de unde îi are...

AL DOILEA: Poate s-a născut cu ei.

PRIMUL: O mai fi având frați?

AL DOILEA (*către SOLDAT zgâlțându-l*): Mai ai frați?

PRIMUL: Cine știe ce visează... Poate râde de noi în somn. Eu zic să o ștergem.

AL DOILEA: O să ne pară rău. Or să vină alții ș-or să scoată tot.

PRIMUL: Și ce ne facem? Așteptăm să moară? E cumplit de plictisitor să aștepti pe cineva să moară.

AL DOILEA: Acesta moare repede. Se vede pe fața lui... Până ce moare, tragem și noi un pui de somn.

Pauză. Liniște.

PRIMUL: Auzi? Mă doare creierul.

AL DOILEA: E din cauza picăturii de apă. Există o picătură de apă care se tot scurge pe cer și nu vrea să cadă....

PRIMUL: Poate că omul acesta nici nu există. Așteptăm degeaba.

AL DOILEA: Nu huli. Veri să murim săraci? Astea nu-s timpuri să mai facem fasoane...

PRIMUL: Ce somn ușor are... Parcă plutește... Cine are piele subțire, doarme ușor.

AL DOILEA: Ia vezi, mai e cald?

PRIMUL: E. Și nu te zvârcoli atâta, că-ți zornăie dinții.

AL DOILEA: Mi-e foarte greu să adorm când e întuneric.

PRIMUL: Eu adorm greu din cauza oaselor. Când mi se răcesc oasele, aud tot felul de pocnituri.

Pauză. Liniște. Respirațiile relaxate ale bărbaților.

AL DOILEA: Poate că era mai bine dacă-l omoram...

PRIMUL: Cred și eu. Țștia care vin urmă nu s-ar fi mocoșit Atâta.

Pauză. Liniște. Respirațiile relaxate ale bărbaților.

AL DOILEA: Suntem mult prea buni, asta e... Gândim cu mânuși... Ne zbatem pentru iluzii fumate...

PRIMUL (*aproape adormit*): E din cauza nopților. Nopțile sunt prea lungi, zilele sunt prea întunecoase... Pământul e prea moale, apa prea fierbinte...

AL DOILEA (*sucipă o scamă*): Așa e... N-ai loc nici cât să pui un punct...

Pauză. Liniște. Respirațiile relaxate ale bărbaților.

AL DOILEA (*mormăitor*): Întotdeauna când dorm îmi vine să sucip. Cum să mai adormi când trebuie să sucipi într-una?

Pauză lungă. Lumină. A doua zi, SOLDATUL a plecat, se pare. PRIMUL se trezește, se uită în jur și-l trezește pe AL DOILEA.

PRIMUL: Pst!

AL DOILEA: Ce?

PRIMUL: Soldatul... A fugit!...

AL DOILEA: Cum? A fugit? Când a fugit?

PRIMUL: S-a dus. Ne-a tras în piept.

AL DOILEA: Trebuia să-l omorâm. Ne-am făcut de râs.

PRIMUL: Gata, s-a terminat A șters-o.

AL DOILEA: N-a furat nimic? Unde-i guma?

PRIMUL: E la mine.

AL DOILEA: Trebuie să fi furat ceva... Nu se poate să nu fi furat ceva... Vezi prin buzunare... Menta este?

PRIMUL: Este... Dinții sunt toți?

AL DOILEA: Toți. (*Caută.*) Jucăria este?

PRIMUL: Este.

AL DOILEA: Ia ridică brațul. Simți ceva?

PRIMUL: Sunt ușor ca un fulg. Parcă nici nu mai am brațe.

AL DOILEA: Nu se poate să nu fi șterpelit ceva... Privește-mă în ochi. Vezi ceva nelalocul lor?

PRIMUL: Mă uit dar nu văd mare lucru. Numai că atunci când închid pleoapele te văd mai departe ca și cum n-aș mai avea pleoape.

AL DOILEA: Ciudat, foarte ciudat.... Sunt câteva minute de când n-am tras are în piept și mă simt foarte bine.

PRIMUL: Încearcă să tușești! Te doare când tușești?

AL DOILEA: Nu mă doare nimic... Uite, îmi mușc buza și nu curge nici o picătură de sânge....

PRIMUL: Al dracului! Oare ce ne-o fi furat ăsta?

OMUL CARE VORBEȘTE SINGUR

personaje:

FEMEIA 1

FEMEIA 2

BĂRBATUL 1

BĂRBATUL 2

SECVENȚA 1

O încăpere. Fereastră acoperită de draperii. Un scaun în fața ferestrei. Alt scaun în stânga ferestrei. FEMEIA 1, în picioare, în fața draperiilor, privindu-și ceasul. FEMEIA 2, pe scaunul din stânga ferestrei, pândind afară printr-un ochi al draperiei.

FEMEIA 1: Ce vezi?

FEMEIA 2: Nimic.

FEMEIA 1: Mai așteaptă. (*Își urmărește cu atenție ceasul.*) Acum! A venit?

FEMEIA 2: Formidabil! A venit.

FEMEIA 1: Ți-am spus? Exact șase fără un minut. De zece ani vine exact la șase fără un minut.

FEMEIA 2: E nebun!

FEMEIA 1: Stai să vezi! Ce face?

FEMEIA 2: Stă...

FEMEIA 1: A pus un picior pe bancă?

FEMEIA 2: A pus.

FEMEIA 1: Să vezi acum! La șase fix am să trag draperiile. El o să se prefacă dintr-o dată că vede ceva pe cer și o să se așeze pe bancă. (*Pauză.*) Acum!

FEMEIA 1 trage draperiile. Dincolo de fereastră se vede un arbore uriaș. Lângă arbore este o bancă. Un bărbat stă cu un picior pe bancă.

FEMEIA 1: Ei?

FEMEIA 2: Se uită în sus.

FEMEIA 1: Ți-am spus eu? De zece ani face același gest. S-a așezat?

FEMEIA 2: S-a așezat.

FEMEIA 1: Acum am să deschid larg fereastra. După ce deschid larg fereastra el își scoate țigările.

FEMEIA 1 deschide fereastra. Bărbatul de pe bancă își scoate țigările.

FEMEIA 2: Ai văzut ?

FEMEIA 1: Straniu.

FEMEIA 2: Nu? N-ai impresia că face exact ceea ce vreau eu? Uite, am să mă plimb prin fața ferestrei. Cât mă plimb prin fața ferestrei el stă cu țigările în mână.

FEMEIA 1 se plimbă prin fața ferestrei. Bărbatul de pe bancă stă nemișcat cu țigările în mână.

FEMEIA 1: Pot să-l țin așa cât vreau eu. Nu îndrăznește să-și aprindă țigările până când nu mă opresc.

FEMEIA 2: Oprește-te, să vedem!

FEMEIA 1: Nu. Obişnuiesc să mă plimb exact jumătate de minut. De cinci ori încolo și de cinci ori înapoi. Acum am să mă opresc.

FEMEIA 1 se oprește exact la mijlocul ferestrei. Bărbatul de pe bancă își aprinde țigara.

FEMEIA 1: Vezi? Cred că am ajuns să îl conduc ca pe o marionetă. Acum o să-și țină chibritul ars între degete până când ridic eu brațul în sus.

FEMEIA 2: Oare de ce nu vine?

FEMEIA 1: Nu știu. De zece ani mă tot întreb ce se întâmplă de fapt. Cred că am o putere misterioasă asupra lui.

FEMEIA 2 (*meditativ*): Ai putea să-l faci să stea în cap?

FEMEIA 1: Nu știu. Dar cred că încetul cu încetul aş reuși. Fii atentă! Acum am să-mi rotesc brațul din umăr. Și-a aruncat chibritul?

FEMEIA 2: Încă nu.

FEMEIA 1: O să și-l arunce. Probabil că nu mi-am rotit brațul destul.

FEMEIA 2: E înrăit. Nu vrea că și-l arunce.

FEMEIA 1: Da. Aici îmi face cele mai mari necazuri.... Partea asta va trebui s-o mai perfecționez.

FEMEIA 2: Gata. Și l-a aruncat.

FEMEIA 1: Foarte bine.

FEMEIA 1 începe să-și maseze brațul.

FEMEIA 2: Te doare?

FEMEIA 1: Puțin.

FEMEIA 2: Și acum?

FEMEIA 1: Acum e o figură interesantă. Eu duc mâna la ochelari și stau nemișcată o secundă.

FEMEIA 2: Și el?

FEMEIA 1: El o să se ridice de pe bancă.

FEMEIA 2: Nu cred.

FEMEIA 1: Stai să vezi.

FEMEIA 1 își duce mâinile la ochelari. Bărbatul de pe bancă se ridică.

FEMEIA 2: S-a ridicat! S-a ridicat!

FEMEIA 1: Eu încep să-mi șterg ochelarii și el se plimbă prin fața băncii.

FEMEIA 2: Nu se plimbă, trădătorul...

FEMEIA 1: Stai că n-am început... Unde dracu oi' fi pus batista?

FEMEIA 2: Cum? N-ai batistă? Vrei să strici tot?

FEMEIA 1: Întotdeauna îmi uit batistele în baie..

FEMEIA 2: Îl pierdem! O să se plimbe de capul lui...

FEMEIA 1: Nu, nu se mișcă până nu-mi găsesc batista....

FEMEIA 2: Poftim, ia-o pe a mea.

FEMEIA 1: Mersi. Oh, ce broderie!

FEMEIA 1 începe să-și șteargă ochelarii. Bărbatul din fața băncii începe să se plimbe prin fața băncii.

FEMEIA 1 (*privind pe furiș*): Merge?

FEMEIA 2: Merge.

FEMEIA 1: Să vezi că îndată își scoate și el batista și începe să se șteargă de sudoare.

FEMEIA 2: Și-a scos-o.

FEMEIA 1: Da? (*Își pune ochelarii pe nas.*) Acu' eu am să trag aer în piept de câteva ori și el se va lipi de trunchi.

FEMEIA 2: N-ai putea să-l mai ții în plimbare?

FEMEIA 1: Ba cred că da. Dar nu vreau să-l forțez.

FEMEIA 2: Ar fi interesant să vezi cât îl poți ține în plimbare...

FEMEIA 1: Cred că-l mai pot ține. Cred că pot face din el tot ce vreau. Numai că mi-e frică.

FEMEIA 2: Te temi să nu fugă?

FEMEIA 1: Nu știu. N-aș vrea să-l fac să sufere. Totuși m-am atașat de el. Înțelegi? De zece ani mă ascultă fără să crâcnească. N-a lipsit o singură dată. Simt că e de datoria mea să nu-l bruschez prea tare.

FEMEIA 2: Ar fi grozav să-l faci să-și scoată singur un ochi.

FEMEIA 1 (*trage aer în piept*): Nu, nu.. Acu' nu.... Poate mai târziu, peste câțiva ani... (*Trage din nou aer în piept.*) S-a lipit?

FEMEIA 2: S-a lipit.

FEMEIA 1: Când mă opresc eu din respirat el își aruncă țigara. Dup-aia o stinge cu vârful piciorului.

FEMEIA 2: Cât ai de gând să respiri?

FEMEIA 1: Îl mai las să tragă câteva fumuri.

FEMEIA 2: De ce? Fă-l s-o stingă acum.

FEMEIA 1: E păcat de țigară. Știu că-i place să fumeze și l-ar dura dacă l-aș sili să arunce țigara mai repede.

FEMEIA 2: Cred că a ajuns la filtru.

FEMEIA 1: Da? Atunci mă opresc. (*Pauză.*) Și-a aruncat-o?

FEMEIA 2: Da.

FEMEIA 1: Ei, asta e tot.

FEMEIA 2: Cam puțin.

FEMEIA 1: Mă gândesc să mai inventez câte ceva figuri... Cu timpul....

FEMEIA 2: Ar fi păcat să-l pierzi acum, în faza asta... Eu aș scoate tot untul din el.

FEMEIA 1: N-ai decât să-ți găsești și tu pe cineva....

FEMEIA 2: Și-a pus mâinile în buzunar.

FEMEIA 1: Da? E semn că trebuie să închid fereastra.

FEMEIA 2: Și el?

FEMEIA 1: Pleacă după ce închid fereastra.

FEMEIA 2: Auzi, am impresia că tipul spune ceva...

FEMEIA 1: Da, și eu am impresia asta.

FEMEIA 2: Am impresia că vorbește singur....

FEMEIA 1: Da, de un an timp s-a apucat să vorbească singur....

FEMEIA 2: Poate spune cuvinte de amor. Poate că ratezi o mare dragoste.

FEMEIA 1: Cine știe?

FEMEIA 1 închide fereastra.

FEMEIA 2: A plecat?

FEMEIA 1: A plecat.

SECVENȚA 2

Un arbore. O bancă. La o oarecare distanță, un perete și o fereastră. Fereastra este închisă și are draperiile trase. În spatele arborelui stau doi bărbați. Unul din ei ține un ceas în mână.

BĂRBATUL 1: Cât e?

BĂRBATUL 2: Șase fără două minute.

BĂRBATUL 1: Fii atent! La șase fără un minut am să ies de după copac. Am să pun un picior pe bancă și ea o să tragă draperiile.

BĂRBATUL 2: Nu cred.

BĂRBATUL 1: Ai să vezi. De zece ani o fac să tragă draperiile exact la ora șase.

BĂRBATUL 2: E nebună.

BĂRBATUL 1: Nu cred. Dar cred că am o putere ciudată asupra ei.

BĂRBATUL 2: Acum!

BĂRBATUL 1 iese de după copac și se apropie de bancă. Celălalt bărbat rămâne ascuns BĂRBATUL 1 pune un picior pe bancă. Cineva, din casă trage draperiile.

BĂRBATUL 1: Ai văzut?

BĂRBATUL 2: Poate că așa își trage ea întotdeauna....

BĂRBATUL 1: Nu, că asta nu e tot. Acum am să mă uit în sus. Ori de câte ori mă uit în sus ea deschide fereastra.

BĂRBATUL 2: Și dacă nu te uiți în sus?

BĂRBATUL 1: Ce rost are să nu mă uit în sus? Important e că ea deschide fereastra după ce eu mă uit în sus și mă așez pe bancă.

BĂRBATUL 2: E necesar să te așezi pe bancă?

BĂRBATUL 1 se uită în sus și se așează pe bancă. Fereastra este deschisă de o femeie.

BĂRBATUL 1: O las să se plimbe exact jumătate de minut. De cinci ori la stânga la dreapta și de cinci ori de la dreapta la stânga. Dup-aia îmi aprind țigara. Poți să numeri.

BĂRBATUL 2: Număr.

BĂRBATUL 1: Cât mai are?

BĂRBATUL 2: Mai are puțin...

BĂRBATUL 1: Cum îmi aprind țigara se oprește.

BĂRBATUL 1 își aprinde țigara. În același timp femeia din fața ferestrei se oprește.

BĂRBATUL 2: S-a oprit! S-a oprit!

BĂRBATUL 1: Ți-am spus? O am la degetul mic. Acu' să vezi una și mai bună. Eu țin chibritul ars în mână și ea ridică brațul în sus și începe să-l rotească.

BĂRBATUL 2: Cât o poți ține așa?

BĂRBATUL 1: Cred că-o pot ține mult și bine...Da' nu vreau.

BĂRBATUL 1 își ține chibritul ars în mână și femeia din fața ferestrei își rotește brațul.

BĂRBATUL 1 : Cum arunc eu chibritul, cum își lasă brațul în jos. Ori de câte ori arunc eu chibritul, ea lasă brațul în jos, îi masează umărul și după aceea își duce mâna la ochelari.

BĂRBATUL 2: Deocamdată își masează umărul.

BĂRBATUL 1: Cred că am ținut-o cam mult cu brațul în sus.

BĂRBATUL 2: Nu-i nimic. Las-o să sufere.

BĂRBATUL 1: N-as vrea să o fac să sufere. M-am atașat de ea. E atât de ascultătoare și maleabilă încât mă înduioșez.

BĂRBATUL 2: Ești un sentimental și asta nu e bine.

BĂRBATUL 1: Și-a dus mâna la ochelari?

BĂRBATUL 2: Da.

BĂRBATUL 1: Ei bine, acum ai să rămâi mască. Eu mă ridic în picioare și ea începe să-și șteargă ochelarii.

BĂRBATUL 1 se ridică în picioare. Femeia din fața ferestrei își scoate ochelarii și începe să și-i șteargă. Până să găsească batista, însă, se uită de câteva ori în jur.

BĂRBATUL 2: Vax.

BĂRBATUL 1: Ce face?

BĂRBATUL 2: Se uită în jur.

BĂRBATUL 1: Faza asta o cam sperie întotdeauna.

BĂRBATUL 2: A găsit-o.

BĂRBATUL 1: Șterge?

BĂRBATUL 2: Șterge.

BĂRBATUL 1: Asta e. Uneori sunt tentat să stau așa să văd cât pot s-o țin cu batista și cu ochelarii în mână.

BĂRBATUL 2: Eu n-aș cruța-o, să știi. Aș scoate tot untul din ea.

BĂRBATUL 1: Nu de ea mi-e frică. Mi-e frică uneori numai de puterea pe care o am asupra ei. Mă înfricoșez pur și simplu de ceea ce pot face, înțelegi?

BĂRBATUL 2: Înțeleg.

BĂRBATUL 1: Te-ai convins?

BĂRBATUL 2: M-am convins.

BĂRBATUL 1: Acum am să încep să mă plimb prin fața băncii. Am să-mi să îmi scot și eu batista și am să mă șterg de sudoare.

BĂRBATUL 2: Ești asudat?

BĂRBATUL 1: Nu, eu nu asud niciodată. Dar atunci când îmi scot batista, ea își pune ochelarii pe nasul ei mic. E așa, ca de la cauză la efect.

BĂRBATUL 1 își scoate batista și femeia din fața ferestrei își pune ochelarii pe nas.

BĂRBATUL 1: Asta e. O vezi cum respiră? Ori de câte ori îmi scot batista și mă șterg de sudoare ea își pune ochelarii pe nas și începe să respire din toate puterile.

BĂRBATUL 2: Și cum o oprești?

BĂRBATUL 1: Cu finețe. Dacă mă lipesc de copac și-mi arunc țigara ea se oprește.

BĂRBATUL 2: Mai las-o să respire.

BĂRBATUL 1: O mai las. Nu stric eu țigara. Îmi place să fumez până la filtru.

BĂRBATUL 1 își fumează țigara până la filtru și aruncă țigara. Femeia din fața ferestrei se oprește din respirat.

BĂRBATUL 1 : Asta e tot. Acum putem pleca.

BĂRBATUL 2: Păcat. Ai fi putut să mai inventezi ceva.

BĂRBATUL 1: Ce să mai inventez? Nu e destul?

BĂRBATUL 2: A închis fereastra.

BĂRBATUL 1: Și nu te întrebi de ce?

BĂRBATUL 2: De ce?

BĂRBATUL 1: Pentru că mi-am pus mâinile în buzunare. De zece ani, ori de câte ori îmi pun mâinile în buzunare, ea închide fereastra. Ei, ți-a plăcut?

BĂRBATUL 2: Da, numai că mi s-a părut că tot dădea din gură.

BĂRBATUL 1: Da, și eu am impresia că în ultimul timp a început să vorbească de una singură.

BĂRBATUL 2: Poate că ratezi o mare iubire.

BĂRBATUL 1: Naiba știe.

BĂRBATUL 2: Plecăm?

BĂRBATUL 1: Plecăm.

SUFLEURUL FRICII

Personaje:

DOMNUL BRUNO
BĂRBATUL TĂCUT

chelnerul, consumatorii din planul secund, băiatul care vinde flori, grupul de mascați care se întoarce de la carnaval

Decor: o terasă, mese, scaune ; în amurg

La ridicarea cortinei, în prim plan, DOMNUL BRUNO și BĂRBATUL TĂCUT stau față în față, la o masă. DOMNUL BRUNO tocmai își bea berea. BĂRBATUL TĂCUT privește în gol și nu se va atinge de paharul său cu bere. Lângă piciorul mesei se află o geantă elegantă, ministerială. Pe un alt scaun – pelerina și pălăria DOMNULUI BRUNO.

BRUNO:

(După ce soarbe din pahar și se șterge delicat la gură, cu un șervețel.) Pe mine mă cheamă Bruno... *(Pauză. Împăturește șervețelul.)* Mă cunosc toți aici... *(Pauză. Își scoate pachetul de țigări și bricheta, le așează pe șervețel.)* Fumați?

BĂRBATUL TĂCUT:

(Nu scoate nici un cuvânt pe întreaga desfășurare a piesei. Din când în când gesturile lui vor fi semnalate. În general, acest personaj privește în gol sau îl privește fix în ochi pe DOMNUL BRUNO.) ...

BRUNO:

Știți... Eu sunt un visător... Îmi plac, de pildă, aceste după-amieze de toamnă. Nu-i așa că au în ele ceva misterios și, ca să zic așa, discret? *(Pauză. Apoi, pentru sine.)* Da, da... Au ceva misterios... *(Își aprinde o țigară.)* Știți, eu consider că nimic nu e mai frumos decât să stai la o bere, pe terasă. Unii preferă plimbarea. Da, accept plimbarea, dar nu pot s-o compar cu șederea pe terasă. *(Pauză. Trage puternic și voluptuos fumul.)* Sunt unii care nu suportă berea. Fie vorba între noi, nimic nu se poate compara cu o bere. *(Confesiv.)* Eu, dacă nu beau o bere după-amiază, mă simt, cum să vă spun, mă simt străin... Nu mai înțeleg nimic... *(Pauză.)* Veți crede că e un viciu... Nicidecum! E, ca să zic așa,

o nevoie pur spirituală... Mă înțelegeți, eu, ori de câte ori mă aflu aici, pe terasă, simt cum devin mai bun, mai uman... Am dintr-o dată o teribilă slăbiciune pentru discuții, încep să receptez mai adânc natura, s-o observ...

BĂRBATUL TĂCUT:

(Își fixează privirea asupra unui imaginar fir de praf de pe fața de masă, căruia îi va da și un bobârnac. Apoi, din nou privirea în gol.) ...

BRUNO:

Eu, domnule, trebuie să mărturisesc, am o deosebită pasiune de a observa, de a discerne... *(Semn către chelner care vine să-i umple paharul. Către BĂRBATUL TĂCUT, văzând că nu și-a băut berea.)* O, dar ce faceți? Nu vă beți berea? Știți, berea când e turnată proaspătă în pahar, are o culoare deosebită, de o prospețime deosebită, aș putea spune... *(Își golește, extaziat, paharul.)* Nebu-ni-e! *(Plescăie, se agită.)*

BĂRBATUL TĂCUT:

(Își fixează privirile pe fața DOMNULUI BRUNO.)...

BRUNO:

(Reluând.)

Iată de pildă, această toamnă... *(Devenind visător.)* Ce toamnă!... Ce mai toamnă!... *(Privește în sus, fredonează ceva.)* E, domnule, o toamnă... cum nu sunt multe în univers! Ha-ha! Ce părere aveți despre această metaforă. Ca să-i zic așa? V-am spus eu că am o predilecție pentru contemplare... spre observarea acelor lucruri care, la prima vedere, nu-i așa, ne scapă. Iar metafora, domnule, orice metaforă, domnule, posedă, ca să zic așa, conține și câte un sâmbure de adevăr! Da! Poate că e cea mai frumoasă toamnă care a existat vreodată și noi... nu știm nimic... *(Pentru sine.)* Nimic... Nimic...

BĂRBATUL TĂCUT:

(Privește în gol.) ...

BRUNO:

(Jucându-se cu degetele, amuzat.)

Am, așa, câteodată, o neliniște. Îmi place să mă joc cu degetele. Știți dumneavoastră câte moduri de a împacheta hârtia există? Mii de moduri, domnule mii de moduri! *(Îi arată o figură executată cu degetele. Apoi, amuzat.)* Ei bine, dacă îmi permiteți o analogie... *(Obține o altă figură.)* Sunt mii de moduri de a privi... în adâncul lucrurilor... Pentru că lucrurile nu sunt... *(Altă figură.)* ce par a fi... Da, da... Poate îmi veți reproșa că sunt prea sensibil... ori ca am un mod de a gândi prea extravagant... Dar nu... Nu sunt decât un observator atent al lumii... Iată, de pildă, chiar pe această terasă... aparent

nevinovată, calmă... Dumneata știi, îți poți închipui, că de fapt aici se petrec... lucruri groaznice? *(Pauză. A renunțat la jocul cu degetele și îl privește grav pe BĂRBATUL TĂCUT.)*

BĂRBATUL TĂCUT

(Își fixează privirile pe fața DOMNULUI BRUNO.) ...

BRUNO

(Reluând persuasiv și grav.)

Dumneavoastră știți, vă puteți închipui, vă puteți i-ma-gi-na, că aici, chiar aici, acum, în acest moment, pe acest fond de asfințit de soare, se petrec lucruri înfiorătoare, odioase? Ei? Vă puteți imagina că aici, chiar în acest moment, se pun la cale mârșăvii, crime, violuri, linșaje, lovituri sub centură? Ei? *(Pauză. Își șterge fruntea de sudoare.)* Da, știu... Vă vine greu să mă credeți... Nu vreți să mă credeți. Dar, domnule, vă dau fapte! Vă pot da fapte! Argumente clare! Vreți fapte? Iată, să-i luăm, de pildă, pe cei doi bărbați de la masa din colț. Să ne gândim puțin la ei. Îl vedeți pe cel bătrân? Nu-i așa că are un ochi de șobolan? Ei? Ce credeți că fac cei doi acolo? Credeți că au venit să privească asfințitul? Credeți că au venit să bea o bere? Ei? Nicicum! Eroare! O gravă eroare! Sunt niște prefăcuți! Își zâmbesc unul altuia și se prefac că discută. Sper să nu fiți atât de naiv încât să vă închipuiți că chiar discută... Nuuu... Sun niște canalii. Niște împuțiți. Dacă ați avea bunăvoința de a întoarce capul, brusc, spre ei, i-ați putea surprinde șoșotind. Da! Șo-șo-tind! Sunt doi avortoni nenorociți, două otrepe. De la începutul serii îi privesc și vă jur că ceea ce vă spun e perfect întemeiat. Da... Cei doi trag cu urechea...Ascultă ce vorbim, domnule! Deși nu înțeleg absolut nimic din discuția noastră, continuă să tragă cu urechea. Sunt absolut sigur că în momentul acesta au intrat în panică. Se tem că i-am descoperit. Am să-i las să-și secrete tot veninul... Să ardă... Uah! *(Pauză. Își toarnă bere și bea.)*

BĂRBATUL TĂCUT:

(Imperceptibil, privirea sa trece de pe fața lui BRUNO în gol.)...

BRUNO:

(ușor obosit de tiradă și de bere)

Domnule... Sper că ceea ce am discutat să rămână între noi. Eu, domnule, contez pe discreția dumneavoastră... Pentru că eu, domnule, v-aș putea spune câteva lucruri uluitoare. V-aș putea povesti câteva întâmplări groaznice. V-ar îngheța sângele în vine. Da!... Domnule... Nu fiți naiv... dumneavoastră credeți că cei doi sunt într-adevăr niște nemernici? Ei bine, nu trebuie să spunem nici da, nici nu...Până nu luăm un punct de referință. Da, cei doi sunt niște nemernici în raport cu noi. Dar, și aici, dați-mi voie să vă pun în gardă, cei doi sunt niște îngerași în raport cu perechea de îndrăgostiți care stă în spatele meu și se soarbe

din ochi încă de la venirea noastră. Ei bine, mă veți crede nebun! Mă veți crede un Ali-Baba care inventează povești! Dar nu! Lucrurile sunt clare. Am, și aici regret că nu pot fi modest, o extraordinară capacitate de a percepe adevărul. Dumneavoastră credeți că cei doi îndrăgostiții sunt într-adevăr ce par? Să nu faceți o asemenea greșeală! Să nu vă încredeți niciodată în primele impresii. Pentru că sunt false, domnule! Sunt false! Aflați de la noi că cei doi îndrăgostiți sunt niște criminali notorii! Sun asasinii noștri, ai oamenilor cinstiți, care bem bere și schimbăm câteva vorbe... Dumneavoastră credeți că se privesc într-adevăr în ochi? Greșeală! Grosolană greșeala! Nu vor decât să ne înșele. Nu vor să aibă decât un paravan în plus ca să ne poată pândi și ca să poată unelti împotriva noastră... Da!

BĂRBATUL TĂCUT
(*iși privește paharul cu bere*)...

BRUNO
(*înrațit*)

Mă veți întreba acum dacă nu cumva sunt nebun. Dacă nu cumva am morbul persecuției. Nicidecum, domnule. Vă spun categoric, nicidecum. Doar atât că eu, față de toți ceilalți, posed o calitate în plus: eu știu! Eu anticipez. Ei bine, credeți că îndrăgostiții ne pândesc pe noi? Pe noi? Așa credeți? Eroare! Gravă eroare! Eroare fatală! Noi le suntem indiferenți. I-am putea chiar invita la masa noastră. Am putea petrece cu ei o seară frumoasă. Da, ar putea fi chiar agreabili și de bun simț. Pentru că nu pe noi ne pândesc ei. Nu! Nici măcar nu știu de existența noastră. Nici măcar nu le atragem atenția. Ei? Cred ca v-ați dat seama... Toate simțurile lor, concentrate la maximum, sunt îndreptate sper cei doi bărbați de la masa din colț, bătrânelul și tânărul, care sunt în mod real dușmanii noștri direcți, adică cei care pândesc în mod real pe noi. Vedeți? Vedeți cât de subtile, cât de ciudate și uneori cât de pasionante sunt toate aceste lucruri? Toate aceste relații? (*Pauză. Bea.*) Dar de chelner ce părere aveți? Aș dori o părere sinceră, o părere simplă și sinceră.. Nu-i așa că pare amabil? Nu-i așa că e curățel? Nu-i așa că zâmbește? Ei? Domnule! Stimate domn! Nu te lăsa înșelat! Nu te lăsa dus în eroare! Crezi că pentru noi zâmbește el? Crezi că pentru noi stă acolo, în colțul său, îmbrăcat la patru ace, gata să vină la orice semn? Ei?... Eroare! Gravă eroare! Fatală eroare! Răspunsul e unul singur: nu! Și dacă răspunsul e nu, va trebui să ne întrebăm: cine e? Cui servește? Ce interese reprezintă? Domnule! Aceste întrebări sunt ele însele niște răspunsuri! Domnule acest om amabil și bine îmbrăcat, care aduce bere, este un monstru... Da! Nu greșesc! Un veritabil monstru! Este un munte de ticăloșie și perfide! Este un cioclu, o gânkanie ordinară! Are un suflet murdar și josnic și o inimă neagră din care picură o zeamă slinoasă și urât mirositoare! Căci stimate domn, chelnerul este cel care îi pândește pe toți... El e capul... în care... (*O ușoară tuse.*) se întâlnesc... (*Mari eforturi spre a-și duce la sfârșit fraza.*) Toate in-for-ma-ți-i-le... și toate

subtilitățile... (*Aproape urlând.*) Toate codurile și toate semnalele... toate nuanțele și toate datele problemei... (*Pauză. Bea și gâfâie. Un scurt moment de refacere a puterilor.*)

BĂRBATUL TĂCUT:

(*E tot mai interesat de fața de masă pe care o mângâie.*) ...

BRUNO

(*reluare lentă*)

Domnule... Stimate domn... Acum cred că ți-ai dat seama... că această nu este o berărie... Nu, nu... Nu e un loc de agrement. Nu! E chiar mai rău. E mai rău decât un loc de perdiție... E un haos! Este un loc în care învață să cadă în haos! Este un loc în care oamenii învață umilința, mârșăvia și durerea! Da! Căci nu trebuie să uităm un lucru: toți clienții sunt la fel de mârșavi. Dumneavoastră credeți că acele persoane care au stat aici, chiar la masa noastră înainte de a veni noi, au fost ceea ce au părut să fie? Asta credeți? Eroare! Fatală eroare! Trebuie să pătrundeți cu gândul, cum vă spun, ceva mai profund. Mai larg și mai profund. Domnule! Pot să vă jur cu mâna pe inimă că adineauri, la masa noastră au stat doi veritabili ucigași. Domnule! Chiar aici, la masa noastră, s-a pus la cale o crimă! Chiar aici, șezând pe scaunele pe care ședem acum, ucigașii au stabilit detaliile crimei. Chiar aici, cu coatele pe această față de masă, și-au ales instrumentele crimei și s-au oprit asupra victimei. Chiar aici, privindu-se în ochi și sorbind bere, poate chiar din aceste pahare, au stabilit ora și locul crimei! Da! Și-au scuturat scrumul țigărilor chiar în această scrumieră, hotărând câte lovituri să dea victimei. Au râs chiar aici, în aerul pe care îl respirăm și dacă sunteți mai atent, veți sesiza că aerul mai vibrează încă. Da! Vibrează de râsul celor doi ucigași, de hohotele diabolice ale celor doi ucigași! Nu știu dacă vă place sau nu să mergeți până în pânzele albe cu o demonstrație, dar eu, aș spune că sunt calde încă scaunele pe care au stat, adineauri, cei doi criminali! Priviți bine această față de masă: chiar în dreptul paharului dumneavoastră veți zări o cută. Vă jur că unul din ucigași a făcut-o, în timp ce se juca nervos cu pachetul de țigări. Sau, pentru a fi și mai evident, să privim această minusculă pată din dreptul paharului meu. Aș putea să pariez unul la un milion că nemernicul care a stat aici a făcut-o în timp ce sorbea nerăbdător din bere. (*Pauză. El însuși bea.*) Ei, domnule! Cum vă simțiți după toate aceste dezvăluiri? Cum vi se pare acum berăria? Dar terasa? Dat asfințitul? Ei? Stimate domn! Ceea ce v-am spus până acum nu e încă nimic. Mă înțelegeți? Nu e încă nimic... Sau, în fine, o infimă parte. O prea mică parte. Adevărul abia de aici începe. Credeți că toți acești oameni își urmează un destin personal și cu asta, basta? Credeți că profesia bătrânului este aceea de a pândi, indiferent pe cine, iar profesia celor doi îndrăgostiți este aceea de a pândi pe pânditori? Credeți că drăguțul de chelner e doar un simplu om care le știe pe toate dar care nu face nimic? Credeți că cei doi criminali au libertatea de a ucide pe cine vor? Credeți că cei doi pânditori pot pândi cât poftesc? Da?

Credeți că toți cei care s-au perindat de azi dimineată pe aici au fost numai șarlatani, pânditori, hoți de buzunare, lingușitori, criminali, etcetera, etcetera? Credeți că toți aceștia au trecut pur întâmplător pe aici și acum își văd de treburile lor relaxați și mulțumiți ca după o bere? Nu! Nu! Ar fi o eroare! Să nu credeți așa ceva! Priviți-i mai bine. Unii se salută politicos. Alții trec indiferenți, alții zâmbesc, alții se grăbesc, unii discută, alții par morocănoși. Nu-i așa că la prima vedere ai impresia că sunt doar oameni, simpli oameni obișnuiți? Nu? Ei, bine, stimate domn, vă rog să rețineți poate cea mai dură fațetă a adevărului. Toți acești oameni sunt regizați! Fiecare pas de-al lor este condus de undeva, din umbră... Fiecare gest de-al lor a fost bine cumpănit și bine gândit. Atunci când se salută o fac pentru că așa cer regulile jocului. Atunci când își pun masca indiferenței pe figură și trec pur și simplu unii pe lângă alții, o fac pentru că așa li s-a ordonat. Dacă se așează aici și beau o bere – nu e voia lor. Dacă cei doi îndrăgostiți se privesc și se sărută, fiți sigur că așa cere scenariul. Dacă unul din ei își aprinde o țigară, fiți sigur că așa s-a considerat că e mai bine. Atunci când chelnerul ne zâmbește - a primit ordin să zâmbească. Atunci când nu ne zâmbește - a primit ordin să nu ne zâmbească. Dacă suntem pândiți în chip grosolan, astfel încât să ne dăm seama din primele momente, fiți convins că așa li s-a părut LOR că e mai bine. Dacă suntem pândiți fără să ne dăm seama de acest lucru se respectă, iarăși, niște instrucțiuni. Chiar și atunci când suntem lăsați în voia noastră, se respectă un anumit moment al scenariului. Toate clipele noastre de libertate au fost prevăzute în chip minuțios. Toate reacțiile noastre, toate răspunsurile și întrebările noastre, au fost prevăzute. Chiar și această discuție pe care o purtăm noi, acum, a fost anticipată și are, undeva, prin arhivele lor, un model. Da, domnule. Toți cei pe care îi vedeți, consumatori, chelneri, îndrăgostiți, dame bine, ieșite la plimbare, hamali veniți să bea o halbă de bere, fete drăguțe care ne fac cu ochiul de la colțul străzii, eroi și eroine, nu sunt ce par. Nu, nu sunt decât roțițele unui angrenaj imens, ale unui mecanism uriaș, care îi comandă și pe are îl deserveșc. Da, domnule! Acesta e adevărul. Credeți-mă. Iată, am lacrimi în ochi... În acest moment, când sunt silit să vă mărturisesc un adevăr atât de crud... Dar... toți... toți... nu sunt decât elementele secundare ale complotului... da! Acesta este cuvântul! Elementele uriașului complet pus la cale - împotriva cui nu știe încă... *(Spre final este abătut, aproape plângăreț. Își soarbe din bere, se șterge de sudoare. BĂRBATUL TĂCUT, dacă regizorul consideră că e bine, poate în acest punct al istoriei, să tragă pe gât o bere. Dacă e s-o facă, s-o facă în felul unui automat, al unui mecanism bine reglat. Apare BĂIATUL CARE VINDE FLORI.)*

BĂIATUL CARE VINDE FLORI:

(către BRUNO)

Bună seara, domnule. Nu cumpărați flori pentru acasă?

BRUNO:

Nu.

BĂRBATUL TĂCUT:

(dacă regizorul consideră că e bine, personajul poate rosti în acest punct singurul cuvânt din toată piesa)

Nu.

(BĂIATUL CARE VINDE FLORI pleacă. În timpul care s-a scurs cerul s-a întunecat treptat. Această lăsare a serii va continua pe fondul următoarelor replici, DOMNUL BRUNO reia, mai energic decât oricând.)

BRUNO:

Vedeți? Vedeți? Până și acest băiat care vinde flori, cu obsesia lui că noi am cumpăra flori, nu e decât o diversiune. E o întrerupere programată, s-a considerat că e mai bine la un anumit moment să fiu întrerupt! A fost gândită, a fost programată, poate ca să am răgazul să-mi trag răsuflarea, poate pentru a mă îndârji și mai mult. Pentru că eu domnule, sunt hotărât să merg până la capăt! Pentru că eu, domnule, fac parte din acea categorie de oameni care merge până la capăt. Pentru că eu, domnule, am hotărât să dezvălui totul. Intenționez să ajung până la cauze. Pentru că stimată domnule, aici e punctul cel mai delicat: cauzele. Pentru că marea întrebare care se pune este DE CE? DE ce toată această mascaradă? De ce toată această mașinărie gigantică? Încotro a pornit-o? Împotriva cui? Cine a pus-o în mișcare și cine o poate opri? Ei? Vedeți? Aici sunt problemele cele mai delicate. Cui servește această diabolică instalație de măcinat nervi? CUI PRODEST? Domnule, fiți bărbat! S-ar putea să aflați lucruri groaznice. S-ar putea să aflați că nu servește nimănui. Că este artă pură. Că este artă pentru artă. Că este pură dragoste pentru ilar și pentru morbid. Că nu este nimic altceva decât emoția pură în fața macabrului. Este aplecarea spiritului spre grotesc, sper cultivarea plăcerii din fața grotescului, trăire integrală a fricii. Pentru că, domnule, fructele cele mai prețioase ale acestei mașinării monstruoase nu sunt sutele de cadavre pe care le lasă în urmă și nici sutele de minți răvășite. Nu. Cel mai superb efect al ei, cel mai perfect fruct al ei este FRICA! Da, domnule, FRICA! Această mașinărie uriașă poate să producă FRICA. Da, domnule... Frica este produsul ei cel mai curat, cel mai pur, mai luminos și mai important. FRICA este, dacă îmi dați voie să mă exprim așa, simbolul și esența acestei mașinării. Pentru că spiritul nostru, domnule, trăiește din frică. Pentru că noi, domnule, specia umană, ne-am pervertit atât de mult încât nu mai putem trăi fără acest ingredient, care este FRICA. Pentru spirit, stimată domnule, FRICA este mai necesară decât aerul pentru plămâni și hrana pentru stomac. Dacă-mi dați voie să încerc o definiție, nu suntem decât simple viețuitoare care se hrănesc cu frică. Ne-am obișnuit atât de mult să savurăm, să consumăm, să cochetăm cu frica, încât, astăzi, fără ea, am fi pierduți. Ne-am dezumfla ca niște manechine oarbe și ne-am scufunda în întuneric. Numai frica

ne mai ține în viață. Numai frica ne mai păstrează, nealterată, energia de a trăi. Numai frica ne mai face potenți și curajoși, numai frica ne mai oferă suficiente elemente de divertisment pentru a nu muri de plictiseală și pentru a ne regenera spiritul și a avea puterea de a o lua în fiecare zi de la început. Așadar, domnule, nu mai aveți nici o îndoială că tot ce spun vine dintr-o atentă argumentare și mă veți crede când voi afirma că tot acest uriaș mecanism diabolic, de pândă și suspiciune, de complet și crimă, este absolut necesar. Mai mult decât atât, el este aproape un act de filantropie socială, pentru că, stimate domn, dacă o minte ilustră nu s-ar gândi la nevoile noastre, nu știu ce s-ar alege din noi. *(Pauză. Bea din nou. E concentrat și poartă pe figură semnul revelației.)*

BĂRBATUL TĂCUT:

(privește în gol. Apoi, treptat, tot mai atent spre DOMNUL BRUNO)

BRUNO:

(cu eforturi vizibile de a-și suporta până la capăt propria-i sinceritate)
Stimate domn... Priviți-mă acum, un moment, pe mine... Priviți-mă în ochi. Rămâneți așa, cu ochii ațintiți la fața mea. Spuneți-mi vă rog, dar cât se poate de sincer: cine sunt eu? Ce sunt eu? Ce fac eu aici? Oare nu sunt decât un simplu trecător care s-a oprit să bea o bere? Oare nu sunt decât un simplu băutor de bere care s-a oprit să bea o bere? Și s-a lăsat strivit de propriile sale considerații asupra berăriei? Oare nu v-am vorbit? Pentru că eu, nu-i așa, par o victimă. Pentru că eu, nu-i așa, par revoltat. Par profund nemulțumit de această degradare a spiritului uman și de nevoie de a trăi din frică. Par că sunt pornit cu toată ființa mea împotriva acestui mecanism grandios care produce frică - principala hrană a spiritului. Poate că acest mecanism ar trebui să producă libertate și să educe spiritul pentru a consuma libertate. Nu-i așa, apare că sunt profund afectat că lucrurile nu se produc astfel. Nu-i așa? Par un simplu trecător care a aflat adevărul și par profund indignat de cele aflate. Nu? Ei bine, domnule, nu vă lăsați dus în eroare! Nu! Pentru că ar fi o eroare să credeți că eu sunt ceea ce par a fi. Ar fi o teribilă greșeală. Fatală! Grosolană greșeală! Priviți-mă bine! Priviți-mă în ochi! Domnule! Stimate domn! Nu vă lăsați înșelat! Nu sunt ceea ce par. Aș pute spune că – dimpotrivă! Sunt cu totul altceva! Domnule! Eu... *(Își trage respirația.)* Eu sunt însuși diavolul! Sunt mult mai rău și mai perfid decât toți ceilalți, sunt mai rău și mai crud și decât cei doi criminali care au stat la masa noastră. Domnule! Eu nu mai fac parte din mecanismul de producere a fricii, dar pot spune că sunt chiar inițiatorul ei, sufletul ei, sufleurul ei! Slujitorul ei fanatic și credincios! Sunt cel care o adulează și o îngrijește, o perfecționează și o cultivă. Domnule! Uitați-vă. Sunt creatorul acestei mașini! Sunt stăpânul ei, sunt cel care o adulează și o îngrijește, o perfectează și o cultică. Sunt stăpânul ei, sunt cel ce comandă mișcările și-i alege victimele. Sunt componenta ei numărul unu, sunt cel care o poate opri dar o face pe zi ce trece, să funcționeze mai bine, sunt inventatorul ei anonim, sunt cel care ține degetul pe butonul roșu, butonul

care înseamnă totul. Da! Știu că ceea ce vă spun vi se pare de necrezut, fabulos, de neconceput. Nu vă vine să credeți că omul care vă era confesor și aproape prieten v-a devenit dușmanul numărul unu și că apoi, cu totul împotriva legilor luptei, v-a depus armele la picioare. Dar, domnule, să nu credeți cumva că această predare a armelor este reală. Nu! Să nu credeți că această deconspirare vine dintr-o iluminare a conștiinței mele ori o criză sufletească, ori o remușcare, ori dintr-o singurătate. Nu! Domnule! Această autodemascare vine și ea tot din răutate. Vine din perfidie, din ură și din frică! Să nu credeți că v-am făcut o confesiune dezinteresată. Nu! Această autodemascare, această confesiune, acest teribil joc cu cărțile pe față nu este decât o altă fațetă a vicleniei și a geniului meu pus în slujba răului principal și a răutății principale. Este poate cea mai subtilă manevră la care am ajuns până acum, este cea mai distilată metodă de a produce frică, din toate câte am inventat până acum. *(Soarbe din bere cu o grimasă de respingere. Își aprinde o țigară. Pauză.)*

BĂRBATUL TĂCUT:

(din acest moment dă semne tot mai vizibile de plictiseală și de somn. Cască, își întinde picioarele sub masă, etc.)

BRUNO:

(Privește în jur. Consumatorii au plecat pe rând. S-a înserat. Personajele principale au rămas singure pe terasă.)

Dar... domnule... autodemascarea mea, dacă îmi dați voie să o numesc așa, nu se oprește aici. Pentru că eu însumi, aparent stăpân pe întreg mecanismul și posesorul deplin al puterii, nu sunt decât pion. Nu-i așa că tot ce vă spun e uluitor, de necrezut? Nu-i așa că nu v-ați închipuit o singură clipă că dincolo de mine poate exista o putere mai înaltă? Da, domnule. E uluitor, dar e adevărat. Deși în mintea mea se află toate cheile problemei, n-ar fi niciodată suficiente pentru a rezolva problema. Eu nu sunt decât diavolul. Dincolo de mine se află DIABOLICUL. Eu sunt instrumentul răului, dar RĂUL însuși, confuz și latent, se află în afara mea, într-un spațiu atât de discret încât nu știu dacă îl voi putea distinge vreodată. Eu sunt cel care produce frica, dar sensul acestei operațiuni mă depășește. Eu știu doar că inima mea e plină de ură și că nu mă pot stăpâni fără să produc frica. Dar cel care îmi strecoară cu pipeta, zi de zi, în inimă, picături de ură, se află, evident, dincolo de mine. El e adevărata forță. El este adevăratul geniu, cel care, prin milioane de fire subtile, se joacă tot timpul cu mine și-mi inoculează voința sa. Eu am inventat mecanismul de produs frică. El a inventat însăși frica. Eu execut, e drept, în mod genial, comenzile el este geniu care comandă. Eu proliferez mecanisme de produs frică, el proliferază ura cu perfidia din mine. Eu sunt cel care lovește în pieptul victimei, el este cel care, sin balconul casei sale corectează mișcarea și o face eficientă. Eu sunt puternic, el este puterea însăși. Eu înțeleg totul până la un punct, el supraveghează toate

punctele până la care ajunge înțelegerea mea. Eu nu simt nevoia să cunosc tot adevărul, el însă îmi creează permanent adevăruri noi precum și nevoia de a nu le cunoaște. Eu sunt murdar, perfid, vicios, crud, înfricoșător. El este MURDĂRIA însăși, PERFIDIA însăși, VICIUL însuși, CRUZIMEA însăși, CRUZIMEA însăși, FRICA însăși. Domnule! Există cineva care se află dincolo de mine și de puterea mea. Și acela sunteți DUMNEAVOASTRĂ!

Pauză. DOMNUL BRUNO va fi mai agitat ca oricând. BĂRBATUL TĂCUT va fi tot mai puțin receptiv la tiradele DOMNULUI BRUNO iar pe ultimele replici va adormi cu capul pe masă.

BRUNO:

Da, domnule, dumneavoastră! V-am intuit din primul moment. Mai rău și mai perfid decât mine nu poate fi decât omul care mă ascultă. Mai diabolic și mai periculos decât mine nu poate fi decât cel care mă privește cu atenție și mă provoacă, discret și subtil, să spun totul. Dumneavoastră, omul cinstit care vine să bea o bere, sunteți adevăratul autor al răului. Dumneavoastră, care uneori priviți în gol iar alteori mă fixați cu un zâmbet discret, sunteți adevăratul vinovat, răul însuși, perfidia însăși, marele scamator și principalul vinovat al măcelului, marea mână criminală, însăși lipsa de scrupule și pervertirea însăși. Sunteți, da, marele vinovat, autorul tuturor crimelor mârșăviilor, sunteți, dincolo de minciună și dezmăț, cauza minciunii și a dezmățului. Da! Dumneavoastră care mă priviți chiar în acest moment în ochi, sunteți cauza fundamentală a dramei. Sunteți fructul care produce otravă, sunteți însăși otrava care pătrunde prin toate mințile, care sufocă idealurile și pervertește spiritele și specia purtătoare de spirit. Sunteți răul în persoană, urâtul în persoană, frica în persoană, urlatul de durere al omului hăituit și surâsul sadic al celui care trăiește din urlete. Dumneavoastră, chiar dumneavoastră, sunteți mai mult decât un asasin, sunteți cel care a inventa crima. Sunteți crima însăși. Sunteți însuși sângele șiroind din răni, sunteți sinteza tuturor rănilor care nu se închid niciodată, spiritul răului și esența răului, sunteți punctul demonic în care se întâlnesc urâtul și crima, minciuna și lașitatea, cruzimea și incest, ura și hohotul de râs. Da, domnule. V-am recunoscut din prima clipă. Aveți această înfățișare de om cinstit care nu mă poate înșela. DUMNEAVOASRĂ, OMUL CARE TACE, sunteți la rădăcina prăbușirii. Și mai sunteți și provocatorul acestei discuții, sunteți acela care a provocat-o deși o cunoștea pe de rost înainte ca ea să aibă loc. Aș putea spune că sunteți chiar cel care a vorbit. Pentru că eu, domnule nefiind decât, instrumentul, n-am făcut altceva decât să vă rostesc gândurile...

În acest moment DOMNUL BRUNO este întrerupt de mascații care se întorc de la carnaval; apropierea lor a fost marcată de ultimele replici ale DOMNULUI

BRUNO; sunetele unui flaut, loviturile unei tobe, râsete și strigăte etc.; BĂRBATUL TĂCUT a adormit dar DOMNUL BRUNO a continuat să-i vorbească și continuă să-i vorbească chiar și prin larma produsă de personajele mascate; discursul nu va fi perceput în sală, dar frământarea DOMNULUI BRUNO, care și-a lăsat adevărurile fundamentale pentru acest moment, sunt elocvente; mascații pătrund într-un adevărat delir carnavalesc: dansuri, tumbe, strâmbături, hohote, urlete; se reped asupra mesei, se rotesc în jurul ei, aprind lumânări și artificii, aruncă pungi cu confeti, își agită cele mai ciudate instrumente muzicale; acest moment de aglomerație și defulare colectivă permite realizarea acelei substituții de persoană care dă efectul finalului – dacă regizorul consideră că e cazul - ; mascații se vor îndepărta împingându-se, împleticindu-se și cărându-și prietenii beți în spate; în urma lor terasa va arăta o cu totul altă față; a rămas o mizerie de neașteptat, hârtii, fel de fel de cârpe colorate, instrumente muzicale stricate, piese de vestimentație, picioroange etc.; pe scenă e aproape întuneric; chelnerul a stins aproape toate felinarele de pe terasă cu excepția celui care se află în apropierea personajelor principale; larma celor care s-au întors de la carnaval s-a îndepărtat dar, din când în când, se mai aud răbufnirile violente; DOMNUL BRUNO și-a întrerupt definitiv discursul, pare chiar plictisit; undeva, un ceas bate o oră incertă; DOMNUL BRUNO se întinde, se dezmoștește, îl privește scârbit pe BĂRBATUL TĂCUT care pare a dormi flească; joacă darabana cu degetele pe masă; cascadează; se uită în pahar; berea s-a terminat, țigările s-au terminat; oftează.

BRUNO:

Domnule... Cred că e timpul să plecăm acasă...

DOMNUL BRUNO se ridică de pe scaun, face câțiva pași, își agită mâinile, degetele, respiră puternic; își ridică valiza ministerială și și-o așează pe masă; o deschide larg și în acest moment valiza apare în toată mărimea ei, cu totul și cu totul imprevizibilă; DOMNUL BRUNO se apropie de BĂRBATUL TĂCUT; îl caută sub bărbie de unde scoate un dop; BĂRBATUL TĂCUT, care nu e – sau a devenit între timp – decât o păpușă de gumă, începe să fâsâie; pe măsură ce aerul iese din interior, BĂRBATUL TĂCUT se chircește și devine tot mai mic; DOMNUL BRUNO îl ridică, îl agață de spătarul scaunului și începe să-l apese pentru a-l goli de aer; apoi îl așează pe masă și-l împachetează; mâinile, picioarele sunt aduse spre centru, apoi capul, urmează o îndoitură și, în sfârșit, BĂRBATUL TĂCUT este aruncat în geantă; cele două încuietori sunt pocnite scurt; DOMNUL BRUNO își ia pălăria, pelerina și geanta, mai trage o dată în piept aerul de seară și părăsește scena; pe fondul pașilor lui care se îndepărtează undeva, pe caldarâm, se mai aud vag râsetele celor care s-au întors de la carnaval.

TEATRU DESCOMPUS

sau

OMUL PUBELĂ

OMUL DIN CERC

Dacă vreau să fiu singur mă opresc, scot creta neagră din buzunar și trag un cerc în jurul meu. În interiorul cercului sunt la adăpost. Când sunt în cerc, nimeni nu poate și nici nu are dreptul să-mi vorbească. Nimeni nu poate și nici nu are dreptul să intre în cercul meu, să mă atingă sau să mă privească prea insistent.

Când sunt în interiorul cercului nu mai aud nici zgomotele străzii, nici valurile mării și nici țipetele păsărilor. În interiorul cercului pot să stau nemișcat oricât vreau eu. Nimic din ceea ce se întâmplă în jurul meu nu mă mai interesează. Cercul mă izolează perfect de lumea exterioară și de mine însumi. Este spațiul fericirii totale, al calmului desăvârșit.

Când ești în interiorul cercului nu simți nici frica, nici foamea și nici durerea. Chiar și timpul se oprește. Te scufunzi pur și simplu în abstracție ca într-un vis protector. Devii centrul cercului.

Când vreau să ies din cerc întind pur și simplu mâna și întrerup linia cercului. Nimeni nu poate să o facă pentru mine în afară de mine însumi. Nimeni nu poate să taie cercul, din afară, pentru mine. Miracolul cercului stă în protecția totală pe care o oferă.

De când a fost inventat cercul, lumea o duce mult mai bine. Nu mai sunt războaie, nu mai e foamete, nu mai sunt catastrofe. A scăzut și criminalitatea. Oamenii, imediat ce sunt cuprinși de greață, se înconjură de un cerc. Când cineva zgândărește pe cineva, cel zgândărit intră imediat în cerc. Dacă un hoț pătrunde în timpul nopții în casa noastră, ne închidem imediat într-un cerc.

Dacă ne aflăm într-o călătorie și suntem obosiți, cel mai bine e să ne odihnim în interiorul cercului. Dacă nu putem răspunde la o întrebare esențială,

cercul este cel mai bun loc de refugiu și meditație. Dacă ni se apropie momentul morții și nu vrem să murim, putem vegeta la infinit în interiorul cercului.

E adevărat că două ființe umane nu pot intra niciodată împreună înăuntrul aceluiași cerc. Sunt unii care au încercat, dar degeaba. Un cerc pentru doi, așa ceva nu există și e sigur că nici nu va exista vreodată.

Sunt unii care au încercat să-și ia cu ei în cerc câte un animal: fie câine, fie pisică, fie șoarece. Dar nici așa nu merge. Imediat ce iei cu tine, în interiorul cercului, o altă ființă vie, cercul nu mai funcționează de loc.

De când oamenii s-au învățat să se închidă în interiorul cercurilor, orașul și-a schimbat total înfățișarea. Peste tot sunt numai cercuri. Unora le place să-și instaleze cercul pur și simplu pe trotuar sau în mijlocul străzii. Sunt alții care nu mai ies din cerc timp de zile și zile în șir. În marile săli de așteptare, în piețele publice, în gări nu vezi acum decât oameni ghemuiți, parcă uitați în cercul lor. Așa se face că în oraș e mai multă liniște și străzile sunt mult mai curate.

La început, ca să poți trasa un cerc, aveai nevoie de o cretă neagră, magnetică. O cretă care costa destul de scump și majoritatea populației nu-și putea permite să o cumpere. Încetul cu încetul însă prețurile au mai scăzut și au apărut chiar și crete colorate. Până la urmă primăriile au început să distribuie populației, în mod gratuit, crete de cerc.

Astăzi nici nu mai este nevoie să ai o cretă ca să-ți trasezi un cerc în jurul tău. Cercul poate fi desenat cu orice, un vârf de creion, un ruj, o lamă de briceag, un ac și chiar cu unghia.

Cercul este cea mai mare invenție a tuturor timpurilor, toată lumea o recunoaște. Iată, se apropie sfârșitul mileniului și nimeni nu mai este nefericit.

Potrivit unor sondaje recente, locuitorii orașului își petrec mai bine de trei sute de zile pe an în interiorul cercurilor. S-a făcut deja un recensământ al celor care n-au mai ieșit din cercul lor de cinci ani, de zece ani, de douăzeci de ani. Fără îndoială, acești oameni au prins gust de eternitate.

Ceea ce mă neliniștește însă puțin sunt unele zvonuri care circulă de o vreme în oraș. Se spune că toate cercurile ascund, totuși, o capcană. Se spune că uneori omul intră în cerc dar că nu mai poate ieși. Se vorbește chiar despre oameni care, în pofida voinței lor, au rămas blocați în cercuri. Se mai vehiculează ideea că oamenii care trăiesc în cercul lor de zece sau de douăzeci de ani sunt, în realitate, prizonieri ai cercului. Se mai spune de asemenea că, de câtva timp, majoritatea cercurilor nici nu mai ascultă de oameni. S-ar părea că

sunt nenumărați cei care, odată intrați în cerc, descoperă că nu mai pot să-și deschidă cușca în care au intrat.

Și că nu vor mai putea ieși, de fapt, niciodată.

DEPANATORUL

Războiul s-a terminat. Acum adunăm și îngropăm cadavrele.

Avem mai multe mașini de adunat și îngropat cadavrele. În felul acesta totul merge mult mai repede. Cadavrele sunt răspândite pe o suprafață mult prea mare și de aceea a trebuit să inventăm aceste mașini care adună și îngroapă cadavre.

Mașina de adunat și îngropat cadavre face o treabă foarte curată și foarte sigură. Mai întâi are loc identificarea. Asta înseamnă că mașina separă cadavrele învinșilor de cadavrele învingătorilor. Apoi, cântărește corpul, îi ia dimensiunile, îl dezbracă și îl spală. Sapă o groapă și confecționează un sicriu din plastic. Toate acestea odată terminate, mașina introduce coprul în sicriu și sicriul în groapă. În tot acest timp, difuzorul mașinii transmite o rugăciune al cărei conținut a fost ales cu atenție, în funcție de religia defunctului. După ce acoperă groapa, mașina înfinge deasupra o cruce, sau o piatră, sau orice alt simbol adaptat de natură să marcheze mormântul. La sfârșit, mașina ambalează efectele soldatului, redactează o scrisoare și trimite pachetul la părinții eroului.

Mașina este complet automatizată și are o autonomie de câteva săptămâni. Se adaptează la toate denivelările terenului, plonjează în adâncurile fluviilor și ale mării, străbate pădurile și se cațără pe munți. Poate chiar și zbura pentru a intercepta cadavrele aeriene. Dacă, din întâmplare, cade în pană, un depanator este chemat printr-un mesaj radio care indică poziția mașinii.

Eu sunt unul dintre depanatori. Trăiesc în interiorul mașinii mele de depanat unde dispun de un confort acceptabil, de o mică bucătărie, de cărți și de un videocasetofon. Cea mai mare parte a timpului nu fac decât să mănânc, să mă uit la filme de război și să aștept mesajele mașinilor căzute în pană. Când o mașină de adunat și îngropat cadavre lansează un S.O.S., mă îndrept imediat în ajutorul ei. Mașina mea de depanat face singură toată treaba. Eu nu trebuie decât să supraveghez operațiunile din interiorul mașinii de depanat. Câteodată aștept zile și zile în șir până când o mașină de adunat și îngropat cadavre are o pană. Este o adevărată bucurie pentru mine să fiu chemat în ajutor pentru că am, în felul acesta, ocazia de a mă mișca un pic.

Câteodată văd peisaje cu adevărat minunate. Ce-mi place foarte mult sunt mai ales munții. Nimic nu e mai frumos pe lume decât un apus de soare la munte. Uneori frumusețea devine irezistibilă și încep chiar să fac fotografii.

Dar cea mai mare plăcere a mea este să scriu mici poezii despre măreția locurilor vizitate. N-am descoperit decât încetul cu încetul că aveam darul poeziei. Ce ciudată este această nevoie de a fixa pe hârtie sentimentele pe care le încercăm în fața naturii!

Am scris, până acum, aproape o mie de poezii despre păsări, arbori, stânci, vânt, zăpadă, lună, stele, nori, curcubeie, iarbă, câmpie și așa mai departe.

Tare mi-ar place să le public într-o zi.

VOCI ÎN ÎNTUNERIC (I)

„Domnu'! Domnu'!“ „Da?“ „Nu vă supărați, animalul acesta mic, cu patru guri, e al dumneavoastră?“ „Al meu, da.“ „Dacă înțeleg bine, tocmai s-a apucat să-mi ronțăiască degetele de la picioare, nu?“ „Da, e adevărat, are-n el o foame care nu se mai termină.“ „Ce creatură! N-am mai văzut încă așa ceva.“ „Cred că este și ultimul din specia sa.“ „Ciudat. Poftim, îmi înfulecă pulpele și eu nu simt absolut nimic.“ „Așa e el, blând. Și asta întotdeauna, indiferent ce face.“ „Bine, da' cu ce se hrănește de obicei?“ „Cu carne, domnule, numai și numai cu carne proaspătă.“ „Și credeți c-o să mă devoreze în întregime?“ „Da, domnule. Când începe să hăpăiască pe cineva nu-l mai oprește nici dracul.“ „Sper totuși că nu-l plimbați prea des.“ „Nu, dacă ieșim o dată sau de două ori pe an.“ „Atunci înseamnă c-am fost tare prost inspirat să trec pe aici.“ „Suferiți de insomnie?“ „Înainte de patru dimineața, exclus, nu pot închide un ochi. Sechele din timpul războiului. Știți, eu am fost medic militar.“ „Zău? Iar eu am lucrat pentru secția de furnituri sanitare.“ „Numele meu este Vernescu, doctor Vernescu.“ „Încântat de cunoștință. Eu mă numesc Bartolomeo.“ „Dar cum poate el să înghită un om și să-i producă în același timp atîta plăcere omului pe care-l înghite?“ „Ăsta-i secretul lui. Știe să se apropie cu finețe, începe cu extremitățile...“ „În schimb văd că avansează destul de repede.“ „Asta pentru că și dumneavoastră sunteți admirabil de calm. Sunt unii care se zbat, fac scandal, și treaba asta nu-i place.“ „După părerea dumneavoastră cât aș mai avea de trăit?“ „În jur de cinci minute.“ „Atunci vă rog ceva. Fiți bun și aprindeți-mi o țigară. Am un pachet în buzunarul de la haină, în dreapta.“ „Cu plăcere.“ „Mulțumesc.“ „Altceva? Un cuvînt acasă, pentru soție?“ „A, nu, eu trăiesc de unul singur.“ „Nu-i ușor, cu singurătatea. Și pe mine, singurătatea mă termină.“ „Da, numai că, vedeți, dumneavoastră aveți micul dumneavoastră animal...“ „Da, da' nici nu vă spun ce probleme am ca să-l hrănesc...“ „Acum mi-a ajuns la sex.“ „Am încercat aproape totul cu el. Am vrut să-l învăț să devină vegetarian.“ „Ah, cât de ușor mă simt! A ajuns acu' la inimă.“ „Am încercat să-l învăț să bea apă. Ei bine, vă puteți imagina că făptura asta nu se atinge niciodată de apă?“ „E la gâtul meu acum.“ „Și de fapt, dacă o să-l priviți mai bine o să vedeți chiar că trăiește fără să respire.“ „Văd că mă privește drept în ochi. Credeți că se pregătește să-mi smulgă limba?“ „Da, dar cuvintele dumneavoastră n-o să le uite niciodată.“

OMUL CU CALUL

Sunt singur în camera mea și ascult Corelli. De când calul s-a instalat în fața blocului nu mai am chef să ies nicăieri.

Au trecut două săptămâni de când doamna Vernescu, proprietăreasa, m-a anunțat că în fața imobilului mă așteaptă un cal. „Imposibil, doamnă, am răspuns, eu nu am cal.“ „Ba da, ba da, calul vă așteaptă“, a insistat ea împingându-mă spre una din ferestre. Cred că atunci am pierdut eu, de fapt, partida. Pentru că nu m-am arătat destul de ferm. Recunosc, în fața imobilului se afla un cal. Dar la ora aceea calul avea încă un aer absolut indecis. Bine, se uita el, vag, spre etajul trei, unde se află ferestrele mele, numai că nimeni pe lume n-ar fi putut să demonstreze atunci că animalul căuta din priviri **exact ferestrele mele**.

Abia când a fost să ies în oraș calul a început să-și manifeste un interes straniu față de mine. Întâi, că mă urmărea peste tot. Să zicem că intram la poștă, ei bine, calul mă aștepta răbdător în fața poștei. Când mă plimbam într-un parc, îl auzeam tropăind în spatele meu pe aleile parcului. Trebuie să recunosc totuși că nu m-a inoportunit niciodată în drumurile mele și că întotdeauna a stat la o distanță respectuoasă, de aproximativ trei, patru metri, în spatele meu. Iar eu poate că aș fi reușit să nu-l iau în seamă dacă lumea n-ar fi făcut atâtea comentarii.

„O, ce cal frumos aveți!“ mi-a spus, din prima zi, doamna Cantonelli. Ori de câte ori mergeam după pâine domnul Pippidi, brutarul, mă întreba „și pentru domnul cal, nimic?“. La chioșcul de ziare vânzătorul nu se putea abține, își scotea de fiecare capul și se uita peste umărul meu murmurând „ce exemplar reușit, dumnezeule, ce exemplar!“. Iar în ce-l privește pe domnul Carcalete, care ține cafeneaua din colțul străzii noastre, el ieșea de-a dreptul în stradă ca să adape calul ori de câte ori intram eu ca să cer o bere. „Gata, șefu', s-a făcut“ îmi arunca domnul Carcalete apoi, cu un surâs complice pe față.

Cred că am încercat de mii de ori să explic la toată lumea că nu era vorba de „calul meu“. Că eu n-aveam nimic de-a face cu animalul. Și că nici familia mea nu avusese niciodată cal. Și că nici la curse nu pariasem vreodată. Da, calul mă urmărea... Ei, și ce? Și ce dacă mă urmărea? Faptul că mă urmărea nu era decât o pură întâmplare, așa căzuseră sortii pe mine. Oricui i se putea întâmpla, dacă stăm să ne gândim bine. Și dacă dormea în fața casei mele, ce mare minune că dormea în fața casei mele? Bine, de acord, calul privește foarte des spre

ferestrele camerei mele. Dar ce putea să-nsemne asta? Mult mai de necrezut era faptul că nimeni nu se gândise mai din vreme să sesizeze poliția sau pompierii. Cine a mai văzut vreodată cal umblând hai-hui pe străzile orașului? Înțeleg, pisicile, câinii, chiar și alte animale mici, dar un cal? Și mai ales un cal alb?

Numai că nimeni nu mi-a ascultat în mod serios explicațiile. La sfârșitul primei săptămâni toată povestea cu calul devenise deja destul de jenantă pentru mine. Am încercat eu, atunci, să contactez municipalitatea. Dar nici acolo, bineînțeles, nimeni nu știa ce trebuia făcut. Nu existau nici un fel de instrucțiuni precise pentru caii albi rătăcitori. Și de fapt, mi-au zis dumnealor, atâta vreme cât nu făcea nici un rău și nu contravenea ordinii publice, calul era liber să se deplaseze pe străzi și chiar să-și aleagă un stăpân.

La începutul celei de-a doua săptămâni devenise clar pentru toată lumea, chiar și pentru mine, că „domnul“ cal se atașase profund de persoana mea. Cum mă întorceam acasă, se și instala în fața ușii imobilului și nu înceta să-mi scruteze ferestrele. Îl pândeam și eu, ascuns după perdelele de pluș. Da, acum era evident, calul nu privea **decât** ferestrele mele. Era ca și cum ochii săi mari, neobosiți, ar fi așteptat un răspuns. Uneori mă trezeam în timpul nopții ca să arunc o privire spre stradă. Calul meu alb era întotdeauna acolo, câteodată tolănit pe trotuar, dar continuu obsedat de ferestrele mele. În tot acest timp n-a dormit niciodată, n-a nechezat niciodată. Când mai ieșea cineva din imobil ca să-i dea puțin orz, mesteca în tăcere, fără nici o grabă, într-o demnitate totală.

Iată de ce stau închis în camera mea și ascult Corelli. M-am săturat să mai îndur aluziile răutăcioase ale oamenilor. Unde să mai ies? Cui să-i mai explic, ce? Toți sunt împotriva mea. Chiar și locatarii din imobil. În fiecare dimineață, doamna Vernescu îmi bate la ușă ca să mă invite la ea, la cafea. Și mă cercetează cu o privire curioasă care mă face să văd roșu de furie. Ce naiba poate să vadă ea pe fața mea? Și de ce-mi vorbește mereu cu o voce mieroasă? Și de ce mă întreabă la sfârșit, de fiecare dată, care sunt intențiile mele?

Domnul Carcalete, vecinul meu de palier, mă sună câteodată de la birou ca să mă întrebe dacă n-am nevoie de nimic. Iar domnișoara Matilda cumpără în fiecare zi câte un ziar în plus pe care mi-l strecoară pe sub ușă. Ca să nu mai vorbesc de portar, care-mi sună la ușă ca să mă întrebe tot felul de absurdități. Ultima oară când i-am deschis a exclamat „A! sunteți încă aici?!“.

Sunt zile când trecătorii se opresc, și ei, în fața imobilului. Se aliniază în spatele calului și se uită, și ei, prelung, la ferestrele mele. Ce să înțeleg eu din asta? Pentru ce? De ce? Țsta e comportament? Mi se face, pur și simplu, silă.

Dar ascult Corelli. Și nici nu mă mai apropiu de ferestre.

Azi sunt exact trei săptămâni de când mi-a venit calul în fața casei. În ultima vreme a mai slăbit. Iar din privirile sale urcă o tristețe care mă face să mă simt vinovat. În noaptea asta am să iau o hotărâre.

Peste o jumătate de oră se va lumina de ziuă. A venit timpul să cobor. Bună dimineața, domnule cal! Tot în așteptare, tot singur pe strada pustie? Ne măsurăm din priviri, nici unul dintre noi nu spune nimic. N-am știut niciodată că-i atât de simplu să încaleci pe cal. Ieșim din oraș în galop. E încă întuneric dar cerul pare mai înstelat decât oricând. O luăm de-a dreptul printr-un lan de orz! Cât orz! Câtă hrană pentru cai!

DRESORUL

Eu trăiesc de unul singur. Sunt puțin obez și șchiopătez de piciorul stâng. Numele meu nu are nici o importanță.

Mi se întâmplă uneori să cunosc oameni. Prima lor reacție, când m-au văzut, este să mă invite pe la ei. Dar eu le spun „mulțumesc, doamnă, mulțumesc, domnule, astăzi îmi este imposibil, dar rămâne poate pe altă dată“.

Bineînțeles că nu există nici o „altă dată“.

La birou, sunt întotdeauna punctual și tăcut. Toată lumea crede că am un temperament timid și introvertit iar eu nu țin să-i dzamănesc. De fapt, în cea mai mare parte a timpului, nu fac decât să mă gândesc la animalele mele.

Adevărata mea viață începe la ora zece seara, când zgomotele din imobil se mai calmează. Abia atunci deschid ușa capitonată a încăperii capitonate unde-mi țin animalele.

Am așa: șase șerpi, trei broaște țestoase, douăzeci de șoareci albi, câteva broaște de baltă (ele sunt atât de perfide încât nu reușesc niciodată să le număr pe toate), doi melci, un câine, trei pisici (una neagră, una albă și una roșcată), doi cocoșei de Coșinșin, un papagal, două turturele, o familie de scorpioni, o familie de iepuri, șaizeci de peștișori roșii într-un acvariu mare, un arici, cel puțin o sută de buburuze și treizeci de fluturi diurni minunat colorați.

Mai am, de asemenea, și un exemplar, încă tânăr, dintr-o specie pe care nu o reușesc să o identific: un fel de cerb cu coamă de cal, roșu pe coaste, negru pe piept și alb la gât. Pe măsură ce crește descopăr că are ochi de om și că botul său se desenează de fapt ca o gură de femeie.

Cu animalele mele am pus la punct un număr de dresaj unic în lume.

Întâi, deschid toate cuștile și vorbesc îndelung cu animalele. Apoi le dau de mâncare:

- lapte calduț pentru șerpi
- ouă moi pentru broaștele țestoase
- miez de pâine albă pentru șoarecii albi
- sufleu de brânză pentru broaște
- mărar proaspăt pentru melci
- chifteluțe de carne de vâcuță pentru câine
- supă de pasăre pentru pisici
- boabe de porumb pentru cocoșei de Coșinșin
- sâmburi de caise pentru papagali
- sîmburi de boabe de strugure pentru turturele
- orez fiert pentru scorpioni
- pâine de casă înmuiată în sirop de coacăze pentru peștișori

alune și nuci uscate pentru arici
pudră de polen pentru buburuze.

În ce privește cerbul cu coamă de cal, el mănâncă la aceeași masă cu mine.

După ce am terminat cu masa mă dezbrac și fac o baie fierbinte, parfumată. Îmi ung pielea toată cu o alifie din esență de lavandă. Aprind o lumânare a cărei flacără se reflectă la infinit în cele două oglinzi plasate de o parte și de alta a camerei. Apoi, gol cum sunt, mă întind pe spate în mijlocul încăperii. Într-o tăcere absolută, încetul cu încetul, respectând o ordine precisă, animalele vin să mi se alăture.

primul șarpe mi se încolăcește în jurul piciorului stâng
al doilea șarpe mi se încolăcește în jurul piciorului drept
al treilea șarpe mi se încolăcește în jurul brațului stâng
al patrulea șarpe mi se încolăcește în jurul brațului drept
al cincilea șarpe mi se încolăcește în jurul gâtului
al șaselea șarpe mi se încolăcește în jurul testiculelor și al sexului

prima broască țestoasă îmi urcă pe genunchiul stâng
a doua broască țestoasă îmi urcă pe genunchiul drept
a treia broască țestoasă îmi urcă pe buric

șoarecii mi se ascund în barbă ca într-un hățiș

broaștele de baltă mi se înghesuie pe burtă

cei doi melci urcă încet și se culcă în cavitățile urechilor mele

câinele se culcă la picioarele mele
pisica neagră mi se culcă pe umărul stâng
pisica albă mi se culcă pe umărul drept
pisica roșcată mi se culcă lipită de chelie

primul cocoșel de Coșinșin urcă pe mameolonul meu stâng
al doilea cocoșel de Coșinșin urcă pe mameolonul meu drept
papagalul mi se cațără pe frunte
cele două turturele, una pe obrazul meu stâng și alta pe obrazul meu drept

scorpionii îmi urcă pe tălpile picioarelor și până la urmă se pitesc între degetele mele de la picioare

iepurii mi se înghesuie la cele două subsuoare
ariciul se așează pe inima mea

buburuzele se separă în două roiuri și aterizează pe liniile mele din palme

peștii se aliniază ca la paradă și privesc cu gurile lipite de sticla acvariului

cerbul cu coamă de cal se rotește în jurul meu, fără încetare, toată noaptea

Iată cum dormim, eu și animalele mele, într-o comuniune profundă. Iar în somnul nostru visăm toți același vis în care e vorba despre istoria ființei noastre comune. Ne simțim extraordinar de bine împreună și știm că se apropie momentul în care limitele dintre noi vor fi transgresate. Deja, animalele mele au început să guste, discret, din sângele și din carnea mea. Din ce în ce mai des, când mă trezesc dimineața, corpul meu e plin de răni minuscule.

Dar numai cerbul meu cu ochi omenești va ști, poate, să povestească, într-o zi, cum am fost devorat în marea noapte de iubire universală.

VOCI ÎN LUMINA ORBITOARE (I)

AL DOILEA — L-am adus. El e.

PRIMUL — A spus?

AL DOILEA — Nu vrea.

PRIMUL — Nu vrea?

AL TREILEA — Ba nu...

PRIMUL — Spune sfoară!

AL TREILEA — Sfoară.

PRIMUL — Ciudat. De ce nu vrea?

AL TREILEA — Ba vreau.

AL DOILEA — Nu știu de ce nu vrea. I se rupe pur și simplu de noi.

PRIMUL — De ce nu vrei să spui sfoară? Până unde crezi că poți să abuzezi de generozitatea mea? Până când să înghit toate astea?

AL DOILEA — Hai, spune sfoară.

AL TREILEA — Sfoară.

PRIMUL — O să-i pară rău.

AL DOILEA — O să-ți pară rău.

AL TREILEA — Sfoară.

AL DOILEA — Ei bine, așa nu mai putem continua.

PRIMUL — Toți cei care au trecut pe aici înaintea ta au spus sfoară. E bine s-o știi.

AL TREILEA — Sfoară.

PRIMUL — Au spus sfoară și acum sunt toți bine *merci*. Toți.

AL DOILEA — Hai, spune sfoară.

AL TREILEA — Sfoară.

PRIMUL — Poate că ăsta n-a mai spus până acum niciodată sfoară.

AL DOILEA — Se poate.

AL TREILEA — Ba am mai spus, am spus.

PRIMUL — Poate că nu știe să spună sfoară.

AL TREILEA — Sfoară!

AL DOILEA — Cum adică, să nu știe să spună sfoară? Toată lumea știe să spună sfoară.

PRIMUL — Și atunci de ce nu vrea să spună sfoară?

AL TREILEA — Sfoară!

PRIMUL — O să ne scoată din minți!

AL DOILEA — Spune sfoară, nenorociture! Spune sfoară!

AL TREILEA — Sfoară!

PRIMUL — Sfoară! Spune sfoară! Ce ai cu noi că nu vrei să spui sfoară?

AL TREILEA — Sfoară.

PRIMUL — Ia uită-te la mine. Te uiți?

AL TREILEA — Da.

PRIMUL — Spune sfoa-ră.

AL TREILEA — Sfoa-ră.

PRIMUL — Sfoa-ră. Hai spune sfoară și considerăm povestea asta terminată.

AL TREILEA — Sfoa-ră.

PRIMUL — Hai, nu fi prost. Spune sfoară.

AL DOILEA — Spune sfoară că dacă nu îți sparg capul!

AL TREILEA — Sfoară!

PRIMUL — E clar. Țsta n-o să spună niciodată sfoară.

AL DOILEA — Exclus. Îl facem noi să spună pînă la urmă.

AL TREILEA — Sfoară!!

PRIMUL — Hai, fii rezonabil și spune sfoară.

AL DOILEA — E mai bine să nu ne forțezi să te facem să spui sfoară.

AL TREILEA — Sfoară.

PRIMUL — Vrei să-ți spun ceva? Află că pînă și eu am spus sfoară.

AL DOILEA — Poftim!

PRIMUL — Și e ușor. Trebuie să repeți după un altul: sfoară.

AL TREILEA — Sfoară.

PRIMUL — Spune sfoară, spune sfoară cât nu e prea tîrziu.

AL TREILEA — Sfoară.

AL DOILEA — Da' ce-i așa de greu să spui sfoară? Spune, dom'le, sfoară!

AL TREILEA — Sfoară.

PRIMUL — Sfoară! Sfoară! Sfoară! Spune, fir-ar să fie, spune o dată!

AL TREILEA — Spun, spun, spun.

PRIMUL — Păi deschide gura și spune!

AL TREILEA — Sfoară!

AL DOILEA — N-am mai pomenit așa ceva.

PRIMUL — Ți-e rușine să spui sfoară?

AL TREILEA — Nu, nu!

PRIMUL — Păi atunci spune sfoară!

AL TREILEA — Sfoară.

PRIMUL — Incredibil. Ce facem?

AL DOILEA — Să nu-ți închipui că n-ai să spui sfoară! Auzi, să nu-ți închipui c-ai să scapi fără să spui sfoară. Scoate-ți chestia asta din cap. Nimeni nu scapă de aici fără să spună sfoară. Înțelege, blestematule, înțelege ?

PRIMUL — Pînă și el, pînă și el a spus sfoară.

AL DOILEA — Păi nu?

PRIMUL — Amîndoi am spus sfoară, amîndoi.

AL DOILEA — Păi nu?

PRIMUL — Și ia te uită... cum știu să dansez menuetul.

AL DOILEA — Și ia te uită... cum știu să dansez menuetul.

PRIMUL — Spune, dom'le, sfoară.

AL DOILEA — Hai, spune sfoară.
AL TREILEA — Sfoară, sfoară, sfoară.
PRIMUL — Asta-i prea de tot. Dumnezeu mi-e martor, asta-i prea de tot!
AL DOILEA — O să se sfârșească rău, da' rău, rău.
PRIMUL — Spune sfoară și cară-te!
AL TREILEA — Sfoară.
PRIMUL — Spune sfoară și am uitat totul.
AL TREILEA — Sfoară.
AL DOILEA — Ce fac, îl ating?
PRIMUL — Chiar vrei s-o-ncasezi?
AL TREILEA — Sfoară!
PRIMUL — Sau poate nu știi ce înseamnă sfoară.
AL DOILEA — Cum să nu știe ce înseamnă sfoară?
PRIMUL — Sunt unii care nu știu ce înseamnă sfoară.
AL DOILEA — Cum, dom'le, nu știi ce înseamnă sfoară?
AL TREILEA — Ba știu.
AL DOILEA — Știe.
PRIMUL — Atunci de ce nu zici?
AL TREILEA — Sfoară.
PRIMUL — Din toată inima, hai!
AL TREILEA — Sfoarăăă...
AL DOILEA — Ce catastrofă!
PRIMUL — Măcar spune-ne și nouă, cine dracu' te crezi?
AL DOILEA — Ai să vezi că după câteva zile tot ai să spui sfoară.
PRIMUL — Unii au spus sfoară după o săptămână.
AL DOILEA — Unii au spus sfoară după un an.
PRIMUL — Sau după zece ani.
AL DOILEA — Sau după douăzeci de ani.
PRIMUL — Nu există să nu spui sfoară.
AL DOILEA — Îți jur că pînă la urmă tot ai să spui sfoară.
AL TREILEA — Sfoară... sfoară... sfoară...
PRIMUL — E păcat pentru un om ca tine, că ești tînăr.
AL TREILEA — Sfoară.
PRIMUL — Ai să te irosești și e păcat pentru un om ca tine, că ești un om bine.
AL TREILEA — Sfoară.
AL DOILEA — Maică-ta mai trăiește?
AL TREILEA — Sfoară.
PRIMUL — Ar fi păcat și pentru maică-ta.
AL TREILEA — Sfoară.
AL DOILEA — Frați ai? Soră ai ? Ar fi păcat și pentru soră-ta.
AL TREILEA — Sfoară.
PRIMUL — N-o să mai ai niciodată o șansă ca asta.
AL TREILEA — Sfoară.

PRIMUL — Nimănui n-o să-i pese de tine.

AL TREILEA — Sfoară.

PRIMUL — Existență inutilă. Zvâcnet zadarnic. Trecere inutilă pe pământ.

Nimic. Fâs. Zero. Vax. Neant. Praf. Abis. Vid. Suflet dezumflat. Asta vrei?

AL TREILEA — Sfoară. Sfoară. Sfoară. Sfoară. Sfoară. Sfoară. Sfoară. Sfoară.

PRIMUL — Dumneata crezi că nouă ne e ușor?

AL DOILEA — Dumneata crezi că noi nu vrem ce vrei și dumneata, adică același lucru?

PRIMUL — Toți vrem același lucru, bagă asta bine la cap.

AL DOILEA — Hai, gândește-te la ce vrei și spune sfoară.

AL TREILEA — Sfoară.

AL DOILEA — Închide ochii și spune sfoară.

AL TREILEA — Sfoară.

PRIMUL — Trage aer în piept. Astupă-ți urechile. Incearcă să vorbești cu gura închisă. Spune sfoară cu gura închisă. Poți?

AL TREILEA — Pot.

PRIMUL — Cu gura închisă, cu urechile acoperite... Mmmmssss.

AL TREILEA — Cu gura închisă, cu urechile acoperite... Sfoară.

AL DOILEA — Uită-te la mine. Cu gura închisă, cu urechile acoperite, cu ochii închiși... Mmmmssss...

AL TREILEA — Cu gura închisă, cu urechile acoperite, cu ochii închiși... Sfoară.

PRIMUL — Pune-te pe burtă și gândește sfoară.

AL TREILEA — Da. Da. Da.

AL DOILEA — Gîndești? Da? Gândește! Hai, gândește! Păi gândește, ce faci?

PRIMUL — Gândește, gândește... Sfoară... Sfoarăăă... Sfoaaarăăă...

AL DOILEA — Gândești? Gândești sau nu gândești?

PRIMUL — Gândește sau nu gîndește?

AL DOILEA — Nu gândește.

PRIMUL — Nu gândește?

AL TREILEA (*înăbușindu-se*) — Sfoară! Sfoară! Sfoară!

PRIMUL — Scârbă ce ești!

AL DOILEA — Ce porc! Ce porc! Ce porc!

AL TREILEA — Sfoară.

PRIMUL — Un nimenea, asta ești.

AL DOILEA — Avorton!

PRIMUL — Limbric! Zaț! Zaț opărit, asta ești!

AL TREILEA — Sfoară.

AL DOILEA — În genunchi, puturosule!

PRIMUL — Până și Dumnezeu spune sfoară! Așa să știi! Asta spune Dumnezeu în creierul tău ăla putred. Sfoară.

AL DOILEA — Da, da.

PRIMUL — Ia ascultă! Taci și ascultă! Ce cântă Dumnezeu în creierul ăla al tău? Îl auzi cum murmură sfoară?

AL TREILEA — Îl aud.

PRIMUL — Și atunci de ce nu spui sfoară?

AL DOILEA — Nimeni nu e făcut să nu spună sfoară. Tot ce e făcut de Dumnezeu spune sfoară.

AL TREILEA — Sfoară.

AL DOILEA — Și în plus, toți știm că ai mai spus sfoară.

PRIMUL — Poftim, toți știm că ai mai spus, da, ai mai spus sfoară.

AL DOILEA — Eu chiar știu pe cineva care l-a auzit spunând sfoară.

PRIMUL — Poftim, el chiar știe pe cineva care te-a auzit spunând sfoară.

AL DOILEA — Și care acel cineva sunt chiar eu!

PRIMUL — Poftim, și care acel cineva este chiar el!

AL DOILEA — Da, chiar eu, chiar eu l-am auzit, personal, spunând sfoară.

PRIMUL — Ca să vezi! Asta-i culmea! Ce rost, ce rost, ce rost mai are atunci să nu spui sfoară? De ce să nu spui ceea ce ai mai spus?

AL TREILEA — Sfoară.

AL DOILEA — Vrei să treci poate în locul nostru? Spune sfoară și treci în locul nostru.

AL TREILEA — Sfoară.

PRIMUL — Cere-ne nouă să spunem sfoară. Mă auzi?

AL TREILEA — Da.

PRIMUL — Spune-mi să spun sfoară.

AL TREILEA — Sfoară.

AL DOILEA — Și eu. Spune-mi să spun sfoară.

AL TREILEA — Sfoară.

PRIMUL — Spune-mi să spun de trei ori sfoară.

AL TREILEA — Spune! Spune! Spune!

PRIMUL — Sfoară! Sfoară! Sfoară!

AL DOILEA — Și eu! Și eu! De trei ori! Spune-mi să spun de trei ori sfoară.

AL TREILEA — Da! Da! Da!

AL DOILEA — Sfoară! Sfoară! Sfoară!

PRIMUL — Și acum toți trei! Să spunem toți trei sfoară! Unu, doi, trei!

TOȚI TREI — Sfoară! Sfoară! Sfoară!

OMUL CARE VORBEȘTE ÎN ȘOAPTĂ

Tăcerea este singurul remediu împotriva bolii morbie care ne macină specia. Abia în ultimul timp ne-am dat seama de acest lucru. Ceea ce nu înseamnă că maladia care ne extermină încetul cu încetul nu rămâne în continuare incurabilă. Dar, datorită tăcerii, se poate acum întârzia oarecum faza finală.

S-a observat că oamenii care tac trăiesc mai mult decât cei care își vorbesc. Iar cei care își vorbesc în șoaptă trăiesc mai mult decât cei care își vorbesc cu voce tare. Ceva șanse suplimentare au și oamenii care își capitonează ușile și pereții, care își zidesc ferestrele, își pun vată în urechi și își umplu gura cu apă. În general, nimeni nu mai ascultă muzică sau știri. Iar în fața televizorului stăm numai pentru imagini.

Dar aceste măsuri nu sunt suficiente. Chiar și așa, boala ucide într-un ritm galopant. Sunt oameni care iau trenul pentru că trebuie să ajungă undeva, iar la gara de destinație un sfert dintre ei sunt morți întrucât s-au gândit prea intens la propria lor călătorie. Toate excursiile, călătoriile, ieșirile în grup au fost de altfel interzise. Chiar deplasările scurte în familie au devenit din ce în ce mai periculoase din cauza strigătelor de bucurie ale copiilor. O traversare a orașului în metrou este mortală pentru cincizeci la sută dintre pasageri.

De acum încolo nimeni nu mai are voie să vorbească în locurile publice. Este incredibil cum poate muri un om pentru nimic. Întreb pe cineva cât e ceasul, omul are amabilitatea de a se uita la ceas și, înainte de a deschide gura, cade răpus. Sau, la intrarea în bloc, din reflex dau „bună ziua“ unui vecin, el îmi răspunde tot din reflex și poftim că ne prăbușim amândoi. Chiar și pronunțate în gând, cuvintele sunt ucigașe.

Nici o mașină nu mai circulă pe stradă: un claxon sau o frână pusă brusc poate ucide orice formă de viață pe o rază de o mie de metri. Oamenii se deplasează unul câte unul și cât mai încet cu putință. Cine fuge tropăind pe stradă este considerat un asasin. La fel, este interzis să te apropii de cineva fără un motiv valabil și fără acordul prealabil al persoanei de care vrei să te apropii. Pot fi numărați deja cu sutele oamenii pe care noi i-am omorât din greșeală, pentru că ne-am împiedicat în dreptul lor sau am scăpat o cheie, pe trotuar, la picioarele lor.

De când trăim însă cu toții retrași în casele noastre, flagelul a dat mult înapoi. Nu mai ieșim la cumpărături pentru că personalul specializat al municipalității ne împarte zilnic rația de mâncare. Cuvântul de ordine al medicilor este ca fiecare să rămână întins în patul său, cu ochii închiși. Cum boala a devenit teribil de perversă, se poate muri uneori și dintr-o simplă clipire a ochiului.

Dar cu toate aceste măsuri de precauție, mortalitatea rămâne destul de ridicată pentru că nu avem cum să nu ne auzim bătăile inimii. Tic-tacul ăsta infernal pare să fie ultima primejdie care ne mai pândește, și cea mai cruntă, s-ar părea. Dacă am găsi o modalitate pentru a o stârpi, am putea trăi, cu siguranță, la infinit.

NEBUNA LINIȘTITĂ

Orașul nostru a fost invadat de fluturi. Sunt niște fluturi mari, frumoși, carnivori. Niciodată, nimeni n-a mai văzut atâția fluturi în oraș. Au acoperit tot: străzile, casele, mașinile, arborii. Oamenii care se aflau pe stradă în momentul invaziei au fost devorați. Numai de la fereastra mea se pot vedea trei schelete de om și un schelet de câine, perfect curățate. Fluturii îți atacă întâi genele, sprâncenele, pleoapele, buzele, coardele vocale și papilele gustative. Este partea de care se ocupă fluturii cei mai violent colorați. Restul cade în seama celorlalți.

Pentru moment, tot orașul este paralizat. Oamenii s-au baricadat în case și privesc strada acoperită de fluturi prin ferestrele acoperite de fluturi. Micile bestii par să se fi instalat definitiv la noi. Și continuă să mai vină. Stratul de fluturi devine din ce în ce mai dens, parcă ar fi zăpadă colorată.

Soldații noștri n-au putut face nimic împotriva fluturilor. A trebuit să ne obișnuim cu ei. Până la urmă ne-am dat seama că fluturii nu devoră decât viețuitoarele care fac gesturi bruște. Dacă ne mișcăm foarte încet, fluturii nu reacționează. Putem chiar să-i strivim sub picioare, ei rămân liniștiți și mor în tăcere. De altfel nici nu e posibil să înaintezi pe stradă decât strivindu-i sub picioare. Cum aripile lor sunt extrem de fine, aproape transparente, fluturii striviți se descompun încet în propria lor materie redusă la starea de pudră.

Viața orașului continuă într-un ritm extrem de lent. Pentru a traversa strada, domnul Colonel are nevoie de aproape o jumătate de oră. Ca să ajungă la cafeneaua cea mai apropiată, care se află la colțul străzii, domnul General își ia un avans de aproape două ore.

Date fiind toate acestea, oamenii gândesc și ei cu încetinitorul. De vorbit își vorbesc în ritmul unui cuvânt pe zi. Chiar și când fac dragoste, totul merge la fel de încet.

NEBUNA FEBRILĂ

Fluturii carnivori au fost alungați din oraș de melcii pestilențiali. Întâi s-a simțit o duhoare în aer și apoi melcii pestilențiali au ieșit de pretutindeni: din măruntaiele pământului, din temelii, din pivnițe, din canale. Melcii pestilențiali urcă pe ziduri și pe ferestre lăsând în urmă dâre subțiri, vâscoase. Ei nu mănâncă niciodată nimic, dar mirosul pe care îl degajă este insuportabil. Pe stradă oamenii se deplasează în fugă pentru că altfel riscă să leșine de greață.

Problema cu melcii este că pătrund și în case. Când m-am trezit azi dimineață și m-am dat jos din pat, papucii mei erau plini de melci. Chiuveța, la baie, inundată de melci. Cum să te mai uiți într-o oglindă când sute de melci s-au lipit deja de ea ciorchine, ca o cangrenă? La bucătărie, dau să tai o felie de pâine și din interiorul pâinii, pe cuțit, mi se prelinge un melc. Imposibil să-mi încălzesc un pic de lapte sau să-mi fac o cafea, în fiecare ibric se ascunde deja un melc negru, cu coarne verzui, extrem de mobile. Când vreau să mă așez, de pe fiecare scaun mă privește, cu aer vinovat, un melc. Incredibil cât de repede reușesc ei să urce pe mobile, pe draperii, și cum le place să se învârtă în cerc pe tavan. Cum deschid o carte, un melcușor aplatizat îmi cade la picioare. Gramofonul nu mai funcționează: melcii și-au făcut înăuntru un cuib. Sertarele, chiar închise cu cheia, colcăie și ele de limacși pe ale căror coarne cresc niște mici perișori.

Era mult mai bine cu fluturii, toată lumea o recunoaște acum. Nu mai poți să dai mâna cu cineva pentru că întotdeauna un melc se strecoară, fulgerător, între cele două palme. Când vrei să cumperi un ziar e aproape sigur că, ducând mâna la buzunar după bani, înăuntru dai de un melc.

Melcii striviți sub picioare și sub roțile mașinilor au format un strat de noroi moale amestecat cu sânge și cu mici fibre de carne.

Întrucât trebuie să alerge tot timpul, oamenii își vorbesc extrem de puțin. Celor care se opresc să schimbe, totuși, câteva cuvinte, riscă să li se facă greață imediat. „Fluturii erau atât de curați“ spune, scuipând, un trecător. „Și erau cu adevărat frumoși“ răspunde altul înainte de a vomita.

Ca să poți trăi cu melcii trebuie să înveți în primul rând să taci. Fiecare cuvânt pronunțat îți lasă în locul său, în gură, un melc.

NEBUNA LUCIDĂ

Melcii pestilențiali au fost alungați de un animal gigantic și difuz, al cărui corp are forma unei ploii inodore și incolore care cade fără încetare peste oraș. Oamenii și-au dat repede seama că ploaia nu era o ploaie adevărată pentru că ploua fără picături și nici băltoace nu se formau pe stradă.

Tot orașul e îmbibat acum de ploaia-animal. Ploaia-animal trăiește chiar în materia orașului, în cărămizi, în sticlă, în asfalt, în lemnul arborilor, în apa potabilă și în aerul pe care îl respirăm.

Ploaia-animal se hrănește cu conținutul lucrurilor. Ea golește, extrem de încet și imperceptibil, tot ceea ce are o inimă, un suflet, un sens. Lucrurile nu mai sunt decât niște carcase. Să zicem că ți-e poftă de un măr: îl cumperi și mărul nu are nimic în interior. Pâinea nu mai are miez, găinile fac ouă transparente. Arborii nu sunt decât niște trunchiuri umflate. Când ridici o piatră, îți dai seama că este suspect de ușoară. Peștii, a căror piele nu mai îmbracă decât o bulă alungită de aer, plutesc pe suprafața fluviului. De fiecare dată când un câine se forțează să te latre, nu auzi decât un sâsâit și uneori îl vezi cum se prăbușește ca un fragil castel din cărți de joc. Bronzul statuielor a devenit mai subțire decât o foaie de hârtie, iar soclurile se pulverizează sub greutatea unei vrăbii.

Ploaia-animal pătrunde din ce în ce mai adânc. Nimeni n-a putut găsi adăpost împotriva ploii-animal. Oamenii au încercat absolut totul: umbrela metalică, pelerina zincată, refugiul subteran blindat, revolta și tăcerea. În vremea din urmă ploaia-animal a început să devore și timpul. Nimeni nu-și mai dă seama dacă e noapte sau zi, dacă e în stare de trezie sau de somn, dacă e singur sau înecat în mulțime, dacă își atinge propria sa piele sau pielea altuia de care este lipit în uriașul conglomerat de ființe golite.

Pentru că ploaia-animal trăiește, de asemenea, în carnea oamenilor, în sângele, în gesturile și în visele lor. În plus, ea are darul ubicuității. Ea pulsează în interiorul fiecărui gând, al fiecărui cuvânt pronunțat. Nimic nu i se poate ascunde, ea știe tot, în fiecare moment al zilei și al nopții. Ea supraveghează toate creierele în același timp pentru că ea respiră în același timp în toate creierele. Ea vorbește cu noi în același timp cu noi ca și cum ar fi a doua noastră voce. Frazele ei sunt, deocamdată, destul de primitive, cum ar fi: „oh, domnule,

nu trebuie să vă gândiți la asta“. Sau: „ah, destul, ați mers deja prea departe“. Sau, pur și simplu: „lăsați-o baltă, nici așa n-o să iasă nimic“.

Unde-i vremea melcilor pestilențiali, se întreabă lumea. Ei, cel puțin, erau atât de tăcuți...

SPĂLĂTORUL DE CREIERE (I)

Unsprezece propuneri pentru marele public.

1. Sunteți stresat? Angoasat? Dezamăgit? Alienat? Sunteți torturat de îndoieli existențiale? Vă e frică de bătrânețe sau de moarte? **Încercați o spălare de creier.**

2. Noi, oamenii, suntem încă prizonieri ai timpului când trăiam în caverne. Patru mii de ani de civilizație n-au atenuat un million de ani de spaimă. Specia noastră este bolnavă de trecutul ei brutal și irațional. Reziduurile subumane care persistă în creierele noastre sunt ca un lest ce ne împiedică să zburăm. Numai printr-o **spălare a creierului** putem tăia cordonul ombilical care ne ține legați de bestia sălbatică uitată în noi.

3. Știința demonstrează că toate nenorocirile care ne macină viața își au originea în noi înșine. Să ne întoarcem spre noi înșine pentru a căuta vindecarea. Spălarea creierului este singura terapie care țintește direct **cauzele** nenorocirilor noastre.

4. Spălarea creierului nu dăunează în nici un fel sănătății. Ea nu duce nici la modificarea personalității și nici a mentalității celui care apelează la spălare. Funcțiile vitale ale creierului (memoria, imaginația, judecata) nu sunt în nici un fel afectate. Spălarea vizează exclusiv **impulsurile morbide** ale subconștientului nostru.

5. **Animalitatea ancestrală** din noi este o sursă de individualism și de egoism, ea este cea care compromite armonia socială. Prin spălarea creierului putem să ne debarasăm de această carcasă de primitivism și să ne reapropiem de semenii noștri.

6. Spălarea creierului ne deschide porțile unui adăpost garantat împotriva **coșmarurilor**, de orice fel ar fi ele, împotriva **nebuniei**, împotriva **dedublării personalității**.

7. Datorită spălării creierului putem în sfârșit să ne purificăm natura noastră intimă: ponderea animalității este diminuată pentru ca umanul să triumfe în balanță. Spălarea creierului echivalează cu un al doilea botez al ființei noastre.

8. Numai așa putem avea acces la o apropiere infinită de Dumnezeu. Purificarea ființei noastre este și o purificare a sufletului nostru. De la înălțimea perfecțiunii sufletului nostru, Dumnezeu ne este mult mai accesibil.

9. Spălarea creierului repune în centrul ființei noastre esențialul din noi. Numai așa încetăm să mai fim un labirint putred pentru a deveni oglinda pură a întregului univers.

10. O dată cu spălarea creierului avem posibilitatea să pătrundem discret și pe teritoriul imortalității. Pentru că nimeni nu este mai aproape de imortalitate decât cel care a învins toate spaimile din el, inclusiv frica de moarte.

11. Spălarea creierului reprezintă libertatea ideală, forța de a trăi plenar extazul individual și social, accesul la fericirea supremă. Veniți, doamnelor și domnilor, în număr cât mai mare, la centrele noastre de spălare a creierului. Cei mai buni specialiști și consilieri vă oferă gratuit serviciile.

FILOSOFUL

Dragul meu Bartolomeo,

Sunt bine. Atâta doar că m-am îngrășat un pic. (Ha, ha !) Anabeus e bine și el.

Continui să lucrez la tratatul meu asupra decompoziției, infinitului și deturnării de sine. Tocmai am terminat capitolul asupra **infinitului amputat** și cred că sunt pe cale să propun cea mai completă și competentă clasificare a formelor de infinit. Am deja în minte un plan pentru un studiu despre cum se poate intui infinitul, și teoretizez cu hărnicie conceptele de **infinit negativ**, de **infinit adăugat** și de **infinit stabil**. Nici nu-ți închipui ce bază de plecare au fost pentru mine, în această cercetare, manuscrisele celor trei compilatori de care ți-am vorbit: Macabeus, Panthenicos și Karamante. Acum sunt convins că majoritatea operelor de compilație din secolele IV și V ascund lucruri inimaginabile și că, sub masca inocentă a compilației, avem de-a face cu adevărați metafizicieni. Dar de ce se temeau ei să-și propună deschis ipotezele, de ce trebuiau să le ascundă printre rândurile altora, rămâne încă un mister pentru mine. Dar tu mă știi: sunt tenace și am să descopăr eu.

În rest, viața mea se scurge ca de obicei. Doar că am avut recent niște necazuri existențiale pe care aș îndrăzi să le numesc „necazuri tipice de filosof grădinar“.

Despre ce este vorba: (îți povestesc totul în speranța că vei putea să-mi dai un sfat).

Cum îți spuneam și în scrisoarea precedentă, anul acesta am decis să plantez în grădină varză și numai varză. La început totul a decurs cum trebuie pentru că primăvara a fost, pe aici, timpurie și însorită. Necazurile au apărut în luna mai, când verzele au început să crească. În fiecare noapte cineva îmi fura câte una. Dimineața, când ieșeam să ud grădina, găseam mereu câte o varză lipsă.

Așa că m-am pus la pândă. N-am dormit câteva nopți și până la urmă am descoperit hoțul: un iepure alb care venea din pădure. El îmi anihila câte o varză pe noapte. Bineînțeles, i-am pus o cursă și a doua zi îl aveam în mâinile mele. Am închis iepurele într-o cușcă și timp de câteva zile verzele mele au respirat în toată securitatea. Numai că un al doilea iepure alb a început să se strecoare în grădină și să se îndoape cu o varză pe noapte. L-am capturat. L-am pus în cușcă alături de primul. Am avut două nopți de repaus. Apoi, un al treilea iepure a descoperit straturile mele cu varză. L-am prins și pe ăsta. Am făcut și o inspecție meticuloasă a zidului de piatră care împrejmuiește grădina, dar n-am găsit

nicăieri nici o gaură, nici o spărtură. Acest fapt însă nu l-a împiedicat pe un al patrulea, pe un al cincilea și pe un al șaselea iepure să-și facă apariția. I-am sechestrat, fără dificultate, pe toți. Dar un sfert din verzele mele s-au dus pe apa sâmbetei.

La ora la care îți scriu această scrisoare cred, însă, că eu sunt cel care a căzut în cursa pusă de iepuri. Tu știi bine că eu sunt vegetarian și că nu sacrific niciodată animale. În cuștile mele se află acum mai bine de o sută de iepuri albi cu care nu știu ce să fac. Să-i vând ca să fie tăiați, exclus. Să le dau drumul în pădure ar fi stupid pentru că ar reîncepe același joc și ar continua să-mi devoreze verzele. Să-i țin ar fi și mai rău pentru că ar însemna să-i hrănesc, ori eu nu am nimic altceva să le dau decât varza care-mi rămâne în grădină.

Văd că ei o duc bine în cuștile lor, au un aer fericit, și prosperă pe zi ce trece. Jumătate din recolta mea de varză este deja compromisă, dar, lucru ciudat, iepurii continuă să vină. Ca și cum din verzele mâncate de iepuri ar crește alți iepuri (albi).

Iată de ce, dragă Bartolomeo, de când cu istoria asta mă simt puțin confuz (era să spun "teribil de trist"). Am semănat varză și am cules iepuri. E ceva ce nu-mi place în toată povestea asta. Aș fi chiar tentat să spun că am regăsit aici un sâmbure din teoria mea asupra **infinitului adăugat**. Nu? Ce părere ai? Și, în plus, când le dau de mâncare, iepurii ăștia mă privesc (toți) cu un aer amuzat care mă înnebunește.

Deci, asta e. Compilerul tău intim așteaptă noutăți de la tine.

Te îmbrățișez, C.

SPĂLĂTORUL DE CREIERE (II)

*Unsprezece precizări mai mult sau mai puțin constituționale.
(În atenția cadrelor din administrație și ordinea publică)*

1. În țara noastră spălarea creierelor este gratuită și obligatorie. Fiecare cetățean are datoria să procedeze la spălarea creierului său cel puțin o dată pe an.

2. Este recomandabil ca membrii aceleiași familii să-și facă spălarea de creier împreună. În acest scop este de dorit ca fiecare cap de familie să-si programeze spălarea încă de la începutul anului.

3. Guvernul a deschis centre de spălare regionale, departamentale și municipale. Practic, fiecare comunitate de 3000 de locuitori are centrul său de spălare. Orice prejudiciu (distrugere de material, furt, incendiu) adus unui centru de spălare va fi sancționat prin spălarea totală de creier a vinovatului.

4. Pentru persoanele aflate în deplasare există centre de spălare special amenajate în gări, aeroporturi, porturi, precum și pe șosele, la fiecare 200 de km.

5 După fiecare spălare de creier se va aplica o ștampilă pe actul de identitate al pacientului.

6. Cei care vor încerca să se sustragă operațiunii de spălare a creierului vor fi declarați dușmani ai armoniei sociale.

7. Fiecare cetățean al patriei are obligația de onoare de a-i demasca pe dușmanii armoniei sociale.

8. Price persoană care consideră, dintr-un motiv sau altul, că o singură spălare de creier pe an nu-i este suficientă, are dreptul și datoria să ceară încă una sau două spălări suplimentare. Cu toate acestea, este interzis ca una și aceeași persoană să procedeze la mai mult de cinci spălări pe an.

9. Guvernul, datorită investițiilor masive în cercetare, este pe cale să pună la punct primele aparate individuale de spălare a creierului. Nu e departe ziua când fiecare familie, și chiar fiecare cetățean al țării, va avea propriul său aparat portabil de spălat creierul.

10. Este absolut necesar ca fiecare nou născut să intre în viața socială trecând printr-o spălare de creier, executată imediat după tăierea cordonului ombilical. Experiența dovedește că persoanele care au beneficiat de o asemenea spălare imediat după naștere (sau chiar în faza uterină) se adaptează mai bine la armonia socială.

11. Persoanele care se vor mai opune spălării creierului chiar și după a doua sau a treia spălare totală a creierului lor, vor fi **kakodate** de creierul lor.

VOCI ÎN ÎNTUNERIC (II)

- Ce facem?
- Păi ce facem?
- Auzi ceva? Vezi ceva?
- Nu.
- Să fie încă noapte?
- Se poate.
- Eu zic să ne oprim.
- Dacă ne oprim suntem pierduți.
- Trebuia să se fi făcut ziuă de mult.
- Dacă ne gândim prea mult suntem pierduți.
- Nu e normal că nu s-a făcut ziuă.
- Ce-ți pasă? Important e c-am scăpat.
- Și orașul?
- Îl găsim noi.
- Trebuia să zărim luminile.
- Le zărim noi.
- Ai spus c-o să zărim luminile.
- Încă puțin și le zărim.
- Ascultă, eu nu mai cred că le zărim. Tu nu vezi că ne-nvârtim ca orbeții-n cerc?
- Dacă intrăm în panică s-a zis cu noi.
- Trebuia să se fi făcut ziuă. Și de când tot mergem, dacă e să punem timpul cap la cap, ai să vezi că avem deja trei zile de mers.
- Imposibil.
- Sunt trei zile, ascultă ce-ți spun. Și, poftim, nici ziuă nu se face și ne mai și scufundăm în gelatina asta.
- Important e că suntem liberi.
- Da, dar nu vezi că orbim?
- N-am ajuns încă unde trebuia.
- Ba eu cred c-am și trecut și ne-am înfundat mergând prea departe.
- Important era să ne îndepărtăm, nu?
- Trebuia să ne fi oprit la țipăt.
- La care țipăt?
- Când s-a auzit țipătul. Acolo trebuia să ne oprim. Acolo era de gândit. Nu trebuia să trecem de țipăt.
- Eu n-am auzit nici un țipăt.

— Ba ai auzit pentru că ți-am spus că se auzea un țipăt și m-ai întrebat **ce țipăt?**, deci auzeai.

— Ce-are-a face țipătul?

— Trebuia să ne oprim la țipăt.

— M-ai înnebunit cu țipătu' ăsta.

— Îți spun, noi ori am ajuns prea departe, ori de la început am luat-o în sens invers.

— Ne-ntoarcem dacă vrei.

— Bine, da' e rându' rău să pipăi urmele.

— Da' mâine încercăm din nou, da?

— Absolut.

— Și dacă se prind gardienii că ne-am întors?

— N-au cum. Important e să regăsim gaura, să ne întoarcem prin aceeași gaură, să nu cumva să trebuiască să mai facem o altă gaură în zid. După-aia punem totu' la loc, închidem după noi ferestrele, aruncăm pilitura, facem curat, ștergem tot și ne prefacem că ne-am trezit cu toată lumea, ieșim la msa de dimineață.

— Și gratille? Or să le vadă lărgite. Ți-am spus să nu le strâmbi așa de tare.

— Lasă, gratiile sunt treaba mea, le-ndrept eu la loc, or să fie exact ca înainte.

SPĂLĂTORUL DE CREIERE (III)

*Unsprezece reguli privind buna funcționare a centrelor de spălare.
(Exclusiv pentru personalul însărcinat cu spălarea creierelor și cu întreținerea centrelor de spălare)*

1. În centrele de spălare a creierelor trebuie să domnească o curățenie perfectă. Este de dorit ca sălile de așteptare să degaje un miros de trandafiri.
2. Înainte de operațiunea de spălare este necesar ca pacientul să aștepte puțin. Sala de așteptare nu trebuie să fie niciodată pustie. Când o familie sosește la centrul de spălare, ea trebuie să găsească în sala de așteptare cel puțin o altă familie bine dispusă care își așteaptă rândul. Figuranții centrelor de spălare trebuie să facă tot ce le stă în putință pentru a întreține o atmosferă de încredere, de comunicare.
3. Personalul trebuie să fie politicos, dar nu **foarte** politicos. El trebuie să lase impresia că este debordat de muncă și chiar un pic obosit. Oamenii trebuie făcuți să creadă cu orice preț că spălarea se face exclusiv în interesul lor.
4. În sala unde se face spălarea nu trebuie lăsată nici o urmă de sânge, de salivă sau de urină. Lumina va fi dulceagă, aerul proaspăt și muzica de fond cordială.
5. Este necesar ca pacientul să coopereze de la bun început cu cel care-i spală creierul. Dacă specialistul cu spălarea consideră că pacientul simulează doar cooperarea, se poate trece direct la spălarea totală.
6. Dar dacă pacientul este doar înfricoșat de spălare, el rămâne, în principiu, recuperabil. Pretextând afluența și aglomerația, specialistul cu spălarea îl va reprograma pe pacient. Iar dacă e nevoie, pacientul va fi amânat de câteva ori, până când exasperarea va învinge frica.
7. Dacă un pacient sucombă în timpul spălării, înseamnă că vidul a ucis o memorie rebelă. Specialistul cu spălarea va continua să spele creierul în cauză chiar și după moartea clinică a creierului în cauză.

8. Semnalăm că de un timp a apărut o întreagă categorie de indivizi perversi care frecventează centrele de spălare pentru plăcerea lor. Potrivit experților noștri, spălarea creierului și senzația de vid le produce o voluptate infinită.

9. Perverșii fascinați de spălarea creierului sunt ușor de recunoscut: ei se declară în mod deschis dușmani ai armoniei sociale tocmai ca să fie supuși spălării totale. În măsura posibilului, acești drogați ai spălării de creier vor fi angajați ca figuranți în sălile de așteptare ale centrelor de spălare.

10. La sfârșitul fiecărei zile de lucru, specialiștii cu spălarea își vor spăla unii altora creierele. În principiu, după un anumit număr de ore de lucru, există primejdia ca specialistul cu spălarea să fie contaminat de reziduurile memoriilor pe care le spală.

11. Dacă specialistul cu spălarea sucombă în timpul unei operațiuni dificile de spălare, înseamnă că memoria rebelă a pacientului a ucis vidul. În măsura posibilului, specialistul cu spălarea va continua spălarea și după propria sa moarte.

MÂNCĂTORUL DE CARNE

Uitați-vă la voi, cum vă place să cumpărați carne!

Carne de porc, carne de vită, carne de oaie, carne de pasăre, carne de pește, vânat, melci, jivine... Orice carne e bună pentru corpul vostru de carne.

De fapt, nu suntem decât niște bucăți de carne care digeră carne.

Trăim cu toții într-un univers de carne. Sunt absolut convins de asta. Totul e carne.

Încerc să-mi amintesc: când mi-am dat seama pentru prima dată că bucuria cea mai mare a vieții mele este să cumpăr carne? Hm, încă de mic copil îmi plăcea să privesc vitrinele măcelăriilor.

Iar când am început să am primele orgasme, ei bine, ele au fost declanșate la vederea cărnii crude... crude, abundente și proaspete. Ce-a fost, de fapt, viața mea, dacă nu o lungă alergătură după carne?

Carne...

Intestine calde și urechi pârlite de porc...

Picioare zemoase de vițel...

Creier de bou, pané...

Raci de apă dulce, fierți...

Ficat crud de morun și ficat de găscă, natur...

Gușă de fazan...

Cozi de langustă...

Rinichi de orice animal, fript...

Limbă afumată de oaie...

Supă de pupile de viperă...

Ah, ce delicii!

Da, am devenit, sunt, un prizonier al cărnii, un prizonier pasionat al cărnii. Nu mănânc decât carne și chiar și după ce mă satur de carne îmi place să țin în gură o bucată de carne crudă. Pe care continuu să o mestec fără să o înghit. Iar dacă mi se întâmplă uneori s-o înghit din greșeală, o singurătate profundă mă cuprinde dintr-o dată.

Încerc să-mi amintesc: când mi s-a întâmplat pentru prima oară să mușc, în timp ce mâncam dintr-o bucată de carne trântită direct pe masa de lemn, chiar din masa de lemn? Cred că imediat după ce noaptea în care nevastă-mea a dispărut în mod inexplicabil din patul nostru conjugal... Ce mult m-a impresionat atunci întâmplarea asta! Dar m-a și făcut să mă apropii extrem de intim de, cum să zic, însăși esența naturii așa-zis anorganice.

Atunci am avut eu dintr-o dată revelația că eram înconjurat de carne. Și că tot ceea ce putem noi atinge cu mâinile, cu buzele, cu pielea, cu simțurile noastre nu sunt decât membranele unui imens stomac care ne conține. Și am gustat atunci, da, am gustat din lemnul din care era făcută masa mea de bucătărie, din pielea din care erau făcute valizele mele de călătorie, din sticla din care erau făcute ferestrele prin care priveam, din argintul din care erau făcute tacâmurile cu care mâncam... Iar într-o noapte de extaz și revelație mi-am devorat jumătate din cărțile mele preferate!

Și vă jur, vă jur! Totul e carne!

Definiția omului, vă interesează definiția omului? O bucată de carne dotată cu rațiune care devoră în mod inconștient și fără încetare carnea care crește în jurul lui, iată definiția omului.

Definiția cărnii, vă interesează în acest caz definiția cărnii? Eu! Eu sunt un exemplu de carne care se gândește continuu la carnea care mă înconjură. Iar fericirea, ei bine, fericirea este posibilă în univers numai și numai pentru că fiecare varietate de carne are gustul și aroma ei distincte.

Nici nu vă pot spune ce raport de pură intimitate mi-am creat cu mine însumi în clipa în care am încercat să gust din propria mea carne!

Dar mai ales gustul propriei mele inimi m-a făcut să mă scufund definitiv în interiorul meu. Și de atunci gura mea nici nu mai are nevoie să mestece carne străină. Propria mea limbă îmi ajunge. În momentul de față scopul meu este să mă pot mânca cu gura mea în sens invers, să pot fora spre măruntaiele mele. Visul meu este să pot să mă înconjur de propria mea gură și să trăiesc închis în carcasa propriilor mele papile gustative.

Iată-mă, am devenit un **perpetuum mobie** perfect. Sunt acum capabil să mănânc la nesfârșit din propria mea carne fără ca organismul meu să producă vreo excreție. Hrânindu-mă cu propria mea carne mă încarc cu energia de care am nevoie ca să continuu să mănânc din propria mea carne care crește la loc imediat ce am mâncat-o.

Dar momentele cele mai fascinante ale acestui festin este când ajung să-mi ronțai extremitățile propriului meu creier. Și nimic nu crește mai repede în gura mea (care îmi înconjură pielea ca un măr a cărui suprafață este o rană deschisă) decât creierul pe care tocmai îl mestec în gura mea. Mă tem chiar că din cauza forței de regenerare a creierului meu am început să mă îngraș.

A, de unde vine, vreți dumneavoastră să știți, această dorință a mea de a-mi înfige dinții în straturile profunde ale propriului meu creier? Sincer să fiu, nu știu. Există poate ceva ce mă atrage în chiar inima creierului meu, și unde stîm că trebuie să-mi înfig dinții... Numai că din păcate acel ceva crește mai repede decât pot eu să-l mănînc. Iar straturile sale protectoare se umflă chiar în timp ce eu le devor, de unde senzația asta că sunt respins de o forță a carei origine îmi rămîne necunoscută.

Iată-mă ascuns în camera mea: sunt un fel de sferă uriașă, înconjurat de o gură care face corp comun cu pereții camerei mele. Încă două, trei zile și camera în care sunt închis va exploda, fără îndoială, din cauza creierului meu care se umflă ca un aluat. Aud deja cum plafonul începe să crape și mi se pare că vecinii de la etaj coboară în fugă pe scări.

Sap cu dinții, din ce în ce mai repede, în materia periferică a creierului meu care nu încetează să se dilateze. Mă umflu, cresc, explodez prin ferestrele și ușile blocului meu de zece etaje și aud strigătele locatarilor care părăsesc cartierul.

Nu-mi cereți să vă explic cum de am putut ajunge până aici. Știți bine că eu am fost întotdeauna un om la locul lui, calm, amabil... Aș spune chiar că am avut întotdeauna o predilecție pentru discreție și singurătate, și nicidecum pentru ieșirile necontrolate și devorarea cartierului în care locuiesc.

Încă puțin și avalanșa asta carnivoră, avalanșa asta care este lupta dintre gura mea și creierul meu, va înghiți tot orașul.

Domnilor, vă rog, vă implor, nu mă lăsați singur... Nu mă abandonați... faceți ceva! Nu mă lăsați să merg până la capăt! Nu e nimeni, chiar nimeni în stare să mă oprească?

OMUL PUBELĂ

Și vine și ziua când lumea începe să vă confunde cu o pubelă.

Cum? Simplu. Vă aflați pe stradă și vă opriți un moment ca să vă aprindeți o țigară. Dar uitate că o bătrânică iese dintr-un imobil și, fără să vă arunce o privire, vă răstoarnă coșul de gunoi peste picioare.

- Da' ce faceți, doamnă, strigați atunci dumneavoastră, sunteți nebună?
Numai că bătrânică pare total surdă și dispăre pe ușa blocului cât ai zice pește.

Așa că nu vă rămâne altceva de făcut decât să vă scuturați gunoiul de pe picioare și să vă continuați drumul. Și poate să vă mai repetați încă o dată în gând „fir-ar să fie, ce ți cină“.

Peste câteva zile însă, în timp ce, scufundat în lectura ziarului, așteptați autobuzul, un câine vagabond se apropie de dumneavoastră și vă urinează peste pantofi. Ceilalți pasageri în așteptare nu se pot abține să nu pufnească în râs. În ce vă privește, dumneavoastră sunteți atât de uluit încât nu vă trece prin cap nici măcar să-i radeți un picior javrei.

La birou, colegii încep să vă strecoare prin buzunare mici ghemotoace de hârtie. „O fi o nouă glumă“, gândiți dumneavoastră și nu îndrăzniți să vă opuneți nici măcar râzând.

La restaurant, când cereți nota de plată, dintr-o dată îl vedeți pe chelner cum începe să tremure, și înțelegeți că pur și simplu nimic nu-l va putea împiedica pe bietul om să vă înfigă nota de plată după ceafă.

La piață, din ce în ce mai des, vânzătorii vă îndeasă în gură roșii stricate și coji de portocale.

„Au înnebunit cu toții“, meditați dumneavoastră, dar nu aveți energia de a reacționa. Seara, când ajungeți acasă, buzunarele vă sunt pline ochi: ghemotoace de hârtie, scobitori uzate, cutii de conserve goale, dopuri de plastic, sticle cu gâtul spart, chiștoace, becuri arse...

„Să fi devenit eu în mod real un om-ladă-de-gunoi?“ vă întrebați dumneavoastră uluit, într-un moment de intimitate cu dumneavoastră înșivă.

- Nu vă supărați, domnule, așa avea și eu o întrebare, vă adresați dumneavoastră, câteva zile mai târziu, unui domn care tocmai v-a plasat sub

pălărie pachetul său de țigări terminat și făcut mototol... Nu vă supărați, vi se pare cumva că eu aș aduce cu o pubelă?

Omul pare ușor jenat și preferă să privească în pământ.

- Da, domnule, sută la sută.
- Dar e imposibil, zău... Cum așa putea să fiu eu un om-pubelă?
- Nu știu, domnule, dar exact asta sunteți. Un om-pubelă.

„Iată-mă devenit un om-pubelă, cugetați prin urmare dumneavoastră, omul-pubelă. E clar, adăugați dumneavoastră, au înnebunit toți, dar toți, absolut toți.“

De fiecare dată când dumneavoastră, omul-pubelă, vă întoarceți acasă, sunteți dolidora de deșeuri iar căptușeala hainelor vă atârână din ce în ce mai greu. Aproape că nici nu vă dați bine seama cum de reușesc ei, cetățenii orașului să vă încarce cu atâtea rebuturi, dejecții și scârboșenii. Drumul de la birou până acasă devine pe zi ce trece un calvar. Sunt oameni care vă așteaptă anume ca să vă umple geanta cu cioburi de veselă sau cu lame de ras uzate. Nici călătorii din autobuz nu vă iartă. În momentul coborârii vă înmânează biletele perimate în timp ce copiii își scot din gură guma pe care au amestecat-o până la epuizare și v-o lipesc nonșalant de reverul hainei.

Deși vedeți bine că ați devenit un om pubelă, dumneavoastră continuați să fiți stupefiat de ceea ce vi se întâmplă. „Fără îndoială, e vina mea că sunt atât de placid“ vă repetați dumneavoastră fără încetare, dar nu simțiți nicidecum dorința de a protesta. Dimpotrivă, ori de câte ori vi se strecoară câte vreo porcărioară prin buzunar, un fel de căldură discretă și reconfortantă vă invadează. Și aproape întotdeauna încercați să căutați privirile oamenilor iar ei vă surâd aproape întotdeauna. Iar uneori, când persoana nu vi se pare foarte grăbită, îi cereți chiar, politicos, explicații suplimentare.

- Nu vă supărați, domnule, aș putea să vă pun o întrebare?
- Bineînțeles, cu plăcere.
- Cum se face că vă debarasați de gunoiul personal folosind mai degrabă persoana unui om viu decât o ladă de gunoi obișnuită?
- Nu știu ce să zic, domnule. Recunosc că pare ciudat, dar asta e. Efectiv parcă mi s-a format un reflex independent de orice voință.
- Dar dumneavoastră vedeți bine că eu sunt totuși o ființă umană, care se mișcă, respiră... în sfârșit, se vede că sunt un cetățean ca oricare altul.
- Da, domnule, numai că... dumneavoastră aveți ceva în plus... alura dumneavoastră, pleoapele, stilul dumneavoastră de a fi... în sfârșit, ființa dumneavoastră, dacă vreți, toate acestea atrag imperativ gunoiul...

Plimbările dumneavoastră de om pubelă sunt din ce în ce mai periculoase. Dar este un risc pe care vi-l asumați conștient, excitat cum sunteți de senzația subtilă a inevitabilului.

Un șofer de taxi, care, în mod vădit, urăște rău de tot șobolanii, încearcă cu tot dinadinsul să vă strivească sub roțile mașinii sale și vă urmărește ca un nebun, ore în șir, pe toate străzile orașului.

Un bătrân cu față senină, care este propriul dumneavoastră tată, vă sună la ușă iar în momentul în care îi deschideți vă scuipe în față.

Trei bărbați eleganți îmbrăcați în negru vă ridică în plină stradă și vă duc într-un fel de hală pustie, unde a fost amenajată însă cu o tribună. Cei trei vă pun un căluș în gură și vă leagă de singurul scaun existent. Filosoful orașului, elegant și el îmbrăcat și el în negru, urcă la tribună și vă ține un nesfârșit discurs despre dificultatea de a exista a ființei. Creierul dumneavoastră îi captează cuvintele cu aviditate, ca și cum o gaură neagră ar capta reziduurile rămase de la crearea lumii.

Ah, imortalitatea, ce mai pubelă!

ILUZIONISTUL

doamnelor și domnilor, dați-mi voie să mă prezint:

iluzionistul Bartolomeo!

și dacă n-ați auzit încă vorbindu-se de mine este pentru că n-ați încercat încă niciodată să intrați pe poarta larg deschisă a magiei, ha, ha

dar, iată, astăzi, pentru ca marea dumneavoastră călătorie spre lumea nouă să fie cât mai agreabilă, am să vă prezint câteva din celebrele mele numere de iluzionism

an, nu, figura cu cărțile de joc, nu, eu personal o detest, iluzionismul nu e de loc asta, deci, să încep poate prin a face o mică investigație...

ca să vedem, să zicem, cine dintre dumneavoastră n-a respectat regulamentul și a urcat cu animale interzise la bord...

pentru că, doamnelor și domnilor, există oameni care nu vor să renunțe la șoriceii lor albi și la iepurașii lor negri precum și la alte mici bestioare de tot felul...

cum, care șoricei? dar e posibil? știți dumneavoastră care șoricei și știți că sunt interziși pe vapor, iată, de pildă, dumneavoastră, domnule, da, dumneavoastră, de ce ascundeți acest șoricel alb în buzunar? nu e normal, pe bune, mă întreb cum de nu vă deranjează acolo, ca să nu mai zic că obiceiul ăsta ar putea deveni o manie, o perversiune...

și dumneavoastră, doamnă? ce caută iepurașul ăsta negru sub pălăria dumneavoastră? poftim? ah, sunt chiar doi! o la la, doamnă, doi iepuri negri pe un singur cap, nu vi s-au părut grei, efectiv, chiar nu v-au apăsât de loc?

așteptați, domnule, că vin, vin chiar acum la dumneavoastră, imediat, ia să vedem... ceva, ceva ați ascuns undeva... fiți amabil și dați-mi puțin mânușile... mulțumesc, da' ce-i asta? a, nu! a, nu! un mic șerpișor în mânușa dumneavoastră stângă? și aici? o șopârlă în mânușa dreaptă... incredibil, eu unul n-aș avea curajul să-mi pun mânușile știind că reptilele astea colcăiesc înăuntru, în ce mă privește eu consider că e destul de periculos să umbli cu reptile din astea în mânuși, în sfârșit, doriți să le păstrați? dar luați-le, domnule, doar vă aparțin,

cum? păi nu se poate, domnule, doar nu provin din mânușile mele, poftim, toată lumea a martoră, bine, dacă spuneți că nu mai aveți nevoie de micile dumneavoastră reptile atunci vi le păstrez eu până la sfârșitul călătoriei, dar n-or să vă lipsească? poate că sunt animalele dumneavoastră preferate, unii oameni nu pot face un pas fără animalele lor preferate...

de exemplu, de exemplu, dumneavoastră, doamnă, da, dumneavoastră, ce cloțiți dumneavoastră acolo cu ariciul acela sub respectabilele dumneavoastră fese? cum? nu e nici un arici? atunci fiți bună și ridicați-vă puțin, ia uitați-l, cum de nu vă deranjează un arici sub fese?

și dumneavoastră, domnule, de ce purtați un fluture viu sub cravata dumneavoastră? zău așa, riscați să-l striviți, săracul... uitați-vă ce frumos e, poate vreți să-l agățați la gât, în loc de papion... nu?

și dumneavoastră, doamnă, ce faceți cu broasca asta în poșetă? îmi permiteți? broaștele, stimată doamnă, și mai ales cele de baltă, sunt foarte mâncăcioase, ele devoră orice, vă rog să verificați dacă nu vă lipsește nimic din poșetă...

bine, ia să vedem ce mai ascunde lumea pe aici, domnu', sunteți atât de drăguț încât să-mi dați în păstrare mica broască țestoasă care urcă pe piciorul dumneavoastră stâng? aia, aia, mulțumesc, și melcii, cei doi melci care urcă pe reverul hainei dumneavoastră, așa, mulțumesc, deci, ce mai e de cules?

a, dumneavoastră, doamnă, aveți o veveriță în manșon, știu că vă ține de cald, dar... mulțumesc! ia să recapitulăm, ce s-a adunat până în prezent: doi iepuri, patru șoricei albi, un șerpișor, o șopârlă, un fluture, o broască de baltă, o broască țestoasă, un arici, doi melci, o veveriță, ca să vezi, o adevărată colecție, am să vi le păstrez pe toate în pălăria mea, de acord?

hm, mi se pare că dumnealor nu se prea înțeleg bine în pălărie, dumnezeule, lighioanele astea sunt pe cale să se cocktailizeze, bine, ia să vedem, ce poate da amestecul ăsta, doi iepuri cu patru șoareci cu un șarpe cu o șopârlă cu un fluture cu o broască țestoasă cu un arici cu doi melci și cu o veveriță, un', doi, trei, hop! ia te uită, un papagal! care e și mai ușor de transportat, mai ales când vorbește, poftim, ce simplu era, deci ați reținut rețeta...

mulțumesc, doamnelor și domnilor, mulțumesc!

poate să ne oprim aici? nu? doriți încă un număr, o nouă figură? bine, mai știu o figură dar e puțin periculoasă, e figura cu bagheta magică și bagheta

magică nu prea funcționează întotdeauna, adică vreau să spun că uneori nu prea ascultă de magician, bagheta magică...

mai ales dacă vreau să fac să dispară ceva, să zicem o pălărie, domnule, cum vă numiți, Cantonelli? domnule Cantonelli, îmi dați voie să vă trimit pălăria în neant? mulțumesc, să vedem acum dacă va fi ascultătoare, un', doi, trei, hop! ah, văd, văd și eu că n-a mers, da, doamnă, cum? a dispărut în schimb soțul dumneavoastră? aoleu! dar... îmi pare sincer rău, eu voiam mai degrabă să dispară pălăria...

ascultați, nu e grav, bagheta poate face să reapară imediat tot ceea ce a făcut să dispară, o secundă, o să-l recuperăm cât ai zice pește, stimată doamnă Cantonelli, pe iubitul dumneavoastră soț, un', doi, trei, hop!

ciudat! efectiv, ciudat! cum? ei, asta văd și eu că doamna a dispărut și ea, dar de fapt chiar asta voia doamna, nu, să fie împreună cu soțul ei, este limpede că acum dumnealor sunt împreună numai că de cealaltă parte a barierei, mă refer la bariera care separă lumea noastră banală de lumea fantastică...

dar, doamnelor și domnilor, nu este grav, îi vom face pe amândoi să reapară, un', doi, trei! hop! a nu! a nu! asta-i culmea! văd că bagheta magică îmi face feste, păi văd și eu, doamnelor și domnilor, văd și eu că toți spectatorii din rândul întâi au dispărut...

na-ți-o bună! și ce vreți de la mine acum? nu sunt decât două posibilități, ori ne oprim aici și asumăm aceste pierderi care sunt, după părerea mea, minime, ori încercăm din nou, și din nou ne asumăm riscurile respective, nu?

un', doi, trei, hop! fir-ar să fie! încă un rând de spectatori s-a voalat, doamnelor, domnilor, așteptați, nu vă panicați, îi vom face pe toți să reapară, așteptați o secundă, un', doi, trei, hop! ei? ce s-a întâmplat acum? cine a dispărut? toți colacii de salvare de pe navă?

o secundă, vă rog, lăsați-mă să mă concentrez, un', doi, trei, hop! cum? toate catargele? în sfârșit, nu e grav, în felul acesta putem contempla mai bine bolta cerească, un', doi, trei, hop! și acum? stelele? toate dintr-o dată? văd că merge din ce în ce mai repede, hm, e rapace nenorocita asta de baghetă, dar ce faceți, unde plecați, da' nu se poate să mă abandonați în felul acesta, ascultați-mă, mai dați-mi o șansă, așteptați, un', doi, trei, hop!

ia te uită, bagheta asta face să dispară și marea, ciudat, oare unde suntem acum? și ce-o fi cu gelatina asta care ne înconjură?

un', doi, trei, comanda la mine, toată lumea să reapară imediat, hop! e clar, eu sunt vinovat că repet mereu aceeași greșeală, dar care e greșeala, dumnezeule, care?

câți am mai rămas în prezent? unul, doi, trei, patru, cinci,... zece? ei bine, domnilor, acum că suntem între bărbați am să vă mărturisesc secretul acestui număr, dar, am să vi-l spun, pentru că simt că înnebunesc și mi-e frică, da, mi-e teamă că am uitat formula magică, asta-i adevărul...

un, doi', trei, hop! fir-ar al dracului, e scandalos, ciroul de pe lume, o să mă coste scump spectacolul ăsta, domnu', domnu', păi ce faceți, dormiți? da' treziți-vă, domnule, de când dormiți dumneavoastră? spectacolul s-a terminat, da, tocmai s-a terminat, păi ați rămas ultimul pentru că vi se rupe de numerele mele de iluzionism și pentru că ați dormit în timp ce eu...

da, toată lumea a plecat, exact, deci dumneavoastră n-ați văzut nimic, bun, atunci ați putea să-mi faceți un mic serviciu? vă mulțumesc din suflet, nu e mare lucru, uitați, luați bagheta asta magică, îndreptați-o spre mine și spuneți "un', doi, trei, hop!"

exact, dați-i drumu'! cum? a dispărut bagheta? ei, asta e, înseamnă că totul s-a terminat efectiv, cred, domnule, că am rămas singuri pe navă și ceea ce mă neliniștește cel mai mult este că adineaori se vedea o fâșie de pământ la orizont și acum nu se mai vede nimic, nicăieri...

OMUL CU GÂNDACUL

Dimineața, când intru la bucătărie, el e deja instalat. Mă așteaptă pe un colț al mesei (cel dinspre fereastră) iar uneori am impresia că mă examinează atent.

Nu, gândacul ăsta de bucătărie nu e ca toți ceilalți gândaci de bucătărie.

În primul rând că e mai mare, e poate cel mai mare gândac de bucătărie din câți gândaci de bucătărie am văzut eu până acum. Și cred că e și cel mai negru.

Câteodată mă întreb de ce nu l-am strivit din prima zi, când l-am văzut cum mi se urca pe masă. Oare fixitatea asta cu care mă privește să-mi fi paralizat mâna?

Dar oare mă privește cu adevărat?

Și dacă mă privește, oare mă vede? Habar n-am cum funcționează toate astea la gândaci. Dar imobilitatea asta a lui, oarecum majestuoasă, ca și cum dumnealui ar fi însuși regele gândacilor, mă face să cred că mă observă totuși fără încetare.

Este limpede că domnul gândac devenit între timp stăpân în bucătăria mea are ceva dintr-un înțelept. Dovada cea mai sigură: nu-i este frică de mine! Iar eu, probabil, nu l-am omorât când aș fi putut să-l omor tocmai pentru că am avut această revelație: gândacului nu-i este frică de mine. Cred însă că are și o vârstă respectabilă. Mă întreb uneori de câtă vreme o fi trăind pe sub dușumelele casei mele. De fapt, cât trăiește un gândac? Ar trebui să mă uit într-o enciclopedie.

Într-o dimineață, înainte de a pleca la birou, i-am lăsat pe o masă o firimitură de pâine. Seara, când m-am întors, firimitura dispăruse. De atunci, în fiecare zi, înainte de a pleca de acasă, îi las câte o firimitură de pâine. Observ că în prezența mea refuză să mănânce. I-am oferit o firimitură în timp ce-mi luam micul dejun, dar nu s-a apropiat de ea. Păcat. Am fi putut să luăm micul dejun împreună.

Ia te uită! A venit să-mi țină companie și la masa de seară! Avem acum ritualul nostru comun. Dimineața, când plec, îl las pe colțul dinspre fereastră al

mesei. Când mă întorc îl găsesc pe colțul dinspre aragaz. Mă întreb ce-o fi făcând între timp.

Sâmbăta parcă știe că îmi place să gătesc și rămâne cu mine până la prânz. Bineînțeles, acum nu mai poate fi vorba să-l omor. Din ce în ce mai des, sâmbăta și duminica ni le petrecem împreună, acasă. Privim tăcuți pe fereastră, ore și ore...

O fi el bătrân dar văd că se deplasează repede. Zece secunde ca să coboare depe masă și să dispară în gaura sa, după calorifer. Ca să urce lângă mine, pe pervazul ferestrei, are nevoie de treizeci de secunde. Ca să urce pe masa mea de lucru, în bibliotecă, sub un minut. Ca să se instaleze pe taburetul său preferat, când mă uit la televizor, un minut.

Azi dimineață, când am deschis ochii, era agățat de tavan chiar deasupra mea, chiar în dreptul privirilor mele. Cât m-am spălat și m-am ras în baie a coborât însă și s-a instalat pe masă, pentru micul dejun.

A început să doarmă din ce în ce mai des pe tavan. Dar asta nu mă deranjează. E ca și cum mi-ar veghea somnul. Și trebuie să recunosc că somnul meu e mai profund și mai odihnitor de când îl simt noapte de noapte deasupra capului.

E uluitor cum a ajuns să-mi cunoască toate reflexele, toate ticurile, toate obiceiurile. Seara, după ora opt, când ascult de obicei preludiile lui Bach, el urcă pe pâlnia fonografului. Și ascultă și el, imobil, scrutând întunericul din interiorul pâlniei ca și cum s-ar uita într-o prăpastie fără fund.

Dar și eu am început să mă inițiez în obiceiurile lui. Mai ales în ceea ce privește preferințele sale alimentare. Știu că-i plac mult fructele, că detestă carnea și că brânza proaspătă îi dă o stare de nervozitate. În ce privește muzica, este un mare amator de Vivaldi, Corelli, Haendel. Pe Debussy îl digeră destul de greu. Iar o dată, ascultând Mahler, și-a pierdut pur și simplu echilibrul și era cât pe ce să cadă în adâncul pâlniei de fonograf.

Uneori facem și lecturi. I-am citit, cu voce tare, MIZERABILII de Victor Hugo și PROCES VERBAL de Le Clézio. Comunicarea noastră devine din ce în ce mai sofisticată. Eu citesc cu voce tare și el nu se mișcă pînă când nu ajung la ultima pagină. Dar mi se întâmplă câteodată să-l văd că mă părăsește la pagina cincizeci pentru a se retrage demn în gaura sa. De altfel am început și eu să las baltă orice lectură dacă el nu mai ascultă după pagina cincizeci.

Dar nimic nu mă fascinează mai mult decât plimbările noastre zilnice prin cele trei camere ale apartamentului nostru. Să zicem că îmi aleg un traseu și că, plimbându-mă, marchez cu pașii mei o anumită figură geometrică invizibilă. Ei bine, el este capabil să o reconstituie. De pildă, dacă, în timp ce mă plimb, desenez cu pașii mei un 8, el îl reproduce cu exactitate. Câteodată inventez figuri geometrice mai complicate, cu reveniri pe propriile mele urme și cu momente de ezitări simulate. Nimic nu pare imposibil pentru el, reface în viteză toate traseele mele ca și cum ar ascunde în el memoria pașilor mei.

Un alt joc: eu închid ochii, mă învîrt în cerc și mă apropiu de un obiect pe care îl aleg la întâmplare. Și când deschid ochii, el e deja acolo, pe tablou sau pe lampă, pe etajeră sau pe telefon, privindu-mă țintă și așteptând de fapt să-mi deschid ochii asupra lui.

Uneori el este cel care începe să se rotească în cerc dar eu nu prea înțeleg bine ce vrea. Îl privesc, el se rotește, descrie cercuri din ce în ce mai largi, se oprește și așteaptă ca să reacționez într-un fel sau altul. Îmi este pur și simplu rușine de incapacitatea mea de a-l înțelege. Dar imediat ce intru în cercurile pe care le descrie, mișcările sale devin din ce în ce mai rapide și-l văd chiar săltând cu o oarecare bucurie. Eu îl urmez cu fidelitate, așteptând ca tot jocul ăsta să capete sens și să conducă undeva.

Să creadă el că eu sunt de fapt, ca și el, un gândac?

În orice caz, am ajuns acum să repet tot ce-mi propune. Recunosc, acum mi se pare că el mă inițiază de fapt, în felul său, în misterul ființei sale. Când se cațără pe un obiect, eu mă apropiu și ating obiectul. Când rămâne imobil o oră sau două pe un scaun, nu mă mișc nici eu până când nu începe el, primul, să se miște.

La masă, a inventat o altă figură: înainte ca eu să-mi torn cafeaua în ceașcă, el se urcă pe marginea ceștii mele de cafea și, cu alura unui sinucigaș, se aruncă în interiorul ceștii goale. Ce-o fi vrând oare să-mi comunice cu asta?

Ultima dată, așteptând să-și termine căderea și să aud bufnitura fină pe care o face când atinge fundul ceștii, am adormit pur și simplu, cu capul pe masă. M-au trezit însă brusc trompetele unui **allegro** de Vivaldi. Era întuneric și mi-am dat seama că și eu mă aflam în cădere liberă, aspirat la infinit de prăpastia unei imense pâlnii de fonograf.

VOCI ÎN ÎNTUNERIC (III)

TRECĂTORUL GRĂBIT — Ce oroare!

PAZNICUL — Un monstru.

BĂTRÂNA CU COȘUL — Da' ce-i asta, maică?

BĂRBATUL CU SAXOFONUL — Ai zice că-i un câine.

BĂTRÂNUL CU BASTON — Câine, ăsta?

BĂRBATUL CU SAXOFONUL — În orice caz, are un cap de câine.

COPILUL — Mămico, vino repede!

ȘOFERUL DE TAXI — Eu unu' n-am mai văzut așa creatură.

PAZNICUL — După mine, capul, dacă e să-l analizăm bine, e mai degrabă cap de cerb decât de câine.

BĂRBATUL CU SAXOFONUL — Dar ochii ăștia sunt ochi de câine. Aici nu-ncapă discuție.

FEMEIA ÎN BLEU — O, la, la, ce gorilă!

PAZNICUL — N-are-a face, doamnă, asta, cu o gorilă.

BĂTRÂNA CU COȘUL — Dumnezeule, da' cine l-a strivit în halu' ăsta?

BĂTRÂNUL CU BASTON — O mașină neagră.

PAZNICUL — A, nu, era un camion frigorific.

ORBUL CU TELESCOPUL — De fapt, a căzut de sus.

ȘOFERUL DE TAXI — De unde, de sus?

ORBUL CU TELESCOPUL — Da, da, zbura și dintr-o dată s-a prăbușit în fața mașinii.

FEMEIA ÎN BLEU — Imposibil.

BĂTRÂNUL CU BASTON — În orice caz, eu nu cred că ăsta aduce cu un cap de cerb. E mai degrabă un cap de mistreț.

FEMEIA ÎN BLEU — Un mistreț în libertate pe străzi?

TRECĂTORUL GRĂBIT — Orice e posibil în ziua de azi.

BĂTRÂNA CU COȘUL — Da' nu vi se pare că încă mișcă?

ADOLESCENTUL CU OCHELARI — Nu, doamnă. E mort.

PAZNICUL — Eu unul am impresia că deși e mort ne privește încă.

ȘOFERUL DE TAXI — Ia uitați-vă la buze! ăsta respiră, vă spun eu că respiră.

OMUL CU TABLOUL SUB BRAȚ — Ai zice că-s buze de om.

BĂRBATUL CU SAXOFONUL — Jumătate câine, jumătate mistreț.

TRECĂTORUL GRĂBIT — Eu m-aș gândi mai degrabă la un sfinx.

BĂTRÂNUL CU BASTON — De ce? Pentru că e negru?

FEMEIA ÎN BLEU — Nu e cu totul negru. Are și pete albe pe coaste.

ADOLESCENTUL CU OCHELARI — Și chiar și pete roșii.

ȘOFERUL DE TAXI — Alea sunt de la sânge.

BĂRBATUL CU SAXOFONUL — L-au făcut pur și simplu terci.

PAZNICUL — Intenționat.

FEMEIA ÎN BLEU — Zău?

ORBUL CU TELESCOPUL — Da, se rotea pe bolta cerului și dintr-o dată s-a lăsat să cadă brusc.

TRECĂTORUL GRĂBIT — Poate c-a evadat de acolo.

BĂRBATUL CU SAXOFONUL — Doar n-o fi înger. Cu copitele astea de cal...

BĂTRÂNUL CU BASTON — După părerea mea coama ar fi mai degrabă de cal, copitele sunt de capră.

FEMEIA ÎN BLEU — Și perlele astea la ochi ce sunt, sunt lacrimi?

COPIUL — Mămico, vino să vezi.

POLIȚISTUL — Ce-i asta?

BĂRBATUL CU SAXOFONUL — L-a strivit un nebun.

PAZNICUL — Sunt martor, am văzut tot.

BĂTRÂNUL CU BASTON — Era o mașină neagră.

POLIȚISTUL — Da' există așa ceva, un animal ca ăsta?

ADOLESCENTUL CU OCHELARI — În mod normal, nu.

POLIȚISTUL — Și ce-nvârtea pe aici?

ORBUL CU TELESCOPUL — Zbura.

ADOLESCENTUL CU OCHELARI — Probabil că vagabonda pe străzi.

POLIȚISTUL — E cineva care l-a văzut viu?

BĂRBATUL CU SAXOFONUL — Nimeni.

FEMEIA ÎN BLEU — În orice caz, a plâns înainte de a muri.

TRECĂTORUL GRĂBIT — Inadmisibil. Bestii ca astea, în plină libertate pe străzi.

OMUL CU TABLOUL SUB BRAȚ — Putea să ne devore pe toți.

BĂRBATUL CU SAXOFONUL — Ce mă neliniștește cel mai mult sunt coarnele.

POLIȚISTUL — Dar sunteți sigur că e mort?

FEMEIA ÎN BLEU — Eu am avut impresia că adineaori a clipit.

POLIȚISTUL — Aș vrea să știu, înainte de a muri, a strigat, a behăit sau a mugit?

ORBUL CU TELESCOPUL — Eu l-am auzit șoptind ceva.

POLIȚISTUL — Și ce-a zis?

ORBUL CU TELESCOPUL — A murmurat ceva. Cred că a murmurat...

TOȚI — Ce? Ce? Ce?

ORBUL CU TELESCOPUL — ...iertați-mă...

ALERGĂTORUL

Nu mai pot să mă opresc.

Ciudat... Pentru că totul a început ca de obicei... M-am trezit, m-am spălat, mi-am băut cana de lapte îndulcit cu miere și am ieșit ca de obicei pentru antrenamentul de dimineață... Am început să alerg... și după câteva sute de metri mi-am dat seama că nu mai pot să mă opresc...

E pentru prima dată că mi se întâmplă așa ceva.

Când am trecut prin fața chioșcului de ziare, domnul Pantelis tocmai deschidea... Mi-a spus „bună dimineată“... Eu am vrut să încetinesc puțin... ca să-i răspund... am întors capul spre el... și când să-i răspund... eram deja departe...

Ciudat, foarte ciudat... Nimeni nu-și dă seama că mi se întâmplă... ce mi se întâmplă... Domnii trecători... ei știu una și bună... Ei știu că eu sunt alergătorul orașului... Ei știu că eu mă antrenez... în fiecare zi... pe străzile orașului... că alerg întotdeauna... între aceleași ore... și că urmez întotdeauna... același traseu... oamenii s-au obișnuit cu mine... De obicei îi salut alergând... Când mă întreabă câte ceva... le răspund alergând... Când îmi fac semne cu mâna... le răspund cu câte o reverență... alergând...

Dar de data asta... pur și simplu nu mă mai pot opri... Mai mult decât atât... îmi este imposibil s-o iau la dreapta... sau la stânga... Sunt, pare-se, forțat să alerg drept înainte... Ceva nu e în regulă... de asta sunt sigur... dar ce?

Încă puțin și am să ies din oraș... Trecătorii mă privesc cu admirație... „Merge? Merge?“ îmi aruncă domnul Kuntz. „Nu merge de loc“ strig eu... Numai că sunt deja departe... Prea departe... Nu cred să mă fi auzit... O, Dumnezeu! Incetați cu aplauzele! Și doamna Cantonelli... cu exclamațiile ei... „Cât e de rapid! Cât e de suplu! Cât e de grațios!“

- Mi-e silă, doamnă de toate astea! Mi-e silă...

Încep să am amețeli. Corpul meu nu mai ascultă comenzile venite de la creier.

- Ajutor!

Ia uite-i cum s-au tolănit pe terase! N-au nimic de făcut toată ziua decât să stea la bere și la cafele. Și să se uite la mine... cum alerg... O, fir-ar să fie, da' nu-mi mai spuneți că sunt disciplinat... că sunt frumos... că sunt inteligent... că sunt puternic... că debordez de voință... Terminați o dată, nu vedeți că nu mă mai pot opri?

- Opriți-mă, vă rog, opriți-mă!

Bineînțeles, nimeni nu aude nimic.

- Domnule Pippidi, domnule Pippidi!

Pippidi, cofetarul... Tâmpitul, îmi trimite o bezea...

Iată și ultima benzinărie înainte de ieșirea din oraș... Ultimile case... Zidul de incintă al cetății...

Sunt acoperit cu o peliculă de sudoare... parcă mai lipicioasă decât de obicei... Și pentru prima oară în viața mea... simt că mi-e frică... Poftim, ultima stradă la stânga... Dar bineînțeles că nu pot s-o iau la stânga... Poftim, ultima stradă la dreapta... Dar nu pot s-o iau la dreapta... Încerc, cu un efort suprem, să mă opresc în fața porții orașului... Dar bineînțeles că nu mă pot opri în fața porții orașului...

- Ajutor! Ajutor!

Ultima mea șansă... cei trei bătrâni care vegetează la soare, veșnic pe aceeași bancă, la poarta orașului... De fiecare dată când trec pe lângă ei... primul zice... „dotat de la natură, alergătorul nostru“... Iar al doilea... „și frumos ca un înger“... Iar al treilea... „făcut să câștige, ce mai!“...

- Domnilor, domnilor...

Degeaba. Până când își ridică ei privirea spre mine eu am și dispărut la orizont.

Sunt totuși mulțumit că pot privi în urma mea. Orașul nu mai e decât o formă vagă, care se micșorează din ce în ce mai mult... un punct... La dracu, ce-s astea? Lacrimi? Am început să plâng? Poftim, în ce hal am ajuns... Alerg plângând... Numai că acum nu mai simt nici un fel de oboseală... Și nici frică... Pur și simplu alerg plângând... și nu înțeleg nimic... Simt doar că lacrimile mi se scurg pe obraji... Și că asta mă răcorește întrucâtva... Să mă șterg de sudoare, nu pot... Brațele mele parcă au paralizat... De fapt, le țin îndoite, lipite de corp,

pietrificate pentru a-mi asigura un profil aerodinamic perfect... În felul acesta semăn cu un bolid... E important să ții și capul ușor înclinat în față... Simt că așa mă înșurubez total în aer... că îmi deschid prin aer un coridor ideal...

Drumul este aproape pustiu... Din când în când, câte o mașină trece în sens invers... Numai că eu nu mai strig după ajutor... Le surâd doar șoferilor care-mi fac semne cu mâna... Încep să traversez o pădure... Am părăsit șoseaua pentru că făcea o curbă... iar eu sunt obligat să urmez linia dreaptă... Alerg pe o cărare... Urc o colină... Cobor o pantă... Nu mai am puterea de a gândi... Privesc doar peisajul din jurul meu...

Acum, principala mea grijă este să nu mă izbesc de arbori... Când alergii atât de repede arborii devin periculoși...

Se înserează... Trec prin orașe necunoscute... Oamenii dorm la ora asta... Nimeni nu știe că eu sunt singura ființă vie care le străbate străzile... care aleargă prin noapte...

Luminile ultimului oraș au dispărut de mult... Întunericul este acum total... Noroc că datorită instinctului meu de alergător reușesc să evit, în ultimul moment, arborii și pietrele... Din păcate, păsările de noapte se izbesc din ce în ce mai des de mine... Încerc să-mi număr rănilor... Nici nu mai știu câte păsări am ucis până acum... Și chiar animale mai mari, pe care le-am strivit fără să vreau... urletele sălbatice se înmulțesc... și strigătele de durere...

În sfârșit, zorii... Dacă m-ar vedea cineva ar zice că sunt o rană care aleargă... Cu siguranță că în spatele meu se întinde o nesfârșită dâră de sânge... Mă apropiu de un munte... Ce bine! Aerul e mai rece... O să plouă... Sunt fericit că va ploua... Ploaia îmi va spăla rănilor... Și e bine... Pentru că dincolo de muntele ăsta pe care-l urc alergând... se află marea... Iar în mare... știți că în mare trebuie să intri întotdeauna curat...

OMUL CU MĂRUL

Cine sunt? Unde sunt? se întreabă viermele.

Se scurg câteva momente de tăcere. Viermele așteaptă. În jurul său nu se mișcă nimic. Nici un răspuns nu vine de nicăieri. Viermele nu-și simte decât propriul său miros și nimic altceva.

Intrigat, viermele începe să-și sondeze memoria. Dar, cu excepția celor două întrebări (cine sunt? unde sunt?) memoria sa se prezintă ca o sferă goală.

Bine, își spune viermele, să punem atunci puțină ordine în toate astea. Viermele încearcă întâi și-întâi să-și delimiteze prezența în spațiu. Din păcate ființa sa face corp comun cu ceva vâscos și moale care-l înconjură din toate părțile. Aceasta trebuie să fie lumea exterioară, meditează viermele. Și începe să se înfrupte din materia moale și dulce care-l înconjură. Hm, ia te uită, gustul nu e de loc dezagreabil. Viermele se îndoapă cu voluptate până când își dublează volumul corpului. Simțindu-se dintr-o dată mult prea gras, viermele își zice: destul, există o măsură în toate.

Odată sătul, viermele își dă seama că metoda deductivă este singura care l-ar putea ajuta să înțeleagă ce i se întâmplă. Am o memorie, deci exist, își spune prin urmare viermele. Iar din faptul că a mâncat un fragment din lumea exterioară viermele deduce că ar putea și el, la rândul său, deveni hrană pentru alții. Hm, nu e glumă, gândește viermele și, înainte chiar de a-și descoperi simțul văzului, își simte în gură gustul propriilor sale lacrimi. Mai mult decât atât, întrucât corpul său s-a dublat din cauza hranei, el înțelege că infinitul îl pândește din toate părțile.

Tulburat și obosit de descoperirile sale, viermele decide să se odihnească un pic. Dar înainte de a scufunda în somnul odihnitor, o nouă revelație îl cutremură: el înțelege că viața se organizează în jurul noțiunii de timp.

Viermele nu doarme mult dar somnul său e la fel de fructuos ca o ședință de psihanaliză. El are, pentru prima oară, un vis: se face că niște sfere mari plutesc în jurul său și că el însuși planează în zbor printre ele și că în fiecare clipă sferele sunt pe punctul de a-l strivi.

Trezindu-se, viermele înțelege că el nu este decât un nenorocit de prizonier într-un ocean de hrană, și că numai evadarea, adică libertatea, i-ar putea da un

sens vieții. Fără a mai pierde o clipă, viermele pornește într-o lungă călătorie prin materia dulce care îl conține. Pentru a înainta, singura metodă este de a săpa, mâncând, un tunel în hrana care-l înconjură.

Lupta se anunță lungă dar viermele e hotărât să nu cedeze. El sapă cu furie în mărul pe care eu tocmai îl duc la gură. Și exact în momentul în care viermele străpunge pielea mărului deschzându-și prima fereastră spre univers și spre Dumnezeu, dinții mei se înfig cu lăcomie în fruct.

VOCI ÎN LUMINA ORBITOARE (II)

REVOLUȚIONARUL (*urcat pe un butoi*) — Soluția?

MULȚIMEA — Soluția! Soluția!

REVOLUȚIONARUL — Ieșirea?

MULȚIMEA — Ieșirea! Ieșirea!

REVOLUȚIONARUL — Calea?

MULȚIMEA — Calea! Calea!

REVOLUȚIONARUL — Revoluție!

MULȚIMEA — Oooo!

REVOLUȚIONARUL — Revoluție! Revoluție!

MULȚIMEA — Aaaa!

REVOLUȚIONARUL — Revoluție! Exploatare! Lichidare!

MULȚIMEA — Aaaa!

REVOLUȚIONARUL — Libertate! Egalitate! Fraternitate!

MULȚIMEA — Oooo!

REVOLUȚIONARUL — Puterea...

MULȚIMEA — Aaaa!

REVOLUȚIONARUL — Națiunea... Poporul... Săracii...

MULȚIMEA — Oooo!

REVOLUȚIONARUL — Voința! Adevărul! Drepturile! Principiile!
Proprietatea! Pământurile...

MULȚIMEA — Pământurile! Pământurile!

REVOLUȚIONARUL — Hrana... Legitimitatea... Democrația... Ziarele...
Cuvântul...

MULȚIMEA — Cuvântul! Cuvântul! Cuvântul!

REVOLUȚIONARUL — Republica!

MULȚIMEA — Aaaa!

REVOLUȚIONARUL — Unică! Indivizibilă! Eternă! Pură!

MULȚIMEA — Republica! Republica! Republica!

REVOLUȚIONARUL — Constituția!

MULȚIMEA — Unică! Indivizibilă! Eternă! Pură!

REVOLUȚIONARUL — Patria! Națiunea! Muncitorii... Munca... Pâinea...
Familia... (*Începe să plângă.*) Căminul... Copiii... Școala... Căldura...
(*Furibund.*) Viitorul! Țelul! Visurile! Soarele! Lumina!

MULȚIMEA — Lumina! Lumina!

REVOLUȚIONARUL (*nemilos*) — Porcii... Jefuitorii... Exploatatorii...
Hoții... Paraziții... Destul!

MULȚIMEA — Destul! Gata! Haț!

REVOLUȚIONARUL — Nobilii... Burghezii... Bancherii... Proprietarii...
Ofițerii... Generalii... Cardinalii... Predicatorii... Birocrații...
Judecătorii...

MULȚIMEA — Destul! *Finita!* Haț!

REVOLUȚIONARUL — Miniștrii...

MULȚIMEA — Miniștrii! Miniștrii!

REVOLUȚIONARUL — Destul!

MULȚIMEA — *Finita!*

REVOLUȚIONARUL — Haț!

MULȚIMEA — Uraaaa!

REVOLUȚIONARUL — Regele!

MULȚIMEA (*speriată*) — Regele?

REVOLUȚIONARUL — Regele! Regele!

MULȚIMEA — Zău? Regele?

REVOLUȚIONARUL — Regele! Regele! Destul! *Finita!* Haț!

MULȚIMEA — Destul? *Finita?* Haț?

REVOLUȚIONARUL — Da! Regele!

MULȚIMEA — Bineee!

REVOLUȚIONARUL — La moarte! La moarte!

MULȚIMEA — Destul! *Finita!* Haț!

REVOLUȚIONARUL — Regina!

MULȚIMEA — Zău? Regina?

REVOLUȚIONARUL — Regina! Regina! Destul! *Finita!* Haț!

MULȚIMEA — Bineee! Regina! Destul! *Finita!* Haț!

REVOLUȚIONARUL — Prințul!

MULȚIMEA — Prințul? Delfinul? Moștenitorul?

REVOLUȚIONARUL — Acum!

MULȚIMEA — Oooo...

REVOLUȚIONARUL — Acum! Imediat! Acum! Delfinul! Destul! *Finita!* Haț!

MULȚIMEA (*dezlănțuită*) — Acum! Imediat! Haț!

REVOLUȚIONARUL — Idolii!

MULȚIMEA (*dezlănțuită*) — Acum! Imediat! Haț!

REVOLUȚIONARUL — Dumnezeu!

UN OM DIN MULȚIME (*șocat*) — Dumnezeu?!

REVOLUȚIONARUL — Destul! *Finita!* Haț!

MULȚIMEA — Destul? *Finita?* Haț? Dumnezeu?

REVOLUȚIONARUL — Dumnezeu! Sfântul Spirit! Sfânta Treime! Destul!
Finita! Haț!

MULȚIMEA — Dumenzeu? Sfântul Spirit? Sfânta Treime? Haț?

REVOLUȚIONARUL — Acum!

MULȚIMEA — Acum?

REVOLUȚIONARUL — Acum! Imediat!

MULȚIMEA (*lungă consultare*) — Dumnezeu? Sfântul Spirit? Sfânta Treime?
Imediat?

REVOLUȚIONARUL — Acum! Aici! Imediat!

MULȚIMEA — Bineee!

REVOLUȚIONARUL — Danton!

MULȚIMEA — Bineee! Acum! Aici! Imediat! Haț!

REVOLUȚIONARUL — Marat!

MULȚIMEA — Acum! Aici! Imediat! Haț!

REVOLUȚIONARUL — Saint-Juste!

MULȚIMEA — Aici. Imediat! Haț!

REVOLUȚIONARUL — Robespierre!

MULȚIMEA — Imediat! Haț! *Kaputt!*

REVOLUȚIONARUL — Victorie! Victorie! Victorie!

MULȚIMEA (*se aruncă asupra REVOLUȚIONARULUI și-l linșează*) —
Destul! *Finita!* Haț! *Kaputt!*

REVOLUȚIONARUL (*murind*) — Nasol... Nasol... Nasol...

UN OM DIN MULȚIME (*urcând pe butoi*) — Victorie! Victorie! Victorie!

MULȚIMEA (*se aruncă asupra omului urcat pe butoi și-l omoară*) — Imediat!
Destul! Haț! *Finita!* *Kaputt!*

OMUL CARE A URCAT PE BUTOI (*murind*) — Nasol... Nasol... Nasol...

UN AL DOILEA OM DIN MULȚIME (*urcând pe butoi*) — Victorie! Victorie!
Victorie!

MULȚIMEA (*omorându-l și pe al doilea om urcat pe butoi*) — *Finita!* Haț!
Kaputt! Destul!

(*Etc. Etc. Rând pe rând toți cei care urcă pe butoi sunt omorâți.*)

ULTIMUL OM RĂMAS VIU (*privind în jurul lui, rămas singur, devenind
nebun*) — Nasol... Nasol... Nasol...

VAGABONDUL

Totul începe într-o frumoasă dimineață de primăvară, de obicei într-o luni. Vă treziți brusc din somn, cu o puternică durere în tâmpile. Timp de câteva minute nu înțelegeți nimic din ceea ce vi se întâmplă. După aceea vă dați seama că de fapt tăcerea orașului este cea care v-a trezit.

Vă priviți deșteptătorul. Ciudat. Este ora șase și treizeci și două de minute, dar doamna Cantonelli nu a ieșit încă să-și plimbe câinele, camionul frigorific nu s-a oprit încă în fața măcelăriei de la parter, iar domnul Matarazzo, saxofonistul, nu și-a început încă exercițiile muzicale de dimineață.

La ora opt fix, când ieșiți din apartament pentru a pleca la birou, privirea vă este atrasă imediat de cel puțin două anomalii: ușa de la apartamentul proprietăresei, doamna Vernescu, este întredeschisă, iar mânușile doamnei Cantonelli zac pe jos (una la etajul doi și cealaltă la parter).

În stradă, nici țipenie de om. În timp ce vă îndreptați spre stația de autobuz descoperiți, împrăștiate pe trotuar, o valiză, un pantof de damă, doi papuci de casă, o umbrelă, o pereche de ochelari cu lentilele sparte, saxofonul domnului Matarazzo și o lesă de câine (dar nu cea a lui Picollino, canișul doamnei Cantonelli).

În stația de autobuz nu e nimeni. Așteptați mai bine de treizeci de minute dar autobuzul nu vine. Cum sunteți un funcționar disciplinat, decideți să parcugeți traseul până la birou pe jos. Abia atunci, de fapt, traversând orașul, straniețea acestei zile vă apare în toată dimensiunea ei.

Toate străzile sunt pustii. Toate mașinile sunt abandonate, ca și cum ocupanții lor ar fi frânat brusc și apoi ar fi alergat ca să se ascundă undeva. Toate ușile și ferestrele imobilelor pe lângă care treceți sunt deschise. Nici un sunet nu străbate din interiorul apartamentelor și nici un gest nu trădează vreo prezență umană.

Străzile sunt pline de obiecte aruncate în grabă, ca și cum i-ar fi deranjat pe oameni în fuga lor comună precipitată: sute de genți, de poșete, de pălării, de umbrele, de coșuri de piață, de mantouri, de pardesie, de bastoane, de cărucioare de copii răsturnate, de oglinzi sparte...

Nici la societatea unde lucrați nu se află nimeni. Urcați la etajul cinci, unde se află biroul dumneavoastră, intrați și așteptați să se întâmple ceva. Dar nimic nu se întâmplă. Secretarele nu și-au făcut apariția, șeful nu vă cheamă la el. Cu toate acestea încercați să lucrați puțin pe câteva dosare, dar tăcerea din jur vă irită. Până la urmă vă luați inima-n piept și faceți turul birourilor. Bineînțeles, nici țipenie de om. Doar maldăre de dosare (și uneori dosare foarte importante) depuse pe jos.

La început refuzați să vă lăsați intimidat de evidența acestei situații absurde, și vă faceți conștiincios datoria la birou până la ora prânzului. Apoi ieșiți ca de obicei pentru a lua masa în bistroul dumneavoastră preferat.

Bistroul este la fel de pustiu ca și birourile, ca și toate celelalte bistrouri din oraș, dar vă așezați totuși la masa dumneavoastră obișnuită. Să fie vorba de un coșmar colectiv din care să nu fi scăpat decât dumneavoastră? Sau poate că este vorba de o farsă monumentală, un complot organizat de întregul oraș împotriva dumneavoastră?

Cum vă este foame, treceți în spatele tejghelei și vă preparați singur un sandwich. Vă umpleți și un pahar cu bere. Mâncați liniștit, depuneți apoi suma portivită în sertarul patronului absent și vă întoarceți la birou. Obstinat, decis să refuzați acest joc lipsit de sens, vă continuați munca până la ora cinci după amiază. Între timp toate ascensoarele au rămas nemișcate, nici un pas nu a răsunat pe coridoare, telefoanele n-au zbîrnâit iar mașinile de scris au rămas mute.

Abia spre seară, în timp ce vă întoarceți acasă pe jos, începeți să vă neliniștiți cu adevărat. Orașul vi se pare total abandonat. Cerul s-a golit și el, total, de păsări. Nu se vede nicăieri nici măcar o pisică sau un câine sau un șobolan. Animalele și insectele par să fi dispărut în același timp cu oamenii. Nu se simte nici o adiere de vânt. Lumea vă pândește cu fixitatea ei, în timp ce aerul vă apasă cu greutatea tăcerii. Chiar și arborii par cumva înghețați, ca și cum ar fi vrut să se smulgă din pământ pentru a fugi împreună cu oamenii, pentru a rămâne apoi paralizați din cauza unui reproș tacit al pământului.

Vă întoarceți acasă alergând. Bateți la ușa întredeschisă a proprietăresei, și cum nimeni nu vă răspunde decideți să intrați. Dar doamna Vernescu e de negăsit. Bateți apoi la ușa domnului Matarazzo. Nimeni nu vă răspunde pentru că și apartamentul domnului Matarazzo e vid. Bateți la toate ușile imobilului, intrați în toate apartamentele. Ieșiți în stradă, căutați în toate imobilele străzii: nimeni, nicăieri.

Magazinele, bistrourile, brutăriile, chioșcurile de ziare, toate sunt pustii. Sorele începe să apună și vă simțiți invadat de o frică atroce.

Vă întoarceți repede acasă și vă baricadați în apartament. Cum rețeaua electrică funcționează încă, aprindeți toate lămpile de care dispuneți. Dați drumul la radio și la televizor, dar ambele sunt mute și moarte, nu e nimic de auzit și nimic de văzut. În schimb vă merge telefonul, așa că formați la repezeală numărul celui mai bun prieten. Nimeni nu ridică însă receptorul la celălalt capăt al firului. Formați atunci altee zeci și zeci de numere, unele la întâmplare, dar nimeni nu vă răspunde la apeluri.

Rămâneți de veghe toată noaptea. Așteptați așezat pe un scaun, în fața ușii, ascultînd tăcerea.

În zilele următoare înțelegeți că nu e nimic de făcut, că sunteți singurul locuitor al orașului. Acum trebuie să vă organizați. Un miros insuportabil de

alimente alterate plutește peste tot. Prin urmare decideți să începeți marea curățenie, întâi cu strada unde locuiți.

Adunați în saci mari de plastic tot ceea ce riscă să se strice și să putrezească. Închideți toate ferestrele și ușile orașului. Operațiune care vă ia cam șase luni. Strângeți toate obiectele abandonate pe străzi și le clasați pe categorii. În doi ani reușiți să faceți ordine pe străzi și să garați în mod reglementar toate mașinile, de-a lungul trotuarelor.

Nu vă mai e frică acum să circulați și să lucrați în oraș, și sunteți mulțumit că domnește din nou peste tot curățenia.

Mai aveți doar probleme cu cele două sau trei incendii izbucnite în ziua când orașul a fost brusc abandonat. O benzinărie continuă să ardă de luni și luni de zile. Timp de trei ani flăcările vă împiedică să vă apropiați de Institutul de Cercetări Chimice. Mai trebuie deasemenea să faceți față unor grave inundații, și la un moment dat sunteți oripilat la ideea că ați putea pierde toată apa potabilă din rezervoarele orașului.

Timpul trece și vă obișnuiți cu noua normalitate. Sunteți în sfârșit un om liber și atotputernic. Pentru că aveți acces la toate secretele orașului.

Week-end-urile le petreceți în casele foștilor dumneavoastră superiori care nu v-au invitat niciodată la ei. Vă amuză să le răscoliți prin sertarele lor secrete și să le descoperiți viciile ascunse. Le citiți scrisorile, cotrobăiți printre documentele lor, aruncați în aer încuietorile seifurilor...

În timpul săptămânii căutați mai degrabă locurile unde scrie PRIVAT, INTERZIS, REZERVAT, PERICOL DE MOARTE. Vizitați camerele blindate ale băncilor, arhivele poliției și ale armatei, birourile șefilor de întreprinderi, stația meteorologică, sediul televiziunii locale, centrul de triere a corespondenței, serviciul ginecologic al spitalului, înhisoarea, ospiciul de boli mintale, casele de toleranță, morga și institutul medico-legal, mănăstirea de maici, catacombele, pivnițele și sistemul de canalizare al orașului.

Multă vreme încecați să păstrați, printr-o disciplină riguroasă, un anume spirit de continuitate cu trecutul și cu dumneavoastră înșivă. În fiecare zi vă scrieți o scrisoare pe care seara v-o plasați în cutia de scrisori pentru a avea surpriza de a o găsi a doua zi. La fiecare două săptămâni mergeți să vă vizitați mama absentă și nu uitați niciodată să-i aduceți prăjituri. Ca să nu pierdeți contactul cu ceea ce numiți „realitatea“, dimineața la micul dejun citiți un ziar (din colecția anilor cincizeci pe care ați găsit-o la biblioteca din cartier). Ca să aveți din ce trăi, continuați să mergeți la birou și la sfârșitul lunii vă încasați salariul pe care îl considerați virat în oricare dintre băncile orașului (de obicei cea mai apropiată de casă).

Câteodată, însă, nu vă puteți abține să nu spargeți câteva vitrine în cursul plimbărilor obișnuite de după-amiază. Vi se întâmplă chiar să parcurgeți străzile orașului cu masina, zile și nopți întregi, râzând, urlând și bolborosind, până la epuizare, cuvinte de neânțeles.

Dacă o casă vă inspiră teamă, o condamnați imediat la moarte acoperindu-i ușile și ferestre cu scânduri bătute în cuie.

Vizitând galeriile de artă, dați destul de des peste tablouri care vă trezesc amintiri dureroase. Procedați atunci imediat la inculparea și judecarea lor, ceea ce vă permite să le aruncați în închisoare pentru un timp. Toate celulele individuale ale penitenciarului sunt acum pline de tablouri pe care le considerați periculoase pentru sănătatea morală a orașului.

În parcul municipal ați început lucrări grandioase: doriți să-l tăiați în două cu un larg bulevard care va purta numele dumneavoastră.

Din când în când, pentru a celebra aniversarea singurătății în care trăiți, organizați mari focuri de artificii (noua numărătoare a timpului ați început-o din ziua când v-ați trezit singur în orașul pustiu).

Într-o noapte, când oricum nu vă mai așteptați la nimic, un telefon sună în apartamentul de alături. Săriți din pat, alergați ca un nebun și ridicați receptorul chiar în momentul în care, la celălalt capăt al firului, cineva închide. Nu vă lăsați însă tulburat de această întâmplare și evitați să trageți vreo concluzie. De altfel exact această disciplină a autocenzurii v-a ajutat să supraviețuiți în toți acești ani.

Ceea ce nu înseamnă că un surâs bestial nu vi se instalează pe față de când telefoanele au început să răsună din ce în ce mai des în oraș. Le auziți peste tot, în imobilul de vizavi, în cafeneaua unde vă luați cafea după masa de prânz, în biblioteca unde mergeți ca să vă procurați o nouă colecție de ziare. Dar de ridicat nu mai ridicați niciodată nici un receptor, știți bine că este inutil, că la celălalt capăt cel care închide este întotdeauna mai rapid. Surâsul dumneavoastră este din ce în ce mai greu de purtat, vă apasă din ce în ce mai greu pe față, dar nu aveți de ales. Acesta este unicul răspuns la apelurile care vă asediază fără încetare, din toate clădirile oficiale, din toate imobilele de locuințe, din toate colțurile orașului.

Vă plimbați ca un rege pe mijlocul marilor bulevarde pustii iar telefoanele sună cu disparare în imobilele prin dreptul cărora treceți, și chiar în cabinele publice, ca și cum plimbarea dumneavoastră ar declanșa peste tot un număr de telefon secret rezervat celor care cer ajutor.

Acum ați înțeles totul. Nu mai dormiți, noaptea, ca altădată, în palatele nobiliare, în casele oamenilor celebri și în hotelurile de lux ale orașului. Chiar și în propriul dumneavoastră apartament nu mai aveți chef să vă întoarceți. Preferați să rătăciți prin gări, prin stațiile de metrou, să dați târcoale marilor stadioane. Iarna, vă petreceți noapțile pe sub poduri, sub arcadele bisericilor sau, uneori, în gheretele portarilor. Vara dormiți pe băncile din parc sau pe treptele edificiilor publice.

Acolo, de altfel, ați învățat, cu totul și cu totul din întâmplare, să cerșiți. Într-o zi vi s-a întâmplat să adormiți cu pălăria așezată la picioare. Dimineața, pălăria era plină de monezi. Povestea se repetă sistematic și dimineața găsiți întotdeauna câte ceva în pălărie, chiar dacă orașul rămîne nemilos de pustiu.

SPECIALISTUL ÎN LECTȚII DE CERȘIT

Bună ziua, doamnelor și domnilor. Țin să vă mulțumesc de la bun început că v-ați adresat agenției noastre care are, și sunt mândru să precizeze acest fapt, treizeci de ani de experiență.

Noi plecăm de la principiul că oamenii trebuie să învețe să înnoate înainte ca destinul să-i arunce în apă. Iată de ce, doamnelor și domnilor, agenția noastră vă propune un stagiul de cerșit, complet și adaptat personalității fiecăruia.

Nu vrem să spunem că într-o bună zi veți ajunge să trăiți în mizeria cea mai neagră, pe treapta cea mai de jos a societății. Dar dacă se va întâmpla totuși ca într-o bună zi să ajungeți să trăiți în mizeria cea mai neagră, pe treapta cea mai de jos a societății, e bine să știți cum trebuie cerșit în mod eficient.

Pentru că, doamnelor și domnilor, cerșitul este o artă. Iar ca fiecare artă are regulile sale de aur. Iar regulile unei arte, se învață. Deci, vă propunem de pe acum să investiți în învățarea acestei arte care ar putea să devină, într-o bună zi, colacul dumneavoastră de salvare.

În consecință, iată regulile de aur ale cerșitului:

- Nu trebuie niciodată să întindeți mâna, trebuie să întindeți *privirea*. Dacă privirea dumneavoastră ajunge să întâlnească privirea celui alt, atunci ați și parcurs jumătate de drum spre inima sa.
- Pentru a cerși, trebuie ocupat în primul rând un teritoriu. Altfel spus, trebuie să vă încrustați în viața unui cartier, a unei străzi, a unei piețe... Cu cât veți fi mai fidel unui loc unic cu atât șansele dumneavoastră de reușită cresc.
- Un bun cerșetor trebuie să fie curat, dar nu *foarte* curat. Excesul de murdărie ucide demnitatea, excesul de curățenie ucide caritatea.
- Nu e o idee rea să aveți alături o sticlă din plastic, conținând puțină apă, dar nu mult, doar cât să fie vizibilă pe fundul sticlei. Ea vă poate servi oarecum de orologiu biologic. Oamenii care trec pe lângă dumneavoastră nu știu de câtă vreme sunteți acolo, dar sticla aproape goală le poate da o idee despre angajamentul dumneavoastră în timp.

- Nu trebuie să miroșiți urât. Mirosul urât alungă persoanele potențial caritabile. Un bun cerșetor trebuie să aibe mirosul locului unde cerșește. Sau, la fel ca banii, nu trebuie să aibe nici un miros.

- Trebuie să vă inserați în ritmul de viață al oamenilor care trăiesc și se mișcă în locul unde cerșiți. Oamenii care pleacă dimineața la muncă trebuie să vă regăsească seara în același loc (de exemplu pe *aceeași* treaptă la intrarea în metrou).

- E bine să vă treziți dimineața devreme pentru a începe să cerșiți. Aceasta dovedește că sunteți solidar cu oamenii care merg la muncă.

- Nu e o idee proastă să lipsiți din când în când din locul unde cerșiti de obicei. În felul acesta îi ajutați pe oameni să mai respire un pic. Sunt zile când ei preferă să nu vă vadă în preajma lor.

- Nu etalați niciodată pe trotuar sau alături de dumneavoastră cartonașe cu inscripții de genul „Mi-e foame“, sau „Ajutați-mă cu un bănuț, vă rog“. O privire captată de un text de genul acesta este o privire pe care nu o mai captează propria dumneavoastră privire.

- Nu cerșiți niciodată de sărbătorile naționale, cum ar fi Ziua Republicii sau cea a Eliberării Patriei... Acestea sunt zile când sentimentele filantropice ale națiunii se concentrează mai degrabă asupra morților.

- Nu ațipiți niciodată în timp ce cerșiți, e ca și cum ați trage chiulul.

- Un adevărat cerșetor nu-și expune niciodată, în timp ce cerșește, eventualele răni, infirmități sau urme evidente de boală. Riscați în felul acesta să fiți confundat cu o altă categorie umană, să fiți ridicat cu forța și internat într-un spital.

- Uneori e bine să fiți văzut cu un ziar ieșind discret din buzunarul hainei, sau împăturit la picioare. Nu ca să faceți pe intelectualul, ci ca să demonstrați că sunteți interesat de ce se întâmplă în lume.

- Nu trebuie niciodată să trambalați cu dumneavoastră rucsacuri, cărucioare, sau cine știe ce alte obiecte. Ele nu fac decât să distrugă imaginea dumneavoastră sublimă de om sărac. Când cerșiți trebuie să creați mai degrabă imaginea unei păsări libere, decât aceea a unui melc care încurcă pe toată lumea cărându-și toată casa cu el.

- Foarte important: nu fiți ipocrit când *întindeți* privirea. Nu deschideți gura ca să cereți să vi se dea de lucru, când cerșiți sunteți de fapt deja la lucru.
- Când plouă, nu cerșiți niciodată ud până la piele. Trecătorii ar putea fi tentați să vă dea mai degrabă o umbrelă decât ceva bani.
- Atenție, evitați cu orice preț să vă lăsați antrenat în conversații cu bătrânele doamne roase de singurătate, pentru că vă pot ține de vorbă timp de ore și ore în șir. Bătrânele doamne sunt o specie nefastă pentru cerșetori, adevărate profitoare care nu fac decât să vă mănânce timpul. Nu răspundeți niciodată întrebărilor lor debile pentru că riscați să vă înnămoliți într-un raport de asistență total inversat.
- Este foarte importantă și alegerea *recipientului* în care sperați că colectați fructele milei publice. În ce ne privește, noi nu recomandăm pălăria, cana de plastic sau cutia de vioară. Prima este prea teatrală, a doua trece neobservată, iar a treia riscă să proiecteze asupra dumneavoastră imaginea unui trișor. O simplă cutie de carton, din cele în care se vând pantofii, este o soluție igienică, sinceră și directă.
- Când oamenii care trec prin fața dumneavoastră și vă aruncă din când în când în cutia de carton propria lor inimă, luați-o imediat cu ambele mâini și priviți-o cu atenție. Un cadou se deschide întotdeauna imediat ca să-i faceți plăcere celui care vi-l oferă.

OMUL CU OGLINDA

Cu cîteva zile în urmă am auzit un zgomot în spatele oglinzii din baie. La început nu i-am acordat nici o atenție. Oglinda e acolo dintotdeauna. Și dintotdeauna am avut obiceiul să mă rad în fața acestei oglinzi. Iată însă că zgomotul se repetă.

E un zgomot surd, prea puțin uman. E ca și cum o pasăre oarbă s-ar izbi de un zid. Am verificat, de altfel, dacă de partea cealaltă a peretelui nu sunt urme de izbituri. Dar nu, de cealaltă parte, une se află de fapt casa scărilor, peretele este intact, nimeni nu l-a atins. Dar zgomotul se repetă. În fiecare dimineată, când mă spăl pe față și mă uit în oglindă, zgomotul se repetă. Am chiar impresia că e din ce în ce mai precis, ca și cum cineva ar dori să-mi spună ceva. Nu mai pot să mă uit în oglindă fără să nu *aștept* zgomotul. Câteodată zgomotul se produce imediat, alteori trebuie să mă uit îndelung în oglindă înainte de a-l auzi. N-am exclus posibilitatea ca vreun locatar al blocului să-mi facă o farsă, dintr-o ascunzătoare aflată în spatele zidului, în casa scărilor. De mai multe ori m-am trezit intenționat în timpul nopții ca să mă uit în oglindă. Și zgomotul s-a produs de fiecare dată. Chiar dacă ar fi fost cineva ascuns în spatele zidului, cum ar fi știut el în ce momente precise mă uit eu în oglindă?

Am vrut să o alertez pe proprietăreasă, dar am renunțat. De ce să neliniștesc lumea? Ar fi fost ca un reproș, ca și cum i-aș fi bănuțat de ceva pe ceilalți locatari. Ceea ce nu înseamnă că nu m-am gândit multă vreme la domnul Kuntz, unul dintre vecinii mei, ca la un posibil vinovat. Este un domn care trăiește singur și am impresia că nu iese din casă cu anii. Numai că el nu face niciodată nici un zgomot, iar ideea că s-ar putea ascunde în spatele oglinzii mele este cu totul ridicolă.

M-am mulțumit deci să desprins oglinda de pe perete din baie și să o agăț în dormitor, chiar pe peretele din fața patului meu. Acum, oglinda este plasată între două ferestre. E ca și cum ar fi și ea o fereastră. Apartamentul meu se află la etajul trei, și sunt sigur în prezent că nimeni n-ar putea să escaladeze partea dinspre stradă a peretelui pentru a produce un zgomot în spatele oglinzii atunci când mă privesc în ea. Pentru că am început să mă uit din ce în ce mai des în oglindă. Uneori rămân ore întregi în fața ei. Zgomotul mă fascinează, mă obsedează. Câteodată mă sperie. În orice caz, sunt absolut sigur că vine *din oglindă*. Există cineva în interiorul ei care dorește să-mi comunice ceva. Iată dovada: pocnesc din degete, aștept puțin, și după cîteva zeci de secunde *el* repetă, aproape identic, sunetul produs de degetele mele. Bat din palme și *el* bate, la rîndul lui, din palme. Iau periuța de dinți, lovesc ușor de două ori în

oglinadă. După un minut, vine răspunsul. Dacă lovesc de trei ori, trebuie să-i aştept răspunsul timp de un minut şi jumătate.

În orice caz, *el* învaţă repede. Eu spun „a“ şi, cinci minute mai târziu aud un fel de muget în oglindă. Chiar dacă „a“-ul meu nu este reprodus corect, simt cu câtă bucurie se forţează *el* să-mi răspundă. Când vine noaptea nu mai aprind nici o lumină. Îmi place să stau în întuneric, cu *el* de partea *cealaltă*. Câteodată comunicăm în tăcere toată noaptea. Spre dimineaţă adorm epuizat, dar fericit. Cum patul meu se află chiar în faţa oglinzii, ştiu că *el* mă priveşte în timp ce dorm.

Câteodată *el* este cel care mă trezeşte. Îl aud fie spunând „a“, fie pocnind din degete, fie lovind cu o periută de dinţi invizibilă în oglindă. Îmi place să fiu trezit în felul acesta. Sunetele pe care le emite sunt atât de dulci, atât de originale... Oricum, continui să-l învăţ mereu sunete noi. Îi spun „unde“ şi el îmi răspunde „unde“. A învăţat să-mi răspundă din ce în ce mai repede şi sunetele pe care le reproduce seamănă tot mai mult cu cele pronunţate de mine. Îi spun „da“ şi el îmi răspunde, aproape extaziat „da“. Toate zgomotele din camera mea îi sunt deja familiare. Când iau masa în faţa oglinzii, *el* reproduce toate zgomotele pe care le fac cu furculiţa, cuţitul, paharele şi farfuriile. Cel mai mult îi plac sunetele cristaline provocate de pahare. Mai ales când umplu un pahar şi pentru *el* şi ciocnesc în sănătatea sa. Râd şi îl învăţ şi pe *el* să râdă.

Câteodată dialogul nostru mă îngrozeşte. *El* captează sunetele vieţii mele cu o energie din ce în ce mare. E ca o gaură neagră care îmi aspiră încetul cu încetul identitatea. Într-o noapte am crezut că fac un coşmar. Auzeam, prin somn, un fel de tic-tac monstruos, ca şi cum întreaga mea cameră ar fi devenit un enorm mecanism hidraulic. Eram prea obosit ca să mă trezesc. Creierul meu făcea eforturi ca să uite acest zgomot uniform repetat din ce în ce mai puternic. Dar când ritmul a devenit ameninţător, m-am trezit brusc, zvâcnind ca un arc. Ei bine, ceea ce încerca *el* era să-mi trimită înapoi, ca o minge de ping-pong, erau propriile mele bătăi de inimă.

A învăţat toate sunetele alfabetului, dar nu vorbeşte încă. Este limpede că dintre sunete preferă vocalele. Consoanele îi pun încă probleme când e să le repete corect. Câteodată îi spun „m“ şi el îmi răspunde, puţin ironic „i“. Îi adresez un „z“ şi el îmi trimite un „u“. Îi spun „zero“ şi el îmi răspunde „ziuă“. În general însă repetă silitor cuvintele pe care îl le propun. Îi spun „eu sunt“ şi el repetă „eu sunt“. Îi spun „tu eşti“ şi el răspunde „tu eşti“. Îmi dau seama că risc extrem de mult învăţându-l să vorbească, dar este singura metodă prin care pot să-l ajut să-mi spună cine este.

Astăzi a înţeles logica limbajului articulat şi mi-a strigat „ajutor!“ Sunt la capătul puterilor. Povestea asta durează de şase luni şi am impresia uneori că alunec într-o lume paralelă pe cale să mă transforme pe mine în oglindă. Strigătul său este atât de disperat încât nu mai suport să-l aud. Deseori ies în stradă numai ca să mă ascund, ca să-l evit, ca să-l uit şi să uit deasemenea cât sunt de neputincios. Mă învărt în jurul imobilului, mă plimb singur pe străzi

până dimineața. Când mă întorc, el mă primește imediat cu strigătul său cel mai frecvent, „ajutor!“. Ca să pot dormi puțin, îmi acopăr urechile. Acopăr și oglinda cu un cearceaf. Dar el continuă să strige „ajutor! ajutor!“ și îl aud în timp ce dorm. Nu-i mai vorbesc pentru că numai am nimic să-i spun. Aș putea, eventual, să-l reduc la tăcere spărgând oglinda, dar ar fi o crimă. Caut, caut totuși o soluție în ciuda faptului că soluțiile mi se par inexistente.

El vrea să-l scot de acolo. Nici nu mai strigă „ajutor“, ci „scoate-mă de aici“. Dialogul nostru este practic blocat. Am fi putut fără îndoială continua, *el* este în mod evident dotat pentru captarea nuanțelor, și în plus are și simțul umorului. Numai că nu vrea, refuză să aprofundeze limbajul articulat. Tot ce vrea acum este să-l scot de acolo, uitând că aprofundarea dialogului nostru l-ar fi putut salva, poate, până la urmă. Vocea sa a devenit acum atât de limpede, de umană. Este aproape vocea mea, dar ceva mai tremurătoare, mai obosită.

Cum nu pot, pentru moment, să-l scot de acolo, îl iau cu mine în plimbările mele. Ieșim practic în fiecare zi. Mă plimb cu oglinda sub braț prin oraș timp de ore în șir, ceea ce pare să aibe un efect calmant asupra sa. S-a familiarizat deja cu toate străzile, cu toate parcurile. Avem cafeneaua noastră preferată unde ne petrecem după-amieze interminabile. Bineînțeles, când suntem în oraș nu ne vorbim. Am vizitat în felul acesta, tăcuți, toate muzeele, toate bisericile, toate monumentele.

Când ne întoarcem însă acasă ne apucă din nou disperarea. Eu știu că el mi-a înțeles neputința și că face mari eforturi ca să nu-mi mai ceară nimic. Dar tăcerea sa mă torturează cu atât mai mult cu cât al aud respirând. Nu-mi mai pun întrebarea dacă este vorba de respirația mea sau a lui. Îl simt, în interiorul oglinzii mele, la fel de viu ca mine însumi, la fel de decepționat ca mine însumi. Când suntem epuizați din cauza plimbărilor, încercăm să citim câte o carte. Așez oglinda pe un scaun, eu mă așez în fotoliu și îi citesc nuvelele lui Poe și ale lui Borges.

Nu, n-am să reușesc niciodată să-l scot de acolo. Iar el a înțeles acest lucru. Acum pălăvrăgim pe cu totul alte subiecte, vorbim despre vreme, despre prețuri, despre cum e la serviciu... Eu îi spun „ce frumos e astăzi afară“ iar el îmi spune „da“. Îi spun „domnul Bartolomeo a fost devorat de niște animale bizare“, iar el îmi spune „zău“? Dar ceea ce nu știe el este că între timp mi-am dat demisia de la slujbă și că mi-am achitat toate datoriile. Nu, nu pot să-l las așa, și pentru că nu pot să-l scot de acolo am decis să intru eu la el.

Adio!

TRECĂTORUL

- Domnule...
- Da?
- Scuzați-mă, dar...
- Dar ce?
- Nu vă supărați, dar am impresia că...
- Ia lăsați-mă în pace!
- Da, numai că... am impresia că sângerați.
- E normal, eu sunt omul care se oglindește în propria sa rană.
- Da... Dar, uitați-vă cum vi se răspîndește sângele pe jos.
- Ei și ce dacă sîngerez? E sângele meu, am dreptul să-l las să curgă pe jos. Și ce dacă-l las să curgă pe jos?
- Eu nu voiam decît să vă ajut...
- De ce? Am strigat eu după ajutor?
- Nu, dar... sunteți rănit... Sunteți rănit și am o vagă impresie că ați început și să delirați. Trebuie să chemăm de urgență salvarea.
- Pentru mine singurul lucru efectiv urgent este să fiu lăsat singur. Haideți, circulați. Mulțumesc și la revedere.
- Dar s-ar putea să muriți, domnule. Nu pot să vă las așa. Trebuie să chem poliția.
- Ce vă pasă dumneavoastră dacă mor sau nu? Foarte bine, poate că vreau să mor, ei și? Zău așa, nu aveți altceva mai bun de făcut decît să vă agățați de rana mea?
- Tot ce știu este că sunteți rănit iar eu nu suport să nu ajut un om rănit.
- Domnule, este rana mea personală. O port cu mine ca pe o valiză. Este proprietatea mea. Haideți, circulați. Vă interzic să vă uitați la rana mea. Este ca și cum mi-ați umbla în valiză.
- Sunteți o rană care se târăște pe jos. Eu nu cred că e un lucru bun când rănilile încep să se târască pe jos. Nu e bine nici pentru oraș, nici pentru locuitorii săi. În curând locuitorii orașului se vor trezi și vor ieși din casele lor ca să meargă la lucru. Nu cred că aveți dreptul să sângerați în felul acesta în mijlocul unei piețe publice, la ora cinci dimineața, cu puțin înainte de răsăritul soarelui.
- Dar chiar nu vedeți că rana mea este o oglindă? Sunteți orb?
- O rană care se golește de sânge nu poate fi o oglindă. Deși este adevărat că sângele pe care l-ați lăsat să se răspîndească pe trotuar oglindește acum bolta cerească.
- Oglindește, este puțin spus. Aplecați-vă mai bine dacă vreți să înțelegeți despre ce e vorba. Aplecați-vă și încercați să vă uitați în adâncul răniilor mele. Ei? Ce se vede?

— Incredibil. Nu numai că oglindește, dar și mărește...

— Acum înțelegeți?

— Și parcă tremură puțin, parcă se înfioară...

— Vedeți? Vedeți că nu e simplu?

— Dar... aș zice... e ca o lentilă care mărește la infinit fiecare... Și în plus... rana dumneavoastră este o veritabilă numărătoare inversă... Reflectată în rana dumneavoastră, viața mea se derulează în sens invers...

— Ce v-am spus? Vedeți cât de periculos e să vă interesați de rănilor altora?

— Vă rog mult, aș putea s-o ating puțin?

— Da, puteți s-o mângâiați... Nu vă fie frică, rănilor le place să fie mângâiate... Și în orice caz, o atingere mângâietoare nu face nici un rău.

— Ce catifelată e...

— Puteți chiar să vă introduceți degetele în interior... Haideți, nu ezitați... încercați... Ei, cum e?

— E cald...

— Exact, e ca și cum v-ați introduce mâinile într-o chiuvetă cu apă caldă de unde tocmai ați scos vasele după ce le-ați spălat. Haideți, curaj, puteți să vă introduceți mâinile mai adânc. Ca într-un gătlej.

— Amândouă?

— Da, amândouă. Așa... Și acum puteți să le agitați... Puteți să palpați totul... Haideți, aveți dreptul să și răscoliți puțin în rana mea în timp ce vă spălați mâinile în ea.

— Ia te uită, un ciob de sticlă... pot să-l scot afară?

— Nu, domnule, nu scoateți niciodată, nimic, dintr-o rană. Ciobul de sticlă este memoria sângelui meu.

— Simt nevoia să-mi plonjez puțin și fața. Pot?

— Începe să vă aspire, nu-i așa?

— Da.

— Fie. Plonjați în întregime, faceți un tur complet în interior, dacă vreți. Dar să nu mai reveniți la suprafață niciodată. Ne-am înțeles?

— Da, da... Promit.

— La revedere. Călătorie frumoasă!

— La revedere... Și mulțumesc din suflet.

CĂLĂTORUL

Spuneți-mi, domnișoară, nu cumva așteptați și dumneavoastră trenul de 11 și 30 de minute? Vă pun această întrebare întrucât am impresia că trenul de 11 și 30 a fost suprimat. Când am vrut să-mi cumpăr un bilet pentru trenul de 11 și 30 casierul mi-a răs în nas. Nu e normal, cred eu, ca un casier să râdă în nasul unui călător care vrea să-și cumpere un bilet. În orice caz, mie nu mi s-a părut normal, dar cum erau și alți călători în spatele meu, am preferat să nu spun nimic și să cedez locul. S-ar părea însă că funcționarul de la casa de bilete le-a răs în nas tuturor călătorilor care au cerut un bilet pentru trenul regional de ora 11 și 30 de minute. Vă dați seama? Măcar dacă ar fi fost un tren rapid sau internațional...

Au trecut câteva ore bune de când urmăresc comportamentul funcționarilor în această gară și am început să mă îngrijorez. Șeful gării s-a închis în biroul său și cântă la violoncel. Hamalul a făcut un fel de trecere în revistă a călătorilor, s-a uitat la valizele lor, iar acum s-a așezat pe marginea peronului și se smiorcăie. Sughite și se smiorcăie ca și cum i-am fi interzis să ne care valizele. Dar noi nu suntem obligați să lăsăm să ne care valizele. Eu, oricum, nu aveam intenția să-i încredințez valizele mele. Dumneavoastră aveți intenția să-i încredințați valizele?

Nu vă supărați, domnule, și dumneavoastră așteptați tot trenul de 11 și 30 de minute? Vă pun această întrebare pentru că, iată, ceasul gării pare să se fi oprit. Îl privesc de zece minute dar nici unul dintre cele două arătătoare nu s-au mișcat. Sau poate că a fost oprit intenționat ca să nu se panice prea mult călătorii. Șeful gării continuă să cânte la violoncel în biroul său. Funcționarul care vindea bilete a închis casa de bilete și acum pregătește ceaiuri fierbinți pentru călători. Oare câtă vreme vom mai aștepta aici?

Zău așa, domnule șef de gară, nu înțeleg de ce trebuie să ne deschidem toți valizele. Nu înțeleg de ce v-ați apucat acum să răscoliți prin valizele noastre. Timp de trei zile ați cântat la violoncel în biroul dumneavoastră, și acum că v-ați reluat serviciul ne controlați prin valize. Nu e vina noastră că trenurile nu mai trec prin această gară. Nu e vina noastră că noaptea trecută ceasul gării s-a desprins de la locul său și a căzut pe peron. Toți l-am auzit prăbușindu-se și spărgându-se în mii de bucăți pe ciment. Iar apoi ne-ați obligat, pe noi, călătorii exasperați, să adunăm bucățile de ceas spart, să măturăm peronul și să aruncăm toate resturile de ceas la pubelă. Și ne-ați obligat chiar să spălăm peronul gării, ca și cum ceasul gării ar fi lăsat urme de sânge pe cimentul peronului.

Nu, vă rog să mă scuzați, dar eu nu am de gând să cobor. Am să rămân aici, pe acoperișul gării. Au trecut zece zile de când tot se aude un fel de fluierat și nimeni n-a îndrăznit să descopere sursa acestui zgomot. Ei bine, pot să vă spun acum că la orizont se vede o locomotivă cu aburi. Iar fluieratul vine de la aburii care țâșnesc din când în când din măruntaiele locomotivei. Iat-o, o văd foarte bine, este o locomotivă neagră, încă în stare de funcționare. După părerea mea locomotiva e abandonată, dar nu contează, important e faptul că poate încă funcționa.

Nu, nu recunosc acestui tribunal improvizat dreptul de a mă judeca. Nu, domnule șef de gară, dumneavoastră nu sunteți judecător, sunteți un simplu șef de gară. Ba chiar mă întreb dacă vă mai putem numi șef de gară dat fiind că nici un tren nu mai trece prin această gară. Vara trecută ne-ați promis că vă duceți să recuperați locomotiva oprită la nici zece kilometri de gară. Între timp locomotiva a dat înapoi, s-a retras dincolo de linia orizontului, nimeni nu o mai vede și nu o mai aude. Am avut o șansă și am irosit-o. Nu mai există nici o locomotivă, nu se mai aude nici un fluierat, nu mai există și nu se mai aude nimic. Și în plus, acum ne interziceți să ne îndepărtăm de gară. Cum să găsim o altă locomotivă neagră cu aburi dacă ne interziceți să ne îndepărtăm de gară?

Alo!... Da!... Da, vă aud!... Dumnezeu, vă aud foarte bine! Nici nu știam că telefonul ăsta funcționează... Au trecut mai bine de zece ani de când n-a sunat. Cu cine doriți să vorbiți?... Scuzați-mă, dar trebuie să vă spun ceva extrem de important. Eu sunt un călător închis în fosta casierie de bilete... Vă dați seama? Am fost judecat pentru blasfemie și închis în spatele unui ghișeu pe care scrie încă PLECĂRI IMEDIATE. Sunt închis între sute de etajere pline cu bilete prăfuite pentru toate destinațiile, dintr-un moment în altul etajerele astea riscă să se prăbușească peste mine. Vă rog frumos, ați putea să preveniți pe cineva?

IMAGINEAZĂ-ȚI CĂ EȘTI DUMNEZEU

Personaje:

*VIBKO
STANKO*

STANKO, foarte tânăr, poate în jur de 17 ani. VIBKO, ceva mai în vârstă. Amândoi se află într-o ascunzătoare într-un oraș răvășit de un război civil.

VIBKO – Ești răcit?

STANKO – Nu...

VIBKO – Văd că ești plin de pete roșii. Ți-e frig?

STANKO – Nu...

VIBKO – N-ai o manta, ceva mai gros, să-ți pui pe tine?

STANKO – Ba da.

VIBKO – Ține bine minte ce-ți spun. Mantaua e sfântă. Chiar dacă e caniculă, e bine să ai manta. Mantaua folosește la orice. De unde ești de loc?

STANKO – Din Krikov.

VIBKO – Unde vine Krikov?

STANKO – E... la doi pași de aici.

VIBKO – Bun. Deci, unu la mână, să te văd echipat cum trebuie. Ține bine minte ce-ți spun, uneori se întâmplă să trebuiască să rămâi ascuns timp de ore și ore... sau chiar o zi, sau chiar două. Și dacă nu ești bine echipat, ăla ești. Ai înțeles?

STANKO – Da.

VIBKO – Nu încerca să faci pe Rambo că nu ești la film. Ca să faci o treabă bună trebuie să fii echipat. Ține mânușile astea.

STANKO – Da' nu mi-e frig.

VIBKO – Pune-ți mânușile, ți-am zis. Ai grijă de degetele tale. Degetele sunt importante. Dacă-ți îngheață mâna, ăla ești.

STANKO – Mulțumesc.

VIBKO – Doi la mână, încearcă să fii relaxat. Nu trebuie să-ți fie frică. N-ai de ce să-ți fie frică. Dacă ți-e frică, ești terminat... Ți-e frică?

STANKO (*puțin neliniștit*) – Nu.

VIBKO – Intinde mâinile... Și cealaltă... (*Îi privește mâinile.*) Văd că tremuri puțin.

STANKO – Îmi trece, nu e grav...

VIBKO – Văd că ți se umezesc degetele. Întâi și-ntâi trebuie să fii calm și să nu-ți fie frig. Ia o țigară, țigara calmează...

STANKO – Nu, că nu fumez....

VIBKO – Aoleu... Câți ani ai tu, mă?

STANKO – Șaptespe.

VIBKO – Și la școală n-ai fumat niciodată?

STANKO – Am încercat, da'... îmi venea să vomit.

VIBKO – Nu-i nimic, nu e grav. Vrei o bere?

STANKO – Da, mai degrabă...

VIBKO deschide două beri. Amîndoi beau.

VIBKO – Te simți mai bine?

STANKO – Da.

VIBKO – Ai mîncat ceva azi?

STANKO – Nu, că nu pot mîncă dimineața.

VIBKO – Nu e bine ce faci.

STANKO – Dimineața beau o cafea și atît.

VIBKO – Ascultă, mă băiatule... dimineața, cînd vii aici, trebuie să vii mîncat. Ca să faci o treabă bună trebuie, înainte de toate, să mănînci bine dimineața. Mă auzi? Are cine să-ți facă de mîncare?

STANKO – Are...

VIBKO – Să iei să te alimentezi bine, auzi? Ce facem noi aici e muncă de concentrare, înțelegi? Și cînd te concentrezi, nu te poți concentra cu burta goală.

STANKO – Eu pot...

VIBKO – Nu, că nu e treabă serioasă. Prima ta datorie e să iei un mic dejun sănătos înainte de a veni aici... Un mic dejun cum trebuie. Micul dejun va trebui să fie de acum înainte principala ta masă a zilei. S-a 'nțeles?

STANKO – Da.

VIBKO – E un ordin. Dimineața trebuie să mănînci o mîncare caldă. Mezel, ouă, pîine... Și să bei lapte cald, obligatoriu...

STANKO – Nici laptele nu-mi prea place. Nu suport laptele, cînd beau lapte mi-e greață.

VIBKO (*îi întinde o bucată de salam uscat*) – Ține, ia asta... Bagă la ghiozdan.

STANKO – Mulțumesc... (*Mănîncă.*) E bun.

VIBKO – Tot timpul trebuie să ai ceva de ronțait la tine... Salam uscat, biscuiți, pâine... Munca asta a noastră nu e ca celelalte... Noi suntem ca vânătorii, trebuie să știm să așteptăm... Ți-ai mai revenit?

STANKO – Da.

VIBKO – Întinde mâinile... Tot mai tremuri puțin. De ce tremuri?

STANKO – Știu și eu...

VIBKO – E prima oară că faci treaba asta?

STANKO – Nu...

VIBKO – Hai, ia poziția...

STANKO scoate dintr-o husă o pușcă cu lunetă și se pune în poziție de tragere.

VIBKO – Nu te sprijini prea mult pe patul puștii... Așa... Și fii calm, trebuie să fii calm, nu ne grăbește nimeni, înțelegi? Imaginează-ți că ești Dumnezeu. Dumnezeu nu se grăbește niciodată. Nu tragi decât dacă te simți calm și rece ca gheața... Și numai dacă simți că inima îți bate normal. Întâi și-ntâi trebuie să-ți ascuți bătăile inimii. Bate sau nu bate normal?

STANKO – Bate.

VIBKO – Ai învățat vreodată să cânți la vreun instrument?

STANKO – Am făcut puțină vioară.

VIBKO – Perfect, atunci imaginează-ți că pușca asta este o vioară. Pentru un violonist, vioara face parte din corpul său. Când cânți la vioară, muzica îți iese din corp. Înțelegi deci, trebuie ca și glonte să iasă, și el, din corp, din corpul tău. Dacă ți-e frică de propria ta pușcă, ăla ești.

STANKO – Nu mi-e frică.

VIBKO – Te-ai folosit deja de pușca asta?

STANKO – Da.

VIBKO – Vreau să zic, ai tras deja cu gloanțe reale?

STANKO – Da.

VIBKO – Dar ai tras vreodată într-un om? Ai omorât vreodată vreun om?

STANKO (*rîs involuntar sincer*) – Am omorât un porumbel.

VIBKO – Gata cu porumbeii. Acum trebuie să tragi în nemernicii ăștia din față.
Deci azi e ziua cînd vei omorî primul tău nemernic.

STANKO – Da...

VIBKO – Hai, lipește ochiul... Spune-ți în gînd că e zi de botez... botezul focului... Cu cît te botezăm mai repede cu atît mai bine. Ce vezi?

STANKO – Păi, văd strada...

VIBKO – Blocul cu balcoane, îl vezi?

STANKO – Da.

VINKO – Benzinăria?

STANKO – Da.

VINKO – Perfect... Stai pe fișia asta. Și primul om care mișcă, e al tău.

STANKO – Văd două băbuțe. Cred că vin de la piață.

VIBKO – Foarte bine, alege una și fă-i pocinogul.

STANKO – A, nu, nu pot să trag într-o băbuță... Nu vreau să încep cu o băbuță.

VIBKO – În orice caz, ceea ce e important pentru noi, e să-i silim pe toți nemernicii ăștia să stea ascunși în găurile lor ca niște șobolani... Ca să știe că sunt niște șobolani, și că n-au și nu vor avea niciodată nici o ieșire. Cînd tragi, gîndește-te la asta. Spune-ți că de fapt omori șobolani, ai înțeles?

STANKO – Da.

VIBKO – Cum te cheamă, de fapt?

STANKO – Stanko.

VIBKO – Mie îmi spune Vibko. Să nu-ți fie frică de șobolani. Și nici milă. Șobolanii sunt șobolani... Că sunt tineri, bătrâni, femele, masculi, pui, nu contează. Șobolanii ăștia vor să ne halească țara, și atunci îi obligăm să se stea în gaura lor. Asta e misiunea ta. Înțelegeți ce veau să spun?

STANKO – Da.

VINKO – Înțeleg că n-ai făcut încă serviciul militar.

STANKO – Nu, nu încă.

VIBKO – Mai plimbă ochiu', mai plimbă... Caută, caută cu țeava puștii, nu sta paralizat... Nu aștepta să-ți intre ei în linia de miră, caută tu, caută tot timpul... Mătură cu privirea, mătură strada, intrările la blocuri, ferestrele... Insistă pe ferestre, vezi ferestrele?

STANKO – Da...

VIBKO – Ferestrele sunt importante. Gîndește-te că dincolo de zidurile astea și de ferestrele astea e plin de șobolani... Tot ce mișcă în spatele unei ferestre e al tău, pac!

STANKO – Mai văd o bunicuță care întinde rufe pe un balcon.

VIBKO – Cum vezi tu, fir-ar al dracului, numai babe? În orice caz, pînă cînd apune soarele ești dator să împuști un șobolan. Și dacă e ziua băbușelor, îți alegi o băbuță, asta e... Sunt și zile din astea.

STANKO – Văd și o fetiță care se joacă cu o păpușă.

VIBKO – Unde?

STANKO – Pe un balcon.

VIBKO – Exact ce spuneam... colcăie de șobolani peste tot. Ascultă, nu trebuie să-ți fie milă de șobolani, că altfel vin ei și-ți devorează măruntaiele.

STANKO – Totuși, n-am să m-apuc să omor copii...

VINKO – Mă băiatule, fă și tu cum simți că e mai bine. Tu decizi. Dar în orice caz, treaba trebuie făcută. Până când apune soarele trebuie să avem cel puțin un șobolan mort în sectorul ăsta... Că nu trebuie să-i lăsăm să respire.

STANKO – Atunci prefer mai degrabă o babă decît o fetiță care se joacă cu păpușa.

VIBKO – Gîndești cam mult, băiatule... Dar nu e grav, ai dreptul să gîndești... Deși, eu personal îmi pun mereu această întrebare: oare Dumnezeu gîndește? Eu unul nu cred că Dumnezeu gîndește... Dumnezeu acționează, asta-i tot... (*Pauză.*) Se mai joacă?

STANKO – Da.

VIBKO – Săptămîna trecută am avut un alt sector, acolo pe deal, unde-i turnul de apă, de unde începe Bulevardul Tito... Vedeam toată curtea unui bloc. Și vedeam, ca și tine, tot felul de bătrînei care intrau și ieșeau cît puteau ei de iute... Și la un moment îmi intră în vizor o fetiță de vreo șapte sau opt ani care sărea coarda. Îți jur, toată dimineața a sărit coarda. După două ore a început să mă calce pe nervi, o face dinadins, mi-am zis, sare ca să-și bată joc de mine... Și atunci i-am trimis un glonte de avertisment, așa, la vreo trei metri, ca să priceapă. La care proasta a început să urle și s-a cărat imediat, s-a ascuns în casă. Numai că peste zice minute a ieșit din nou, ăștia mici uită repede, a ieșit din nou și iar s-a pus să sară nenorocita aia de coardă... O oră m-am uitat la ea. M-am enervat și i-am mai trimis un glonte, mai aproape, cît pe ce să-i zbor coarda... Proasta iar a fugit țipînd și a stat ascunsă o vreme. Numai că peste zece minute iar o văd cum își scoate nasul, se uită în dreapta și în stînga... și iese din nou din vizuină pe vîrfurile picioarelor, ca și cum i-ar fi fost frică să nu trezească pe cineva... Și iar începe. Toată ziua m-a scos din minți cu coarda ei... N-aveam decît șase gloanțe în rezervă dar tot i-am mai trimis unul ca s-o fac să se care... Și proasta iar s-a dus și iar a revenit...

STANKO – Și?

Pauză.

VIBKO – În orice caz, un șobolan e un șobolan.

STANKO (*privind prin luneta puștii*) – A, mi-a apărut un tip.

VIBKO – Unde e?

STANKO – În dreapta benzinăriei... Îl vezi?

VIBKO – Nu.

STANKO – Ce fac?

VIBKO – Stă ascuns, fuge, ce face?

STANKO – Nu, merge normal.

VIBKO – Păi, atunci e al tău... Ține-l în vizor, mergi ușor împreună cu el și când simți că-l ai la mână trage...

STANKO – Bizar...

VIBKO – Ce?

STANKO – Nu-nțeleg de ce nu se grăbește.

VIBKO – Asta-i bună. Nu e treaba ta. Ți se rupe... Nu se grăbește, treaba lui. Îți dă mai mult timp așa.

STANKO – Cred că e beat mort.

VIBKO – E un moșulică?

STANKO – Nu pare prea bătrîn... pare încă încorporabil...

VIBKO – Bravo, e șobolanul tău, poți zice că ai lichidat un șobolan perfect. Dă-i drumu'!

STANKO – Îl las să traverseze strada.

VIBKO – Vezi c-o dată te trezești că ți-o ia la fugă.

STANKO – Nu, îl am perfect în bătaie... Hm, văd că are și o sacoșă cu el... E total iresponsabil tipu' ăsta, chiar nu se grăbește deloc.

VIBKO – Dacă traversează strada înseamnă că se duce la magazinul de lactate.

STANKO – Și unde-i magazinul?

VIBKO – După benzinărie, la stînga, nu-l vedem de aici.

STANKO – Atunci îl las să-și cumpere întîi ce are de cumpărat.

VIBKO mai deschide o sticlă de bere.

VIBKO – Mai vrei una?

STANKO – Da.

Cei doi beau.

VIBKO – Ce-ți face omul? A intrat la lactate?

STANKO – Da, se întoarce... Își numără restul... A cumpărat trei sticle cu lapte...

VIBKO – Și nici acum nu se grăbește?

STANKO – Nu.

VIBKO – Să-l ia dracul, trage! Țsta o caută cu lumînarea. O face dinadins ca să-și bată joc de tine. Hai odată, ce naiba, aici e ca la înot, trebuie să te arunci pe bune în apă.

STANKO trage.

VIBKO – L-ai ras?

STANKO – Nu știu... Văd că a căzut dar... I-am spart o sticlă... I-a curs tot laptele pe jos...

VIBKO – Mai trage o dată. Hai că ai dreptul la două gloanțe.

STANKO – Nu pot... Îmi vine să vomit de la lapte...

ȚARA ASTA ȚINE LA TINE, MĂ!

Personaje:

ȘEFUL
OMUL ȘEFULUI
PRIZONIERUL

OMUL ȘEFULUI îl aduce pe PRIZONIER în fața ȘEFULUI.

OMUL ȘEFULUI – Șefu'!

ȘEFUL – Da?

OMUL ȘEFULUI – Tipu' vrea să dea un telefon.

ȘEFUL – Vrea să dea... ce?!

OMUL ȘEFULUI – Vrea să dea un telefon.

ȘEFUL – Vrei să dai ce?

PRIZONIERUL – Vreau să dau un telefon.

ȘEFUL – A, vrea să dea un telefon...

OMUL ȘEFULUI – Da, vrea să dea un telefon, zice că e dreptu' lui.

ȘEFUL – A, zice că e dreptu' lui...

OMUL ȘEFULUI – Da, zice că e dreptu' lui.

ȘEFUL – Deci, pe scurt, vrei să dai un telefon, am înțeles bine?

PRIZONIERUL – Da.

ȘEFUL – Perfect, nicio problemă. Foarte bine. Poți să dai telefon. E prevăzut și în constituție. În țara noastră, toții puii lepădați de cățele au dreptul să telefoneze. Spune-i că în țara noastră toți puii de cățele au dreptul să telefoneze.

OMUL ȘEFULUI – Șefu' spune că în țara noastră toți puii lepădați de cățele au dreptul să telefoneze.

ȘEFUL – Spune-i că țara noastră le dă acest drept tuturor nemernicilor și tuturor gunoaiei și tuturor hoiturilor, toți pot să telefoneze.

OMUL ȘEFULUI – Șefu' zice că în țara noastră toți nemernicii și toate gunoaiele și toate hoiturile pot să telefoneze în liniște.

ȘEFUL – A auzit ce i-am spus? Poate că n-a auzit... Întreabă-l dacă a auzit...

OMUL ȘEFULUI – Ai auzit ce-a zis șefu'?

PRIZONIERUL – Da.

ȘEFUL – Spune-i să repete ce a auzit.

OMUL ȘEFULUI – Repetă ce a spus șefu' ca să știm că ai auzit.

PRIZONIERUL – În țara noastră toți nemernicii și toate gunoaiele și toate hoiturile au dreptul să telefoneze.

ȘEFUL – A repetat? N-am auzit nimic.

OMUL ȘEFULUI – Repetă încă o dată.

PRIZONIERUL – În țara noastră toți nemernicii și toate gunoaiele și toate hoiturile au dreptul să telefoneze.

ȘEFUL – A repetat? N-am auzit absolut nimic. Zău dac-am auzit ceva.

OMUL ȘEFULUI – Șefu' n-a auzit absolut nimic.

PRIZONIERUL – În țara noastră...

ȘEFUL – Mai tare!

OMUL ȘEFULUI – Mai tare!

PRIZONIERUL – În țara noastră toți nemernicii și toate gunoaiele...

ȘEFUL – Zău dacă aud ceva... Mai tare!

OMUL ȘEFULUI – Mai tare! Auzi ce spun? Mai tare!

PRIZONIERUL (*strigînd*) – În țara noastră toți nemernicii și toate gunoaiele au dreptul să...

ȘEFUL – Țsta își bate joc de noi sau doar mi se pare? I-am spus să vorbească mai tare, de ce nu vorbește mai tare?

OMUL ȘEFULUI – Ascultă, mă băiatule, dacă îți bați cumva joc de noi, e grav....

PRIZONIERUL (*strigînd din toate puterile*) – În țara noastră toți nemernicii și toate gunoaiele și toate hoiturile au dreptul să telefoneze.

ȘEFUL – Așa, așa da, e bine... Spune-i că așa mai merge.

OMUL ȘEFULUI – Așa mai merge.

ȘEFUL – Spune-i că țara asta, în ciuda aparențelor, ține la el.

OMUL ȘEFULUI – Țara asta ține la tine, mă.

ȘEFUL – Spune-i că în țara asta, în care toți puii lepădați de cățele în călduri au toate drepturile, și el are toate drepturile. Telefonul îi stă la dispoziție. Dacă are fisă să telefoneze.

OMUL ȘEFULUI – Hai, telefonează. Dacă ai fisă.

ȘEFUL – Are fisă?

OMUL ȘEFULUI – Ai fisă?

PRIZONIERUL – Am.

OMUL ȘEFULUI – Are.

ȘEFUL – Foarte bine. Dacă are fisă să telefoneze.

PRIZONIERUL – Încerc dar nu merge.

ȘEFUL – Nu merge? Ce-a zis? A zis că nu merge?

OMUL ȘEFULUI – Da, zice că nu merge.

ȘEFUL – Cum așa, nu merge? Spune-i să încerce din nou.

OMUL ȘEFULUI – Încearcă din nou.

PRIZONIERUL – Încerc dar nu merge. E stricat.

ȘEFUL – Ce-a zis?

OMUL ȘEFULUI – A zis că i se pare că telefonul e stricat.

ȘEFUL – Cum să fie stricat? Poate că fisa lui de căcat nu e bună.

OMUL ȘEFULUI – Ești sigur că fisa e bună?

PRIZONIERUL – Da.

OMUL ȘEFULUI – Zice că fisa e bună.

ȘEFUL – Și nu merge? Cum să nu meargă? Spune-i să încerce în continuare.

PRIZONIERUL introduce piesa în fanta telefonului, fisa cade cu un zgomot metalic, clang! PRIZONIERUL o recuperează și încearcă din nou. Repetă operațiunea de câteva zeci de ori.

PRIZONIERUL – Nu merge.

ȘEFUL – Cum? Ce? S-a oprit? De ce s-a oprit? Spune-i să încerce în continuare că-i zbor creierii.

OMUL ȘEFULUI – Continuă, auzi?

Jocul se repetă din nou de câteva zeci de ori. În tot acest timp ȘEFUL și OMUL ȘEFULUI privesc mestecînd gumă.

ȘEFUL – Măi să fie! Ce păcat... chiar nu merge... Spune-i că întreaga țară regretă... Spune-i că toată țara asta în care toți puii de cățele au dreptul să telefoneze... regretă... întreaga țară regretă că telefonul nu merge...

OMUL ȘEFULUI – Țara regretă, mă...

ȘEFUL – Asta e, acu' să facă bine să se întoarcă în celulă. O să încerce din nou mâine.

OMUL ȘEFULUI conduce prizonierul în celula sa.

ȘEFUL – Și dă-i și fisa, că-i a lui.

CREZI C-OR SĂ NE BATĂ?

Personaje:

*PRIMUL
AL DOILEA*

O celulă în care tocmai au fost închiși.

PRIMUL – Unde ești? Mă auzi? Mă vezi?

AL DOILEA – Nu...

PRIMUL – Ce bestii... Toți sunt niște bestii...

AL DOILEA – Da...

PRIMUL – Crezi c-or să ne bată?

AL DOILEA – Da.

PRIMUL – Crezi c-or să ne omoare?

AL DOILEA – Nu.

PRIMUL – Eu, în orice caz, prefer să mă omoare decât să mă bată.

AL DOILEA – Nu au voie să ne omoare. Există, totuși, niște legi.

PRIMUL – Li se rupe de legi. Doar ei sunt cei care fac legile.

AL DOILEA – În orice caz, nu pot să ne omoare. Ce-am făcut noi ca să ne omoare?

PRIMUL – Ce-am făcut, ce n-am făcut...

Strigăte din exterior.

PRIMUL – Auzi? Au început să bată.

AL DOILEA – Fă-te că n-auzi.

PRIMUL – Cum să n-auzi? Păi nu vezi cum țipă?

AL DOILEA – Acoperă-ți urechile. Gîndește-te la altceva.

PRIMUL – Nu pot să mă gîndesc la altceva. Nu suport să fiu bătut. N-au dreptul să ne bată. În orice caz, eu nu mă las, nu mă las bătut.

AL DOILEA – Liniștește-te, or să ne dea cîteva palme și or să ne lase să plecăm. Asta-i tot.

PRIMUL – Nu e sigur.

AL DOILEA – Ba da.

PRIMUL – Ți s-a întîmplat ție, deja?

AL DOILEA – Nu, da' știu eu cum se întîmplă de obicei.

PRIMUL – De unde știi? Te-au mai luat vreodată, așa, pe sus?

AL DOILEA – Nu, da' mi-au povestit alții cum se întîmplă. Îți rad cîteva palme, poate cîțiva pumni, și te lasă să pleci. Nu te pot ține prea mult aici. Nici n-au loc, totul e plin.

PRIMUL – Chiar și o singură palmă, eu nu suport. Nu suport, nu-mi place să mă atingă cineva, îmi vine să vomit numai cînd mă gîndesc.

AL DOILEA – Hai, gata... N-ai să mori din două, trei palme.

PRIMUL – Pe mine nu m-a bătut nimeni niciodată. Nici măcar taică-meu n-a ridicat niciodată mîna asupra mea.

AL DOILEA – Nu te mai agita. Important e să te lași bătut fără să-i iriți. Să nu faci care cumva pe grozavul. Și mai ales să nu ridici capul. Cînd or să înceapă să te bată, ține capul aplecat și privește în pămînt.

PRIMUL – Nu... N-am să pot face niciodată așa ceva...

AL DOILEA – Ba da, va trebui s-o faci că altfel riști să ieși de aici mutilat pe viață. Bagă-ți asta în cap, motive să ne tortureze n-au, tot ce vor e să ne dea o lecție.

PRIMUL – Ascultă, mie nu-mi place cum gîndești.

AL DOILEA – Cum gîndesc eu ar fi bine să gîndești și tu. Și fii atent ce scoți pe gură cînd or să înceapă să te bată. Dacă ți se pune vreo întrebare răspunde politicos, da, nu, da, nu... depinde... Fără comentarii. Ai înțeles? Nici nu urla ca nebunul și nici nu fă comentarii.

PRIMUL – A, nu, eu am să urlu ca nebunul.

LE DEUXIME – Cu cît urla mai mult cu atît îi enervezi mai mult. Urlă și tu puțin, cît să le faci plăcere, da' nu prea mult. Mai ales nu trebuie să le dai impresia că opui rezistență. Arată că te doare, dar dozează, e important să știi să dozeze.

PRIMUL – Sper c-or să înceapă cu tine.

AL DOILEA – Nu e sigur c-or să înceapă cu mine. Dar dacă or să înceapă cu mine, cu atît mai bine pentru tine, or să obosească tăbăcindu-mă și ai să scapi tu mai ușor.

PRIMUL – Sincer să-ți spun, aș vrea să înceapă să ne bată cît mai repede ca să scăpăm o dată.

AL DOILEA – A, nu, nu trebuie să-ți faci iluzii... N-or să ne bată imediat, întîi or să ne mai țină aici, ei știu bine că noi știm ce ne așteaptă și că asta ne angustează... S-ar putea să ne scoată de aici ca să ne bată pe la patru dimineața, sau poate chiar mîine la prînz. Depinde, cum au chef.

PRIMUL – Auzi, vreau să te rog ceva...

AL DOILEA – Ce?

PRIMUL – Dă-mi o palmă!

AL DOILEA – Ce?!

PRIMUL – Vreau să-mi dai o palmă. Ca să fiu pregătit... Vreau să-mi dau seama dacă pot să fac față.

AL DOILEA – Fi serios...

PRIMUL – Zău, te rog... Dă-mi o palmă... Dă-mi una ca și cum ai fi... ca și cum ai fi în locul lor...

AL DOILEA – Tu ai înnebunit?

PRIMUL – Nu, dar vreau să-mi dai o palmă... Hai, că-mi faci un bine, dă-mi una că altfel simt că mă sufoc... Dă-mi te rog o palmă că altfel încep să vomit...

AL DOILEA – Bine, unde vrei să te ating?

PRIMUL – Nu știu... unde vrei, dar hai o dată... hai, că prefer să fiu pregătit... Dar lovește tare... Lovește tare de la început.

AL DOILEA – Bine, închide ochii.

PRIMUL – Nu, nu, lovește-mă așa... Unde vrei, dă-i drmu'!

AL DOILEA – În cap sau în stomac?

PRIMUL – Unde vrei, dar fără milă.

AL DOILEA – Ah, fir-ar să fie, nu e ușor.

PRIMUL – Hai, că e cel mai mare bine pe care mi-l poți face...

Corp lovit cu brutalitate.

AL DOILEA – Scuză-mă... Cum a fost?

PRIMUL (*scuipînd sînge*) – E bine...

AL DOILEA – Te doare?

PRIMUL – Da...

AL DOILEA – N-am vrut... Crede-mă că n-am mai lovit niciodată pe nimeni.

PRIMUL – N-ai lovit dar știi să lovești.

AL DOILEA – Mi-e frică și mie, asta-i tot...

PRIMUL – Normal... În orice caz, îți mulțumesc... Și acum mai vreau una...

AL DOILEA – A, nu... Acum e rîndul tău să dai.

Lovituri din ce în ce mai brutale.

WELCOME AMERICA!

Personaje:

PROXENETUL

FATA 1

FATA 2

FATA 3

FATA 4

SOLDATUL AMERICAN

ORBUL BĂTRÎN

FATA 1 în fața unei porți de sîrmă ghimpată sugerînd o bază militară. Mai multe panouri indică fotografiatul interzis, iar undeva flutură un drapel american.

FATA 1 examinează soliditatea porții, apoi încearcă să privească dincolo de gardul de sîrmă ghimpată. Telefonul ei mobil sună. FATA 1 răspunde.

FATA 1 – Ce?... Păi ce i-ai dat?... Păi nu ți-am spus să nu-i mai dai lapte? Nu-i mai da lapte... Nu-i da, dă-i apă, dă-i suc de mere... I-ai temperatura... Vezi că nu i-ai luat-o bine, trebuie să apeși pe ON. Scrie acolo ON. Sus e ON și jos e OFF, ca să deschizi apeși pe ON, ce dracu', doar ți-am explicat... Hai că am treabă...

FATA 1 își închide telefonul, caută în poșetă, scoate un ruj și o oglindă mică, se rujează, își aprinde o țigară. Scoate apoi din poșetă un carnetel și începe să repete cu voce tare cîteva fraze în limba engleză.

FATA 1 – Welcome... Welcome to Romania! (*Întîi citește, după aceea reia pe de rost.*) Welcome to Romania! (*Citește.*) What is your name? (*Pe de rost.*) What is your name? My name is Cristina, what is your name? (*Citește.*) Do you need a girl? (*Repetă pe de rost.*) Do you need a girl? Do you want fuck? Two hundred... Three hundred... (*Citește din carnet numerele.*) One, two, three, four, five, six, seven, eight, nine, ten... (*Repetă pe de rost.*) One, two... three... Do you want fuck? Two hundred dollars... (*Citește din carnet.*) You are a nice man... American solders are nice men...

Se aude o mașină militară care trece de partea cealaltă a gardului de sîrmă ghimpată. FATA 1 se repede spre gard și începe să sară, să se agite, să-și fluture brațele.

FATA 1 – Welcome to Romania! Welcome! (*Citește din carnet.*) Hello! American army! You are a nice man! Hello! Hello! How are you? Come to see me!

Mașina se îndepărtează. Tăcere. Telefonul mobil al fetei sună din nou.

FATA 1 (*cu telefonul la ureche și cu carnetul într-o mînă*) – Da... Cît are?... Cît?... Nu e grav... Nu, nu, nu e grav... Dacă mai crește fă-i o baie... În apă caldută da' nu foarte... Dă-i orez fiert în apă... Doar în apă cu puțină sare... Nu, fără zahăr... Bine... Vezi, nu-l lăsa tot timpul la televizor... mai citește-i și tu o poveste... bine...

FATA 1 închide telefonul.

Un soldat american deschide o poartă și iese cu două pubele.

FATA 1 (*începe din nou să se agite*) – Hello! Welcome to Romania! Hello! Do you want fuck?

SOLDATUL privește în jurul său, face semn că nu, mai avansează puțin cu pubelele.

FATA 1 (*consultîndu-și carnetul*) – Where are you from? New York ? From New York? (*SOLDATUL face semn că nu.*) Los Angeles? (*SOLDATUL face semn că nu.*) Dallas? Dallas? You are from Dallas? (*Amuzat, soldatul face semn că nu.*) You are from... California? Texas? Colorado? Pensylvania?

SOLDATUL – North Carolina...

FATA 1 (*iși scoate repede telefonul și formează un număr*) – A ieșit unu... Da, da... Hai, că nu știu cît pot să-l țin...

FATA scoate o țigară și se apropie de SOLDAT.

FATA 1 – Ai un foc? Un foc, ai? Un foc... (*Se uită în carnet.*) A light... Do you have a light? Do you want a girl? Romanian girl? Romanian girl beautiful. Very beautiful. Romania girl. Cheap and beautiful. Only one

hundred... For you... Only one hundred... For American soldier... Cheap...

SOLDATUL îi dă un foc, lasă pubelele în fața porții și dă să plece.

SOLDATUL – By-by...

FATA 1 – What is your name? What is your name?

SOLDATUL – By-by...

FATA – Hei, bă by-by, stai, mă... Mă... What is your name? Fifty dollars! Stai, mă...

Sosește în fugă PROXENETUL împingînd un fel de cărucior de supermarket transformat în bar ambulant. PROXENETUL este urmat de alte trei sau patru "fete". Una dintre fete are un casetofon pe care îl pune imediat pe o pubelă și îi dă drumul. Muzică disco (sau manele). Fetele încep să danseze cît mai lasciv posibil. PROXENETUL, ajutat de o altă fată, derulează o banderolă pe care scrie: BINE ATI VENIT IN ROMÂNIA! Iar ceva mai jos, scris greșit: WELL COME IN ROMÂNIA!

PROXENETUL se apropie de soldat.

PROXENETUL – Bă, vino aici, bă... Hei, dom' Colonel... Vino...

FATA 1 (*rășfoiește carnetul și îi suflă cîteva cuvinte în engleză PROXENETULUI*) – Come! Come!

PROXENETUL – Come, come, bă... Hai că am fete frumoase... Să trăiți!

FATA 1 – Nice girls...

PROXENETUL – Nice girls!

FATA 1 – Cheap...

PROXENETUL – Cheap, cheap... Nice girls cheap... Business... Hai, bă, la business... Cheap business... Nice girls cheap business... Nice girls România cheap business nice... Streap-tease...

SOLDATUL, oarecum amuzat, după ce închide poarta, continuă să se uite la PROXENET și la fete.

SOLDATUL – Thank you... By-by...

PROXENETUL (*către una din fete*) – Ia fă-i un streap-tease...

Una din fete se urcă pe a doua pubelă și începe să facă un strip-tease. O altă fată se apropie de unul din stâlpii pe care este pus semnul "fotografiatul interzis" și începe să facă un "dans la bară", ca și cum s-ar afla într-un bar.

PROXENETUL – Cheap girls many... Many streap-tease bar cabaret cheap girls... "La Costică"... My name Costică is, I like America... America, good economy, business come... (*Scoate o sticlă de alcool.*) Romanian whisky... Să trăiești!

PROXENETUL bea, fetele se agită și dansează pentru a atrage în continuare atenția SOLDATULUI.

PROXENETUL (*către SOLDAT*) – Cîți sunteți, bă ? (*Către FATA 1.*) Întreabă-l cîți sunt ?

FATA 1 (*caută în carnet și apoi pune întrebarea*) – How many you are? One thousand? Two thousand? Three thousand?

PROXENETUL – American solder good for Romania... American army good for Romanian economy... Good for business... many thousand well come! How many? Many thousand stay here good for economy... Come, come...

Foarte repede, PROXENETUL și fetele "amenajează" terenul și crează un fel de terasă: ca prin minune, din căruciorul de supermarket apar cîteva scaune pliante, o masă pliantă, precum și un fel de bar improvizat. Sticle și pahare puse pe masă, în timp ce pe dosul banderolei se poate citi: CAFE BAR LA COSTICA CAZINOU CABARET CHANGE DEBIT DE TUTUN.

Cîteva fete încep să umfle baloane pe care le agață de sîrma ghimpată și de pubele pentru a înveseli locul.

PROXENETUL – Come, my friend! You are my brother... Come, my brother, come că e pentru tine... Ia te uită... ia loc... Take a seat... Hai, nu-ți fie frică, café bar... café bar for you... café bar for America... for American Army... For all Americans... God save the king... Hai, vino să alegi pe viu... Come to choose... Choose, choose... Do you want my card? Choose by phone...

Zgomot de mașină care trece. SOLDATUL dispare. Fetele se opresc din dans.

PROXENETUL – Nu fugi, mă, nu fugi!... Nu fugiți, mă fir-ar să fie...

Telefonul PROXENETULUI sună.

PROXENETUL – Da?... Da... Unde?... Bine... (*Își închide telefonul, apoi, către fete.*) La poarta trei... Repede...

Toți încarcă în viteză "barul ambulant" și pleacă. Doar FATA rămîne la post.

Pauză. Un camion trece pe undeva, destul de departe. Se aud cîteva ordine date în engleză. Obosită, FATA 1 răstoarnă o pubelă, se așează pe ea, se descalță, își masează degetele de la picioare.

Apare ORBUL BĂTRÎN în uniformă militară din anii celui de-al doilea război mondial. Pe piept are mai multe decorații. ORBUL avansează cu precauție, ajutîndu-se de un baston alb pe care-l ține în mîna dreaptă, în timp în mîna stîngă duce un buchet de flori.

ORBUL BĂTRÎN – Hei... Unde sunteți ? Where are you? Are you here?

FATA 1 – Vezi, taică, să nu te lovești...

ORBUL BĂTRÎN tatonează terenul cu ajutorul bastonului, descoperă gardul de sîrmă ghimpată, stîlpul pe care este pusă placa cu fotografiatul interzis, cele două pubele.

ORBUL BĂTRÎN – Are you here? Have you come finally? Long live to American Army! Jos comunismul! Wellcome America... (*Se apropie de poarta de sîrmă ghimpată.*) But is too late...

FATA 1 – Vezi să nu te rănești... Vezi că e din sîrmă ghimpată...

ORBUL BĂTRÎN – Too late... Jos comunismul! ... But is too late... Do you here, me? Is too late... E cam târziu... De ce-ați venit, mă, așa de târziu? De ce-ați întârziat mă, așa de tare ? Why?... Why? You are very late... Fifty years late... Why? Why? (*Către FATA 1.*) N-ai niște apă ?

FATA 1 scoate o sticlă de apă din poșetă. ORBUL bea.

FATA 1 – Măi, tată, mă... de ce nu te duci tu acasă?

ORBUL agață buchetul de flori de poarta de sîrmă ghimpată.

ORBUL BĂTRÎN – It's for you... Hello, boys! (*Începe să cînte imnul american.*) Oh, say can you see by the dawn's early light... What so proudly we...

ORBUL tușește, se încurcă în cuvinte, abandonează. FATA 1 îl ajută să se așeze pe pubela răsturnată.

FATA 1 – Hai nu te mai agita... Odihnește-te și du-te acasă.

Lumina scade. S-ar spune că se înserează. ORBUL scoate o muzicuță și începe să cînte la ea. În depărtare se aud ordine date printr-un difuzor, tropot de cizme, sunetul unei sirene.

FATA 1 începe din nou să repete fraze în engleză.

FATA 1 – I like... You like... He likes... I like America... I go... You go... He, she, it goes... I want to go to America... I like America... America is big... I want to go to America... America is beautiful... America is strong... I want to go to America... I want to go with you to America... Take me with you to America... Yes, I want to go with you to America... Are you married?

Mobilul fetei sună. FATA 1 răspunde.

FATA 1 – Da... ce mai e? ... Cum? Păi nu ți-am spus să nu-i faci cu lapte?... Mă, tu ești turc sau ce dracu? Am spus cu apă... Mă, mă înnebunești, mă... Fă-i cu apă! Apă cu sare...

In timp ce FATA 1 vorbește, unul din baloanele abandonate pe gardul din sîrmă ghimpată explodează. ORBUL continuă să cînte la muzicuță. FATA 1 pleacă continuînd să vorbească la telefon.

FATA 1 – Păi cum să mă bazez pe tine dacă... Un spun și alta faci... Dă-mi-l să vorbesc puțin cu el... Ce faci, iepurașu' lui mama?...

ORBUL descoperă brusc că stă pe o pubelă. O pipăie, deschide capacul și începe să răscolează în pubelă. Scoate tot felul de obiecte pe care le pipăie și începe să le sorteze.

Între timp, baloanele agățate de sîrma ghimpată continuă să explodeze unul după altul, ca și cum ar fi înțepate de o mîină nevăzută. Ultimul însă fîsîie și se dezumflă încet.

AȘTEPTAȚI SĂ SE MAI POTOLEASCĂ ACEASTĂ CANICULĂ

Personaje:

*FEMEIA CARE POARTĂ UN COPIL ÎN BRAȚE
SANTINELA DREPTURILOR OMULUI
COPILUL*

FEMEIA CARE POARTĂ UN COPIL ÎN BRAȚE intră și se oprește în fața liniei albe care marchează frontiera dintre "no man's land" și teritoriul drepturilor omului.

SANTINELA – E cineva acolo? Stop! Nici o mișcare! Atenție, vă avertizez că dacă mai faceți un pas riscați să traversați ilegal frontiera. Și orice act ilegal riscă să se întoarcă împotriva dumneavoastră.

FEMEIA CARE POARTĂ UN COPIL ÎN BRAȚE – Păi exact asta vreau să fac, să trec frontiera. Am fugit de război. Am fugit de oroare. Am fugit de moarte. Patria mea nu mai există. Patria mea a fost tăiată în două, în trei, în patru, în mai multe patrii mai mici care acum se bat între ele. Vreau să traversez această frontieră pentru că nu mai aparțin nici uneia dintre noile patrii ieșite din sânul fostei mele mari patrii.

SANTINELA – Ce naționalitate aveți?

FEMEIA CARE POARTĂ UN COPIL ÎN BRAȚE – Nu mai am nici un fel de naționalitate. Naționalitatea mea este acest copil pe care îl port în brațe. Naționalitatea mea este pământul pe care merg. Naționalitatea mea este cerul înstelat de deasupra mea. Naționalitatea mea este zborul păsărilor. Vreau să am naționalitatea păsărilor care zboară pe deasupra tuturor frontierelor. Vreau să am aceeași naționalitate ca norii care se plimbă pe deasupra întregului pământ. Naționalitatea mea este vântul. Vreau să am aceleași drepturi ca vântul, ca păsările și ca bolta înstelată. Simțiți acest parfum de tei înfloriți? Vreau să am aceeași naționalitate ca florile de tei. Vedeți acest apus de soare? Vreau să am aceleași drepturi ca apusurile de soare. Aceleași drepturi

ca anotimpurile... Aceleași drepturi ca echinocțiul și solstițiul... Priviți, a început să ningă. De când aștept la frontieră a început să ningă. Uitați-vă ce frumoși sunt fulgii de zăpadă. Vreau să am și eu demnitatea fulgilor de zăpadă. Să mi se recunoască această demnitate. Nici mai mult, nici mai puțin. Doar demnitatea fulgilor de zăpadă. Să mi se acorde dreptul de a fi la fel de demnă precum fulgii de zăpadă.

SANTINELA – Vă previn că v-ați apropiat prea mult și fără acte de frontiera terestră a drepturilor universale ale omului. Dacă mai faceți un pas veți intra în mod ilegal pe teritoriul drepturilor universale ale omului, recunoscute în mod universal și în mod universal respectate. Dacă mai faceți un pas veți intra în mod ilegal pe teritoriul demnității umane absolute, universal valabile și universal acceptată. Nu e bine să intrați însă în mod ilegal pe teritoriul drepturilor absolute ale omului și al demnității umane absolute. Dar noi vă vom ajuta să intrați în mod legal pe teritoriul drepturilor absolute ale omului și ale demnității umane absolute. Veți vedea... Odată intrată în mod legal pe teritoriul drepturilor absolute ale omului și al demnității absolute, veți putea să vă realizați din punct de vedere uman, să începeți o viață nouă și să-i insuflați copilului dumneavoastră sensul demnității universale absolute. Dar înainte de toate trebuie să prezentați acte în regulă. Aveți un pașaport valid cu viză de intrare?

FEMEIA CARE POARTĂ UN COPIL ÎN BRAȚE – Nu am nici un fel de pașaport. Singurul meu pașaport este acest copil căruia începe să-i fie frig. Singurul meu pașaport este acest copil căruia începe să-i fie foame. Fulgii de zăpadă, pentru a atinge pământul, nu au nevoie de nici un fel de pașaport.

SANTINELA – Îmi pare rău, dar nu pot să vă înregistrez pe acest ordinator ca fulg de zăpadă. Suntem o administrație care reespectă anumite reguli precise. Iar una dintre aceste reguli stipulează că fiecare om trebuie să aibe acte în regulă. Deci, pentru noi, o ființă umană egal un act în regulă.

FEMEIA CARE POARTĂ UN COPIL ÎN BRAȚE – Ah, dar aveți o manieră absolut poetică de a aborda lucrurile. O ființă umană echivalează cu o foaie de hîrtie acoperită de ștampile și de semne uneori necunoscute... Cu adevărat poetic, nimic de zis... De aceea vă și propun să mă înregistrați ca fulg de zăpadă. Cu atît mai mult cu cît fulgii de zăpadă sunt la fel de albi ca și foile de hîrtie. În loc să aplicați regula "un om egal o foaie de hîrtie", aplicați-mi regula "un om egal un fulg de

zăpadă". De altfel, ia uitați-vă ce text frumos scriu în aer fulgii de zăpadă în timp ce cad pe pământ.

SANTINELA – E prea târziu, acum, să vă mai înregistrez ca fulg de zăpadă... Iarna a trecut. Acum începe anotimpul ploilor. N-o să-mi cereți, sper, să vă înregistrez ca picătură de ploaie sau aversă.

FEMEIA CARE POARTĂ UN COPIL ÎN BRAȚE – Ba da. Considerați că trecutul meu a fost o aversă. Nu-mi cereți să vă spun de unde vin și ce am făcut în trecut. Da, înainte de a ajunge aici, la frontiera drepturilor omului, am fost o aversă. Copilăria mea, educația mea, iluziile mele politice, idealurile mele, credința mea, umilințele prin care am trecut, toate n-au fost decât o aversă. În loc să-mi cereți să vă povestesc viața mea, notați mai bine în chestionar că o aversă de ploaie s-a prezentat astăzi în fața dumneavoastră pentru a vă cere drept de azil pe teritoriul demnității universale.

SANTINELA – E prea târziu acum... Sezonul ploilor a trecut. Suntem în plină vară. S-a instalat canicula... E greu de lucrat în aceste condiții. Așteptați să se mai potolească această caniculă.

FEMEIA CARE POARTĂ UN COPIL ÎN BRAȚE – Dar mie îmi place canicula. Dacă trecutul meu a fost o aversă, aș dori ca viitorul meu să fie o caniculă. Aș vrea să ard etapele, să incendiez secunde... Aș vrea să trăiesc în sfârșit ca o flacără... repede, pentru că viața nu mai are răbdare cu mine...

SANTINELA – Suntem dezolați, dar mai aveți de așteptat... Cererea dumneavoastră este, pentru moment, blocată...

FEMEIA CARE POARTĂ UN COPIL ÎN BRAȚE – Da, văd că le-a rămas în gâtul ordinatoarelor dumneavoastră...

SANTINELA – Ordinatoarele noastre nu reușesc, de fapt, să trateze cererea dumneavoastră. Răspunsurile pe care le-ați dat sunt prea bizare. La rubrica **naționalitate** ați scris CULOAREA VÎNTULUI. La rubrica **ultimul domiciliu fix** ați scris CÎMP DE MINE. La rubrica **religie** ați răspuns CER PLIN DE ZMEIE. La rubrica **studii** ați notat AMINTIRI DIN COPILĂRIE. La rubrica **situație familială** ați scris SANATORIU PENTRU ALȚII. La rubrica **sex** ați răspuns DEBUTANTĂ. Iar la rubrica **data și locul nașterii** ați scris un poem... Iată-l:

"Distribuitorul automat de gesturi de tandrețe
se dezbracă încet
pentru a intra în mare
pentru a intra în pământ
pentru a intra în măruntaiele mele
pentru că eu sunt în același timp apă și pământ
și mai sunt o pasăre enormă
care curăță fâlcile mașinii concepută pentru a distribui tandrețe
și care se hrănește cu carne proaspătă de om"

Nu e bine... Nu e bine de loc... Nu servește la nimic să compui un poem la rubrica **data și locul nașterii**... În orice caz, ordinatorarele noastre nu au putut trata poemul, iar mai multe au căzut chiar în pană... Vedeți tot acest fum?

FEMEIA CARE POARTĂ UN COPIL ÎN BRAȚE – Da, îl văd. E negru, foarte negru, se ridică la cer și otrăvește aerul.

SANTINELA – Vedeți, vedeți ce ați făcut? Ordinatorul care fumegă în felul acesta este cel mai sensibil și sofisticat pe care îl aveam, un bio-ordinator de fapt, care a făcut un șoc informatic încercînd să vă trateze fișa... Iar acum, ia te uită, l-a apucat sughițul și nu se mai poate opri, din cauza asta scuipă fum negru... De trei luni de zile, de cînd a citit poemul pe care l-ați scris la rubrica **data și locul nașterii**, sughite și scuipă rotocoale de fum. Nu e bine... Nu... Și în plus, la rubrica **motivații privind schimbarea statutului** ați desenat un arici cu două aripi... Uitați-vă la acest desen, care vă aparține, este de neînțeles, nu există arici înaripați... Hei, unde sunteți? Aștept un răspuns... Zău, nu e bine să desenați un arici înaripat și apoi să dispăreți în natură... Recunoașteți că natura nu a creat arici înaripați, așa ceva nu există...

Pauză.

COPILUL CARE A CESCUT ÎNTRE TIMP – Ba da. Ariciul cu aripi este al meu...

SANTINELA – Cine vorbește? Unde sunteți, că nu vă văd? Cine sunteți? Unde este femeia care aștepta aici și tocmai își completa formularele?

COPILUL CARE A CRESCUT ÎNTRE TIMP – Mama mea a murit. Eu am șase ani și știu să scriu și să citesc. Mama mi-a povestit o mulțime de povești frumoase și triste... Aș putea să vă povestesc, dacă vreți, o poveste frumoasă și tristă pe zi... Mama mi-a spus că acum am

dreptul să trec de partea cealaltă a frontierei pentru că poveștile frumoase și triste sunt universale...

Scena este invadată de fumul ordinatoarelor care au făcut colaps.

NOTA DE PLATĂ MECANICĂ

Personaje:

CHELNERIȚA
MANECHINELE

Cafenea. Mese, scaune. Manechine de dimensiuni umane sunt așezate la mese, precum și în picioare la bar.

CHELNERIȚA (de după bar) – Am auzit, sosesc... Gata, vin, nu mai țipați așa. (Către MANECHINUL 1.) Ce doriți? Da, da, văd și eu că se întunecă...

CHELNERIȚA aprinde lumânarea de pe masa la care se află așezat MANECHINUL 1.

Incredibil ce repede cade noaptea acum... Din ce în ce mai repede... (*Aprinde și alte lumînări pe alte mese.*) Abia dacă ai timp să te uiți pe fereastră, să te întrebi ce mănânci la prînz, să te instalezi și tu liniștit pe o terasă ca să bei o cafea... că o dată vezi cum cade noaptea... Buf! Ați remarcat cum în ultimul timp nopțile cad din ce în ce mai violent? Nici n-ai timp să te trezești dimineața și să te speli pe dinți, nici n-ai timp să-ți iei micul dejun și să ieși apoi pînă în oraș că... buf! Cade noaptea... După-amiezele astea de iarnă sunt teribile... (*Către MANECHINUL 2.*) Nu, n-avem alune astăzi. Dar avem cipsuri. Vreți cipsuri? Sau vreți o tartină? (*Aduce o scrumieră și o pune în fața MANECHINUL 3.*) Fumați, domnule, fumați! Fumați că nu mă deranjează. În orice caz, toată lumea fumează. În mod normal ar trebui să fumați la fumători, pentru că avem un spațiu fumători și un spațiu nefumători. Dar oricum fumul din spațiul fumători năvălește în spațiul nefumători. Orice-am face, nu putem construi un zid între spațiul fumători și spațiul nefumători. Ca să nu mai zic că uneori avem clienți fumători care nu găsesc loc în spațiul pentru fumători și atunci se instalează la nefumători unde, bineînțeles, se apucă imediat să fumeze. În timp ce nefumătorii, cîteodată, se așează la fumători și încep imediat să tușească și să scuipe sînge. Asta-i viața. Orice am face, numărul de cadavre pe care le adunăm seara în cele două spații este întotdeauna același. (*În fața MANECHINULUI 4. Cu carnetelul, gata să noteze comanda.*) Vă ascult. Dar să știți că în seara aceasta nu avem mîncăruri calde. E din cauză că noaptea cade prea repede. Nu avem timp de fierturi, de mîncăruri scăzute. Pentru o mîncarea scăzută ai nevoie de timp. Dar timpul trece prea repede. Astăzi, domnule, trăim într-un regim de accelerare a timpului și mîncărurile scăzute nu mai au nici o șansă. (*Către MANECHINUL 1.*) Nu, nu avem țigări. Că nu suntem, domnule, un debit de tutun. Debitul de tutun e la colțul străzii. Cum ieșiți o luați la dreapta, și la colțul străzii dați peste un debit de tutun. E deschis, da, e deschis că nu închide niciodată. Toată lumea își cumpără țigările acolo și vine să le fumeze aici... Personal găsesc acest tip de tertip destul de ciudat, dar în definitiv ce mă privește pe mine? Nu mă privește, dar totuși observ...

Se duce la bar și aduce o sticlă de oțet.

Cine a cerut oțet?

Așteaptă răspunsul. Repetă întrebarea urlînd.

Cine a cerut oțet?

Iși șterge o lacrimă și se apropie de MANECHINUL 2.

Dumneavoastră ați cerut oțet? ... Și totuși cineva a cerut oțet! ... Poftim, aceeași poveste iar și iar... Cineva îmi cere oțet și după aceea tace chitic. Sau, și mai rău, se cară. E monstruos. Pur și simplu monstruos. Cum sun monstruoase toate lucrurile care se întâmplă pe terasa asta. Mi se cere ceva și apoi... apoi eu sunt cea de care își bate joc toată lumea... Memoria mea e găurită ca un ciorap, ca o sită, ca o gaură de cheie... ca o... Cine a cerut un castravete tăiat în cuburi mici? Mai întreb o dată, cine a cerut un castravete tăiat în cuburi mici? (*Se îndreaptă spre MANECHINUL 3.*) Dumneavoastră, doamnă? (*Se îndreaptă spre MANECHINUL 6.*) Dumneavoastră, domnule? Ce naiba aveți că vă uitați toți așa la mine? Să știți că am văzut totul! Mie nimic nu-mi scapă, așa să știți... Așa că n-are nici un rost să...

Se urcă pe un scaun.

Lașilor, cine a cerut o cupă cu castraveți tăiați în cuburi mici? Credeți că mi-e frică de voi? Credeți că nu m-am prins de manevrele voastre? Credeți că nu aud cum mîrîiți și cum vă sclifosiți imediat ce sunt întoarsă cu spatele? Credeți că nu aud cum începeți să agitați cuțitelele imediat ce mă întorc cu spatele? Credeți că nu văd cum înfîgeți pe ascuns sute de scobitori în feliile de pâine? Animalelor! Uite cum sunteți toți pregătiți să vă năpustiți și să sfîșiați o ființă fără apărare... E normal să mi se ceară o o cupă cu castraveți tăiați în cuburi mici și apoi toată lumea să tacă chitic? N-aveți nici măcar curajul să recunoașteți că sunteți lași...

Se duce în spatele tejghelei, apoi revine printre mese fără să aducă nimic.

Cine a cerut gheață? ... Ia te uită, ce tăcere! Am pus o întrebare, doamnelor și domnilor, cine a cerut gheață? Ei bine, luați aminte la ce vă spun, vă interzic să... să...

Îl apucă pe MANECHINUL 7, îl trîntește pe jos și începe să-l lovească furibundă cu picioarele.

Vă interzic să mă mai bombardați cu coji de pâine când sunt întoarsă cu spatele!
Vă interzic să-mi aruncați în ceafă tot felul de... *(Se așează pe scaun, în locul MANECHINULUI 7.)* Ah, ce obosită sunt! Toată dimineața n-am făcut decît să curăț ceapă și să dau roșii prin răzătoare. Și acum, poftim, uite care e rezultatul! *(Se șterge de sudoare. Către MANECHINUL 5.)* Ce mă agasează ăia doi, de mult mă agasează, ăia doi bătrînei din colț, de acolo, da, de ei vobesc, îi vedeți? Îl vedeți pe ăla care are nasul roz, ai zice că i-a crescut o legumă în loc de nas, o legumă greu de identificat și prost curățată... Imediat ce mă întorc cu spatele amîndoi încep să scuipe în halbele cu bere... sau în farfurii... Și după aceea îmi cer să le aduc farfurii și pahare curate... Uitați-vă la ei, uitați-vă bine la ei... *(Se întoarce cu spatele la "bătrînei".)* I-ați văzut? Ați văzut cît sunt de rapizi? *(Repetă de mai multe ori gestul.)* Vedeți? Incredibil! Și lumea, în loc să-i admonesteze, chicotește... Spuneți-mi și mie, ce-mi rămîne mie de făcut în aceste condiții? Ei bine, am să vă spun ce-mi rămîne mie de făcut în aceste condiții... Îmi rămîne să pun ordine în local... Să restabilesc ordinea... *(Ia un cuțit, se repede la cele două manechine reprezentîndu-i pe "bătrînei" și începe să-i facă harcea-parcea.)* Na! Na! Na! Mai aveți curajul să scuipați? Ia să văd dacă mai scuipați... Debili paranoiaci ce sunteți! Mai vreți să vă aduc farfurii curate?

CHELNERIȚA se duce la tejghea și revine cu o farfurie de supă.

Cine a comandat o supă de linte? Dumneavoastră, domnule?

Îl culege de jos pe MANECHINUL 7 și îl repune pe scaun. Începe apoi să-l "hrănească" cu supă, de fapt să-i verse linguri de supă pe față.

Hai, mîncăți-vă supă... Că eu am făcut-o...

Continuă jocul.

E bună, nu-i așa? Sigur că e bună... E delicioasă... Păi cum să nu fie.... Am ținut lîntea la înmuiat o noapte întreaga... De aia e așa de succulentă...

Încă două, trei linguri de supă vărsate pe gura și pe fața manechinului.

Hai, gura mare... Hai, domnule, deschideți gura mai largă... Ca la dentist... Vă rog încă o dată, gura mare! Ați cerut supă de linte, acum trebuie să o mîncăți toată... Ați înțeles? Și vă rog să nu mai strănutați în farfurie, s-a înțeles?

Continuă să-i dea supă manechinului.

Ce? Cum să fie rece? Nu e rece, domnule... Cum îndrăzniți să-mi spuneți că e rece?

Gustă și ea supa și așează farfuria pe jos.

Cine a cerut nota de plată? Dumneavoastră ați cerut nota de plată? Vreau să știu cine a pronunțat aceste trei cuvinte, "nota de plată"? Cine a cerut nota de plată să se ridice în picioare... Hai, curaj, că doar am auzit clar, cineva a cerut nota de plată... Mai întreb o dată, cine a cerut nota de plată? Hai, în picioare, imediat! *(Se apropie de unul din manechine.)* Chiar credeți că veți putea pleca așa, domnule? Chiar credeți că aici fiecare cere nota de plată când vrea? Asta credeți dumneavoastră? Bineee... Atunci o să aveți nota de plată. Nota dumneavoastră de plată vine îndată! Vine, vine, uite nota, uite scadența, vă rog să contați pe mine, uite că vine, ați vrut-o și a venit, nota de plată care vi s-a cuvenit, a venit judecata de apoi, am să vă fac socoteala pe loc, chiar pe pielea dumneavoastră pentru că va trebui să vă dezbrăcați de piele, pentru că am să vă bag nota de plată sub piele, ca să fie un exemplu și pentru ceilalți domni care vor nota de plată... Dacă așa vreți dumneavoastră, iată...

Împinge în mijlocul încăperii o uriașă mașină de spălat vasele prevăzută cu o centrifugă și un hublou transparent. Deshide hubloul și aruncă în mașină tot ce-i cade sub mână, veselă, fețe de masă, resturi de mâncare, lumânări, etc. La sfârșit îl aruncă în centrifugă și pe manechinul care a "cerut" nota de plată.

Uite că se poate... Iată și nota de plată... Paraziți nemernici ce sunteți... Găuri cosmice ce sunteți... Ați vrut să plătiți, hai, plătiți... Achitați tot...

Pune în mișcare mașina care începe să se învârtă diabolic.

Ei? Mai e cineva care vrea nota de plată? Cine mai vrea nota de plată? Nimeni? Bineee... Atunci am să trec încă o dată pe la mese ca să iau comanda...

Înarmată cu un carnet, se apropie de unul din manechine.

Da, domnule, vă ascult.

MANECHINUL – Un pahar cu apă, vă rog...

ȘI UITE AȘA NE TREZIM ÎNTR-O BUNĂ ZI CU MII DE CÎINI IEȘIND DIN MARE

Personaje:
ORBUL CU LUNETA
CÎINELE

1.

O piață publică. ORBUL tocmai montează un telescop pe un trepied. CÎINELE îl privește.

ORBUL – Și să nu te mai prind că faci pipi pe telescop! Auzi ce spun? Să nu mai faci niciodată pipi pe telescop! Dacă te mai prind că-mi faci vreodată figura asta, te sparg. De aia nu se mai apropie nimeni de telescop. Pentru că miroase a pișat de cîine. Și au dreptate să nu se mai apropie de telescop. Cum să contempli luna cînd telescopul miroase a pișat? Cum să te uiți la stele, la galaxii și la găurile negre din univers cînd telescopul prin care te uiți miroase a pișat? Auzi ce-ți spun, cap pătrat ce ești? S-a terminat cu sportul ăsta. Îți interzic să te mai apropii de telescop.

ORBUL termină instalarea telescopului pe trepied. Se așează pe un scaun pliant, apoi își scoate pălăria și o pune pe jos, pentru colectarea banilor eventuali.

Cum e vremea astăzi? Cum e cerul? E senin? E înstelat? Se văd stele? Multe? Sau e înnourat? Se vede luna? Ia arată, unde e luna?

Cîinele latră în direcția lunii.

Acolo e? Se vede bine? De trei zile nu se mai oprește nimeni ca să se uite prin telescop. Dacă lumea ne mai ocolește mult o să murim de foame. E ciudat că oamenii nu se mai opresc ca să privească stelele și luna. Că doar nu e scump. Doar nu cerem mult, cerem nimica toată. Un bănuț pentru lună, doi bănuți pentru stele. Numai că toți au altceva de făcut decît să privească luna... Cum e luna astăzi? E frumoasă?

Cîinele mîrîie.

Nu e prea frumoasă? E urîtică? E fleșcăită? Ia te uită, parcă picură, nu? Păi da, era de așteptat... Eram sigur. Cine să se uite la lună pe ploaie? Iar o să plouă toată seara și toată noaptea și toată ziua de mîine. Și tu de ce taci, de ce nu mi-ai spus că e noapte fără lună? De ce mă lași să instalez degeaba toată drăcovenia asta? Altădată știai să-mi spui cînd e cerul senin și cînd nu. Ce ai, ești bolnav? Cum pot să mai am încredere în tine? Ia du-te mai încolo. Hai, mișcă-ți fundu', hoit ce ești! Nu faci decît să mănînci, să clepfăi, să-ți umfli burdihanul și să mîrîi și să mîrîi și să mîrîi, iar cînd vine momentul să pui puțin osul la treabă te eclipsezi, taci, te fofilezi. Ei bine, în seara asta nu ai fleică. În seara asta nu mîncăm. În seara asta doar bem apă, atît. Ca să-ți fie de învățătură.

ORBUL demontează telescopul.

Nu e lună, nu e fleică. Hai, plecăm acasă.

2.

Pe o stradă pustie.

ORBUL – Unde-i casa? De nu știu cîte ore ne învîrtim ca bezmeticii. Hai, bagă miros. Găsește drumul. Ce, nu mai știi unde e casa? Mai știi sau nu mai știi? Ai uitat unde-i casa? Spune, bestie, ți-ai pierdut mirosul? Ce se întîmplă, mă, cu tine? Asta-i bună! Ai uitat unde e casa. Hai, concentrează-te, ce naiba... Deci, o luăm de la început. Unde mergem noi acum, la stînga sau la dreapta?

Cîinele latră confuz.

Începi să mă enervezi. Asta-i ultimul lucru pe care aveai voie să-l uiți. Un cîine care e ghid pentru orbi nu are dreptul să uite unde e casa. Că de aia te hrănesc. Te hrănesc ca să mă duci acasă. Și ieri m-ai învîrtit timp de cîteva ore pînă cînd să găsești casa. Nu mai pot... M-am săturat, patrupe rămolit ce ești... Ți-ai pierdut mirosul? Ți-ai pierdut vederea? Ți-ai pierdut și tu vederea? Hei, spune, ai orbit cumva?

Se apleacă spre cîine și-i agită o palmă în fața ochilor.

Mă vezi? Mă auzi? Trebuie să găsești casa... Înțelegi? E momentul să ne întoarcem acasă, acum, deci mă duci acasă... Unde-i casa, la stînga sau la dreapta? Dacă ne mai trambalăm așa pe străzi o să stricăm telescopul... Și dacă stricăm telescopul, ăia suntem... Nu e telescop, nu e fleică... O să dăm cu adevărat ortul popii. Ce naiba ai, dihanie, nu mai

înțelegi ce spun? Ți-am spus ceva, ce ți-am spus? N-aud nimic. Repetă ce ți-am spus. Am spus că trebuie să găsești casa. Că nu-i chiar așa de departe, casa asta... Zău așa, doar n-o să dormim în stradă. Auzi ce spun? Și nu zici nimic? Ești obosit? Ei bine, imaginează-ți că și eu sunt obosit. Bineee... păi atunci dormim în stradă... Dacă nu ești în stare să găsești casa, o să crăpăm afară în ploaie... Și mâine dimineață o să fim degerați, ai să vezi...

Își mângâie câinele.

Hai, fă un mic efort. Ți-ai pierdut memoria? Ai o scurgere de memorie? Ce ai? Ți-e foame? Să știi că nu-mi place cum te porți. Nu-mi place că nu ești corect... Ai început să-ți bați joc de mine. Simt că ai început să-ți bați joc de mine... Iar mie nu-mi place când un câine își bate joc de mine... Așa că ne separăm. Eu sunt cel care te abandonează. Nu mai am nevoie de tine. Am să găsesc singur drumul spre nenorocita asta de casă. Adio! Ce-i mult nu-i bun. De data aceasta nu mai e soluție. Nu mai putem continua în felul ăsta... Trebuie să ne despărțim. Între noi doi totul s-a terminat. Eu plec la stînga, tu pleci la dreapta... Nu ești câine, ești o nulitate. Ești un zero. ZERO cu majuscule. Ești cel mai prost câine pe care l-am întâlnit vreodată. Și să știi că nu vreau să te ții după mine... Dacă te aud în spatele meu să știi că îți sparg capul...

ORBUL pleacă, urmat de câine.

Ți-am zis că nu vreau să te ții după mine... Gata... Acum mă lași în pace. Nu mai am nevoie de tine. Te duci unde vezi cu ochii. Nu mai sunt stăpînul tău. S-a terminat. Am zis că s-a terminat, puturos lăptos ce ești.

Oarecum prins de disperare, câinele urlă.

Plîngi? De ce plîngi? Tu ești cel care nu găsește drumul spre casă și tot tu plîngi... Dar ce sperai? Ha, știu eu de ce plîngi. Plîngi că nu mai ai stăpîn... Și când nu-i stăpîn, nu-i nici fleică... Profîtorule! Să nu-ți închipui c-ai să mă dai gata cu plînsul... Nu mi-e milă de tine. Am fost prea bun cu tine și acum uite care-i rezultatul.

3.

În fața unei treceri de pietoni.

ORBUL – Asta-i trecerea de pietoni? Unde-i semaforul, arată-i lui tata unde-i semaforul? Îmi spui când e verde, da?

Cîinele latră.

S-a pus verde?

Cîinele latră.

N-am încredere în tine. Vrei să mă împingi sub roțile mașinilor. De ce spui că e verde cînd eu aud mașini care trec? Ieri era cît pe ce să fiu călcat de o mașină. Și asta din cauza ta. M-ai tras ca un dement pînă în mijlocul străzii. Ai încercat să mă omori...

Cîinele protestează.

Da, da, ai făcut-o intenționat. Ai sărit în plin trafic... M-ai atras după tine în plin trafic, erai să-mi smulgi mîna... Cîine nebun, asta ești... Ai vrut să te răzbuni... Ai vrut să mă vezi făcut terci de mașini... Așa face un cîine de orb, își ucide stăpînul? Nu e normal... De ce ai încercat să mă omori? Spune? Chiar ai ajuns să mă urăști în halul ăsta? Ca să vezi... Cîine de orb care-și urăște stăpînul... Nu, astăzi refuz să traversez strada cu tine...

Cîinele insistă.

Nu, am zis că nu mai traversez străzile cu tine. Ai vrut să mă omori, acum sunt sigur. Am proba... De o săptămînă nu faci decît să inventezi tot felul de stratageme urîte... Ai făcut caca în fața mea și m-ai obligat să calc pe el...

Cîinele protestează.

Mucles! Știi bine că-i adevărat. De nu știu cîtă vreme îmi faci figura asta. Toți bocancii mei miros a căcat de cîine. Crezi că nu mi-am controlat bocancii? Pe toate tălpile numai căcat uscat de cîine... Și nu e al altcuiva, ci al propriului meu cîine... La început am crezut că e un accident... În definitiv fiecăruia i se întîmplă din cînd în cînd să calce în rahat de cîine... Sunt atîția cîini în oraș... Sunt atîția orbi în oraș... Toată lumea calcă în excrement de cîine și e normal că-l întind peste tot... E normal să mai calci pe unde nu trebuie cînd ești orb... Dar nu e normal chiar să revii seară de seară acasă cu bocancii plini de porcării... Și mai ales plini de excrementul propriului tău cîine...

Cîinele protestează fără convingere.

Hai, recunoaște că o faci intenționat. De luni de zile, când ajungem seara acasă, în loc să mă duc la culcare trebuie să curăț timp de ore și ore tălpile bocancilor... Cine a mai văzut așa ceva? Din cauza unui câine nebun... Din cauză că propriul meu câine și-a pierdut mințile...

Cîinele protestează cu vigoare.

Nu minți că nu-i frumos... Să nu-mi zici mie că e din cauza altor câini... Și nici că e mîna întîmplării... Prea se întîmplă des și în mod sistematic ca să fie vorba de întîmplare... Tu ești cel care își face nevoile de zece ori pe zi exact în fața mea și mă atragi apoi în propria ta mudărie... Și pentru că am descoperit adevărul acum vrei să mă omori... Vrei să mă vezi strivit în mijlocul drumului... Vrei să mă vezi făcut terci în mijlocul șoselei... ca să mă adulmeci apoi mort într-o baltă de sînge...

ORBUL începe să plîngă iar cîinele îi linge mîna.

Da, asta vrei... După cincisprezece ani de viață comună acum te-ai săturat să mă mai servești... Cincisprezece ani iroșiți...

Cîinele trage din nou de lesă.

Nu, nu traversez această stradă nici mort!

4.

Pe marginea unei faleze, se aud valurile mării.

ORBUL – De ce m-ai atras spre faleză? Te mai întreb o dată, de ce m-ai atras spre faleză? Tu crezi că sunt și surd? Crezi că n-am auzit valurile mării? Așa crezi? Ai vrut să mă prăbușesc în vid. Ai vrut să mă împingi în mare, este? Ai vrut să-mi rup gîtul căzînd pe stînci.

Nu, nu vreau să cobor pe plajă... Nu, nu-mi place să merg pe nisip, mi-e silă cînd calc pe nisip... Stai, nemernicule... Nu mă trage...

Se aud sunete stranii.

Ce se aude? Ce-i hărmălaia asta? Cine latră așa? Ce sunt astea, țipete sau lătrături? Ce sunt ăștia, câini? Corpuri de câini? Zeci de câini ? Sute de câini ? Mii de câini? Mii de corpuri? Câini morți? Câini uzi? Corpuri ude de câini? Câini muribunzi? De unde ies? De unde ies atîția câini? De ce sunt toți uzi? De ce se tîrăsc așa? Unde se tîrăsc? Unde vă tîrîți? De unde ieșiți, mă? Din mare? Unde vă tîrîți? Vă tîrîți spre oraș?

Ce-s dîrele astea vîscoase? Ce vreți, mă, cîinilor? De ce lăsați dîre vîscoase în urma voastră? Ce căutați, mă, aici?

Nu înțeleg nimic... Să se fi izbit de țărni un vapor plin cu cîini?... Sau poate că marea a început să arunce cîini muribunzi pe plajă... A început apocalipsa? Marea a început să-și vomite memoria? Dar de ce cîini? Și de ce cîini muribunzi? Și de ce astăzi? A explodat memoria lumii? S-a zdrențuit memoria mării și toți cîinii ăștia profită ca să evadeze? E ora fluxului? Ia te uită, trebuia să înceapă fluxul și uite că ne-am trezit cu mii de cîini ieșind din mare...

Să fie toți cîini special dresați pentru orbi? Nu înțeleg nimic... Chiar atîția cîini pentru orbi erau în mare? Ia te uită, unii au încă forța de se tîrî pînă la marginea șoselei... Așa o să vă tîriți pînă în oraș, o să invadați orașul tîrîndu-vă pe străzile sale? Unde vă îndreptați, mă? Vreți să muriți pe străzile orașului? Căutați casele foștilor voștri stăpîni? Dar de ce azi, de ce tocmai azi, vă întreb, sau o fi învierea cîinilor?

Bine, da, am înțeles mesajul, tot ce vreau să știu este de ce azi și nu mîine, de ce azi și nu ieri?

Am știut, am știut eu întodeauna că oceanul ăsta e un telescop gigantic prin care ni se scrutează sufletul...

Hei, tu ăla care te uiți la noi din adîncul oceanului... Cine ești, domnule?

ORBUL intră în mare urmat de cîinele său.

O CAFEA LUNGĂ CU PUȚIN LAPTE ȘI UN PAHAR CU APĂ

Personaje:

CLIENTUL

FEMEIA DE LA BAR

Intră CLIENTUL. FEMEIA DE LA BAR privește în gol.

FEMEIA – Când vine luna noiembrie, zilele se impregnează aici de un fel de erotism obosit. Dar mie îmi place această senzație că nu mai e nimic de făcut. Această senzație că natura nu mai e avidă de orgasm ci pur și simplu aspiră la un moment de tihnă, pentru a rumega un anume gust nou, al neîmplinirii.

Pauză

CLIENTUL – Bună ziua.

CLIENTUL se așează la o masă. FEMEIA se apropie și rămîne nemișcată, privind în gol.

FEMEIA – După cum puteți vedea, sezonul cald s-a încheiat. Marea se răcește. Peste câteva zile este anunțată prima furtună. Pe plajă dacă mai vezi, ici, colo, câte un om. Cum ar fi această doamnă care își plimbă câinele sau tînărul acesta nebun după surf. Acum, când ieși la plimbare, trebuie să ai grijă să nu-ți uiți umbrela. Eu personal detest umbrelele. În mod sistematic, de câte ori îmi deschid umbrela, pornește din senin un vînt și mi-o întoarce pe dos. Am observat, de altfel, un lucru ciudat la această rasă tîrzie care sunt oamenii. Nu le place să-și schimbe umbrela. Mult mai des își cumpără pantofi noi, decît umbrele noi. Când li se uzează o pereche de pantofi, o înlocuiesc imediat, fără nici o strîngere de inimă. Dar față de o umbrelă stricată au altă atitudine, nu le vine să se separe de ea și continuă să o care cu ei. Nimeni nu se întreabă însă de ce...

CLIENTUL – O cafea, vă rog.

FEMEIA – Sunt singură de trei zile. Nimeni nu a mai intrat în această cafenea de trei zile. Și totuși, cafeneaua este deschisă tot timpul. Am crezut că înnebunesc. Plafonul de nori este atât de jos... Auziți țipetele pescărușilor? Am să vă aduc imediat cafeaua pe care mi-ați cerut-o. Este ora 11 și 12 minute fix. În blocul de alături, la etajul patru, a fost găsit un mort. Poate că e vorba de o crimă. În această regiune vremea rea începe în noiembrie și ține până în aprilie. Vreți să vă povestesc un fapt divers? S-ar părea că o femeie de 32 de ani, care se afla în stare de comă de mai bine de doi ani, s-a trezit la viață în urma unui cutremur de pământ. Câteodată mă întreb dacă nu sunt și eu într-o stare de comă profundă. Poate că noi toți suntem într-o stare de comă profundă. Sigur, ne mișcăm, ne vorbim, mâncăm și bem, credem că înțelegem o mulțime de lucruri, dar de fapt suntem, poate, toți, într-o stare de comă profundă. Și în consecință suntem cu toții în așteptarea unui cutremur de pământ salvator. Da, într-o bună zi seismul teluric ne va salva. Și atunci ne vom trezi și vom deschide ochii și vom lua contact cu exteriorul, cu lumea... Ce vom vedea oare, când va veni acest moment? Cine știe? Adevărul este că sunt total dezgustată. Nu mă întrebați cum am ajuns la acest grad de dezgust. Mi-ați cerut o cafea... Îmi amintesc că și anul trecut, cam tot în noiembrie, ați venit aici și ați băut o cafea la bar... Și ați cerut atunci o cafea lungă... De aceea îmi permit să vă întreb acum... De data aceasta, cafeaua o vreți tot lungă?

CLIENTUL – Lungă, da.

FEMEIA – Observați, sper, cum suntem cu toții pe cale de a ne pierde memoria. Locuim cu toții într-o gaură din care s-a scurs memoria, precum acei crabi care rămân blocați în alveolele stîncilor în momentul când începe refluxul...

CLIENTUL – Bunica mea dinspre tată era o femeie foarte grasă. Spre sfîrșitul vieții devenise chiar atât de grasă încît nu se mai putea deplasa. Dar e ciudat cum ființele grase sunt viclene. Această bunică a mea nu înceta să-mi ceară să-i fac tot felul de servicii. Îi aduceam apă, îi aduceam scrumiera, îi aduceam corespondența... Eram o familie numeroasă într-o casă enormă, eu, maică-mea, taică-meu, soră-mea, bunicii dinspre tată... În fiecare seară cinam împreună. Iar la sfîrșit, bunica spunea "și acum, cine spal vasele?"

FEMEIA – A, povestea asta cu farfuriile murdare o cunosc și eu foarte bine. Am și eu amintirile mele legate de farfuriile murdare. Când eram mică, eu trebuia întotdeauna să mă ocup de farfuriile murdare. Și chiar mai târziu... Toată viața mea n-am făcut decît să spal farfuriile murdare. Dar

de o vreme a început să-mi placă. Cel mai mult îmi place să-mi scufund mâinile în chiuveta plină cu apă caldă. Îmi place enorm să simt apa caldă, opacă, îngroșată de grăsime și de toate celelalte resturi care se desprind de pe farfurii. Aici, de exemplu, când nu e multă lume, și nu e niciodată multă lume, prefer să spăl eu însumi cu mâna mea farfuriile decât să folosesc mașina de spălat vase. Vreți și puțin lapte în cafea?

CLIENTUL – Poftim?

FEMEIA – Anul trecut, când ați venit să beți o cafea la bar, ați cerut o cafea lungă cu puțin lapte într-o ceșcuță mică alături. Vreți și acum puțin lapte alături?

CLIENTUL – Da, puțin lapte alături.

FEMEIA – Și un pahar cu apă?

CLIENTUL – De fapt, sunt puține luni de când am căzut în comă. Într-o zi mă plimbam pe la mine prin cartier, era într-o duminică, toți locuitorii își scosese în stradă vechiturile de prin poduri și pivnițe ca să le vîndă. Iar eu, trecînd printre toate aceste obiecte de care nu aveam nevoie, am avut brusc o senzație ciudată, am simțit că mă scufund. Dar, ca să fiu sincer, senzația nu era dezagreabilă.

FEMEIA – Anul trecut, când ați venit și ați băut o cafea la bar, ați cerut o cafea lungă, cu puțin lapte alături, precum și un pahar cu apă. Doriți și acum un pahar cu apă?

CLIENTUL – Marea continuă să avanseze. Este momentul anului când fluxul și refluxul au cea mai mare intensitate. Vă place și dumneavoastră să priviți cum se apropie marea de oraș?

FEMEIA – Da.

FEMEIA DE LA BAR aduce, pe o tavă, o cafea, puțin lapte într-o ceșcuță separată și un pahar cu apă. Când ajunge lângă CLIENT, depune tava pe masă dar cafeaua, ceșcuța și paharul rămîn suspendate în aer. Ambele personaje rămîn tăcute, cu privirile aspirate de vidul înconjurător.

MARILE MAREE

Personaje:

FATA
FOTOGRAFUL
FEMEIA BĂTRÎNĂ

SCENA 1

FOTOGRAFUL pe țărmul mării. FATA iese din mare.

FATA – Ați venit pentru maree? Pentru marile maree?

FOTOGRAFUL – Da.

FATA – Ca să faceți poze?

FOTOGRAFUL – Da.

FATA – Știam. V-am văzut când ați trecut prin sat. Văd că aveți câte un aparat de fotografiat pentru fiecare obiect pe care vreți să-l fotografiați.

FOTOGRAFUL – Unde vezi tu așa ceva?

FATA – Da, da. V-am văzut în mașină. Portbagajul e plin ochi cu aparate de fotografiat.

FOTOGRAFUL – Nu-i adevărat.

FATA – La revedere.

Se așează pe o stîncă.

FATA – Da, locuiesc în sat. Numai că astăzi satul a fost invadat de lume. Toți vor să vadă marile maree. Au organizat chiar și o chermезă. E ridicol. De ce vrea toată lumea să vadă marile maree?

FOTOGRAFUL – De ce nu?

FATA – La noapte vor fi și focuri de artificii. E ridicol. Poate vreți să fotografiați și focurile de artificii?

FOTOGRAFUL – Nu.

FATA – Dar sunt frumoase, focurile de artificii.

FOTOGRAFUL – Nu, eu am venit pentru maree.

FATA – Sunteți plătit bine?

FOTOGRAFUL – Sunt plătit dacă reușesc să vînd.

Pauză.

FATA – Poate vindeți și focurile...

Pauză.

FATA – Mirosul de cîrnați făcuți la grătar ajunge pînă aici. E dezgustător.

Pauză.

FATA – Cum ați știut că aici fluxul va fi mai înalt decît acolo în port?

FOTOGRAFUL – E adevărat?

FATA – E adevărat. Dar cum ați știut?

FOTOGRAFUL – N-am știu. Am căutat doar un colț liniștit de faleză, asta-i tot.

FATA – Ba nu, m-ați urmărit.

FOTOGRAFUL – Ba nu te-am urmărit deloc.

FATA – Colțul ăsta de faleză e al meu.

Pauză.

FATA – Iar dacă nu mă credeți n-aveți decît să mergeți în sat și să întrebați pe cine vreți. Nimeni nu are dreptul să se apropie de colțul ăsta de faleză în absența mea. Și nici nu vreau ca marile maree să fie fotografiate. Ați auzit?

FOTOGRAFUL – Da.

FATA – Și n-ați plecat încă?

FOTOGRAFUL – Nu.

FATA – Atunci am să vă îmbrîncesc în mare.

Fata se ridică și se repede ca o felină spre fotograf.

FOTOGRAFUL – Stop, stop, stop, ai înnebunit?

FATA – E colțul meu de faleză!

FOTOGRAFUL – Ascultă fetițo, cum te cheamă de fapt pe tine?

FATA – "Ascultă, fetițo, cum te cheamă de fapt pe tine?" Ce fel de întrebare e asta? Și nici măcar nu sunteți frumos.

FOTOGRAFUL – Un fotograf nu are nevoie să fie frumos.

FATA – Sunteți urât și în plus și aparatul dumneavoastră de fotografiat este urât. E urât și greu. Cum credeți că puteți fotografia marile marea cu un aparat atât de urât? (*Se apropie și îi smulge aparatul.*) Plecați, că dacă nu, vă arunc aparatul în mare.

FOTOGRAFUL – Bine. Am plecat. La revedere.

Fata îi dă aparatul înapoi. El se îndepărtează câțiva pași.

FATA – La revedere.

Pauză. El își instalează aparatul pe un trepied.

FATA – Marile marea, degeaba le așteptați. Eu sunt marile marea.

Pauză. El privește prin obiectiv.

FATA – M-ați auzit?

Pauză.

FATA – La miezul nopții apa o să urce pînă aici, o să avem apă pînă la glezne.

FOTOGRAFUL – Chiar o să urce așa de sus?

FATA – Da.

FOTOGRAFUL – Îmi spui pînă la urmă cum te cheamă?

FATA – V-am spus deja dar ați uitat.

FOTOGRAFUL – A, da, te cheamă "marile marea".

FATA – Da.

FOTOGRAFUL – Eu sunt Gérard.

FATA – Numele dumneavoastră este la fel de urît ca și aparatul dumneavoastră de fotografiat.

FOTOGRAFUL – Cîți ani ai tu, "marile marea"?

FATA – Am, și dacă vreți să știți am și trăit deja cu dumneavoastră.

FOTOGRAFUL – Cum?

FATA – Oricum, nu sunteți capabil să înțelegeți nimic. Dar nu e de mirare, că doar ați venit să fotografiați marile marea. Spuneți-mi, dacă vă las să mă fotografiați, după aceea plecați?

FOTOGRAFUL – Nu plec decît atunci cînd voi fi cu gleznelor în apă.

Fotografur se uită la ceas și fotografiază marea.

FATA – Nu, nu, nu! Nu așa se fotografiază marea!

FOTOGRAFUL – Iartă-mă.

FATA – Trebuie să mă preveniți.

FOTOGRAFUL – Am s-o fac data viitoare.

FATA – De ce-mi faceți asta?

FOTOGRAFUL – Ca să pot face o serie trebuie să fotografiez marea la fiecare 30 de minute.

FATA – Ce aveți în rucsacul acela?

FOTOGRAFUL – Pâine, roșii, brânză, fructe și apă. Ți-e foame?

FATA – Marile marea nu flămânzesc niciodată.

Fata deschide rucsacul fotografului și răscolește prin el.

FATA – Eram sigură.

FOTOGRAFUL – Sigură de ce?

FATA – Ați uitat sarea.

Fata începe să mănânce o roșie. Fotograful se instalează alături de ea.

FATA – Nu mă atingeți!

FOTOGRAFUL – Dar n-aveam de gând să te ating...

FATA – La miezul nopții mă voi scălda în mare, nu acum.

FOTOGRAFUL – Am înțeles, am să țin minte...

FATA – Vreți o roșie?

FOTOGRAFUL – Da.

FATA – Dar nu aveți sare. Însă vă dau voie să o treceți prin mare, așa o veți putea săra.

Pauză. Se aude muzică în sat.

FOTOGRAFUL – Ai fugit de acasă, este?

FATA – De ce mă întrebați asta?

FOTOGRAFUL – Pentru că am impresia că ai fugit de acasă.

FATA – Da, am fugit. Am făcut prostia să părăsesc un loc de unde nu trebuia să plec. Am făcut prostia să ies din mare.

FOTOGRAFUL – Să nu mai ieși altă dată din mare.

FATA – Bineînțeles că n-am să mai ies. Știu... Dar nu vă faceți griji, am să mă întorc înapoi în mare, acolo unde locuiesc eu... La miezul nopții, mă voi întoarce înapoi în mare.

Pauză.

FOTOGRAFUL – Ascultă, "maree mare"...

FATA – Da?!

FOTOGRAFUL – Când am trăit noi împreună?

FATA – Cu ceva timp în urmă. În viața pe care am trăit-o în mare. Îți amintești de ziua în care am făcut pentru prima dată dragoste?

FOTOGRAFUL – Da...

FATA – Nici nu ți-ai închipuit că eram virgină, recunoști?

FOTOGRAFUL – Parcă mă gândeam la asta...

FATA – Chiar nu știai că eram virgină?

FOTOGRAFUL – Nu, chiar nu mă gândisem la asta.

FATA – Bine, te cred. Sau poate că nu te cred. Dar nu are nici o importanță. Vrei o gastropodă?

FOTOGRAFUL – Ce să fac cu ea?

FATA – S-o mănânci. Nu ți-e foame?

FATA intră în apă și dispare în mare.

SCENA 2

FOTOGRAFUL pe marginea mării. FEMEIA BĂTRÂNĂ iese din mare purtând cu ea o cutie metalică de biscuiți irlandezi.

FEMEIA BĂTRÂNĂ – Bună seara.

FOTOGRAFUL – A, m-ați speriat. Ce faceți aici?

FEMEIA BĂTRÂNĂ – Nu mă mai recunoști?

FOTOGRAFUL – Mă uitam spre stîncile acelea pentru că adineaori am văzut acolo o fată care aduna gastropode... Și mi-e frică să nu fie surprinsă de flux pentru că marea a început să urce... E o ființă bizară, fata asta, cred că a fugit de acasă... Acum cîteva minute a vrut să-mi arunce aparatul de fotografiat în mare... Nu știu de ce, dar mi-a interzis să fotografiez marea în prezența ei. Spune că toată faleza asta îi aparține. De unde veniți, dinspre sat? Ați întâlnit-o cumva de partea cealaltă a plajei?

FEMEIA BĂTRÂNĂ – Gérard...

FOTOGRAFUL – Da?

FEMEIA BĂTRÂNĂ – Uită-te bine la mine...

FOTOGRAFUL – Cred că a adunat o mulțime de gastropode între timp. Din cînd în cînd revine cu un coș plin de fructe de mare și mi-l varsă la picioare... ia uitați-vă, crabi, moluște, scarabei, tripofide, scaphopode... Aș fi putut s-o fotografiez dar n-am făcut-o, iar acum îmi pare rău. N-am făcut-o pentru că eu sunt, de fapt, specializat în fotografii marine. Nu fotografiez decît marea și mareele. Am fotografiat fluxurile și refluxurile de pe toate țărmurile lumii... Atlanticul l-am făcut jur împrejur... Știți, forța mareelor depinde de forma golfurilor și a estuarelor. Ați auzit vreodată de Golful Fundy, din Canada ? E ca o pîlnie lungă și îngustă... acolo au loc cele mai fantastice marea... Apa care se retrage din golf este suma tuturor fluviilor care se varsă în mări și oceane...

FEMEIA BĂTRÂNĂ – Gérard, sunt eu. Nu mă recunoști? Sunt eu, "marile marea"... S-a întîmplat ceva bizar... Am intrat în mare ca să mă scald în timp ce apele începeau să urce și am îmbătrînit dintr-o dată. Înțelegeți? Am îmbătrînit dintr-o dată și brusc toată viața mea și tot ce am trăit cu tine se află în urma mea... Viața mea e acum în urma mea. Înțelegeți?

FOTOGRAFUL – Da, acest golf Fundy e magic. Există un punct pe marginea acestui golf, îi zice Burntcoat Head, unde diferența între flux și reflux este de 16 metri. Vă dați seama? Vreți să vă arăt câteva fotografii?

FEMEIA BĂTRÂNĂ – Gérard, cu tine vorbesc. Toată viața noastră este acum în urma mea, pricepi? Marile marea mi-au inversat brusc sensul de curgere a vieții...

FOTOGRAFUL – Imi cer scuze, doamnă, dar eu nu vă cunosc. Cum încep marile marea, în satul ăsta toată lumea înnebunește. Iar astăzi sunt cele mai mari marea din acest secol. Toată lumea rătăcește pe țărmuri așteptând să vadă pînă unde vor urca apele mării... Uite-i cum merg în șir indian pe cărăruia asta săpată de fapt de vameși... E o potecă înșelătoare pentru că uneori coboară extrem de abrupt pînă la nivelul apei, ca să urce apoi din nou și să-ți ia sufletul... iar uneori este total întreruptă pentru că multe faleze s-au prăbușit... de cînd vameșii nu mai patrulează pe aici, nimeni nu a mai întreținut cărarea... În mod ciudat, turiștii, hipnotizați de marile marea, nu-și dau seama că poteca pe care merg coboară uneori în mare și atunci coboară și ei în mare și uneori nici nu mai revin la suprafață... Da, am văzut eu oameni care n-au mai revenit pe cărare după ce au coborât în mare. Locuiți în sat?

FEMEIA BĂTRÂNĂ – Sunt soția ta, Gérard, nu mă mai recunoști? Am trăit 50 de ani împreună.

FOTOGRAFUL – Cred că v-ați aventurat puțin cam prea departe... pentru o femeie de vîrsta dumneavoastră... Vreți să vă conduc înapoi în sat?

FEMEIA BĂTRÂNĂ – Nu mă crede... Am îmbătrînit dintr-o dată și el nu mă crede. De fiecare dată cînd îmbătrînim brusc lîngă omul pe care îl iubim nu suntem crezuți, de fapt omul de lîngă noi nici nu își dă seama. E ca și cum am îmbătrîni brusc degeaba. Uite, Gérard nu-și amintește decît de ziua în care ne-am întîlnit. Asta-i tot.

FOTOGRAFUL – Vă e foame? Am niște sandwich-uri în rucsac. Dar am uitat sarea... Sau poate că ați venit aici ca să vedeți mai bine focurile de artificii?

FEMEIA BĂTRÂNĂ – Gérard, noi doi am trăit o viață împreună, înțelegi? Dar din cauza marilor marea viitorul meu a pivotat brusc și acum se află în urma mea... Și nu am nici o dovadă ca să te conving, decît faptul că sunt bătrînă... și că tot ce a mai rămas din tine, cenușa ta, se află aici, în această cutie de biscuiți irlandezi... Dar aș putea să-ți repet și cuvintele

pe care ți le-am spus în dimineața asta, când am venit aici și ne-am întâlnit prima oară... " Văd că aveți câte un aparat de fotografiat pentru fiecare obiect pe care vreți să-l fotografiați."

FOTOGRAFUL nu răspunde.

FEMEIA BĂTRÂNĂ – Nu-i nimic, dacă nu mă crezi. Nu-i nimic. *(Pauză.)* Fiți amabil, domnule... Vreți să mă ajutați să vă arunc cenușa în mare? E prea mult vânt și nu pot singură... Și trebuie să o fac pentru că în momentul în care ați murit asta mi-ați cerut... să vă risipesc cenușa în mare, într-o zi când vin marile marea...

CABINETUL DE ÎNCĂLȚĂMINTE DE DAMĂ

Personaj :

VÎNZĂTORUL

Doamnă, vă aflați aici într-un magazin de pantofi cu totul special. Aici fiecare pereche de pantofi este unică, așa cum fiecare pereche de picioare este unică. Filozofia noastră în ce privește încălțăminte de damă nu are nimic de-a face cu practicile similare ale altor magazine care comercializează pantofi. Pentru noi, o pereche de pantofi echivalează cu o sursă de vitalitate oferită femeilor care ne acordă încrederea lor. Știți bine că atunci când o femeie este *explorată* din priviri, aceste priviri își încep explorarea de la pantofi în sus. Când o femeie se intersectează cu un bărbat, instinctiv privirile acestuia se îndreaptă spre picioarele femeii pe care o judecă în funcție de pantofi. Încălțăminte este, pentru o femeie, un element fondator al ținutei sale, al siluetei sale, al muzicalității mersului ei, și chiar al personalității ei. Luați loc, doamnă, și lăsați-mă să vă masez puțin călcâiele și degetele de la picioare.

Așa cum ați observat, noi primim numai pe bază de rendez-vous. La noi clientele vin ca la ginecolog. Alegerea unei perechi de pantofi este un act de auto-structurare, de poziționare în societate și în lume. Aș îndrăzni chiar să spun că este un act de dublă poziționare: în raport cu sine și în raport cu ceilalți. Este un act decizional care implică opțiuni estetice și comportamentale. Poate că nu vă dați încă seama, doamnă, dar o bună parte din gesturile dumneavoastră sunt o emanație a pantoflor pe care îi purtați. Da, e adevărat... Pantofii dumneavoastră tăcuți vă dictează o întreagă serie de atitudini și reacții. O femeie are, de fapt, întotdeauna, un raport profund organic cu toți pantofii săi, cu toate perechile ei de pantofi... Ați remarcat ce tonus, ce încredere în sine vă inspiră o pereche de pantofi atunci când o iubiți? Foarte des femeile nu fac decât să spună "ah, ce mult iubesc pantofii ăștia", sau "ce mult îmi place să port perechea asta de pantofi", sau "asta este perchea mea preferată de pantofi". Dar să nu uităm ce se ascunde în spatele acestor cuvinte, altfel spus energia degajată dintr-o frumoasă pereche de pantofi. Între dumneavoastră, între corpul dumneavoastră și pantofii pe care-i purtați există un circuit continuu de energie. Pantofii sunt cei care vă fasonează modul în care mergeți, în care vă așezați pe un scaun, în care vă încrucișați picioarele sau vă așezați cu genunchii lipiți unul de altul... Știți, doamnă, că pantofii sunt deasemenea o sursă de autoritate? Mai ales pantofii cu toc... Tocul, acest detaliu care definește feminitatea mai mult decât sexul... V-ați gândit

vreodată că tocurile sunt pur și simplu un rezervor inepuizabil de prestigiu și forță?

Înțelegeți acum de ce vă spun că nu suntem un magazin de pantofi, ci un *cabinet* de pantofi... Pantofii noștrii noi nu îi vindem, noi îi împrumutăm... Iar odată ce sunteți abonată la serviciile noastre, aveți dreptul să încercați un număr infinit de perechi. Noi suntem, de fapt, o "bibliotecă" de pantofi, un centru de documentare în materie de încălțăminte. Această încăpere este, oarecum, anticamera "sălii noastre de lectură". Fondul nostru de pantofi este enorm, câteva zeci de mii de perechi, și fiecare pereche este o creație unică, așa cum fiecare carte este o creație unică, imagiți-vă deci o bibliotecă propunând cărți publicate într-un singur exemplar. În "sala noastră de lectură" puteți încerca întreaga noastră colecție de pantofi celebri... Avem aici pantofi care au fost purtați de Marilyn Monroe, de Maria Callas, de Eva Perron, de Margaret Thatcher, de J. K. Rowling. Sunt 30 de ani de când îmbogățim fără încetare acest muzeu viu al pantofilor... Să nu uităm că în fiecare femeie se ascunde o "Cenușăreasă", iar dorința de a încerca o pereche de pantofi celebri ține de fantezmele naturale ale femeii.

Ei, ce spun picioarele dumneavoastră? Acest masaj nu a fost decât o introducere pentru a vă insufla un sentiment de încredere. Un gest de tandrețe pentru toate femeile care pun piciorul în aici... Doriți, acum, să începeți adevărata vizită? Urmați-mă. Vom trece întâi prin secția mulaje... Pentru picioarele fiecăreia dintre clientele noastre noi fabricăm întâi o replică în latex... În felul acesta putem continua să lucrăm pentru dumneavoastră, să vă examinăm minuțios detaliile picioarelor, toate particularitățile anatomice... Vom fi în măsură să concepem, deasemenea, perechi de pantofi special pentru dumneavoastră, adaptate perfect tipului dumneavoastră de piele, sensibilității dumneavoastră tactile, structurii dumneavoastră osoase și chiar fantasmelor dumneavoastră erotice... Petru că va trebui, stimată doamnă, să vorbim și despre acest ultim aspect, și chiar cu toată sinceritatea, pentru că pantofii reprezintă deasemenea alfabetul limbajului nostru erotic.

Vreți să vă spun în ce constă cu adevărat particularitatea femeii? Această particularitate constă în faptul că o femeie nu este cu adevărat goală decât dacă își păstrează pantofii atunci când se dezbracă total. Sau, dacă vreți să mă exprim altfel, pantofii sunt singurul lucru pe care o femeie trebuie să-l păstreze în mod obligatoriu pentru a amplifica impactul produs de nuditatea ei. Între tocurile de la pantofi și nuditate există un incredibil raport de complicitate.

Cum puteți constata, noi suntem, într-un anume fel, psihologi ai pantofilor de damă. Și aceasta întrucât, la o femeie, pantofii nu sunt niciodată un ingredient inocent. Pantofii cu toc sunt o formă de seducție, un dispozitiv emoțional

inventat pentru a capta privirile. Sunetul pe care îl produce o pereche de pantofi cu toc pe un trotuar este o invitație muzicală la un joc al urmăririlor... Când o femeie decide să facă dragoste cu un bărbat, ea îi transmite acest mesaj în primul rînd prin gestul complice al scoaterii pantofilor.

Da, remarca dumneavoastră este justă, prețurile pantofilor noștrii nu sunt afișate nicăieri. Și aceasta pentru simplul motiv că pantofii noștrii nu sunt de vânzare, în sensul clasic și mercantil al cuvîntului. Pantofii noștrii, noi îi *oferim* în funcție de anumite dovezi de dragoste pe care clientele noastre sunt capabile să ne li dea. Da, fiecare pereche de pantofi este cumpărată în general cu dragoste, iar pantofii noștrii care sunt atît de speciali încît cer un plus de investiție afectivă.

De fapt, noi cerem fiecărei cliente să accepte un supliciu erotic în schimbul perechii de pantofi dorită. Iată maniera noastră de a organiza această formă de schimb emoțional care este achiziționarea temporară a unei perechi de pantofi... Nu, nu am voie să vă dau nici un detaliu suplimentar. Priviți mai degrabă cutiile de pantofi expuse în această încăpere... Prețul fiecărei perechi de pantofi, altfel spus supliciu cerut în schimb, este marcat de fiecare dată pe cutie... Vă las așadar, doamna mea, să descoperiți toate prețurile... Vreți să știți în ce constă supliciu mesei cu picioare scurte, supliciu balansoarului sau supliciu scăriței? Citiți cu răbdare etichetele pînă la capăt, totul este explicat *textual* pe etichete... Nu, camerele de supliciu nu se vizitează, nu aveți acces la ele decît dacă ați luat cu adevărat decizia de a pleca de la noi cu o pereche de pantofi. Cum ați remarcat, supliciile au durate variabile: un sfert de oră, treizeci de minute, o oră... trei ore pentru această superbă pereche de cizme cu toc făcută din piele întoarsă...

Da, vreți să încercați o primă pereche de pantofi? Sunteți sigură? Cabinele de probă sunt aici. Intrați în cabina numărul unu, cabina primei inițieri. Dezbrăcați-vă și așteptați, specialistul nostru în primele încercări va veni să vă vadă.

CU SUFLETUL ÎN ROABĂ

Personaje:

TATĂL
FIUL

Un bătrîn indian purtat într-o roabă prin deșert de fiul său.

FIUL – Tată...

TATĂL – Ce-i?

FIUL – Tată nu mai pot...

TATĂL – Tacă-ți fleanca.

FIUL – Tată...

TATĂL – Ce-i?

FIUL – De trei ore umblăm ca nebunii...

TATĂL – Nu-ți fă griji, găsim noi ceva pînă la urmă.

FIUL – Tată, hai să ne-ntoarcem acasă.

TATĂL – Nu.

FIUL – Tată, te rog... Nu mai pot, curge sudorea pe mine, sunt rupt... Te rog, tată, mori mîine.

TATĂL – Nu.

FIUL – Tată...

TATĂL – Am spus nu. Nu, e nu. Trebuie să mor azi. Am zis. Azi e hotărît că trebuie să mor. Ziua morții mele e azi. Mîine, mîine e altceva... Mîine e rîndul altcuiva ca să moară. Eu însă, sunt azi. Ai înțeles?

Pauză.

FIUL – Tată...

TATĂL – Ce-i?

FIUL – Văd un un palmier.

TATĂL – Unde?

FIUL – Uite acolo.

TATĂL – Țsta palmier?

FIUL – E palmier, e mai mic dar e palmier. Crezi că-i bun?

TATĂL – Încercăm.

FIUL se oprește. TATĂL coboară din roabă și se apropie de palmier. Apoi se întoarce spre FIU.

TATĂL – Du-te mai încolo.

FIUL – Da...

TATĂL – Mai încolo...

FIUL – M-am dus, m-am dus.

După ce FIUL se îndepărtează, TATĂL se pune în genunchi în fața palmierului și începe să pronunțe cuvinte stranie în timp ce cu mâinile execută un fel de dans ritual. După câteva zeci de secunde se oprește, ascultă îndelung, se ridică, îi face semn FIULUI să revină și se reinstalează în roabă.

FIUL – Cum e?

TATĂL – Nu e loc. Sufletul unui războinic locuiește deja în palmierul ăsta.

FIUL – Tată!

TATĂL – Da?

FIUL – Zău, eu nu cred, nu poate fi adevărat ce spui...

TATĂL – Deci mă consideri un mincinos.

FIUL – Nu, dar... de cînd căutăm... și ne tot îndepărtăm... și...

TATĂL – Hai, împinge!

Cei doi continuă căutarea, FIUL împinge din greu roaba în care TATĂL pare că moțăie. Din cînd în cînd, însă, bătrînul indian scoate o sticlă de Whisky și trage cîte un gît.

FIUL – Văd un cactus.

TATĂL – Nu sunt buni, cactușii.

FIUL – E un cactus uriaș.

TATĂL – Nu-mi plac cactușii.

FIUL – E un cactus foarte frumos.

TATĂL – Bine, oprește!

Același joc. FIUL rămîne la o anumită distanță de TATĂ care repetă ritualul în fața cactusului. El revine apoi lîngă FIUL și se prăbușește epuizat în roabă.

TATĂL – E locuit.

FIUL – De cine, fir-ar să fie?

TATĂL – De un suflet... un suflet de copil... ultimul copil al zeului ploii.

FIUL – Tată...

TATĂL – Împinge...

FIUL – Tată, nu mai putem continua așa. Îndată se face noapte.

TATĂL – Găsește-mi un pietroi cu fața spre răsărit.

FIUL – Păi e plin de pietre aici...

TATĂL – Găsește-mi una mare cu fața spre răsărit.

FIUL mai merge o vreme și apoi se oprește.

FIUL – Uite asta, e bună?

TATĂL – Stai aici nemișcat.

TATĂL reîncepe ceremonia în fața unei bolovan. După câteva zeci de secunde revine cu un aer obosit.

TATĂL – Plină și asta.

FIUL – Tată, în piatra asta nu se poate să nu mai fie puțin loc. Și ce dacă ai să împarți locul cu cineva?

TATĂL – Cu luna nu poți să împarți nimic.

FIUL – Doar n-ai să-mi spui acum că în bolovanul ăsta zace sufletul lunii.

TATĂL – Ba da. Bolovanul ăsta adăpostește sufletul ultimei luni pline. Împinge.

FIUL – Tată, nu mai pot. Pur și simplu nu mai pot. N-ai decât să mori mâine. Sunt epuizat și trebuie să mă odihnesc.

TATĂL – Nu ți-e rușine? Cum îndrăznești să vorbești așa cu tatăl tău? Dacă nu găsesc astăzi nici un loc de refugiu pentru sufletul meu, risc să nu mai pot muri niciodată. Fiecărui om i s-a dat o singură zi pentru a muri... Una singură... Și dacă a ratat-o, e pierdut...

FIUL – Atunci pasează-mi și mie puțin sticla aia. Lasă-mă să trag și eu un gât...

TATĂL – Un gât, atât!

FIUL – Da...

FIUL ia sticla, bea și i-o înapoiază TATĂLUI.

FIUL – Văd o broască țestoasă, te interesează?

TATĂL – O broască țestoasă?

FIUL – Da, o broască țestoasă.

TATĂL – Cît de mare e?

FIUL – E foarte mare... Are o carapace enormă. N-am văzut niciodată o broască țestoasă atît de mare. Vrei s-o încerci?

TATĂL – E o broască țestoasă cu două coarne?

FIUL – Da.

TATĂL (*începe să rîdă*) – Fiule, bagă la cap ceea ce spun, în capul tău gol... Când întâlnești în deșert, spre seară, o broască țestoasă cu două coarne, înseamnă că duce cu ea sufletul zilei care tocmai se termină. Hai, împinge. Caută-mi un lac sau rîu...

FIUL – Unde vrei să-ți găsesc un lac sau un rîu în plin deșert? Pot să te duc dacă vrei la cisterna de apă de lîngă benzinărie. Vrei să te duc la benzinărie?

TATĂL – Nu pot să-mi încredințez sufletul unei cisterne.

FIUL – E și restaurantul *Mad Greek* nu departe...

TATĂL – Ai înnebunit? Vrei să-mi depun sufletul în bucătărie la *Mad Greek*?

FIUL – Ce zici de borna asta kilometrică? E mare, e ca un pietroi, exact așa cum îți doreai. Mă îndoiesc să-și fi lăsat cineva sufletul în borna asta. Pot să jur că e liberă.

TATĂL – Du-mă în pădure.

FIUL – În care pădure că nu mai e nicăieri nici o pădure?

TATĂL – În pădure, pe colină, în spate la *Mad Greek*?

FIUL – Nu mai există pădurea. Toți copacii au fost tăiați, au făcut traverse din ei pentru calea ferată... Când calea ferată a ajuns la noi, au tăiat toată pădurea.

TATĂL – Atunci du-mă la calea ferată...

FIUL – Tată...

TATĂL – Hai, du-mă repede, nu vezi că soarele începe să apună?

FIUL împinge roaba în timp ce TATĂL bea și murmură un cântec ciudat.

FIUL – Poftim, uite și calea ferată. Doar n-ai să-ți depui sufletul într-o șină, tată...

TATĂL – Cară-te de aici... Hai, să nu te mai văd... Nu ești bun de nimic.

FIUL – Tată...

TATĂL – Gata, lasă-mă singur...

FIUL se îndepărtează puțin. TATĂL îngenunchează și reîncepe ritualul. După câteva secunde scoate niște strigăte victorioase.

FIUL (*se apropie cu timiditate*) – Tată... Tată...

TATĂL – E perfect! Mai sunt traverse libere... Pleacă, întoarce-te acasă!

FIUL – Tată, doar n-ai să...

TATĂL (*transfigurat, cu o autoritate care nu lasă nici o marjă de manevră, își sărută fiul pe frunte*) – Pleacă acum... Hai, fugi!

FIUL se retrage cu spatele. TATĂL pune sticla în roabă, se descalță, își pune și mocasinii în roabă.

TATĂL – Stai... Ia și roaba cu tine!

FIUL revine, ia roaba și pleacă.

TATĂL începe un dans ritual pe traversele de cale ferată.

AUTOSTOP

Personaje:

AUTOSTOPISTA
BĂRBATUL

AUTOSTOPISTA face semn pentru a opri o mașină. Mașina trece fără să se oprească.

Apare BĂRBATUL. Și el face autostopul.

O altă mașină trece fără să se oprească.

BĂRBATUL (*strigînd după mașină*) – Să vă ia dracu'! (*Pauză. Către AUTOSTOPISTĂ.*) I-ai văzut pe porcii ăștia? Nici măcar nu ne-au privit.

AUTOSTOPISTA – Ba da...

BĂRBATUL – Unde mergi?

AUTOSTOPISTA – La Carson City.

BĂRBATUL – La Carson City? Nu cumva e în direcția opusă, Carson City?

AUTOSTOPISTA – Nu, e pe aici.

BĂRBATUL – Ești sigură?

AUTOSTOPISTA – Da.

BĂRBATUL – În orice caz, porcii ăștia nu vor să se oprească. Ne tratează ca și cum am fi niște borne kilometrice. Deși cînd e vorba de o bornă kilometrică cu siguranță că privesc cu mai multă atenție. Și e normal. Bornele kilometrice indică, cel puțin, ceva...

Pauză.

BĂRBATUL – Și de ce mergi la Carson City ?

AUTOSTOPISTA – Mă duc să-l văd pe taică-meu.

BĂRBATUL – Locuiește la Carson City ?

AUTOSTOPISTA – Da.

BĂRBATUL – Da' e departe, Carson.

AUTOSTOPISTA – Da.

BĂRBATUL – Nimeni n-o să te ia pînă la Carson.

Pauză. Trece încă o mașină. Ambii fac semne dar mașina nu se oprește.

BĂRBATUL – E departe, Carson. Eu nu merg decît pînă la Kenstown.

AUTOSTOPISTA – Kenstown e exact în partea opusă.

BĂRBATUL – Ești sigură?

AUTOSTOPISTA – Da.

BĂRBATUL – Ce chestie! Și cineva mi-a spus totuși că e în direcția asta.

AUTOSTOPISTA – Nu, e în celălalt sens.

BĂRBATUL – În orice caz, pentru mine nu contează. Pot să merg foarte bine și la Carson. Deși e puțin mai departe.

Pauză.

BĂRBATUL – Te deranjează, dacă merg și eu la Carson?

AUTOSTOPISTA – Nu.

BĂRBATUL – Tot n-am fost niciodată la Carson.

AUTOSTOPISTA – Nici eu.

Pauză.

BĂRBATUL – Spune-mi, n-ai vrea să te culci cu mine?

AUTOSTOPISTA – Unde?

BĂRBATUL – Aici... Doar ne îndepărtăm puțin de șosea...

AUTOSTOPISTA – Nu-mi place să fac dragoste printre pietre.

BĂRBATUL – Se poate și în picioare.

AUTOSTOPISTA – Nu-mi place să fac dragoste în picioare.

BĂRBATUL – Dar e foarte bine, în picioare...

AUTOSTOPISTA – Nu-mi place când se uită cineva la mine.

BĂRBATUL – Și ce dacă se uită? Ne pasă? În orice caz, dacă ne îndepărtăm destul, nu ne vede nimeni.

AUTOSTOPISTA – Nu poți niciodată să te îndepărtezi destul când ești în deșert. Chiar dacă mergem pînă la linia orizontului, tot or să ne vadă și or să ne claxoneze.

BARBATUL – Ei și?

AUTOSTOPISTA – Nu-mi place să fie claxonată de camionagii când fac dragoste.

BARBATUL – Bine, atunci o să facem la Carson.

AUTOSTOPISTA – Dacă vrei...

Pauză. Mai trece o mașină. AUTOSTOPISTA face semne pentru a opri mașina, în timp ce BĂRBATUL rămîne imobil.

BARBATUL – M-a atins la suflet... faptul că ai acceptat să te culci cu mine...

Pauză.

BARBATUL – Sunt femei care n-ar fi acceptat. Toate femeile sunt la fel. Dar tu ești diferită.

AUTOSTOPISTA – Știu eu?

BARBATUL – Ba da, nu ești ca toate celelalte. O să facem într-un motel, da?

AUTOSTOPISTA – Da.

BARBATUL – Putem să ne oprim înainte de intrarea în oraș. Cu siguranță că sunt o mulțime de moteluri înainte de intrarea în oraș.

AUTOSTOPISTA – Da.

BARBATUL – Sau, dacă vrei, te duci întâi să-ți vezi tatăl.

AUTOSTOPISTA – A, nu, mă duc după.

BARBATUL – Nu mă deranjează dacă de duci să-l vezi înainte.

AUTOSTOPISTA – N-o să fie nici o problemă. Taică-meu poate să aștepte.

BARBATUL – De câtă vreme nu l-ai mai văzut?

AUTOSTOPISTA – E ceva timp.

BARBATUL – Și el știe că vii să-l vezi?

AUTOSTOPISTA – Nu.

BARBATUL – Bine, păi... facem cum vrei. Putem să stăm toată noaptea la motel, dacă vrei, și te duci să-ți vezi tatăl mâine. E bine?

AUTOSTOPISTA – Da.

BARBATUL – Cum te cheamă?

AUTOSTOPISTA – Jane.

BARBATUL – Să știi că m-ai atins la suflet... Tot ce mi-ai spus m-a pătruns. Chiar dacă nu te mai culci cu mine la Carston, cum mi-ai vorbit mi-a rămas la inimă.

AUTOSTOPISTA – N-avem niciun motiv să nu ne culcăm împreună, la Carson.

BARBATUL – Nu ești ca toate celelalte. Și asta mi-a mers la suflet. Nu ești ca toate celelalte japițe. Asta îți mai dă speranță.

Trece o mașină. Nici AUTOSTOPISTA și nici BĂRBATUL nu încearcă să o oprească.

BARBATUL – Cam cât crezi că facem de aici până la Carson, cu mașina?

AUTOSTOPISTA – Trei sau patru ore.

BARBATUL – Asta înseamnă că dacă avem noroc, înainte de apusul soarelui suntem la Carson.

AUTOSTOPISTA – Da.

BARBATUL – Și-o să fim amândoi într-un pat moale și călduț într-o cameră răcoroasă... Amândoi întinși în pat...

AUTOSTOPISTA – Da.

BĂRBATUL – E frumos... Mi-ai uns sufletul, mai ales că ești drăguță. Ești chiar drăguță foc. Și nu ești ca toate celelalte. Mai sunt femei drăguțe dar sunt toate niște japițe. Și pe japițe, eu le urăsc. Cum le văd, cum le urăsc. Cu cât sunt mai drăguțe, cu atât le urăsc mai mult că sunt niște japițe și simt că sunt japițe. Dar tu nu ești de loc ca toate celelalte...

BĂRBATUL începe să plîngă ușor. Pauză.

BĂRBATUL – Ascultă... totuși... am să merg la Kenstown...

Își șterge nasul, își scoate portmoneul.

BĂRBATUL – Uite, îți dau zece dolari, vrei?

AUTOSTOPISTA – Nu, e bine...

BĂRBATUL – Îmi pare rău... (*Pune bancnota la loc în portmoneu.*) Da, cred că până la urmă e mai bine dacă mă duc la Kenstown... Dar tot ce mi-ai spus contează mult pentru mine... n-am să uit nimic din tot ce mi-ai spus... Da... păi... la revedere... Îți doresc să ai noroc...

AUTOSTOPISTA – Și ție îți doresc să ai noroc...

BARBATUL – Ești sigură că pentru Kenstown trebuie s-o iau într-acolo?

AUTOSTOPISTA – Da...

BARBATUL – Bine, păi... plec într-acolo... Numele tău adevărat e Jane, n-ai mințit?

AUTOSTOPISTA – Nu.

BĂRBATUL – Hai să-ți strâng mîna Jane. Vrei să dai mîna cu mine?

AUTOSTOPISTA – Da.

Cei doi își strîng mîinile.

BĂRBATUL pleacă.

Se aude o mașină care se apropie.

SANDWICH CU PUI

Personaje:

CATHERINE
BILLY

CATHERINE urcă o colină urmată de BILLY. BILLY cară un scaun pliant, CATHERINE are în mână o umbrelă albă cu care se protejează de soare. CATHERINE este însărcinată, într-o fază avansată.

CATHERINE se oprește, examinează locul, îi face semn lui BILLY să-i instaleze scaunul pliant. Se așează. BILLY, care pare să fie un fel de bodyguard, își ascunde cu greu furia.

BILLY – De ce-mi faci tu mie una ca asta?

CATHERINE – Ce?

BILLY – De ce-mi faci, tu fir-ar să fie, una ca asta?

CATHERINE – Să mă lași în pace!

BILLY – Consideri că poți să mă iei la mișto, este?

CATHERINE – Hai că mă plictisești.

BILLY – Da, consideri că poți să mă iei la mișto, numai că mie nu-mi place să fiu luat la mișto.

CATHERINE – Lasă-mă-n pace! N-ai decît să te cari.

BILLY – De ce a trebuit să urci pînă aici?

CATHERINE – Ca s-o aștept pe Sfînta Fecioară, de aia.

BILLY – Aici o aștepți tu pe Sfînta Fecioară...

CATHERINE – Da, aici o aștept eu pe Sfînta Fecioară.

BILLY – Și nu puteai s-o aștepți ca toată lumea, jos? Nu puteai s-o aștepți pe mult iubita ta de Sfîntă Fecioară ca toată lumea, la poalele colinei?

CATHERINE – Nu.

BILLY – Ai urcat pînă aici ca să mă calci pe nervi, este?

CATHERINE – Nu.

BILLY – Atunci de ce-a trebuit să urcăm pînă aici?

CATHERINE – Pentru că de aici se vede mai bine.

BILLY – De aici se vede mai bine...

CATHERINE – Da, de aici se vede mai bine. Iar anul trecut Sfînta Fecioară a apărut pe stîncă asta.

BILLY – Pe stîncă asta... Și tu crezi că Sfînta Fecioară e abonată la stîncă asta și că anul ăsta o să-și facă apariția tot pe stîncă asta.

CATHERINE – Dacă nu mă lași în pace îl sun pe domnul Delpy.

BILLY – Îl suni pe domnul Delpy...

CATHERINE – Da, îl sun pe domnul Delpy.

BILLY – Ți-a dat domnul Delpy voie să vii s-o vezi pe Sfînta Fecioară?

CATHERINE – Nu e treaba lui.

BILLY – Nu e treaba lui...

CATHERINE – Nu.

BILLY – Nu e treaba lui, așa crezi tu... Ca să te urci la volan, în starea în care ești, și să faci patru sute de kilometri prin deșert, nu e treaba lui...

CATHERINE – Bineînțeles că nu.

BILLY – Bineînțeles că nu... Să te pui la volan, în starea în care ești, cu un copil care e *al lui* în pîntecele tău nenorocit, și nu e treaba lui.

CATHERINE – Am venit s-o văd pe Sfînta Fecioară.

BILLY – Ți-a dat el permisiunea să vii s-o vezi pe Sfînta Fecioară?

CATHERINE – Gata, lasă-mă în pace. Am venit, sunt aici, iar acum o aștept pe Sfînta Fecioară. Pleacă!

Pauză. CATHERINE își face vînt cu un evantai.

CATHERINE – Billy!

BILLY – Ce mai e?

CATHERINE – Ai niște apă?

BILLY – Dacă am niște apă?

CATHERINE – Da.

BILLY – Mă întrebi dacă am niște apă?

CATHERINE – Da. Ai niște apă?

BILLY – Trebuia eu să am grijă să iau apă?

CATHERINE – Nu știu, întreb și eu. Poate că domnul Delpy ți-a spus să ai tot timpul cu tine o sticlă cu apă.

BILLY – Nu, domnul Delpy nu mi-a spus să am tot timpul o sticlă cu apă la mine.

CATHERINE – În orice caz, mie mi-e sete.

BILLY – Ia te uită! Asta-i bună! Ai plecat să faci o tură de patru sute de kilometri în plin deșert și nu ți-ai luat apă. E adevărat?

CATHERINE – Da.

BILLY – Ți-ai închipuit poate că Sfînta Fecioară o să-ți aducă apă.

CATHERINE – Da.

BILLY – Bine, atunci așteaptă s-apară Sfînta Fecioară și cere-i apă.

Pauză. BILLY își aprinde o țigară.

CATHERINE – Billy, mi-e sete.

BILLY scoate o sticlă de apă și i-o dă lui CATHERINE care bea numaidecît.

CATHERINE – Mulțumesc, Billy.

BILLY – Nu vreau să te aud spunîndu-mi "mulțumesc, Billy".

CATHERINE – Totuși, mulțumesc, Billy.

CATHERINE își varsă puțină apă pe gît și pe sîni.

CATHERINE – Anul trecut Sfînta Fecioară a apărut exact în locul ăsta. Aici unde suntem noi acum. Și n-au fost decît trei persoane de față, trei femei.... Trei femei care au văzut-o cu ochii lor.

BILLY – Și toate trei erau niște prostituate. Cunosco. S-a scris în ziare.

CATHERINE – Erau în primul rînd femei, Billy, chiar dacă erau prostituate, înainte de toate erau femei.

BILLY – Prostituatele nu sunt înainte de toate femei, prostituatele sunt prostituate, scurt.

CATHERINE – Ce-mi place la tine Billy este că ai o fire blîndă și că ești dulce ca zahărul. Lucrezi demult pentru domnul Delpy?

BILLY – Ce-ai spus?

CATHERINE – Te-am întrebat dacă lucrezi demult pentru domnul Delpy.

BILLY – Aha, mă întrebi dacă lucrez de mult pentru domnul Delpy...

CATHERINE – Da.

BILLY – Nu e treaba ta.

CATHERINE – Hai, vino sub umbrela mea, Billy. Hai că te bate soarele.

BILLY – Nu vreau să mă protejezi tu de soare.

CATHERINE – Atunci du-te învîrtindu-te. Du-te să-mi cumperi un sandwich.

BILLY – Nu vreau să-ți cumpăr niciun sandwich. Nu sunt de loc obligat nici să-ți cumpăr sandwich-uri, nici să te hrănesc, nici să-ți dau să bei și nici să te șterg la gură. Și nu sunt obligat nici să-ți ascult toate tîmpeniile.

CATHERINE – Fii grijuliu, Billy, totuși, sunt o femeie însărcinată.

BILLY – Nu, nu ești o femeie însărcinată.

CATHERINE – Ba da, sunt o femeie însărcinată.

BILLY – Nu ești o femeie însărcinată, ești o prostituată însărcinată.

CATHERINE – Ești un bou, Billy. Iar un bou mare ca tine nu poate pricepe mare lucru. Tu știi că eu sunt virgină, Billy ?

BILLY – Ce!?

CATHERINE – Da, sunt virgină.

BILLY – Cum poți să pretinzi că ești virgină?

CATHERINE – Pentru că sunt virgină.

BILLY – Adică porți copilul domnului Delpy în pîntece și în același timp pretinzi că ești virgină.

CATHERINE – Da, port copilul domnului Delpy, dar domnul Delpy nu m-a atins niciodată.

BILLY – Domnul Delpy nu te-a atins niciodată...

CATHERINE – Nu.

BILLY – Și atunci cum a intrat mormolocul ăla în pîntece la tine?

CATHERINE – Billy, tu nu știi ce-i aia mamă *porteuză*?

BILLY – Ba da, știu ce înseamnă aia *mamă porteuză*.

CATHERINE – Nu, nu știi.

BILLY – În orice caz, nu mă interesează ce-i aia mamă *porteuză*.

CATHERINE – Și atunci de ce mă urmărești pas cu pas?

BILLY – Pentru că domnul Delpy mă plătește ca să am grijă să nu-ți rupi gâtul.

CATHERINE – Cât te plătește?

BILLY – Și pe tine cât te plătește ca să-i coci moștenitorul acolo la cald?

CATHERINE – O sută de mii de dolari.

BILLY – Cât?!

CATHERINE – O sută de mii de dolari.

BILLY – O sută de mii de dolari! Tu câștigi o sută de mii de dolari doar în nouă luni?

CATHERINE – Pă... da.

BILLY – Și mai ai curajul să spui că nu ești o prostituată....

CATHERINE – Îți jur, Billy, pe Sfânta Fecioară că sunt virgină. Nimeni, niciodată nu m-a atins. De altfel numai așa am putut cere prețul ăsta. Pentru că sunt virgină.

BILLY – Pentru că ești virgină...

CATHERINE – Da, Billy. Soții Delpy voiau ca mama lor *porteuză* să fie virgină. Și mamele *porteuze* virgine costă mai scump decât cele obișnuite. Pricepi?

BILLY – Și atunci cum a intrat urmașul domnului Delpy la tine în pîntec, dacă juri că ești virgină? Că doar n-a venit Sfântul Spirit cu mîna lui să-ți bage un fetus în pîntece?

CATHERINE – Mă, prostule, prin inseminare artificială.

BILLY – Prin inseminare artificială...

CATHERINE – Da, artificială. Și anul viitor am să deschid un restaurant.

BILLY – Inseminare artificială din părți.

CATHERINE – Billy, tu ești, zău, puțin înapoiat mental. Tu n-ai auzit niciodată de procreație în eprubetă? Procreație *in vitro*?

BILLY – Nu, n-am auzit niciodată de procreație în eprubetă... Eu nu cunosc decât procreația pe cale banală.

CATHERINE – Du-te să-mi cumperi un sandwich, înapoiat mental ce ești.

BILLY pleacă. CATHERINE își face vînt cu evantaiul și bea apă. De undeva se aude un cor care cîntă un "gospel song".

BILLY revine cu un sandwich și i-l întinde lui CATHERINE.

CATHERINE – L-ai luat... cu ce?

BILLY – Cu ce, ce?!

CATHERINE – Sandwich-ul, cu ce e?

BILLY – Cu carne de pui.

CATHERINE – Nu suport carnea de pui. Mi se face greață de la pui.

BILLY – Bine, atunci du-te să-ți cumperi cu ce vrei și lasă-mă-n pace.

CATHERINE – Cu ce mai erau?

BILLY – Nu erau decât sandwich-uri cu carne de pui. Atît.

CATHERINE – Nu fii prost, Billy. Știi bine că-mi place de tine.

BILLY – Îți place ție de mine...

CATHERINE – Da, îmi place de tine. Îmi place chiar foarte mult.

BILLY – Nu, nu știam că îți place de mine.

CATHERINE – Nu-i nimic, acum știi. Ce sandwich-uri mai erau?

BILLY – Cu șuncă și cu brânză.

CATHERINE – Atunci adu-mi unul cu brânză.

BILLY – În orice caz, nu cred că nu te-ai culcat încă niciodată cu nici un bărbat.

CATHERINE – Doar ți-am explicat deja, Billy. Totul s-a petrecut în laborator. La un doctor. Iar pe domnul Delpy nici măcar nu l-am întâlnit. Nici pe el și nici pe nevastă-sa. E dreptul lor, de altfel, să nu vrea să mă cunoască. Totul a fost prevăzut în contractul agenției. El și-a dat un mic spermatozoid, așa... ea și-a dat partea ei, ovulul... iar doctorul le-a combinat și mi-a plasat toată combinația aici... ca s-o dospesc... Înțelegi acum ce înseamnă procreație *in vitro* ? Hai, du-te acum să-mi ieși un sandwich cu brânză. Anul viitor vom putea deschide un restaurant...

BILLY pleacă. Oamenii care cântă gospesong-ul se apropie.

CATHERINE începe să cânte și ea.

NU MAI SUNT IEPURAȘUL TĂU DRAG

Personaje:

EA

EL

EA – Eram sigură...

EL – Ce?

EA – Eram sigură că ai să-ți aprinzi o țigară.

EL – Cum?

EA – Eram sută la sută sigură. Eram sigură că ai să-ți aprinzi o țigară și așteptam să-ți aprinzi o țigară.

EL – Și ce dacă mi-am aprins o țigară?

EA – Toți faceți același gest, întodeauna. Toți faceți același lucru.

EL – Toți, adică cine?

EA – Toți. Voi toți. După ce faceți dragoste, toți vă aprindeți o țigară.

EL – Ei și?

EA – Imediat ce *ieșiți* din corpul unei femei, toți vă aprindeți o țigară. E automat. E ca și cum ați ieși dintr-o tutungerie.

EL – Păi... Un fumător fumează... asta-i tot.

EA – Nu e chiar atât de simplu. Și aici femeile au dreptate...

EL – Au dreptate... cu ce ?

EA – Când spun ce spun.

EL – Când spun ce?

EA – Când spun că după ce face dragoste, masculul nu se gîndește decît la un lucru, cum să se cărăbănească cît mai repede.

EL – Dar nu e adevărat. Unde vezi tu că veau eu să mă cărăbănesc?

EA – Vrei. Vrei. Vrei să te cari.

EL – Ba nu. De ce să mă car? Mă simt foarte bine.

EA – Și atunci de ce nu zici nimic?

EL – Nu zic nimic pentru că... uneori nu-ți vine să vorbești tot timpul.

EA – În orice caz nu te mai gîndești la mine.

EL – Uite ce e, în momentul ăsta nu mă gîndesc *la nimic*. Mă simt foarte bine. Asta-i tot. Vrei să tragi un fum?

Îi întinde țigara și ea trage un fum.

EA – În orice caz, simt că ești deja departe.

EL – Nu sunt chiar așa departe, sunt cu tine.

EA – Da, dar nu te mai gîndești la mine. Ești total golit pe dinăuntru. Vid. Ca un pui la congelator. Dezumflat.

EL – Sunt vid pe dinăuntru pentru că mă simt bine. Nu mă gîndesc la nimic, mă simt bine, și asta-i totul.

EA – Da, dar simt cum vidul crește din ce în ce mai mult.

EL – Hai că nu crește chiar atît de mult. Mă simt ușor, mă simt bine, asta-i tot.

EA – În orice caz, simt cum te îndepărtezi din ce în ce mai mult. Te vezi din ce în ce mai mult și te îndepărtezi. Adineaori erai tandru. Și acum ești inert ca un deșert.

EL – Ascultă, chiar nu mă poți lăsa liniștit două minute?

EA – Ba da, nici o problemă. Oricum totul s-a transformat în vid în jurul tău. Tu crezi că asta nu se simte?

EL – Asta, ce?

EA – Vidul. Eu îl simt. Vidul care e în tine. Din cauza asta ești deja departe. Pentru că te-ai vidat, iar vidul se întinde acum în jurul tău. Nu mai există nici o tandrețe, nu mai există dialog, nu mai există nimic. Decît vidul. Și asta mă doare. Dar nu-i nimic.

EA mai trage un fum.

EL – Zău dacă mai înțeleg ceva. Pe cuvînt. Mă simt și eu bine, am chef și eu să nu mă gîndesc la nimic timp de două minute, și dintr-o dată vii cu niște chestii, cu vidul, cu deșertul...

EA – De aia aveai chef să nu te gîndești la nimic. Pentru că ești *vidat*. Golit de măruntaie. Ca puii la congelator. Și pentru că ai simțit nevoia să faci vid total și în jurul tău. Altfel spus, ai simțit nevoia să pleci. Cînd pleci imediat după ce faci dragoste, asta înseamnă că faci vid în jurul tău. Tu nici nu-ți dai seama, dar așa ești tu făcut, micile tale momente de tandrețe accidentală anunță vidul. Dar nu-i nimic. Poți să pleci. Te înțeleg.

EL – Dar n-am avut o secundă intenția să plec. Îți jur.

EA – Dar ai simțit nevoia să taci.

EL – Da, pentru că am vrut să stau liniștit două minute.

EA – Foarte bine, atunci n-ai decît să rămîi liniștit. Eu sunt cea care am să plec, în cazul ăsta.

EL – Stai puțin... Unde vrei să pleci?

EA – Ce contează, plec. Plec ca să te las liniștit. Ai chef să fii singur, singur în mijlocul deșertului tău, singur cu deșertul creat de tine, deci te las singur. Dar nu-ți fă griji, eu te înțeleg. Așa ești tu făcut. La revedere.

EA rămîne nemișcată.

EL – Iartă-mă că ți-o spun, dar ești puțin cam prea complicată pentru mine. Zău așa...

EA – Te rog să nu-mi vorbești că nu mai sunt aici. Vezi că sunt aici? Vezi bine că nu mai sunt aici. Așa că nu vorbi singur că mă enervezi.

Pauză.

EA – Poftim, nu spui nimic, deci ești de acord. Deci am avut dreptate. Deșertul din jurul tău sunt eu. Acum că am făcut dragoste, nu mai sunt iepurașul tău drag, sunt un iepuraș în deșert. Și în plus văd că ești mulțumit că am plecat.

EL – Incredibil ce prostii spui!

EA – Ți-am spus să nu vorbești cu mine că nu sunt aici. Măcar asta vezi, că nu sunt aici. Măcar atîta lucru înțelegi.

Pauză.

EA – Vezi cum taci?

Pauză

EL – Bine, gata, valea. Dacă vrei să pleci, pleacă.

EA – Poftim, iar acum, că ți-ai atins scopul, îți poți chiar permite să redevii vulgar.

EL – Incredibil ce obositoare poți fi cîteodată.

EA – Așa reacționați întotdeauna după ce faceți dragoste?

EL – Uite ce e, eu, după ce fac dragoste, nu reacționez. Eu, după ce fac dragoste, nu vorbesc, nu fac nimic, mă destind.

EA – Te destinzi... Și fumezi, bineînțeles. Și dispari cu fumul.

EL – Da, mă destind. Și fumez. Sînt unii care mănîncă o bucată de pepene sau care beau un pahar de vin. Iar eu fumez. Ce, e cumva interzis?

EA – Nu, dar ar trebui să-ți fie rușine.

EL – De ce?

EA – Pentru o femeie este important ce se întâmplă după ce face dragoste. Și dacă vrei să știi, abia după ce face dragoste un bărbat are ocazia să demonstreze că nu este un animal.

EL – Și cam ce ar trebui să facă, după părerea ta, bărbatul, după ce face dragoste, ca să demonstreze că nu este un animal?

EA plînge încet.

EA – Nu știu...

EL – Și pentru că nu știi începi să plîngi... Adineaori te simțeai bine, în brațele mele.

EA – Da, pentru că adineaori erai aici și acum nu mai ești aici.

EL – Dar ți-a plăcut, adineaori.

EA – Mi-a plăcut, dar asta nu schimbă nimic.

EL – Ai țipat de plăcere, ai fost fericită...

EA – Și ce dacă am țipat de plăcere? Asta nu schimbă nimic. Poți să fii fericită două minute și să-ți dai seama că asta nu schimbă nimic.

EL – Dar ce vrei tu să schimbi, zău așa?

EA – Totul... și imediat.

EL – N-ai cum să schimbi *totul*.

EA – Ba da.

EL – Hai, vino, stai așa, două minute, liniștită, cu mine... Nu te gîndi la nimic. Ai să vezi... O să-ți facă bine... N-ai să poți schimba niciodată *totul*... Știi că te iubesc...

NU MĂ DUREA NIMIC ȘI AȘTEPTAM SĂ MOR

Personaj:

OMUL ȚINTUIT PE CRUCE

Eram țintuit pe cruce de la ora prânzului. Soarele începuse să apună iar mulțimea se mai risipise. Unii mai răcneau, se mai agitau, mai auzeam cuvinte care îmi erau adresate, dar vacarmul se mai potolise. Trei femei îmbrăcate în negru mai plîngeau încă la poalele crucii, dar și ele arătau obosite. Chiar și soldații care mă păzeau păreau că răsufală ușurați după înghesuiala și isteria din timpul zilei.

Așteptam să mor dar nu știu de ce nu muream. Probabil că sîngele meu se blocase undeva, scurgerea sa se întrerupsese. În mod normal ar fi trebuit ca sîngele meu să se fi scurs deja pînă la ultima picătură. Rănile din palme, cele din labele picioarelor, precum și rana de sub coastă, ar fi trebuit să permită scurgerea integrală a acestei seve lichide în fața cărerai muritorii sunt atît de fascinați. Nu mă durea nimic și nici nu-mi era sete, dar simțeam o enormă apăsare în stomac. Era ca și cum întreaga greutate a corpului meu s-ar fi lăsat pe stomac, și asta mă împiedica să respir.

Aveam ochii deschiși dar nu vedeam mare lucru. Doar globul auriu al soarelui care se apropia de linia orizontului. Toate celelalte obiecte și făpturi mișcătoare din jurul meu îmi apăreau ca niște umbre diluate.

Așteptam moartea și mă întrebam pînă cînd va mai trebui s-o aștept. În dreapta și în stînga mea mai erau și alți crucificați, cel puțin doi, dar nu-mi dădeam seama dacă se aflau în aceeași stare ca mine. De cîteva ori am încercat să deschid gura ca să pronunț cuvîntul "moarte", dar mi-a fost imposibil să-mi descleștez buzele.

Cineva îmi spusese, în timp ce soldații mă ridicau pe cruce, că nu trebuie să-mi fie frică, pentru că voi învia în curînd. Eu nu așteptam însă învierea, eu așteptam moartea și în gîndul meu mă rugam să vină cît mai repede.

Mă rugam la cel care îmi dăduse viață, și care îmi condusesse pașii pe Pământ. Acum, însă, mă simțeam abandonat de El și nu știam de ce. În definitiv nu greșisem cu mare lucru, făcusem tot ceea ce-mi poruncise el prin propriile mele convingeri. Mă lăsasem arestat deși ar fi putut să fug, mă lăsasem judecat fără să mă apăr deși aș fi putut să-i înfrunt pe judecători. Fără să mă zbat acceptasem toate supliciile, biciuirea și crucificarea, iar pe cruce fiind nu m-am plîns și n-am urlat, așa cum făcuseră ceilalți osîndiți.

Moartea mi se părea acum un cadou meritat, și nu înțelegeam de ce întîrzia să vină. Poate că mai trebuia să înțeleg un lucru înainte de a muri, ceva ce-mi scăpase ca om trăitor pe pământ... Dar ce?

Soarele dispăru în sfîrșit după linia orizontului și în jurul meu se lăsă un început de tăcere. Cele trei femei care mă plînseseră timp de ore și ore dormeau acum agonizînd în somn. Chiar și soldații picoteau atîrnați de sulile lor. Un cîine care trecu pe acolo se îndepărtă și el plictisit, semn că nu mai era nimic de făcut sau de văzut în preajma mea și a celorlalți crucificați.

Nu știu cît am mai așteptat așa. Dimineata era încă departe, iar stelele se învîrteau pe cer cu o viteză amețitoare. Nu vă doresc să trăiți această experiență, să fiți crucificat și să vedeți apoi cum vi se rotește în jurul capului un întreg cer înstelat. Luna răsări ca și cum ar fi fost expulzată din gura unei bufnițe – știți că aceste păsări de noapte înghit uneori șobolani întregi pe care-i digeră cît a-i zice pește scuipîndu-le apoi doar oasele?

Aveam impresia că eu însumi vomitasem acest cer, că toate constelațiile ieșiseră prin propria mea gură avidă de aer.

Așteptînd să mor mi s-a făcut brusc rușine de faptul că eram nerăbdător să mor. M-am simțit un fiu ingrat care nu merită încrederea creatorului său. Mi-am dat seama și de faptul că dorința de a muri este un păcat și că pedeapsa pentru această formă de nerăbdare trebuie să fie teribilă.

Dar n-am murit imediat iar noaptea a fost infinit de lungă. Aș putea spune chiar că n-am avut o singură clipă de liniște.

Întîi am zărit urcînd spre colină un hoț sau poate un jefuitor de cadavre. L-am văzut cum dădea tîrcoale, ba se apropia de mine și de soldații adormiți, ba se îndepărta. De cîteva ori a stat ascuns minute în șir după un bolovan, așteptînd ... ce? Mi s-a părut chiar că a încercat să-mi

șoptească ceva, voia probabil să se asigure că sunt mort. Nu știu ce căuta și nu știu ce ar fi putut să-mi fure tocmai mie, dar după o vreme s-a plictisit și a plecat.

După plecarea hoțului a apărut, pe cer, o cometă, a traversat universul fără să se grăbească lăsând în urma ei o dîră plapîndă de lumină. Am crezut pentru o clipă că era steaua mea care se stinge și mi-am spus "gata, acum voi muri", dar n-a fost să fie așa. Cometa a dispărut, iar eu am continuat să agonizez.

Cred că trecuse puțin de miezul nopții cînd a apărut haita de cîini. Poate că fusese adusă de cîinele solitar care mă vizitase ceva mai înainte, dar nu sunt sigur. Oricum, era prea întuneric ca să-mi dau seama dacă șeful haitei era același cîine care îmi dăduse tîrcoale cu puțin după apusul soarelui. Tăcuți, mîrîind doar din cînd în cînd, atrași poate de mirosul de sînge și de carnea biciuită a trupului meu, cîinii au adulmecat îndelung în jurul crucii mele și în jurul celorlalte două cruci. Am simțit la un moment dat cum aburul cald ieșit din gurile lor îmi învăluia degetele de la picioare, dar nici unul din cîini n-a îndrăznit să sară pentru a mușca din corpul meu.

După plecarea cîinilor s-a trezit unul dintre soldați pentru că voia să urineze. La început a încercat să urineze chiar pe crucea mea, dar unul dintre tovarășii săi i-a spus "du-te, mă, mai încolo". "De ce ?" a întrebat soldatul care voia să urineze. "De aia", i-a răspuns cel de-al doilea. Nu știu de ce, dar acest argument i s-a părut convingător soldatului care voia să-și ușureze vezica, așa că s-a îndepărtat și a urinat nevăzut de nimeni, în noapte.

A mai trecut apoi ceva timp și am auzit o bufniță. Am auzit chiar un filfiit de aripi deasupra mea, m-am temut chiar că vreo pasăre de pradă care vînează noaptea mi se va așeza pe cruce, dar pînă la urmă aripile s-au îndepărtat.

Deși așteptam moartea și aveam impresia că dintr-un moment într-altul mintea mea urma să se întunece, tot ce se întîmpla în jurul meu răsuna cu o claritate surprinzătoare în sufletul meu. Nu mai vedeam bine, dar simțeam apropierea tuturor acestor forme, nu mai auzeam bine, dar aveam impresia că toate sunetele sfîrșesc prin a se înfînge în trupul meu.

Așa a fost și cu omul care s-a apropiat pe furiș ca să-mi sărute picioarele. Cînd buzele sale mi s-au lipit de degetele mele de la picioare, mi s-a părut că sărutul său mi se înfînge în carne. Pietatea cu care mi-a

sărutat picioarele m-a cutremurat, aproape că am simțit cum fervoarea sa îmi străbate trupul trecînd-mi prin stomac, prin coșul pieptului și prin gît pentru a mă înăbuși apoi definitiv. Unda fervorii sale a fost însă una neplăcută, care mi-a provocat o adevărată convulsie a corpului. Aproape că mi-aș fi putut desprinde una din mîini, smulgînd-o de pe cruce cu tot cu cui, pentru a împinge creștetul celui care era prosternat la picioarele mele.

N-am făcut-o însă, fie pentru că, în realitate, nu aveam destulă forță, fie pentru că între timp un alt zgomot mi-a atras atenția: un zăngănit metalic, un zăngănit de monezi. Era ca și cum omul care îmi sărutase picioarele ar fi scos dintr-o pungă mai mulți arginți și i-ar fi dat unuia dintre soldați. Banii trecură apoi din mînă în mînă pînă cînd, s-ar părea, fiecare dintre păzitorii mei avu partea sa.

Ce să fi însemnat toate astea? Să-i fi plătit oare pe soldați, omul care îmi sărutase picioarele? Un nou tip de negoț să fi început în această noapte la poalele crucii pe care nu reușeam să mor?

Povestea asta începui, în orice caz, să nu-mi mai placă. Dar surprizele pe care urma să mi le aducă dimineța erau și mai mari. Imediat după răsăritul soarelui, o gloată gălăgioasă veni și-i desprinse de pe crucile lor pe cei doi nefericiți care erau răstigniți unul în stînga și altul în dreapta mea. Probabil că sărmanii supliciați erau deja morți. De altfel am văzut puțin mai tîrziu cum oamenii care veniseră cu dimineța în cap i-au dus pe cei doi la marginea unei gropi comune și i-au aruncat acolo, cu oarecare mîhnire în gesturi, dar fără vreo ceremonie deosebită.

Văzîndu-i pe cei doi tovarăși ai mei de supliciu dispărînd în adîncul gropii comune am avut o tresărire de speranță. Poate că în sfîrșit moartea era aproape. Îmi așteptam deci rîndul, pentru a fi scos din cuie și pus în pămînt. Să fi fost oare mort și să nu-mi fi dat seama? Să mă fi crezut ceilalți mort și să fi fost ei pe cale de a mă îngropa de viu? Gîndul acesta mă cutremură, deși îmi spuneam că mi-ar fi mai ușor să mor îngropat de viu decît să continui să zac atîrnat între viață și moarte pe crucea mea.

Foarte mirat am fost însă cînd mulțimea veni la picioarele mele și începu să se închine. Toți își făceau semnul crucii de parcă brusc crucea pe care eram răstignit devenise un simbol prețios pentru ei. În loc să mă scoată din cuie, însă, mulțimea adunată în jurul meu începu să cînte, în timp ce mai multe femei mă spălară de sîngele și de noroiul uscat. Un șir nesfîrșit de oameni începu să treacă apoi prin fața mea, fiecare făcînd

același lucru: punându-se în genunchi, făcându-și semnul crucii și sărutându-mi picioarele. Imi venea să-i întreb dacă nu au înebunit, dar nu aveam putere nici să deschid gura și nici să-mi ridic mai tare pleoapele. În același timp am văzut alți oameni, care aduceau cu ei unelte de tâmplărie și de zidărie, pietre de construcție și eșafodaje de lemn. Nu știu cât au lucrat apoi acolo, în jurul meu, dar pe măsură ce soarele se ridica pe cer și căldura devenea insuportabilă, toți acei meșteri iscusiți construiă un zid între mine și soare.

Văzându-i cum reușesc să construiască atât de repede zidul care urma să mă protejeze de razele nimicitoare ale soarelui le-am fost oarecum recunoscător, deși aș fi preferat să mă arunce mai degrabă într-un mormînt răcoros. Ei au continuat însă să lucreze pînă seara, sau, în orice caz pînă cînd n-am mai văzut soarele. Iar zidul creșu jur împrejurul meu, înalt și majestuos... Tîrziu mi-am dat seama că de fapt construseră în jurul crucii mele un templu, și că eram acum prizonier în interiorul unui imens lăcaș, acoperit de o vastă boltă amintind de cupola cerească.

Brusc, m-am văzut multiplicat în mii de astfel de edificii, cu șiruri nesfîrșite de oameni venind să-mi sărute picioarele. Degetele mele de la picioare sunt deja înălbite, șlefuite ca abanosul de atingerea acestor mii de buze. Iar fiecare astfel de atingere o resimt ca o arsură.

Cînd, cînd își vor da oare seama toți acești oameni care cred că am înviat, că de fapt încă n-am murit?

OCCIDENT EXPRESS 1

personaje :

ORBUL

FATA

VASILE

Eventuală proiecție: imaginea unei gări prăfuite în plină cîmpie.

FATA îl impinge pe BĂTRÎNUL ORB pe un scaun rulant.

ORBUL – Vreau să-l ating.

FATA – Nu poți, tată, să-l atingi.

ORBUL – Ba eu vreau să-l ating.

FATA – N-ai cum să-l atingi că nu oprește.

ORBUL – Păi de ce nu oprește?

FATA – Nu oprește că nu e prevăzut.

ORBUL – Atunci măcar să-l ating din mers.

FATA – Tată, vrei să facem accident?

ORBUL – Am suferit. Am luptat în război. Am fost prizonier la ruși. Vreau să-l ating.

FATA – Cum vrei să-l atingi din mers, că doar nu e melc? Nu trece cu încetinitorul. Trece ca fulgerul.

ORBUL – Hai că nu trece chiar ca fulgerul. Orice tren care trece printr-o gară, chiar dacă nu oprește, încetinește.

FATA – Ei bine, ăsta nu încetinește.

ORBUL – Păi de ce nu încetinește ?

FATA – Pentru că așa e Orient Express-ul, tată. ăsta nu încetinește. N-are motiv.

ORBUL – Păi de ce nu respectă regula?

FATA – Tată, o fi regula asta pentru alte trenuri. Pentru trenurile care merg la București. Dar ăsta merge la Paris. N-are el treabă să încetinească la noi aici. Încetinește când ajunge la Paris. Odată ajuns la Paris, da, acolo încetinește.

ORBUL – Să mi-l chemi pe impegat.

FATA (*strigînd*) – Vasile... Vasileee... (*Către ORB.*) N-aude. E dus undeva.

ORBUL – Vezi că-mi curg muci. Mai șterge-mă la nas.

FATA îl șterge la nas. ORBUL scoate de la sîn o sticlură și trage o dușcă.

ORBUL – Cît e ora?
FATA – E fără cinci.
ORBUL – Iar întârzie.
FATA – Nu întârzie el.
ORBUL – Uneori întârzie.
FATA – Tată, Orient Express-ul nu întârzie niciodată.
ORBUL – Săptămîna trecută a întârziat.
FATA – N-a întârziat, am trecut noi la ora de vară.
ORBUL – Oricum, am venit cu o oră mai tîrziu.
FATA – Păi dacă s-a schimbat ora...
ORBUL – Unde-i Vasile?
FATA – Hai, că vine...

Vine VASILE, excedat dar răbdător. O sărută pe FATĂ.

ORBUL – Vasile!
VASILE – Da, dom' Colonel, am venit.
ORBUL – De ce întârzie Orient Express-ul, Vasile?
VASILE – Nu întârzie, dom' Colonel. Vine peste trei minute. A fost anunțat.
ORBUL – Și iar îl vedem de departe?
VASILE – Păi ce să fac, dom' Colonel? Așa trece el, pe linia directă.
ORBUL – De luni de zile te rog să mă împingi mai în față.
VASILE – Nu pot, dom' Colonel. E interzis. Așa zice regulamentul. Pietonii privesc trenul de pe peron.
ORBUL (*panicat*) – Cît e ceasul? De ce nu trece? Ce se întîmplă? Poate l-au anulat...
FATA – Hai că tocmai îl anunță...

VASILE începe fuieră ca trebul, apoi pufăie, etc. simulează apropierea trenului.

VASILE (*cu voce dogită, anunță printr-o veche porta-voce*) – Trenul Orient Express, de la Istanbul, Atena, Sofia, București... pentru direcția Budapesta, Viena, München, Strasbourg, Paris, *execută* o trecere fără oprire pe linia a treia... Atenție la linia a treia. Nu vă apropiați de linia a treia. Nu vă îndepărtați de peron. Trece Orient Express-ul fără oprire. Atenție, repetăm... Trece Orient Express-ul fără oprire... Trece, trece...

FATA își scoate telefonul mobil pe care este înregistrat sunetul trecerii unui tren printr-o gară. VASILE dă drumul unui ventilator care provoacă un curent de aer. În același timp VASILE imită croncănitul unor corbi care își iau zborul.

ORBUL – Cîte vagoane are? Zinuțo, numără vagoanele... cîte vagoane are?
Zinuțo, ce faci, numeri?

FATA – Unu... doi... trei... patru...

ORBUL – Toate sunt vagoane de dormit? Toate?

FATA – Da, tată, toate... cinci... șase... șapte...

ORBUL – Care-i vagonul restaurant? Să-mi spui cînd trece vagonul restaurant...

FATA – Vine, vine... opt... nouă... zece...

VASILE ridică turația ventilatorului și imită lătratul unui cîine. FATA ridică volumul telefonului și pulverizează în aer un parfum de mimoză. Atmosferă autentică de Orient Express care trece. Mascarada celor doi are ceva fantastic și poetic.

ORBUL – Măi, ce mai trece... măi ce tare e... Mă Orientule, mă... Vezi, Zinuțo, astea se numesc vagoane Pullman... Frumoase mai sunt vagoanele Pullman... Niciodată, nimeni, n-a construit vagoane mai frumoase decît Pullman... Ai auzit de vagoanele Pullman, Zinuțo?

FATA – Unsprezece... Doisprezece... Acum trece vagonul restaurant... Treisprezece... Paisprezece... Cincisprezece...

ORBUL (*strigînd, agitîndu-se în fotoliul rulant*) – Salutare, mă... Mă, ăștia care mergeți la Paris... Nu-i credeți pe comuniști! Atenție cu democrația! Auziți, mă?

FATA – Șaisprezece... Șaptezece... Optsprezece...

ORBUL – Un singur vagon restaurant la atîtea vagoane? Nu e puțin?

FATA – Mai e și vagonul bar... Nouăsprezece... Uite, acum trece vagonul bar...

ORBUL (*scoate sticla și trage o dușcă*) – Trăiască regele! *Vive la France!*

FATA – Douăzeci... Gata, ăsta-i ultimul vagon... e vagonul de bagaje...

ORBUL (*atitudine de copil care vrea să se mai joace*) – Nu, Zinuțo, mai vreau, mai vreau... mai vreau niște vagoane...

FATA – Da, mai are cinci vagoane... Douăzeci și unu...

ORBUL – Mai rar, mai rar...

FATA – Douăzeci și doi... douăzeci și trei...

ORBUL – N-are și vagon de biliard?

FATA – Ba da, uite acu' trece vagonul de biliard... Douăzeci și patru...

ORBUL (*respiră puternic aerul pe care i-l proiectează în față ventilatorul*) – Ah, Parisul... Parisul... Salutare, Occident! Occident, Orientul te salută! Cincisprezece ani am făcut pușcărie... (*Către FATĂ.*) Zinuțo, e careva la fereastră?

FATA – Da, tată, toți sunt la fereastră și uite, îți aruncă flori... (*FATA culege cîteva flori de pe marginea căii ferate și le aruncă în brațele ORBULUI.*) Douăzeci și cinci... Gata... a trecut...

VASILE oprește ventilatorul, FATA reduce sunetul telefonului mobil pînă cînd nu se mai aude nimic.

ORBUL (*în stare de extaz*) – Oh... oh... Mirosul ăsta mă înnebunește... Cum poate să miroase așa bine trenul ăsta? A ce miroase Orient Expressul, Zinuțo?

FATA – A mimoze, tată... a mimoze...

FATA îi întinde o bancnotă lui VASILE.

ORBUL – Dacă noi nu luptam în munți, Occidentul era *kapput*... Ar trebui să ne pupe mîinile... Ar trebui să se dea dumnealor jos, totuși, măcar o dată, din Orient Express, și să ne pupe mîinile... Cincisprezece ani m-au ținut rușii în Siberia... Dar Occidentul nu știe... nu știe...

FATA – Hai, că știe... puțin, puțin, tot știe...

ORBUL – Zinuțo, promite-mi că venim și mîine.

FATA – Mîine nu trece, tată. Venim săptămîna viitoare...

ORBUL – Păi de ce nu trece și mîine? Altădată trecea o dată pe zi. Păi nu e normal să treacă o dată pe zi?

FATA – Așa e el acum... E tren de lux, tată, trece doar o dată pe săptămîină...

ORBUL – Cînd mai venin? Cînd mai venim?

FATA – Cînd mai trece, Vasile, Orient Expressul?

VASILE (*scărpînîndu-se în cap*) – Păi... ce să zic eu... Nu știu dacă săptămîna viitoare trece...

ORBUL – Păi cum așa? Păi nu e clar cînd trece?

VASILE (*îi spune ceva la ureche FATEI*) – Nu, abia peste două săptămîni...

ORBUL – A... peste două săptămîni...

VASILE – Da, de mîine în două săptămîni mai trece...

FATA se pregătește să plece cu ORBUL.

ORBUL – Nu mai înțeleg nimic... Multă vreme a trecut joia... Acum începe să treacă vinerea?

FATA – E tren de lux, tată... Trece cînd vrea el...

ORBUL – E tren de lux, tren de lux... Ce mă-nebunești cu "tren de lux". Ce vrei să spui, că dacă e de lux trece mai rar? Dacă crește luxul o să treacă doar o dată pe lună? Într-o bună zi ai să-mi spui că de atîta lux trece doar o dată pe an... Ce scria pe vagoane?

FATA – Scria Orient Express, tată...

ORBUL (*mai trage o dușcă*) – Am făcut războiul degeaba... Războiul degeaba, Siberia degeaba... Ești sigură că se uitau toți pe fereastră?

FATA – Da, tată... Toți erau la fereastră...

ROMANIA, FREE COUNTRY

personaje:

ACORDEONISTUL
SAXOFONISTUL

O tăbliță pe care scrie numele unei stații de metrou din Paris, de exemplu GARE DE L'EST sau CLUNY – LA SORBONNE. Este genul de stație care rămîne deschisă în timpul iernii pentru a-i adăposti pe diverșii indivizi fără domiciliu fix.

Într-un colț, în penumbă, un tînăr stă întins pe jos cu capul așezat pe un rucsac și cu un saxofon în mînă. Din cînd în cînd, dezabuzat, tînărul improvizează diverse note la saxofon.

Apare ACORDEONISTUL și se așează pe un scaun nu departe de tînăr.

ACORDEONISTUL scoate o canetă de Cocoa-cola, o desface, îi aruncă o privire tînărului, ridică în sus caneta ca și cum i-ar spune "noroc" și apoi bea.

SAXOFONISTUL – **Hi !**

ACORDEONISTUL bea.

ACORDEONISTUL – Pardon?

SAXOFONISTUL – **Hi!**

ACORDEONISTUL – **Hi!** Haide hai !

Pauză. SAXOFONISTUL cîntă o notă. ACORDEONISTUL îi răspunde cîntînd la acordeon.

SAXOFONISTUL – **Artist?**

ACORDEONISTUL – Artist, artist...

SAXOFONISTUL – **French?**

ACORDEONISTUL – **French**, ce?

SAXOFONISTUL – **Are you French?**

ACORDEONISTUL – **French?**

SAXOFONISTUL – *Français?*

ACORDEONISTUL – Nu... **No...**

SAXOFONISTUL – **Do you speak french?**

ACORDEONISTUL – **Yes... Merde !**
SAXOFONISTUL – **Well... very good...**
ACORDEONISTUL – *Mon cul.*
SAXOFONISTUL – **Great!**
ACORDEONISTUL – *Liberté, égalité, fraternité !*
SAXOFONISTUL – *Vive la France ! Putain...*

ACORDEONISTUL încearcă, foarte rudimentar, să cînte imnul național francez, "La Marseillaise". SAXOFONISTUL îl ajută și el.

SAXOFONISTUL – **Where are you from?**
ACORDEONISTUL – **What?**
SAXOFONISTUL – **Where are you from? Which country?**
ACORDEONISTUL – **My country?**
SAXOFONISTUL – *Ton pays... Tu viens d'où ?*
ACORDEONISTUL – Europa!
SAXOFONISTUL – **Me, United States!**
ACORDEONISTUL – American!
SAXOFONISTUL – **Yes, American.**
ACORDEONISTUL – **Me... Gigi!**
SAXOFONISTUL – John. Nice to meet you... Do you speak English?
ACORDEONISTUL – Ce?
SAXOFONISTUL – *Tu parles anglais ?*
RDEONISTUL – *Oui. Fuck... Shit... Money...*
SAXOFONISTUL – *Bravo!*
ACORDEONISTUL – **Whisky...**
SAXOFONISTUL (*furnizînd-i încă un cuvînt englezesc*) – **Coca-cola...**
ACORDEONISTUL – **Yes, Coca-cola...**
SAXOFONISTUL – **It's perfect.**
ACORDEONISTUL – **America big country... Nike. Statuia libertății... New York, New York.**

SAXOFONISTUL cîntă două măsuri de jazz.

ACORDEONISTUL – Ești tare!
SAXOFONISTUL – **What?**
ACORDEONISTUL – **You good... And me... I good me... like you... I am Gigi, the artist! Manele...**
SAXOFONISTUL – **What?**
ACORDEONISTUL – Manele... **Great** artist manele...
SAXOFONISTUL – **I don't understand... Je ne comprends pas...**
ACORDEONISTUL – *Je suis... grand... big... très beaucoup... très, très grand... très big manele...*

Cântă manele.

SAXOFONISTUL – **Jazz?**

ACORDEONISTUL – Nu... Non... Not jazz, manele... Europa de est...

SAXOFONISTUL – **What?**

ACORDEONISTUL – *Europe de l'Est...* Comunism... Comunism kaputt, acum manele... *Tu piges? Understand?*

SAXOFONISTUL – **Yes... You are the king of manele!**

Cântă din nou amîndoi.

ACORDEONISTUL – **Very good... You are big! Big artist!**

SAXOFONISTUL – **We are both very big! We are the kings!**

ACORDEONISTUL – *Comment? What?*

SAXOFONISTUL – **Me and you... We are both very big... Kings of the music.**

ACORDEONISTUL – **Ah, yes! Oui, oui... very, very big... Have you...**
(Arată că vrea o țigară.) Cigarette...

SAXOFONISTUL – **No... No money!**

ACORDEONISTUL – **No money?**

SAXOFONISTUL – **No money...**

ACORDEONISTUL – Te-au furat?

SAXOFONISTUL – **What?**

ACORDEONISTUL – *Volé? Toi, te-au furat? Voleurs? Paris, voleurs?*

SAXOFONISTUL – **Stolen? No...**

ACORDEONISTUL – **Not stolen?**

SAXOFONISTUL – **No... No... I don't like money... I'm walking around the world without money...**

ACORDEONISTUL – *Comment?*

SAXOFONISTUL – *Je fais le tour du monde... sans argent... around the world... but without money... sans argent... Je suis contre l'argent...*

ACORDEONISTUL – *Tu es contre l'argent?*

SAXOFONISTUL – **Yes... Oui... Contre l'argent. No money... Never... Moi... jamais argent...**

ACORDEONISTUL – *Jamais argent toi?*

SAXOFONISTUL – **Yes... Jamais...**

ACORDEONISTUL – *Jamais, jamais?*

SAXOFONISTUL – **No. I am ecologist.**

ACORDEONISTUL – *Eco... quoi?*

SAXOFONISTUL – **I never touch money... or credit cards... I don't need money... I hate money... L'argent, pour moi... zéro... mauvais...**

ACORDEONISTUL – *Putain!* Ia te uită, mîncăți-aș... **Against** *argent*, da' faci
turul lumii...

SAXOFONISTUL – **What?**

ACORDEONISTUL – Nothing... **I am Romanian...** România... *Tu connais?*
Romania... *Roumanie.*

SAXOFONISTUL – **Romania?**

ACORDEONISTUL – **Yes, Romania... Me, from Romania...** Europa,
Romania, free country... Comunism finished.

SAXOFONISTUL – **Romania?! Bucharest?**

ACORDEONISTUL – **Bucharest! Bucharest!**

SAXOFONISTUL – **I want to go to Romania!**

ACORDEONISTUL – *Moi...* Eu... țigan... țigan din București...

SAXOFONISTUL – **What?**

ACORDEONISTUL – **And I like money... I have...** (*Arată cu mîna că are
trei copii.*) *Trei... trei puradei... Trois... enfants petits... Me...*

SAXOFONISTUL – *Comment?*

ACORDEONISTUL – *Je suis...* Ich bin... sono... gypsy...

SAXOFONISTUL – **Gypsy?**

ACORDEONISTUL – Gypsy, gypsy...

SAXOFONISTUL – **I like Gypsies!**

ACORDEONISTUL – **And me... I like money!**

Cei doi se îmbrățișează.

SAXOFONISTUL – **Nice to meet you.**

ACORDEONISTUL – Nu vinzi saxofonul?

SAXOFONISTUL – **What?** *Comment?*

ACORDEONISTUL – Saxofonul... **How much?**

SAXOFONISTUL – **No, no... The saxophon...** *c'est mon gagne pain...*

ACORDEONISTUL – *Pain?*

SAXOFONISTUL – *Manger...*

ACORDEONISTUL – *Manger...* Volio mangiare? **Hungry?**

SAXOFONISTUL – **No...**

Scoate un telefon mobil si formează un număr.

ACORDEONISTUL – Firica... Unde ești, mă? Auzi, adu ceva de haleală și vino
la Sorbona... Mă găsești la Sorbona... ia ceva bun... (*Către
SAXOFONIST.*) *Apporter manger... Manger... Tu veux quoi?*

SAXOFONISTUL – **To eat?**

ACORDEONISTUL – **Yes.** *Moi...* te invit... *Je...* invite you...

SAXOFONISTUL – **Great.**

ACORDEONISTUL – **You... want quoi? Manger?**

SAXOFONISTUL – **I am vegetarian...**

ACORDEONISTUL – Firica, vezi să fie vegetarian... să fie totul vegetarian...

Îți explic eu... Un prieten... (*Către SAXOFONIST.*) Și de băut? *Une bière?*

SAXOFONISTUL – **Beer, yes... yes, yes, beer, OK...**

ACORDEONISTUL (*la telefon*) – Bere bea... Ia un pachet de opt... Așa... Îți povestesc, e un tip mișto...

SAXOFONISTUL – Mișto?

ACORDEONISTUL – Mișto... **Nice...**

SAXOFONISTUL – Mișto...

ACORDEONISTUL – **You...** mișto...

SAXOFONISTUL – **Me,** mișto... **and you,** mișto...

ACORDEONISTUL – **Big artists** mișto...

Cei doi încep să cînte din nou.

DANSUL BURICULUI

Personaje:
REGIZORUL
UN GROUP DE ACTORI

Personaje în așteptare îmbrăcate în costume destinate să evoce lumea țiganilor, dar care rămân de un kitch înfiorător: MIRELE, MIREASA, două DOMNIȘOARE DE ONOARE, ACORDEONISTUL și VIOLONISTUL.

Grupul ascultă de indicațiile date printr-un megafon de un "regizor", în vagonul restaurant al unui tren de lux.

REGIZORUL – Atenție... Unu, doi, trei, intrați!

Grupul se pune în mișcare cîntînd și dansînd.

REGIZORUL – Hai, hai, puțină energie... Așa... Acum strecurați-vă perintre mese... Mireasa în față... Mirele după... Și aveți grijă să nu răsturnați ceva pe mese... Atenție la pahare, am spus... Atenție la vază... Fiți mai supli... Foarte bine... Muzica mai tare!

Personajele avansează în șir indian dansînd și chiuind.

REGIZORUL – Pocniți din degete! ... Mai tare că n-aud nimic... Mă, parcă aveți degete de ceară... Așa... Hai, mai din inimă... Mă, nu știu ce aveți astăzi dar sînteți de o tristețe... Mergeți înapoi, mai facem o dată!

Grupul de actori se întoarce în locul de unde a plecat și așteaptă indicațiile.

REGIZORUL – Trebuie intrat în forță, înțelegeți? Intrați în forță ca să fie surpriză, dar fără să speriați pe nimeni... Domnii din tren trebuie să simtă brusc gustul Balcanilor... Haideți... Respirați, concentrați-vă... Unu, doi, trei, începe cheful!

Grupul se pune din nou în mișcare, de data aceasta cu mai multă vivacitate.

REGIZORUL – Foaaarte bine... Foaaarte, foaaarte bine... Fetelor, ondulați și voi mai ca lumea bazinul... Așaaa... Mireasa, auzi... vreau de la mireasă un adevărat dans al buricului... Așa, cu tot cu fese... Și înaintați, înaintați... Și căutați, căutați privirile oamenilor... Orice mesaj trece prin priviri, nu uitați asta... Trebuie să dați impresia că Balcanii au făcut irupție în vagon...

MIRELE – Ah, fir-ar să fie!

REGIZORUL – Ce-i?

MIRELE – Am uitat să pun lichid în sticlă... Am intrat cu sticla goală.

REGIZORUL – Nați-o bună! Păi concentrați-vă, măi, puțin, că doar sînteți de meserie... E important ca sticla să fie plină...

MIRELE – Știu, de aia...

REGIZORUL – Încă o dată!

Grupul se întoarce la punctul de plecare și așteaptă semnalul. MIRELE umple cu apă sticla care are o etichetă de vodcă.

REGIZORUL – Sunteți gata? Unu, doi, trei, la atac!

Grupul se lansează din nou. Cîntece, chiuituri, pocnituri din degete, strigături, dansul buricului, etc. MIRELE agită sticla în aer, mai trage o dușcă, o întinde MIRESEI, etc.

REGIZORUL – Foaaarte bine... Așa... Avansați... Vezi, Mircea, nu stropi când bei...

MIRELE – Păi așa se bea la nuntă.

REGIZORUL – Da, numai că... nu trebuie să fim vulgari... Hai, Mircea, bagă text!

MIRELE – Mesdames, Mesdemoiselles, Messieurs... Soyez bienvenus dans les Balkans... Vous venez de traverser la frontière entre les terres de Venise et les terres balkaniques... Vous venez de pénétrer sur la partie la plus mystérieuse de l'Europe... La Péninsule balkanique, 50 millions d'habitants, 550 000 kilomètres carrés, mosaïque de peuples et de cultures...

REGIZORUL – Mircea...

MIRELE – **Oui, Monsieur ?**

REGIZORUL – Nu te franțuzi prea tare... Vorbește mai cu accent... Lasă să se audă accentul tău românesc... Chiar prefer, la o adică, să ponuți prost niște cuvinte, decît să o faci într-o franceză perfectă.

MIRELE – Bine, șefu’! *(Reia textul cu un accent românesc evident.)*
Mesdames, Mesdemoiselles, Messieurs... Soyez bienvenus dans les Balkans... (Către regizor.) C'est bien ?

REGIZORUL – Nu... Nu știu ce aveți dar nici unul din voi n-are vlagă astăzi... Și nu pricep de ce... Că doar v-am explicat... Nu facem artă aici, facem comerț... Ce vor ei este o scenă folclorică, chiar kitch, dar ca în Kusturița... și să fie viscerală... Nu suntem la teatru, suntem într-un tren de lux, sunteți plătiți ca să faceți animație în Orient Express, așa că n-am nevoie de expresii prea inteligente pe fețe voastre... Chiar dacă vi se pare că vă cer să faceți un lucru imbecil, pentru asta sunteți plătiți, ca să facem un lucru imbecil în Orient Express... Și dacă n-ați înțeles acest lucru înseamnă că nu putem lucra împreună și reziliem contractul... Cei care vor călători în trenul ăsta vor să vadă țigani de tip Kusturița la intrarea în Balcani. Asta-i tot. Ori jucați jocul, ori ne separăm.

ACORDEONISTUL – Dacă îmi permiteți, la Kusturița, țiganii trag și cu pistoalele în aer...

REGIZORUL – Radu, tu mă cam iei peste picior.

ACORDEONISTUL – **Non, Monsieur.**

REGIZORUL – Ba da, mă cam iei peste picior și asta mă cam indis pune.

ACORDEONISTUL – Da’ nu-i adevărat, tot ce vreau este să fim cît mai autentici cu puțință.

REGIZORUL – Nu trebuie să fim autentici, trebuie să fim ca în Kusturița. Asta ni s-a cerut. Să facem spectacol visceral... Nuntă țiganească în Orient Express, dar de tip Kusturița.... Asta-i tema... Ce fac țiganii autentici, mi se rupe... Avem nevoie de sunet, de scînteii, de mișcare, de visceralitate, și să fie poetic. Oare am fost clar?

DOMNIȘOARA DE ONOARE 1 – Eu nu înțeleg de ce n-ați angajat dumneavoastră țigani adevărați...

REGIZORUL – Și de ce să angajez țigani adevărați? Păi nu sînteți voi actori? Sînteți actori și v-am angajat să jucați o nuntă țigănească. Unde e problema? Ce, ar trebui să angajez doctori ca să regizez o piesă despre doctori? Hai, copii, hai să terminăm cu discuțiile și să refacem scena... Deci, băgați încă o dată la cap ca să se știe ce vrea Orient Express-ul de la voi... Trenul pleacă deci din Veneția la 10 și 30. Iar în momentul cînd se servește masa de prînz, deci pe la 12 și 30, traversează frontiera dintre Slovenia și Croația... adică intră în Blacni... Și exact în acest moment dăm buzna cu nunta țigănească în vagonul restaurant... Imaginați-vă că voi sunteți Balcanii care intră dansînd și cîntînd pentru a le spune « bine ați venit » călătorilor... E clar ?

Grupul se întoarce la punctul de plecare și așteaptă semnalul REGIZORULUI.

REGIZORUL – Știu, știu ce gîndiți... Să nu credeți că nu știu... Dar spuneți-vă că așa e făcut creierul omului occidental... Cînd vine vorba de Balcani prima imagine care îi vine în minte este cea a unui țigan... eventual cu acordeon... De ce, nu mă întrebați... În orice caz, asta vrea clientul, asta îi dam... A luat trenul ca să se simtă bine, noi îl facem să se simtă bine... Asta e tot... Știu că e stupid, dar dacă așa scrie pe etichetă... Balcani egal țigani, cînd e vorba de sintetizat, de oferit o singură imagine... N-am tipărit eu etichetele... Hai, la treabă...

Grupul se pune în mișcare, actorii dansează, cîntă, se agită, dar la un moment dat entuziasmul lor se dezumflă. Primul care renunță să-și mai joace "rolul" este MIRELE, urmat de MIREASĂ, apoi rînd pe rînd de toți ceilalți.

MIRELE – Scuzați-mă, dar eu nu înțeleg de ce călătorii care ajung în Balcani cu Orient Express-ul trebuie să fie primiți de un grup de țigani.

REGIZORUL – Vezi că ești rasist? Ce ai tu cu țiganii? Ai ceva împotriva țiganilor?

MIRELE – Nu, dar nu înțeleg de ce, cînd ajunge în Balcani, călătorul din Orient Express trebuie să fie în mod obligatoriu salutat de un grup de țigani...

VIOLONISTUL – Scuzați-mă... Nu că aș fi specialist în simboluri... Dar poate că ar fi mai aproape de realitate dacă am propune ca imagine concentrată

a Balcanilor, ca simbol al acestor ținuturi atît de încercate de istorie, bruta balcanică... (*Actorul mimează o figură de bețiv.*) Sau mai precis bețivul... care nu e țigan, e doar transnațional... dar e cu adevărat universal... Eu cred că bețivul balcanic generic ar fi cel mai potrivit... (*Mimează din nou, adresîndu-se uneia dintre fete.*) Futu-ți gura mă-tii de putoare ! Beau cît vrea ficatu' meu! Ai înțeles? Cine te-a trimis să mă cauți? Mă-ta? Spune-i că-i scot mațele, uite-așa... (*Către regizor.*) **This is universal... The Balkans beast...**

REGIZORUL – **Shit!** Facem o pauză.

CARTEA RECORDURILOR

personaje:

ORBUL
GRĂNICERUL

ORBUL – Nu vă supărați...

GRĂNICERUL – Da, taică?

ORBUL – Aș vrea să știu și eu... pe unde a fost exact frontiera...

GRĂNICERUL – Păi aici e... te afli la frontieră...

ORBUL – Nu te supăra... Uite, am venit cu nepoata mea cu mașina tocmai de la Arad... dar ea nu mă înțelege... Sunt bătrîn, am făcut războiul, m-au trimis rușii în Siberia, m-am întors acasă abia în 1956... În 63 am vrut să fug la sîrbi, m-au prins, am făcut doi ani de pușcărie... În 68 m-au lăsat să plec într-o excursie în Ungaria, din Ungaria am vrut să fug apoi în Austria și m-au prin din nou... Mi-e ciudă pe frontiere... Vreau să văd unde a fost exact frontiera...

GRĂNICERUL – Păi... de fapt nici nu mai există... Acum, gata, suntem toți în Uniunea Europeană... Ungurii trec la noi, noi trecem la unguri... Nu mai e nici o problemă...

ORBUL – Da' arată-mi te rog unde a fost... Arată-mi o bucățică de pămînt să pun piciorul pe ea și să știue că acolo fost sîrma ghimpată sau gardul sau mai știu eu ce...

GRĂNICERUL – Vino, taică... Dumneata ești chiar nevăzător?

ORBUL – Am orbit din cauza unui diabet... Trag un diabet după mine încă din Siberia...

GRĂNICERUL – Uite, taică... Pune piciorul aici... Aici a fost o bornă... pune mîna pe ea... aici era granița dintre Ungaria și România... aici au fost miradoare, aici era totul arat... Acum nu mai e nimic...

ORBUL – Bine... Mulțumesc, băiatule... Lasă-mă puțin aici cu gîdurile mele... Mă întorc eu singur la mașină... De altfel nepoata mă vede...

GRĂNICERUL se îndepărtează iar ORBUL urinează pe frontieră.

GRĂNICERUL – Păi ce faci, taică? Te piși pe frontieră?

ORBUL – Ce vrei să fac? Sufăr cu prostata. Cînd mă prinde, mă prinde...

GRĂNICERUL – Păi nu-i frumos, taică... Te vede lumea.... Chiar aici ți-ai găsit să te piși? Avem veceuri noi...

ORBUL – Uf... Mulțumesc... Nu te supăra băiatule, eu nu mai am mult de trăit... Cîți ani îmi dai?

GRĂNICERUL – Hai că m-ai supărat... Și mă ții și de vorbă... E frumos, să te piși pe frontieră? Om bătrîn și te piși oriunde...

ORBUL – Ce știi tu ce înseamnă să te piși în Siberia pe minus 20 de grade... Sau să te piși din mers că rușii nu ne dădeau voie să ne oprim... Zău, băiatule, nu fii supărat... Sunt și eu un om nebun... Am ură în mine... Nu știu cum am adunat-o... De cîtiva ani umblu prin Europa cu nepoata și mă piș pe frontiere... Eu mă piș și ea mă filmează din mașină... că vreau să intru în cartea recordurilor... Ai auzit de cartea recordurilor? *Guinness book*... M-am pișat pînă acum pe 17 frontiere... Frontierele noastre cu vecinii le-am făcut toate, doar asta îmi lipsea... M-am pișat pe frontiera dintre Franța și Germania, m-am pișat la granița dintre Italia și Slovenia, am fost și m-am pișat și pe frontiera germano-poloneză... Am eu unele pe care am vrut să mă piș mai repede... Numai că nu apuc să le termin că văd că apar altele... Cînd dracu' ajung eu în Bosnia sau în Kosovo? Parcă am contract cu ei... Cînd cred că am terminat cu o regiune, paf, mai apare cîte o țară independentă... Să le ia dracul de frontiere, niciodată n-apuci să te piși pe toate...

MESAJUL PUNGILOR

Personaje

DOCTORANDUL

MEMBRII COMISIEI DE DOCTORAT

PREȘEDINTELE COMISIEI – Dacă înțeleg bine, ce vreți dumneavoastră să demonstrați este că prăbușirea comunismului a fost provocată de etichetele de pe produsele venite din Occident.

DOCTORANDUL – Exact. Datorită etichetelor, pungilor și ambalajelor. Nimeni n-a evaluat încă niciodată forța subversivă a acestor etichete și a acestor ambalaje. Efectul lor asupra noastră a fost mai puternic decât suntem noi capabili să o recunoaștem. Toate produsele care ajungeau la noi din vest aveau un dublu impact, unul estetic și altul emoțional. Impactul estetic se manifesta prin faptul că nimeni nu arunca niciodată un ambalaj venit din vest. Cutiile de cafea erau păstrate la nesfârșit pe o poliță în bucătărie chiar și după ce se termina cafeaua din ele. O sticlă de whisky, chiar dacă era golită, nu se arunca niciodată, se umplea eventual după aceea cu țuică. O sticlă din plastic de coca-cola devenea și ea un obiect fetiș, era imposibil de aruncat, oamenii o refoloseau într-un fel sau altul, fie că puneau în ea lapte fie că o țineau ca pe o ofrandă sau ca pe o pradă de război în cămară. Când primeau ciocolată din Occident, est-europenii aveau grijă întâi să desfacă ușor, cât mai delicat, ambalajul, să păstreze staniolul... Pungile care veneau din Occident erau și ele un bun prețios și oamenii ieșeau cu ele la cumpărături, oarecum mândri că aveau o pungă "occidentală". Toate aceste "pungi" se plimbau de altfel prin oraș cu o anumită nonșalantă, exista un fel de protest surd și metaforic al pungilor... Rare erau persoanele care să nu fi avut în casă o astfel de pungă provenită din Germania sau din Italia... Putem vorbi chiar de un protest al pungilor din plastic, după cum putem vorbi despre mesajul lor anti-comunist... În țările este-europene unde libertatea de expresie era inexistentă, oamenii protestau prin pungile de plastic pe care le purtau în buzunar sau le utilizau pentru cumpărat pâine, făină, salam... Ar trebui să le fim recunoscători acestor pungi, cred eu, pentru că ele ne-au ajutat să ne exprimăm, dacă n-am fi avut aceste pungi cu care să umblăm de colo-colo și să ne afișăm protestul ne-am fi asfixiat... am fi murit dracului de neputință și de umilință... Când gurile noastre erau cusute, noi protestam de fapt cu pungile, nu eram decât niște pungi ambulante care se plimbau prin București, prin Sofia, prin Kiev... Pe aceste pungi erau tot felul de desene atrăgătoare, tot felul de imagini

occidentale, tot felul de texte aparent comerciale dar de fapt protestatare... Nimeni nu s-a ocupat niciodată de semantica acestor imagini și texte imprimate pe pungile de origine occidentală înainte de 1989... Pe unele era scris MARLBORO, pe altele ELVIS, pe altele SUPERMARKET... pentru est-europeni, însă, toate aceste cuvinte aveau o cu totul altă semnificație, ele însemnau de fapt JOS COMUNISMUL.

PREȘEDINTELE COMISIEI – Mda... Spune-mi domnule, dumneata ești sigur că nu delirezi?

DOCTORANDUL – Nu, domnule Profesor, tot ce spun este adevărat. Am cules mii de mărturii... Pungile, etichetele și ambalajele occidentale au ros din interior comunismul... Au fost dizolvantul ideologiei... Marxism-leninismul s-a evaporat în ele... Pentru că ele au lucrat asupra creierului, asupra imaginarului... Era suficient, pe vremuri, să te uiți la cutia de cafea occidentală în care păstrai de fapt zahărul ca să respiri puțină speranță... Toate aceste etichete și ambalaje erau ca niște ferestre spre occident, tot atâtea *tunele* de evadare mentală... Încercați să vă amintiți și dumneavoastră, domnule profesor... Când ne cumpăram blugi era absolut nevesar ca marca LEVI'S să fie vizibilă, iar dacă mai puneam mîna și pe un tricou occidental pe care scria LOVE atunci evadarea era totală, sau ne consideram deja integrați în Europa... Toate aceste cuvinte străine și toate aceste imagini colorate ne-au ajutat de fapt să rezistăm într-o lume în care lipseau culorile... Da, acesta este adevărul comuniștilor nu le plăceau culorile, detestau culorile, cu excepția steagului roșu bineînțeles.

PREȘEDINTELE COMISIEI – Dumneata consideri deci că comunismul nu s-ar fi prăbușit dacă comuniștii ar fi fabricat ambalaje mai frumoase...

DOCTORANDUL – Absolut adevărat... Regimurile comuniste nu au înțeles niciodată cît de persuasivă a fost forța imaginii... Astăzi ar trebui să ridicăm un monument tuturor acestor etichete, ambalaje și pungi. Ar trebui să le fim recunoscători, să ridicăm o statuie a *pungii occidentale*... Ambalajele au fost ca niște zei, ca niște icoane, ca niște obiecte fetiș... Valoarea lor de întrebuințare, în țările din est, era cu totul alta decît cea pentru care fuseseră făcute în Occident... Ele erau pur și simplu *mesaje* primite din lumea liberă, ele erau *dovezi* că o viață mai bună era posibilă... Puse alături de ambalajele comuniste ele deveneau copleșitoare, pentru că erau superioare... Ori, toate aceste reflecții se fixau în creierul oamenilor... Est-europenii nu aveau nevoie de demonstrații sofisticate pentru a ajunge la concluzia că marxism-leninismul era o ideologie stupidă, mesajul pungilor era suficient... Practic, între vest și est nu a exista nici o luptă de idei, nici o înfruntare ideologică frontală... singura luptă frontală a fost între pungile de plastic occidentale și plasele de ață autohtone... între etichetele colorate de pe

produsele occidentale și hîrtia de marmeladă autohtonă... între roșul sticlei de coca-cola și roșul steagului comunist...

PREȘEDINTELE COMISIEI – Știi ce, domnule doctorand... Ia nu-ți mai bate joc de noi! Nu-ți dau doctoratul. Înțelegeți? *Fuck you!*

MEMORIILE UNUI TURNĂTOR

Personaje:

TATĂL

FIUL

TATĂL – Cum e Parisul?

FIUL – E frumos. Ai să vezi. Am să-ți fac invitație. Ai să vii să-l vezi...

TATĂL – Ce mă bucur că ai venit...

FIUL – Am venit... Poate am să fac și ceva afaceri cu România. Acum totul e o chestiune de rapiditate. Cine ocupă terenul ăla câștigă.

TATĂL – Cât stai?

FIUL – Nu stau mult. Mai am și niște afaceri la București... Stau azi și mâine.

TATĂL – Așa puțin?

FIUL – Am să mai vin. De acum am să vin regulat... În România se pot câștiga acum bani frumoși... În Franța eu lucrez pentru o mare editură... poate deschid o filială aici... vezi bine cum arată cărțile în România, cât de jerpelite sunt... dacă aduc o tipografie aici fac minuni... Spune, tată, vrei să scriem împreună o carte?

TATĂL – Ce fel de carte?

FIUL – Tată, să nu te superi pe mine... Am o idee... O idee ca să facem niște bani... te rog să mă ascuți și vorbim după ce îți povestesc totul... Tată... Știu că ai fost turnător... Dar nu te speria, nu vreau să-ți reproșez nimic. Dimpotrivă, vreau să-ți propun o afacere. Vreau să vă propun să mărturisești totul într-o carte... Vreau să-ți propun să-mi povestești mie cum ai turnat și să scriem împreună o carte... Vezi bine că roata istoriei s-a întors... Acum începe capitalismul sălbatic. Iar cei care vor avea primii cele mai bune idei se vor îmbogăți. Asta vreau să-ți propun de altfel... Îți propun să mă ajuți și să te ajut... Impreună, dacă îmi urmezi sfaturile, vom face avere. Vom câștiga miliarde de lei. Și în plus, aş putea să public cartea asta în Occident... Important însă e să fim primii... Numai primul turnător din est va avea șansa să facă valuri printr-o carte sinceră... Dacă scriem repede o carte sinceră și emoționantă despre cum ai turnat... Te rog să mă crezi, intrăm într-o lume în care contează rapiditatea. Știu cum merg treburile că trăiesc de zece ani în Occident... Acum că a căzut comunismul totul se va schimba... ai să vezi... comerțul va fi rege... intrăm în orînduirea comercială, ideologia nu mai contază... Imaginează-ți deci că peste trei săptămîni publicul va putea găsi pe standurile librăriilor o carte cu titlul "Memoriile unui turnător". Te asigur că o asemenea carte se va vinde în mii de exemplare. Cu condiția, repet, ca să fii tu primul turnător care își

face *mea culpa*. Care se pocăiește... Care spune tot... Al doilea nu va avea, în nici un caz, tot atât de mult succes. Iar al treilea și mai puțin. De aceea îți propun să fim rapizi... Înțelegi, tată, nimeni nu te va mai condamna la închisoare, la 77 de ani, pentru că ai turnat.... În țara aceasta turnătorii au fost cu sutele de mii, deci nimeni nu va fi condamnat pentru că ar însemna să blocăm economia, viața socială, ritmul cotidian... În schimb, dacă suntem rapizi, cum îți spun, scoatem o carte bombă... o traduc eu în franceză și o să fie o bombă și în Occident... Ca să nu mai zic că o să-ți faci și ție bine să te descarci... Împușcăm trei iepuri dintr-o dată, facem o afacere, îți mai ușurezi conștiința și tu, și, cine știe... convingem pe toată lumea că mărturisirile tale vor deschide calea unei adevărate purificări interioare pentru tot poporul... Numai că, repet, doar primele mărturisiri totale le vor aduce și bani celor care vor avea curajul să le facă... Îți jur, simt deja ceea ce se va întâmpla... Cartea noastră ar putea beneficia de o publicitate enormă. Or să scrie despre ea ziarele, o să se vorbească despre ea la televizor, ai să vezi, se vor organiza dezbateri, vom fi invitați să dăm interviuri peste tot... Întâi s-o scoatem în franceză și apoi ai să vezi că vom primi oferte grase pentru traducerea ei în alte limbi... Și cine știe, poate că se va face și un film pornind de la mărturisirile tale... Mergi pe mîna mea, oricum am de gând să creez o editură în România... Am deja cărțile cu care am să mă lansez, una o să fie despre deviațiile sexuale și o alta e o carte polițistă, ambele or să se vîndă ca pîinea caldă, lumea e avidă de lucruri noi... De aia îți spun, tată, să ne unim forțele acum... ai să vezi că peste cîteva luni or să înceapă să curgă cărțile de memorii, toți cei care au fost victime și care au făcut pușcărie din motive politice or să scrie în prostie... toți cei care au fost bătuți se securitate și așa mai departe.... Numai că, ai să vezi, mărturisirile victimelor nu vor avea aceeași forță ca mărturisirile călăilor... Tată, stai puțin, nu pleca, n-am vrut să spun că te cred un călău... Doamne ferește... N-am făcut decît să enunț o lege a receptării editoriale. Victimile nu intersează atât de mult precum agresorii, torționarii, asasinii. Așa e publicul. Așa e construită mintea publicului... Mărturisile agresatului îi provoacă compătimire, dar cele ale agresorului îi provoacă frisoane. Ce spune călăul i se pare mult mai interesant, mai *complex* decît ce spune victima. Victima are întotdeauna un punct de vedere *fizic* în timp ce călăul are unul *metafizic*, înțelegi? Pare sofisticat dar e simplu... Omul este o ființă contradictorie. Iar publicului îi plac poveștile despre contradicțiile insuportabile ale ființei umane. Iar călăul este întotdeauna în postura de a furniza contradicții mai *interesante* decît victima... De aia îți spun, hai să nu ratăm ocazia... Tu îmi povestești și eu scriu...

Bătrînul iese din încăpere.

FIUL – Tată, unde pleci? Zău așa, ar fi păcat să te superi... Faptul că ai turnat e acum singurul tău capital... Iar acum că a venit capitalismul ar fi o prostie să nu-l folosim... tată...

STELELE SUNT ULTIMA MEA GRIJĂ

Personaje :

EL

EA

Zgomote în noapte: un camion care se apropie, se oprește, o portieră care se deschide, șoferul coboară, ușa din spate a camionului care se deschide, pași, înjurături într-o limbă străină, ușa care se reînchide, șoferul care urcă din nou în cabină, camionul care redemarează și se îndepărtează.

Două umbre cu doi rucsaci în spinare. EL și EA. Amândoi își aprind lanternele și se luminează reciproc.

EL – Hai, acu' poți să respiri...

EA – Respir, dar... *(Tușește, vomită, geme.)* Du-te mai încolo... Lasă-mă singură...

Cele două umbre se îndepărtează una de alta. Ambele urinează. EL revine lângă ea.

EL – Bea puțină apă...

EA – Am crezut că mor...

EA bea apă.

EL – Vrei să mănânci ceva?

EA – Nu vreau... Mi-e prea greață... Doamne... Nu mai vreau să urc într-un camion în viața mea... Dă-mi o țigară...

Amândoi își aprind câte o țigară. EA se întinde pe spate, respiră aerul nopții. EL îi masează templele.

EA – Nu mă atinge!

EL – Vezi să nu adormi... Nu sta lipită așa de pământ că ești asudată... Atîta ne trebuie, să răcești...

EA – Ah, ce bine e... Vreau să trăiesc afară... De acum nu mai vreau să trăiesc decît afară... A fost ca într-o cușcă... Puteam să murim...

EL – Nu murim noi așa ușor...

EA – Of, ți-am spus că nu-mi plac camioanele astea...
EL – Gata, hai, că acum s-a terminat...
EA – Uite ce frumos e cerul... Uite și tu ce bine se văd stelele...
EL – Ascultă, stelele sunt ultima mea grijă...

EA se ridică în capul oaselor și privește în jur.

EA – Unde dracu' crezi că suntem?
EL – Suntem în plin câmp, unde să fim?
EA – Crezi că suntem în Italia?
EL – În mod normal ar trebui să fim în Italia.
EA – Ești sigur că suntem în Italia?
EL – Aproape sigur.
EA – E cam proastă șoseaua, pentru Italia...
EL – Au și ei șosele proaste, ce crezi...
EA – Uite ce găuri sunt în șosea... Au italienii găuri din astea în șosele?
EL – Depinde de regiune...

Cu ajutorul lanternelor cei doi explorează șoseaua, câmpul, etc.

EA – Tare mă tem că nu suntem în Italia.
EL – De ce crezi că nu suntem în Italia?
EA – Păi nu vezi ce paragină e pe câmpul ăsta?
EL – Da' ce crezi tu, că Italia e toată numai cu palmieri?
EA – În orice caz, nu miroase frumos...
EL – Eu nu simt nimic.
EA – Miroase urât.
EL – Asta pentru că mirosim *noi* urât.
EA – Totuși...
EL – Nu ne-am spălat de trei zile, noi mirosim urât.
EA – Ba nu, miroase a gunoaie.
EL – Păi asta suntem noi, două gunoaie...
EA – Ia nu mă mai deprima și tu...
EL – Și chiar dacă miroase a gunoaie... Și ce dacă miroase a gunoaie? Și în Italia sunt gunoaie...

EL proiectează lumina lanternei peste o tăbliță ponosită pe care scrie numele unui oraș: Rhëshen 7 km.

EL – Ia te uită... Știm unde suntem.

EA își proiectează la rîndul ei lumina lanternei peste tăbliță.

EA – Numai că ăsta nu e nume italian.

Amîndoi încearcă să silabisească numele.

EA – Nici nu știi cum să-l pronunți.

EL – Rhëshen...

EA – Dar nu e italian.

EL – În orice caz, suntem la 7 kilometri de Rhëshen. E totuși o localitate.

EA – O fi nume nemțesc. Crezi că suntem în Germania?

EL – Nu... Nu putem fi în Germania, că doar n-am luat-o spre nord.

EA – Dar nici spre sud să știi că n-am luat-o.

EL – Ba da, am luat-o spre sud.

EA – Hai să fim serioși. Parcă știm noi în ce direcție a luat-o nenorocitul ăsta de camionagiu după ce s-a învîrtit cît s-a învîrtit...

EL – Oricum, a ascultat tot timpul muzică italiană.

EA – Și ce dacă?

EL – Deci era italian.

EA – Asta nu înseamnă că mergea spre Italia... Poate că exact de aia asculta muzică italiană, pentru că se îndepărta de Italia. Ți-am spus să nu ne urcăm la el în camion că nu mi s-a părut serios.

EL – Ba mie mi s-a părut serios. Și în orice caz, avea număr de Italia.

Cei doi se apropie de tăbliță.

EA – Da, numai că ăsta ne e nume italian. Numai nemții pun două puncte pe litere...

EL – Nu numai nemții, și danezii pun așa.

EA – Crezi că suntem în Danemarca?

EL – Nu știu. Vedem noi cînd răsare soarele.

EA – Eu vreau să știu unde sunt *acum*.

EL – Păi ce vrei să fac?

EA – Dacă suntem în Danemarca e bine. Și dacă suntem în Germania e bine. E chiar foarte bine.

Amîndoi își aprind telefoanele portabile.

EL – Ai rețea?

EA – Nu...

Amîndoi își manevrează telefoanele.

EA – Cine știe unde ne-a adus ăsta... Dacă suntem în Grecia?

EL – Nu e de loc rău dacă suntem în Grecia. Măcar să fim în Grecia.

EA – În orice caz, sper că n-am trecut în Turcia.

EL – Nu, în Turcia n-avem cum să fim. Până la turci erau două zile de mers.

EA – Păi cam atîta am mers și noi...

EL – N-am mers două zile, am mers exact 36 de ore.

EA tușește și vomită.

EL – Ți-e rău?

EA – Nu, mi-e bine... Ce facem acum'? Unde dracu' e orașu' ăsta că nu se vede nimic?

EL – Păi nu se vede că e la șapte kilometri. Mergem șapte kilometri și vedem unde suntem.

EL scoate o hartă.

EA – Te uiți în carul cu fîn.

EL – Mă uit să văd în ce țări se pun două puncte pe e... Ungurii mai pun două puncte pe e.

EA – Să nu-mi spui că suntem în Ungaria.

EL – De la unguri se trece ușor în Austria. Nu e rău dacă suntem în Ungaria...

Trece un muncitor pe bicicletă.

EA – Hei! Hei!

Muncitorul se oprește.

EA – Dove siamo? Italia?

MUNCITORUL – Lega?

EA – Italia? Sono in Italia? We are in Italy?

MUNCITORUL (*face semn cu mîna într-o anumită direcție*) – Italia... percare...

EL – Sono dove? Which country?

MUNCITORUL (*rîzînd*) – Vica? Albania.

EA – Albania?

EL – Albania? You are sure?

MUNCITORUL – Si, si... Albania...

Omul dă din mînă și pleacă.

EL – Am căcat-o. Ne-a lăsat în Albania.

ÎN VIAȚA MEA N-AM CITIT O CARTE SCRISĂ DE UN UCRAINEAN

personaje:
UN GRUP DE TINERI

Toți actorii cocoțați pe o bară transversală, ca și cum ar sta pe un gard. Toți privesc în gol, fără să clipească. Fiecare ține în poală un walkman.

ACTORUL 1 – Eu sunt croat.

ACTORUL 2 – Eu sunt român.

ACTORUL 3 – Eu sunt român din Voivodina.

ACTORUL 4 – Eu sunt bulgar.

ACTORUL 5 – Eu sunt sârb.

ACTORUL 6 – Eu sunt bosniac.

ACTORUL 1 – Eu sunt ungur.

ACTORUL 2 – Eu sunt ucrainean.

ACTORUL 3 – Eu sunt macedonean.

ACTORUL 4 – Eu sunt albanez.

ACTORUL 5 – Toți suntem din Balcani.

ACTORUL 6 – Sau din Europa de răsărit.

ACTORUL 1 – Toți suntem frați.

ACTORUL 2 – Și privim cu toții spre apus.

ACTORUL 3 – Spre Occident.

ACTORUL 4 – Stăm cu toții unii lângă alții, umăr la umăr, și privim în aceeași direcție.

ACTORUL 5 – Adică spre Occident.

ACTORUL 6 – Nu ne uităm niciodată unul la altul.

ACTORUL 1 – Nu ne uităm niciodată unii la alții.

ACTORUL 2 – Ne uităm doar spre Occident.

ACTORUL 3 – Ne uităm ținând spre Occident.

ACTORUL 4 – Eu personal nu știu cum înjură vecinii mei. Nu știu cum înjură un ucrainean, un ungur, un sârb sau un bulgar. Dar știu cum înjură americanii.

ACTORUL 5 – *Fuck.*

ACTORUL 6 – Sau *Fuck you.*

ACTORUL 1 – Sau *Son of the bitch.*

ACTORUL 2 – Habar n-am cum se spune căcat la vecinii mei, adică în bulgară, în sîrbă, în ucraineană sau în ungurește.

ACTORUL 3 – Dar știi cum se spune căcat în limbile occidentale.

ACTORUL 4 – *Shit*.

ACTORUL 5 – În engleză se spune *shit*.

ACTORUL 6 – În franceză se spune *merde*.

ACTORUL 1 – Iar în italiană se spune *merda*.

ACTORUL 2 – Habar n-am cum se spune DA și NU în ucraineană, rusă, poloneză, sîrbă, română, bulgară, sau la alți vecini de-ai mei.

ACTORUL 3 – Dar știi cum se spune în engleză.

ACTORUL 4 – *Yes, no*.

ACTORUL 5 – Și mai știi cum se spune DA și NU în franceză.

ACTORUL 6 – *Oui, non*.

ACTORUL 1 – Și mai știi cum se spune DA și NU în germană.

ACTORUL 2 – *Ja, nein*.

ACTORUL 3 – Stăm toți aici, cocoțați pe gard, și privim spre Occident.

ACTORUL 4 – În viața mea n-am văzut un film ucrainean.

ACTORUL 5 – Și nici nu mă interesează.

ACTORUL 6 – În viața mea n-am citit o carte scrisă de un ucrainean.

ACTORUL 1 – Și nici nu mă interesează.

ACTORUL 2 – Ceea ce mă interesează sunt filmele americane.

ACTORUL 3 – *Avatar*.

ACTORUL 4 – *Inception*.

ACTORUL 5 – *Die hard 1*.

ACTORUL 6 – *Die hard 2*.

ACTORUL 1 – *Sex and the City*.

ACTORUL 2 – Suntem toți frați. Vecini. Stăm pe gard. Zece naționalități diferite.

ACTORUL 3 – Sîrb din Balcani.

ACTORUL 4 – Croat din Balcani.

ACTORUL 5 – Macedonean din Balcani.

ACTORUL 6 – Bosniac din Balcani.

ACTORUL 1 – Albanez din Balcani.

ACTORUL 2 – Român din Balcani.

ACTORUL 3 – Avem multe lucruri în comun.

ACTORUL 4 – *Coca-cola*.

ACTORUL 5 – *Jeans*.

ACTORUL 6 – *Far west. Cowboy. John Wayne*.

ACTORUL 1 – *Harrison Ford*.

ACTORUL 2 – *Indiana Jones*.

ACTORUL 3 – *American dream*.

ACTORUL 4 – *Microsoft*.

ACTORUL 5 – *New York, New York*.

ACTORUL 6 – *Fast food.*

ACTORUL 1 – *McDonald. Hamburger.*

ACTORUL 2 – *Kent.*

ACTORUL 3 – *Time is money.*

ACTORUL 4 – *Al Capone. Sing Sing.*

ACTORUL 5 – *Bonnie and Clyde*

ACTORUL 6 – *Titanic.*

ACTORUL 1 – *Santa Barbara.*

ACTORUL 2 – *God bless America.*

ACTORUL 3 – *Good boy.*

ACTORUL 4 – *T-shirt.*

ACTORUL 5 – *Avem o limbă comună. Avem valori comune. Avem o direcție comună în care privim.*

ACTORUL 6 – *Hi!*

ACTORUL 1 – *By, by.*

ACTORUL 2 – *See you...*

ACTORUL 3 – *How are you?*

ACTORUL 4 – *Glad to meet you.*

ACTORUL 5 – *By, by...*

ACTORUL 6 – *By, by...*

Toți își pun căștile pe urechi și încep să se agite ascultând, bineînțeles, muzică americană.

CREZI C-OR SĂ NE BATĂ?

Personaje:

PRIMUL

AL DOILEA

Doi tineri care tocmai au fost aruncați într-o celulă.

PRIMUL – Unde ești? Mă auzi? Mă vezi?

AL DOILEA – Nu...

PRIMUL – Ce bestii... Toți sunt niște bestii...

AL DOILEA – Da...

PRIMUL – Crezi c-or să ne bată?

AL DOILEA – Da.

PRIMUL – Crezi c-or să ne omoare?

AL DOILEA – Nu.

PRIMUL – Eu, în orice caz, prefer să mă omoare decât să mă bată.

AL DOILEA – Nu au voie să ne omoare. Există, totuși, niște legi.

PRIMUL – Li se rupe de legi. Doar ei sunt cei care fac legile.

AL DOILEA – În orice caz, nu pot să ne omoare. Ce-am făcut noi ca să ne omoare?

PRIMUL – Ce-am făcut, ce n-am făcut...

Strigăte din exterior.

PRIMUL – Auzi? Au început să bată.

AL DOILEA – Fă-te că n-auzi.

PRIMUL – Cum să n-auzi? Păi nu vezi cum țipă?

AL DOILEA – Acoperă-ți urechile. Gîndește-te la altceva.

PRIMUL – Nu pot să mă gîndesc la altceva. Nu suport să fiu bătut. N-au dreptul să ne bată. În orice caz, eu nu mă las, nu mă las bătut.

AL DOILEA – Liniștește-te, or să ne dea cîteva palme și or să ne lase să plecăm. Asta-i tot.

PRIMUL – Nu e sigur.

AL DOILEA – Ba da.

PRIMUL – Ți s-a întîmplat ție, deja?

AL DOILEA – Nu, da' știu eu cum se întîmplă de obicei.

PRIMUL – De unde știi? Te-au mai luat vreodată, așa, pe sus?

AL DOILEA – Nu, da' mi-au povestit alții cum se întîmplă. Îți rad cîteva palme, poate cîteva pumni, și te lasă să pleci. Nu te pot ține prea mult aici. Nici n-au loc, totul e plin.

PRIMUL – Chiar și o singură palmă, eu nu suport. Nu suport, nu-mi place să mă atingă cineva, îmi vine să vomit numai când mă gândesc.

AL DOILEA – Hai, gata... N-ai să mori din două, trei palme.

PRIMUL – Pe mine nu m-a bătut nimeni niciodată. Nici măcar taică-meu n-a ridicat niciodată mîna asupra mea.

AL DOILEA – Nu te mai agita. Important e să te lași bătut fără să-i iriți. Să nu faci care cumva pe grozavul. Și mai ales să nu ridici capul. Când or să înceapă să te bată, ține capul aplecat și privește în pămînt.

PRIMUL – Nu... N-am să pot face niciodată așa ceva...

AL DOILEA – Ba da, va trebui s-o faci că altfel riști să ieși de aici mutilat pe viață. Bagă-ți asta în cap, motive să ne tortureze n-au, tot ce vor e să ne dea o lecție.

PRIMUL – Ascultă, mie nu-mi place cum gîndești.

AL DOILEA – Cum gîndesc eu ar fi bine să gîndești și tu. Și fii atent ce scoți pe gură când or să înceapă să te bată. Dacă ți se pune vreo întrebare răspunde politicos, da, nu, da, nu... depinde... Fără comentarii. Ai înțeles? Nici să nu urla ca nebunul și nici nu fă comentarii.

PRIMUL – A, nu, eu am să urlu ca nebunul.

LE DEUXIME – Cu cît urla mai mult cu atît îi enervezi mai mult. Urlă și tu puțin, cît să le faci plăcere, da' nu prea mult. Mai ales nu trebuie să le dai impresia că opui rezistență. Arată că te doare, dar dozează, e important să știi să dozezi.

PRIMUL – Sper c-or să înceapă cu tine.

AL DOILEA – Nu e sigur c-or să înceapă cu mine. Dar dacă or să înceapă cu mine, cu atît mai bine pentru tine, or să obosească tăbăcindu-mă și ai să scapi tu mai ușor.

PRIMUL – Sincer să-ți spun, aș vrea să înceapă să ne bată cît mai repede ca să scăpăm o dată.

AL DOILEA – A, nu, nu trebuie să-ți faci iluzii... N-or să ne bată imediat, întîi or să ne mai țină aici, ei știu bine că noi știm ce ne așteaptă și că asta ne angoasează... S-ar putea să ne scoată de aici ca să ne bată pe la patru dimineața, sau poate chiar mîine la prînz. Depinde, cum au chef.

PRIMUL – Auzi, vreau să te rog ceva...

AL DOILEA – Ce?

PRIMUL – Dă-mi o palmă!

AL DOILEA – Ce?!

PRIMUL – Vreau să-mi dai o palmă. Ca să fiu pregătit... Vreau să-mi dau seama dacă pot să fac față.

AL DOILEA – Fii serios...

PRIMUL – Zău, te rog... Dă-mi o palmă... Dă-mi una ca și cum ai fi... ca și cum ai fi în locul lor...

AL DOILEA – Tu ai înnebunit?

PRIMUL – Nu, dar vreau să-mi dai o palmă... Hai, că-mi faci un bine, dă-mi una că altfel simt că mă sufoc... Dă-mi te rog o palmă că altfel încep să vomit...

AL DOILEA – Bine, unde vrei să te ating?

PRIMUL – Nu știu... unde vrei, dar hai o dată... hai, că prefer să fiu pregătit...
Dar lovește tare... Lovește tare de la început.

AL DOILEA – Bine, închide ochii.

PRIMUL – Nu, nu, lovește-mă așa... Unde vrei, dă-i drmu'!

AL DOILEA – În cap sau în stomac?

PRIMUL – Unde vrei, dar fără milă.

AL DOILEA – Ah, fir-ar să fie, nu e ușor.

PRIMUL – Hai, că e cel mai mare bine pe care mi-l poți face...

Corp lovit cu brutalitate.

AL DOILEA – Scuză-mă... Cum a fost?

PRIMUL (*scuipînd sînge*) – E bine...

AL DOILEA – Te doare?

PRIMUL – Da...

AL DOILEA – N-am vrut... Crede-mă că n-am mai lovit niciodată pe nimeni.

PRIMUL – N-ai lovit dar știi să lovești.

AL DOILEA – Mi-e frică și mie, asta-i tot...

PRIMUL – Normal... În orice caz, îți mulțumesc... Și acum mai vreau una...

AL DOILEA – A, nu... Acum e rîndul tău să dai.

POPORUL FLUID

Personaje :

DOCTORANDUL
COMISIA DE DOCTORAT

PREȘEDINTELE COMISIEI – Să rezumăm, domnule doctorand.
Dumneavoastră pretindeți de fapt că în spațiul Balcanic se află ascuns
un popor care vorbește o limbă necunoscută.

DOCTORANDUL – Exact.

PREȘEDINTELE COMISIEI – Un popor care, de la formarea sa, și-a ascuns
limba.

DOCTORANDUL – Exact.

PREȘEDINTELE COMISIEI – Dar nu aveți date privind localizarea geografică
a acestor oameni.

DOCTORANDUL – Nu, pentru că este vorba de un *popor fluid*.

PROFESORUL 1 – Să înțelegem deci că în lucrarea dumneavoastră ați introdus
un concept nou, cel de *popor fluid*.

DOCTORANDUL – Exact.

PROFESORUL 2 – Ați putea să ne dați o definiție scurtă a conceptului?

DOCTORANDUL – Un *popor fluid* este un popor care ia forma contextului
istoric de moment. La fel ca un fluid care ia forma vasului în care este
vărsat.

PREȘEDINTELE COMISIEI – Dumneavoastră pretindeți că ați descoperit
existența acestui popor. Dar nu aveți nici o dovadă concretă.

DOCTORANDUL – Nu, pentru că este vorba despre un popor care nu a lăsat
urme în istorie.

PROFESORUL 1 – Toate popoarele lasă ceva în urma lor.

DOCTORANDUL – Toate, cu excepția acestuia. Poporul pe care îl descriu eu în
lucrarea mea a *supraviețuit* tocmai datorită faptului că nu a lăsat nici o
urmă. Nici urme materiale, nici urme spirituale sau culturale.
Capacitatea sa de a se adapta fiecărui *context istoric* a fost totală. Este
un popor care a traversat 3000 de ani de istorie fără să-și semnaleze
prezența în univers. Întrucât s-a dizolvat în fiecare nou context istoric, el
nu fost practic niciodată dominat. Cum nu și-a manifestat niciodată
prezența, el a scăpat astfel de sclavie, dacă mă pot exprima așa.

PROFESORUL 2 – Și totuși, oamenii aceștia vorbesc o limbă... O limbă
înseamnă o urmă. Chiar și atunci când au dispărut, limbile lasă urme...

DOCTORANDUL – Concluzia la care am ajuns este că limba vorbită de acest popor a rămas o limbă secretă. Astăzi, în jur de 4000 de limbi sunt pe cale de dispariție... Dar limba acestui popor fluid rămîne vie... Ea este în continuare știută doar de membrii acestui popor.

PREȘEDINTELE COMISIEI – Vreți să spuneți că limba pe care o vorbesc acești oameni este știută numai de ei, dar pentru ca nimeni să nu le-o descopere ei de fapt nu vorbesc între ei în limba lor ancestrală?

DOCTORANDUL – Exact. Acest popor fluid și-a păstrat limba ancestrală ca unică substanță identitară. În schimb, membrii acestui popor au învățat toate limbile vecinilor și toate limbile invadatorilor. Acest popor este un caz unic în istorie de supraviețuire prin adaptare lingvistică.

PROFESORUL 1 – Dumneavoastră pretindeți că de fiecare dată cînd acest popor s-a văzut în situația de a fi invadat sau dominat, a învățat imediat limba invadatorului.

DOCTORANDUL – Exact. Printr-o curioasă capacitate de memorizare, maniera sa de a se apăra, de a-și conserva identitatea de fapt, a fost aceea de învățare rapidă a limbilor vorbite de popoarele invadatoare. La ora invaziei romane acești oameni au învățat imediat latina. Cînd romanii au ajuns în spațiul lor geografic, acest *popor fluid* era deja latinizat, adoptase zeii romani, legislația și bucătăria romană. Mai tîrziu, cînd au venit peste ei hunii, acești oameni au învățat limba hunilor, cînd au venit mongolii, au învățat limba mongolilor. Cînd au văzut că Imperiul bizantin urma să-și extindă puterea pînă la ei, au învățat grecește. Cînd au ajuns turcii în zona lor de supraviețuire, ei știau deja, de cîteva decenii, limba turcă. În momentul în care țara lor fluidă a fost captată de sfera de influență a Imperiului austro-maghiar, ei vorbeau deja cele două limbi, germana și maghiara... Practic, au reușit să rămîna invizibili în fața tuturor acestor invazii învățînd la timp, uneori cu decenii înainte de producerea concretă a invaziei, limba invadatorilor...

PROFESORUL 2 – Așa se face că acești oameni, spuneți dumneavoastră, au vorbit în decursul istoriei vreo treizeci de limbi.

DOCTORANDUL – Treizeci sau patruzeci.

PROFESORUL 2 – Printre care rusa, persana și franceza.

DOCTORANDUL – Franceza au învățat-o cu cîteva ani înainte de expediția lui Napoleon în Rusia. Acești oameni sperau ca Napoleon să vină în Balcani pentru a-i goni pe turci, dar s-au înșelat.

PROFESORUL – Ceea ce înseamnă că uneori au învățat unele limbi degeaba.

DOCTORANDUL – Exact. Așa a fost cazul cu araba, au învățat-o înainte de venirea turcilor, cînd arabii începuseră cucerirea Spaniei. Ulterior însă califatele arabe au trecut ele sub stăpînire turcească.

PREȘEDINTELE COMISIEI – Domnule doctorand, dați-mi voie să vă pun o întrebare oarecum în alți termeni. Ați scris, practic, o lucrare de doctorat de o mie de pagini ca să demonstrați că printre numeroasele popoare

balcanice există unul despre care nu știm de fapt nimic pentru că a rămas invizibil învățând în cursul secolelor toate limbile invadatorilor. Nu vi se pare totuși că teoria dumneavoastră este cam timpîță?

DOCTORANDUL – Nu, domnule profesor.

PROFESORUL 1 – Păi nu aveți practic nici o probă.

PROFESORUL 2 – N-ați reuși să intervievați nici măcar un singur membru al acestui popor...

PROFESORUL 3 – Din limba sa secretă n-ați reușit să aflați nici măcar o silabă.

PROFESORUL 4 – În ce privește localizarea lor geografică, sunteți mai mult decât incoerent. Spuneți că în antichitate acest popor ar fi trăit la nord de Dunăre, că în Evul Mediu ar fi migrat în Munții Pindului dar că o ramură a sa ar fi rămas în Carpați, că mai târziu ar fi devenit un popor preponderent urban... Ce dovadă aveți că acești oameni există încă?

DOCTORANDUL – Dovezile mele sunt toate *fluide*, domnule profesor.

PREȘEDINTELE COMISIEI – Bine, dați-ne măcar o dovadă fluidă privind existența acestui popor secret.

DOCTORANDUL – Faptul că n-au lăsat nimic în urma sa este o dovadă irefutabilă a existenței sale. Idealul acestor oameni a fost, cum spuneam, unul singur: să nu fie niciodată supus. Prețul plătit este deci... creativitate zero... și originalitate zero... cu excepția unei tulburătoare capacități de imitare.

PROFESORUL 1 – Și astăzi pe cine imită?

DOCTORANDUL – Astăzi îi imită pe americani.

PROFESORUL 1 – Păi toată lumea îi imită pe americani... Toată planeta îi imită pe americani. Și chinezii îi imită pe americani...

DOCTORANDUL – Dovadă că am dreptate... Poporul fluid despre care vorbesc s-a mondializat...

PREȘEDINTELE COMISIEI – Știi ce, domnule doctorand... Ia nu-ți mai bate joc de noi! Nu-ți dau doctoratul. Înțelegeți? *Fuck you!*

ULTIMELE CUVINTE ALE MORȚILOR

Personaje:
FUNCȚIONARUL
FATA

FUNCȚIONARUL – Veniți... veniți... Luați loc...

FATA – Mulțumesc.

FUNCȚIONARUL – Vreți cumva o cafea?

FATA – Nu...

FUNCȚIONARUL – Un ceai ?

FATA – Nu...

FUNCȚIONARUL – Bine... Păi, să știți că v-am analizat dosarul... V-am citit autobiografia... De câtă vreme sunteți *la noi*?

FATA – De aproape zece ani.

FUNCȚIONARUL – Și pînă acum n-ați găsit de lucru?

FATA – Nu...

FUNCȚIONARUL – De ce?

FATA – Nu știu...

FUNCȚIONARUL – Ați fost cumva internată vreodată în spital psihiatric?

FATA – Nu...

FUNCȚIONARUL – Și nici la dumneavoastră în țară?

FATA – Nu...

FUNCȚIONARUL – Da... În orice caz... ceea ce scrieți dumneavoastră aici pare... un fel de literatură... Ați scris vreodată literatură?

FATA – Nu.

FUNCȚIONARUL – Poezie? Proză?

FATA – Nu.

FUNCȚIONARUL – Dar vă place literatura?

FATA – Îmi place, ca la toată lumea.

FUNCȚIONARUL – Bine, haideți să o luăm altfel. Dumneavoastră scrieți aici că singurul lucru pe care știți să-l faceți în viață este să citiți de pe gura morților ultimele cuvinte ale acestora...

FATA – Spuse înainte de a muri... da...

FUNCȚIONARUL – Ce să înțeleg eu de aici? Că sunteți nebună?

FATA – Nu. Este o meserie ca oricare alta. Numai că e total nouă.

FUNCȚIONARUL – Că e total nouă mi se pare evident.

FATA – Și sunt capabilă să predau cursuri în acest sens.

FUNCȚIONARUL – Adică?

FATA – Adică să învăț și pe alții să citească de pe buzele morților ultimele lor cuvinte pronunțate înainte de moarte.

FUNCTIONARUL – Da.... De ce nu?

FATA – E important să știm ce spun oamenii înainte de a muri. Mai ales oamenii care mor singuri. Oamenii care mor pe câmp, oamenii care mor împușcați cu un glonte în ceafă... E important să știm ce au gândit ei chiar în clipa morții, care a fost ultimul cuvânt sau chiar ultima frază spusă înainte de a muri. Toate aceste fraze rămân pe buzele lor, sau în gura lor... Uneori în gâtul lor... Depinde de modul în care au murit.

FUNCTIONARUL – Și dumneavoastră unde ați învățat să citiți toate aceste cuvinte?

FATA – În fosta Yugoslavia... Dar apoi am călătorit... Am fost și în Cecenia... Mai nou am fost și în Georgia... Am fost și în Congo... Am fost în multe locuri.

FUNCTIONARUL – Și... Meseria asta... sau tehnica asta de citire a ultimelor cuvinte spuse de morți... ați... descoperit-o singură? E o descoperire a dumneavoastră? Este o invenție personală? Putem spune că ați inventat o meserie nouă?

FATA – Am învățat-o de fapt de la un bătrîn.

FUNCTIONARUL – De la un bătrîn?

FATA – De la cineva din satul meu. Cineva din familia mea. Un om care nu mai este...

FUNCTIONARUL – Da... Văd că mi-ați adus aici o listă întreagă de fraze... O listă de fraze și de cuvinte... Și pretindeți că sunt ultimile cuvinte spuse de... de aproape 300 de morți scoși recent dintr-o groapă comună din... din Bosnia...

FATA – Da, am lucrat pentru mai multe organizații neguvernamentale...

FUNCTIONARUL – Văd că foarte des apare pe listă cuvântul "mamă"... Mai sunt și nume proprii... Dumnezeu, este invocat foarte des... Cuvântul "porcilor" este și el de multe ori folosit...

FATA – Da. Pentru fiecare cadavru am făcut o fotografie și pentru fiecare mort în parte am identificat frazele sau cuvintele respective.

FUNCTIONARUL – Sunt și oameni care nu spun nimic înainte de moarte?

FATA – Nu... doar cei care mor în somn. Dar cei care știu că mor spun întotdeauna câte ceva...

FUNCTIONARUL – "Lașilor!" "Porcilor!" "Dumnezeu o să vă pedepsească." "O să plătiți pentru tot." "Doamne, nu mă lăsa!" "Ce v-am făcut eu, mă?" "Fraților, ați înnebunit?" Și așa mai departe... Sute de cuvinte și expresii...

FATA – Da...

FUNCTIONARUL – Da... Buuun... Tehnic vorbind, aceste cuvinte pe care le culegeți de pe buzele morților... sau din gurile lor... sunt ușor de extras? Nu opun niciodată rezistență? Le ghiciți dintr-o privire?

FATA – Nu, sunt și morți cărora ultimele cuvinte le rămân blocate în gât... Și atunci e mai greu...

FUNCȚIONARUL – Da, normal...

FATA – Văd că nu mă credeți.

FUNCȚIONARUL – Nu... Din păcate... Pe la câte agenții de recrutare de zilieri ați mai trecut?

FATA – Pe la mai multe.

FUNCȚIONARUL – Și... ce-au zis ceilalți?

FATA – Unii m-au trimis la morgă, alții m-au trimis la plimbare. Nimeni nu vrea să creadă că... toate aceste cuvinte au un sens... Că este important pentru noi să știm... ce ne-au spus morții... ultimul mesaj al celor care au murit...

FUNCȚIONARUL – Da...

FATA – Aș putea, cum v-am spus, învăța și pe alții să citească toate aceste cuvinte... Sunt soldați care mor departe de țările lor... Occidentul are soldați peste tot... în Irak, în Afganistan... Când sunt trimise cadavrele soldaților morți acasă, ar fi poate bine ca familiile să primească și... aceste mesaje... ultimele lor cuvinte...

FUNCȚIONARUL – Da, da... absolut... Domnișoară, eu am notat tot și am să văd ce pot face... Dacă îmi lăsați un număr de telefon și o adresă...

FATA – Din păcate... nu am nici număr de telefon și nici adresă.

FUNCȚIONARUL – Un număr der mobil...

FATA – Nu am număr de mobil, nu am adresă, nu locuiesc nicăieri. Sunt moartă.

FUNCȚIONARUL (*urlînd*) – Mamăăă... mamăăă...

Moare cu capul pe masă.

OCCIDENT EXPRESS 2

Personaje :

ORBUL

FATA

VASILE

Eventuală proiecție: gară prăfuită în plină câmpie.

ORBUL – Vreau să-l ating.

FATA – Cum să-l atingi?

ORBUL – Vreau să-l ating cu mîna mea.

FATA – N-ai cum să-l atingi, tată, că nu e melc. E tren. E rapid. E cel mai rapid tren din Europa.

ORBUL – Vreau să-l ating măcar o secundă.

FATA – N-ai cum să atingi un tren în mers. Vrei să te taie?

ORBUL – Am fost deținut politic. M-au omorît comuniștii... Spune-i lui Vasile să-l oprească.

FATA – Nu are voie Vasile să-l oprească.

ORBUL – Să-l oprească măcar o secundă.

FATA – Bunicule, dacă îți spun că nu are voie... Nu are voie. E interzis. Pînă la Viena nu oprește.

ORBUL – Spune-i lui Vasile că l-am rugat eu.

FATA – Vasile...

Vasile vine, o sărută pe fată.

VASILE – Da?

FATA – Poți tu să oprești Orient-Express-ul? Pentru o secundă?

VASILE – Pentru o secundă pot.

ORBUL – Ai văzut că poate?

FATA – Bine, bunicule, dar nu rămîi agățat de el. Îl atingi o secundă și după aceea ne lași în pace. Că ne-ai înnebunit cu Orient-Express-ul ăsta. Promiți că ne lași în pace după aceea?

ORBUL – Promit.

FATA – Că și așa ne pui în pericol. Îi pui lui Vasile cariera în pericol.

ORBUL – Spune-i că l-am rugat eu...

VASILE – Gata, tată... Am să-i pun foc verde ca să oprească... Și cînd oprește, te împinge nepoata cu căruciorul și-l atingi...

Vasile aduce o veche ușa de tren, ruginită, cu geamul lipsă. De ușa este încă fixată o clanță și o bară de metal de care se apucau călătorii ca să poată urca mai ușor în tren.

Fata scoate telefonul mobil și dă drumul la înregistrarea sonoră. Senzația că trenul se apropie.

Fata îl împinge pe orb spre ceea ce ar trebui să fie calea ferată. Vasile se apropie cu ușa de vagon de tren. Amândoi scot sunete de natură să sugereze oprirea trenului în gară.

VASILE – Hai, tată, că s-a oprit...

ORBUL – Unde? Unde?

VASILE – Întinde mîna... Simți mînerul?

ORBUL – Simt, simt... Care mîner?

VASILE – E de la ușa de la vagonul restaurant... Hai, curaj, apucă-l... Hai apucă-l, că nu te mușcă... Ai vrut să atingi Orient-Express-ul, acum atinge-l!

ORBUL – Unde-i? Țasta rece?

FATA – Așa... Dă și mîna cealaltă... Asta-i bara de la ușa...

ORBUL – Bara, bara... Asta-i bara?

FATA – Apuc-o...

ORBUL – Poate să urc puțin?

VASILE – Stop! Vrei să cazi sub roți? N-ai cum să urci în vagon... Dar prinde-te puțin de bară... Hai, prinde-te de ea... Așa... Acu' e bine? Ești mulțumit...

ORBUL – Și ușa? Unde-i ușa? Vreau să pipăi ușa...

VASILE – Gata, dă-le drumul că pleacă...

Vasile fluieră ca și cum ar fi ordonat mecanicului să pună în mișcare trenul.

FATA – Gata, bunicule, l-ai atins, acum lasă-l să plece...

ORBUL (*vorbînd cu trenul*) – Ce faci, fumosule? Unde mergi tu așa frumos? Cîte țări ai străbătut, tu, fumosule? Ai vagoane Pullman? Ești mîndru? De ce nu răspunzi?

VASILE imită fluieratul locomotivei.

ORBUL – Cîte vagoane sunteți astăzi, mă? Zece?

"Locomotiva" fluieră de două ori.

ORBUL – Cincisprezece?

ORBUL rămîne agățat de mîner și de bară, în timp ce Vasile mișcă ușa pentru a simula plecarea trenului. FATA împinge căruciorul ca să-i dea ORBULUI senzația că a rămas agățat de tren.

VASILE – Gata, bunicule, dă-le drumu'... Hai c-ai promis...

FATA – Vezi că facem accident... Hai că ia viteză... Dă-le drumu'...

ORBUL – Vreau dar nu pot...

VASILE nu reușește să smulgă bara din mîna ORBULUI.

VASILE – Gata, a luat viteză... A plecat...

FATA coboară sonorul înregistrării.

FATA – Gata... La revedere... L-ai atins...

Clața de la ușă se desprinde și rămîne în mîna ORBULUI, dar cu cealaltă mînă el ține strîns bara.

ORBUL – Vreau să urc... Vreau să urc... Vreau să văd lumea... Am mîncat căcat, am fost închis, și-au bătut joc de mine... Vreau să văd Occidentul... M-au terminat în pușcărie, vreau cu trenul. Am suferit, vreau să văd Occidentul.

FATA – Bine, bine... Hai, urcă, din mers...

FATA și VASILE îl pun pe ORB la fereastra spartă a ușii, pe care o zgîlție însă continuu ca să simuleze mersul trenului. Ventilatorul poate sugera curentul de aer pe fața ORBULUI.

ORBUL – Vreau să văd Parisul... Zinuțo, zi de Paris.

FATA (*prin megafon, ca și cum ar fi ghid*) – Chiar în fața noastră, Turnul Eiffel, 325 de metri înălțime împreună cu antena... Construit pentru expoziția universală din 1889... Timp de 50 de ani a fost clădirea cea mai înaltă din lume...

ORBUL (*fericit, dar ca un copil nerăbdător*) – Vreau și la Notre-Dame... La Notre-Dame...

FATA – Chiar în fața noastră acum, catedrala Notre-Dame, a cărei construcție a început în 1163 și s-a întins pe două secole... La ora construirii ei era cea mai mare catedrală din Occident...

ORBUL – Așa, așa... Bravo... Vreau și pe Champs Elysées...

FATA – Și chiar acum ne aflăm pe Champs Elysées, cel mai frumos bulevard din lume, lung de 1950 de metri, 70 de metri de lat...

ORBUL – Vreau și la Turnul Londrei...

FATA – Bunicule, Turnul Londrei e în Anglia...

ORBUL – Nu-i nimic, zi și de Turnul Londrei...

FATA – Turnul Londrei chiar acum vizibil în stînga, construcția sa a fost ordonată de Vilhelm Cuceritorul în 1075...

ORBUL – Și de puntea suspinelor... Zi și de punte...

FATA – Gata, s-a terminat. Ne întoarcem acasă.

ORBUL – Doar puntea și gata...

FATA – *Ponte dei Sospiri* chiar deasupra noastră... Construită între Palatul Dogilor și închisoarea unde a stat și Casanova... Iar acum coborîm din tren și spunem la revedere... La revedere Orient Express...

ORBUL (*agitînd clanța*) – Drum bun! Drum bun, mă!!! (*Agitînd clanța.*) L-am atins! L-am atins... Am fost cu trenul... Salutări Vienei! Salutări Parisului!

VASILE și FATA dispar. Fascicol de lumină deasupra ORBULUI rămas singur în fotoliul său cu roțile.

Se aude valsul "Dunărea albastră". Un chelner și o chelneriță desprinși parcă din vagoanul restaurant al Orient-Express-ului se apropie de ORB. Cei doi împing un cărucior pe care se află un platou cu veselă fină. Asistăm la un serviciu de mare clasă. Cei doi așează platoul cu mîncare pe genunchii ORBULUI. Înfățișarea acestuia din urmă s-a modificat brusc, avem impresia că a devenit un veritabil aristocrat.

Chelnerul desface o sticlă de șampanie. ORBUL gustă șampania și dă din cap, semn că acceptă sticla.

ORBUL depune clanța pe căruciorul chelnerilor și rămîne singur degustînd șampania.

După ce își bea paharul se ridică în picioare. Face un pas sau doi. Ridică paharul de cristal în aer și începe să-și plimbe un deget pe circumferința paharului provocînd un sunet firav.

RECVIEM

personaje: morții Patriei

1.

Generalul mort (cu uniforma în zdrențe, fața și mâinile de un alb cadaveric și orbitele negre) apare din întuneric, cîntînd la fluier.

În urma sa apar morții Patriei. Toți sînt în zdrențe, cu bocanci scîlciați, cu fețele și mâinile de un alb cadaveric, cu orbitele negre.

Morții se tîrăsc în urma Generalului, îl urmează învîrtindu-se în cerc, treptat încep să se tîrască pe coate, apoi în genunchi, apoi se ridică în picioare.

Senzația că Generalul, cu ajutorul muzicii, îi scoate pe morți din morminte, din pămînt, din neant. Aceștia sînt, la început, o masă umană fără formă, apoi o masă umană diformă, apoi fiecare mort capătă individualitate.

Șirul de morți în urma generalului devine din ce în ce mai disciplinat, mai organizat. Ei se învîrtesc în cerc ca deșinuții la plimbare în curtea unei închisori.

La un moment dat Generalul dispare, cîntecul se aude tot mai îndepărtat, apoi nu se mai aude de loc.

Plimbarea în cerc a morților devine un început de horă lentă. Treptat morții încep să marcheze ritmul printr-o bătaie a pasului. Unu-doi-trei și o bătaie de pas comună. Etc. Hora devine tot mai energică. Ritmul devine tot mai consistent, amintind de o horă bătrînească, rămînînd deci lent.

MORTUL 1 - Frunză verde de trifoi...

(Pași de dans cu bătaie.)

Moartea s-a scîrbit de noi...

Alți pași de dans cu bătaie.

MORTUL 2 - Din grădina morții noastre...

(Pași de dans cu bătaie.)

V-am adus trei flori albastre...

Alți pași de dans cu bătaie.

MORTUL 3 - Un altoi și-o rădăcină...

(Pași de dans cu bătaie.)

Moartea n-are nici o vină...

Alți pași de dans cu bătaie.

MORTUL 4 - Doi arginți și patru bani...

(Pași de dans cu bătaie.)

Moartea ne-a lăsat orfani...

Alți pași de dans cu bătaie.

MORTUL 5 - Numai ochiul nu e mort...

(Pași de dans cu bătaie.)

TOȚI MORȚII *(în șoaptă)* - Vă vom spune cum a fost... *(Hora încetinește, se sparge, șirul de morți iese. Mai șoptit.)* Vă vom spune cum a fost... *(Și mai șoptit.)* Vă vom spune cum a fost.

Morții ies. Întuneric.

2.

Morții reapar încolonați, ca la armată. Unii n-au însă puterea de a se ține pe picioare. Generalul trece prin fața lor, le mai îndreaptă câte o zdreanță din uniformă, îi mai bate pe umăr, îi mai mîngîie pe ceafă, îi mai ridică, etc. Impresia că Generalul trece în revistă o armată de marionete dezmembrate.

MORȚII - Noi sîntem gazații, să trăiți!

Noi sîntem cei fără de mațe, să trăiți!

Noi sîntem ciuruiții de gloanțe, să trăiți!

Noi sîntem călcații în picioare, să trăiți!

Noi sîntem făcuții harcea-parcea, jumătate carne jumătate șrapnel, să trăiți!

Noi sîntem scoșii de ochi, ce lustruite sînt orbitele noastre, he, he, să trăiți!

Noi sîntem împușcații drept în inimă, să trăiți!

Noi sîntem înecații, să trăiți! Binecuvîntate fie apele Patriei.

Noi sîntem căzuții din înalturi, avioane, parașute, ferestre, acoperișuri, turnuri de pază, să trăiți!

Noi am murit prin îngropare de viu, să trăiți! Binecuvîntat fie pămîntul Patriei!

Noi sîntem executații, să trăiți!

Noi sîntem morții de frică, da' nu mai mirosim, să trăiți

Noi sîntem mîncății de șobolani, trăiască șobolanii Patriei, să trăiți!

Noi am murit de beți ce eram, să trăiți ăsta-i adevărul!

Noi sîntem...

GENERALUL - Brava, băieți! Acu' hai, toată lumea sus! Mergem acasă! Ne întoarcem la noi acasă! Gata, ce-a fost, a fost! Ce-a fost a fost și s-a terminat. Toată lumea sus. Gata, s-a terminat. Hai, mișcare, hai, puneți-vă în mișcare... Hai, mișcă-ți fundu' soldat! Hai, sus, dezmoțiți-vă, scuturați-vă puțin, aranjați-vă și voi puțin, hai, să pară că aveți fețe de duminică că doar mergem acasă... Hai, soldat, puțuiește-te mă că te așteaptă maică-ta... Hai, băieți, că v-așteaptă mamele, surorile, nevestele... Hai, aici în coloană că trebuie să organizăm și defilarea... Sus, mă, puturoșilor, că avem de mers nu glumă... Și băgați-vă bine în cap ce vă spun... Astăzi s-a dat iertarea... S-a dat iertarea, înțelegeți... Nu mai sînt învinși și nu mai sînt învingători... De azi sîntem în sărbătoare, mă... Și mergem acasă...

MORTUL 1 - Da' măcar am cîștigat, dom' General?

GENERALUL - N-auzi, mă, că s-a dat iertarea? De victorie ni se rupe. De cîte ori să repet?

MORTUL 2 - Lăsați-l, dom' General, că ăsta e proaspăt.

GENERALUL - Proaspăt, neproaspăt, e valabil pentru toată lumea.

MORTUL 3 - Da' măcar am cîștigat, dom' General?

GENERALUL - Lasă, mă, întrebările! N-auzi că se merge acasă? Ce mai vreți? Gata. Sîntem pe drumul de întors. O să intrăm cu fanfara în frunte în capitală. Toți. Mișcă, mă, că a pus maică-ta ghirlande pe balcon. Ne așteaptă cu baloane, mă! E capitala plină de flori pentru voi. Atențiune! Băgați-vă bine în cap ce vă spun. Nimeni nu mai întreabă nimic. Acu' nu mai e loc decît de adevăr. Întrebările sînt minciuni. S-a înțeles?

Morții se ridică cu greu, unii după alții, se mai țin pe picioare, mai cad, etc.

MORTUL 4 - Domnule General, unde-i Comisia de Numărare a morților? Au zis că ne trimit Comisie să ne numere. Au zis că vin și n-au mai venit. De trei zile așteptăm. Morții inamicului au fost deja numărați pînă la unu. Fiecare are un număr. I-au clasat, i-au grupat. Și noi? De trei zile așteptăm să ne numere. Cît să mai stăm așa, nenumărați? Nu e frumos,

domnule General. După ce că am așteptat atîta ca să se termine. Ce e așa de greu să ne numere? Vrea comisia să ne numărăm noi? Ne numărăm noi dacă trebuie. Numai să știm. De trei zile stăm în ploaie și așteptăm să ne numere. Nu?

TOTI MORȚII - Așa e...

MORTUL 4 - Asta e bătaie de joc. Totuși, sîntem morții Patriei. Nu putem să ne întorcem nenumărați. Inamicul pretinde că are mult mai puțini morți decît noi. Și nu-i adevărat. Cum de le-a trimis lor patria Comisia imediat și noi o așteptăm pe a noastră de trei zile?

MORTUL 5 - Domnule General, cînd vine Comisia sanitară să ne taie unghiile? Vedeți și dumneavoastră cît de repede cresc unghiile la morți. Unghiile și părul. Zău așa, nu putem să ne întoarcem cu unghiile astea. Data trecută Comisia Sanitară a venit imediat. N-a fost problemă. Acum așteptăm de o săptămînă să vină să ne taie unghiile. Cum să ne întoarcem cu unghiile astea? Zău așa, domnule General, dați ordin să vină Comisia să ne tundă și să ne taie unghiile. Vedeți și dumneavoastră cum pot să crească de repede unghiile și părul, după moarte. La inamic, toți sînt deja tunși și au unghiile tăiate. Să ne taie Patria unghiile, domnule General. Unghiile și părul. Ce fac frizerii Patriei, domnule General?

MORTUL 6 - Domnule General, cine o să ne apere de muște pe drum? Că noi nu ne putem apăra singuri. Știți bine ce probleme avem cu muștele, domnule General. Eu zic că Patria ar fi trebuit să se gîndească la toate astea, domnule General. Eu cred că e de datoria Patriei să ne apere de muște. Ați văzut și dumneavoastră cît de mult s-au înmulțit muștele în ultimul timp. Niciodată n-au fost atît de multe muște. Noi, domnule General, nu vrem să intrăm în Capitală cu muștele pe față. Noi nu vrem să trecem pe sub Arcul de Triumf cu muștele pe față. Uitați-vă și dumneavoastră cîte muște ni s-au pus pe față. Cum să defilăm cu muștele pe față? Cum să ne recunoască mamele noastre cu muștele astea pe față? De ce nu s-a gîndit Patria la muște, domnule General?

Morții refac hora în jurul Generalului.

MORTUL 7 - Frunză verde de sulfînă...

(Pași de dans cu bătaie.)

Omul este o grădină...

Alți pași de dans cu bătaie.

MORTUL 8 - Nerodite foi de pom...

(Pași de dans cu bătaie.)

Moartea ne-a trezit din somn...

3.

INTENDENTUL - În ce ordine plecăm, domnule General?

GENERALUL - Cum în ce ordine?

INTENDENTUL - Pe cine băgăm în față?

GENERALUL - Bagi în față decorații.

INTENDENTUL - Da, da' sînt decorați și decorați. Unii decorați sînt întregi și alții sînt harcea-parcea.

GENERALUL - Vreau întîi, în față, un detașament întreg de decorați întregi. Vreau să fie frumoși. Să avem față cînd intrăm. Apoi bagi gradații. Apoi bagi detașamentul de orbi. Ca să fie încadrați. Apoi bagi gazații, că ăștia în general sînt întregi. Apoi bagi...

Apare grupul de decorați cu un reprezentant în frunte.

DECORATUL 1 - Domnule General, noi decorații nu mergem pe jos. Să ne dea Patria camioane. Noi avem toți decorații, sînt decorațiile Patriei, să ne dea Patria camioane. Noi pe jos nu ne întoarcem. Nu, nu... Nu există așa ceva... Să meargă pe jos dezertorii, trădătorii și ăia care au făcut pe ei. Noi vrem camioane. Nu-i așa băieți?

TOȚI DECORAȚII - Noi vrem camioane.

DECORATUL 1 - Și la inamic, cînd s-au întors, toți care aveau decorații i-au dus cu camioane. Noi nu intrăm în capitală pe jos. Că de aia ne-am dat viața pentru Patrie, ca să fim respectați. Noi, cînd intrăm, vrem să fim în față, da' în camioane. Noi nu ne grăbim. N-are Patria camioane, așteptăm pînă cînd o să aibă. Să le scoată din pămînt. Nu-i așa, băieți?

TOȚI DECORAȚII - Noi nu intrăm în capitală pe jos.

DECORATUL 1 - Dacă Patria își vrea decorații înapoi, să trimită camioane.

Da' ce, ne ia de proști? Să trăiți, dom' General!

TOȚI DECORAȚII - Să trăiți!

Grupul de decorați pleacă și se încrucișează pe drum cu grupul celor împușcați cu un glonte în inimă.

ÎMPUȘCATUL ÎN INIMĂ 1 - Domnule General, noi sîntem cei cu glonte în inimă. În total sîntem vreo sută, să trăiți. Toți avem cîte un glonte în inimă. Noi am murit toți, să trăiți, de glonte în inimă. Nimic nu e mai frumos, domnule general, decît un soldat mort pe cîmpul de luptă, împușcat drept în inimă. Noi n-am fost ciuruiți de gloanțe, domnule General. Noi am primit doar cîte un singur glonte, pum, drept în inimă. Și toți îl mai avem în inimă. Nu știu dacă ați observat, domnule general, dar atunci cînd cineva este împușcat drept în inimă, glonte răămîne în inimă. Rămîne culcușit acolo, între ventricole. Noi, domnule general, am

murit ca fulgerați, cu câte un glonte în inimă. Uitați-vă ce frumoși sîntem. Bombați, mă, pieptul, la domnul General!

Toți împușcații în inimă își bombează pieptul.

TOȚI ÎMPUȘCAȚII ÎN INIMĂ - Nimic spart, nimic rupt, nimic ars.

ÎMPUȘCATUL ÎN INIMĂ 1 - Doar câte o gaură mică în dreptul inimii. Eu cred că ar fi frumos să deschidem noi defilarea, domnule General. Mai ales că nu sîntem mulți. Nu sîntem decît o sută. Imaginați-vă, domnule General, noi în față, intacti, senini, cu câte un glonte în inimă. Eu cred că nimic nu este mai emoționant decît să vezi o sută de soldați, fiecare cu câte un glonte în inimă, deschizînd defilarea. Eu cred că noi, cei cu glonte în inimă, ar trebuie să fim puși în față. Nu-i așa, băieți?

TOȚI ÎMPUȘCAȚII ÎN INIMĂ - Nimic spart, nimic rupt, nimic ars.

ÎMPUȘCATUL ÎN INIMĂ 1 - Sîntem intacti, sîntem frumoși, sîntem puțini, sîntem, ca să zic așa, elita morților, domnule General. Uitați-vă și dumneavoastră, domnule General. Toți ne invidiază. Cîți n-ar fi vrut să moară ca noi, cu un glonte simplu și curat înfîpt în inimă. Să trăiți!

TOȚI ÎMPUȘCAȚII ÎN INIMĂ - Să trăiți!

Grupul împușcaților în inimă pleacă și se încrucișează pe drum cu grupul gazaților. Aceștia au gurile deschise.

GAZATUL 1 - Domnule General, noi sîntem gazații. De trei zile așteptăm să treacă Comisia Sanitară să ne închidă gurile. Noi nu putem să ne întoarcem la ai noștri cu gurile astea. Uitați-vă și dumneavoastră, domnule General, ce guri avem. Noi cu gurile astea nu intrăm în Capitală. Nu se poate, domnule General, să ne întoarcem acasă cu gurile astea larg deschise, încremenite așa, parcă cerem de pomană, zău... Nu, domnule General, noi așteptăm aici să vină Comisia Sanitară. Au promis că vin să ne închidă gurile. Păi să vină să ne închidă gurile! Ce-i așa de greu să ni se închidă gurile? Nu-i așam băieți?

TOȚI GAZAȚII - Parcă cerem de pomană...

GAZATUL 1 - Vrem să avem și noi gurile închise, ca la toată lumea. De ce adică noi să ne întoarcem acasă cu gurile deschise cînd toți ceilalți, dar absolut toți ceilalți au gurile închise? Deja unii își bat joc de noi și zic că ne plouă în gură. Noi am luptat și noi pentru Patrie, noi ne-am dat și noi viața pentru Patrie și vrem acum măcar atît, ca Patria să ne închidă gurile înainte ca să ne întoarcem acasă... Zău așa, domnule General, uitați-vă puțin **la** gurile noastre, uitați-vă puțin **în** gurile noastre... Nu e frumos, nu e normal să ne întorcem printre ai noștri cu gurile astea mumificate, parcă ar fi guri de lemn, parcă ne-ar fi încremenit urletul, parcă am avea gurile degerate... Nu se poate... Nu-i așa, băieți?

TOTI GAZAȚII - Nouă nu ne plouă-n gură!

GAZATUL 1 - Patria e obligată să ne închidă gurile, e de datoria celor vii să ne închidă gurile, altfel noi nu ne întoarcem acasă... Că dacă ne-am putea închide gurile singuri, ni le-am fi închis de mult, da' nu putem... Să trăiți!

TOTI GAZAȚII - Să trăiți!

Grupul de gazați pleacă și se încrucișează cu grupul de dispăruți - o masă compactă de ochi. S-ar spune că din oamenii respectivi n-au rămas decât ochii.

SERGEANTUL DISPĂRUT - Domnule general, noi sîntem dispăruți. Din noi n-a mai rămas nici un atom, nici o moleculă, nici o unghie, nici un fir de păr, nici un nasture, nici o cataramă... Noi sîntem dați dispăruți pentru că nu avem cadavru. Dar nu e drept. Noi sîntem totuși dispăruți pentru Patrie, noi am dispărut pentru victorie, noi n-am dispărut că ne-am fofilat, noi am dispărut în explozii, în focuri, în furtuni, în avalanșe... Noi vrem să fim trecuți de pe lista dispăruților pe lista normală a morților. Noi nu mai vrem să mai fim dispăruți. Că nici nu e adevărat... Nu-i așa băieți?

TOTI DISPĂRUȚII - Vrem s-avem și noi cadavru!

Generalul se apropie de masa de ochi și începe să adune cîteva ochi în palme.

GENERALUL - Măi băieți, nu pot să fac nimic.

SERGEANTUL DISPĂRUT - Domnule General, nu ne lăsați aici. Luați-ne și pe noi, domnule General. Numai nu ne lăsați aici. Încheiem noi convoiul, domnule General. Că tot s-au plîns execuției că nu vor să fie ultimii. Ne punem noi la coadă, domnule General. Intrăm noi ultimii, că cineva tot trebuie să fie ultimul. Nu-i așa, mă?

TOTI DISPĂRUȚII - Vrem s-avem și noi cadavru!

SERGEANTUL DISPĂRUT - Domnule General, nouă nu ne este rușine să fim la coada convoiului. Defilăm noi ultimii. Ei și? Este, măi băieți?

DISPĂRUȚII - Este!

SERGEANTUL DISPĂRUT - Noi vrem și noi acasă, domnule General. Că dacă nu plecăm acum cu toată lumea, ăia sîntem... Pentru ce să nu plecăm și noi acum, cu toată lumea? Că doar noi sîntem și noi morți ca toată lumea... Doar că n-avem cadavru... Unii au avut noroc, li s-a găsit o mîină, un picior, un deget... și au fost trecuți pe lista de morți... Uite soldatul Fătulescu... I s-a găsit numai plăcuța cu numărul matricol și acu' e bine *merci* la morți... Spune Fătulescu, nu te ascunde, ce-a găsit Comisia de Numărare din tine? Spune că doar acu' nu mai poți să minți. Ce-a găsit?

FĂTULESCU - Numa' numărul, dom' Sergent.

SERGEANTUL DISPĂRUT - Spune mai tare, să audă domnu' General. Ce-a găsit Comisia din tine?

FĂTULESCU - Numa' numărul, să trăiți!

SERGEANTUL DISPĂRUT - Vedeți, dom' General? Păi e frumos? Noi sîntem peste cinci mii de dispăruți, o divizie, cum să rămînem noi dispăruți pe veci?

GENERALUL - Măi, băieți, măi, voi îmi faceți greutate.

SERGEANTUL DISPĂRUT - Ba nu, dom' General.

GENERALUL - Măi băieți, eu n-am nimic împotrivă să intrați în defilare, dar nu e bine... Nu e bine... Cîți n-ar da să fie în locul vostru... Cîți morți n-ar da tot ce au ca să fie dați dispăruți... Păi voi nici nu vă dați seama, mă, ce șansă aveți... Păi voi, dispăruți fiind, sînteți pe jumătate vii, mă! Zău, nu vă e rușine? După ce că ai voștri încă mai au speranța că vă veți întoarce vii, voi vreți să fiți morți... Păi e frumos? Gîndiți-vă, mă, că mamele voastre vă mai așteaptă încă. Sînteți nebuni? Vreți să vă omorîți mamele, mă? Vreți să vă omorîți tații? Surorile? Ați avut șansa asta, să fiți dați dispăruți... Păi, indiferent de cum sînteți voi în realitate, asta echivalează cu șansa de a **reapare**, mă! Un dispărut de aia e dispărut, că mai poate să reapară... Dispare și reapare... Un pas înainte, un pas înapoi... Asta înseamnă să fii dispărut... Păi voi sînteți boieri față de ceilalți, mă... Mamele voastre pot încă să vă aștepte zece ani, douăzeci de ani, treizeci de ani... La asta v-ați gîndit? Păi e puțin lucru? Nu v-ar fi rușine...

Morții refac hora. Pași de dans cu bătaie.

MORTUL 9 - Lapte roșu în uger...

(Pași de dans cu bătaie.)

Inima s-a rupt pe cer...

Alți pași de dans cu bătaie.

MORTUL 10 - Nici cîntar și nici măsură...

(Pași de dans cu bătaie.)

Moartea nu mai are gură...

Alți pași de dans cu bătaie.

MORTUL 11 - Nici pîngele nici șiret...

Alți pași de dans cu bătaie.

TOTI - Moartea nu mai merge drept... (*Îndepărtându-se, în șoaptă.*) Moartea nu mai merge drept...

4.

Morții s-au înșirat pe două rînduri. Printre ei trece grupul celor executați pentru înaltă trădare. Ei sînt huiduiți de către ceilalți morți. În sfîrșit, grupul ajunge în fața Generalului.

UN EXECUTAT - Domnule General... Totuși...

GENERALUL - Totuși ce?

UN EXECUTAT - Totuși, domnule General...

GENERALUL - Totuși ce? Ce?

UN EXECUTAT - Totuși, domnule General... Noi sîntem executați pentru înaltă trădare.

GENERALUL - Ei și?

UN EXECUTAT - Păi noi nu ne comparăm cu dezertorii.

GENERALUL - Dar cine vă compară cu dezertorii?

UN EXECUTAT - Păi ne-ați pus în defilare amestecați cu dezertorii.

GENERALUL - Vasile!

INTENDENTUL - Da, domnule General!

GENERALUL - Ce vrea asta?

INTENDENTUL - Nu știu, domnule General. Ce vrei, domnule executat?

UN EXECUTAT - Eu sînt, să trăiți, executat pentru înaltă trădare! Eu nu sînt, să trăiți, executat pentru dezertare. Noi sîntem, să trăiți, trei mii de executați pentru înaltă trădare. Noi nu vrem, să trăiți, să defilăm amestecați și cot la cot cu cei șapte mii de executați pentru dezertare.

INTENDENTUL - Da' cum vreți, mă?

UN EXECUTAT - Noi înainte și ei după. Pentru că noi nu ne-am fofilat. Noi am trădat pentru că am crezut în ceva. Dar ei n-au crezut în nimic. Nu se cuvine ca să ne amestecăm unii cu alții. De întors ne întoarcem cu ei, de iertat ne-am iertat unii cu alții, da' la defilare vrem noi în față și ei după. Pentru că noi am crezut, totuși, în ceva. Bun sau rău, noi am avut un crez. Pe noi ne-au executat pentru un crez. Da' pe ei i-au executat pentru fofilare. Noi nu sîntem morți din cauză de fofilare. Noi sîntem morți din cauză de crez. Ne pare rău, domnule General, că vă tocăm la cap cu toate astea, acu' că a venit iertarea generală, da' noi vrem să intrăm în Capitală corect. Pe merit.

GENERALUL - Vasile!

INTENDENTUL - Da, să trăiți!

GENERALUL - Pune eșalonul înaltă trădare în fața dezertorilor.

INTENDENTUL - Da, să trăiți!

Mișcare printre morți care se reîncolonează. În fața coloanei a apărut o fanfară. Fanfara începe să cînte un marș militar. Coloana se pune în mișcare și se rotește în cerc, cu fanfara militară în față.

Apare grupul morților care mai cred în victorie. În fruntea lor, un mort agită o cămașă albă ca și cum ar cere încetarea focului. Muzica se oprește.

CEL CARE CREDE ÎNCĂ ÎN VICTORIE - Domnule General!

GENERALUL - Ce mai e?

CEL CARE CREDE ÎNCĂ ÎN VICTORIE - Permiteți să raportez! Noi sîntem detașamentul celor care mai cred încă în victorie.

GENERALUL - Măi, de ce-mi faceți voi mie greutăți?

CEL CARE CREDE ÎNCĂ ÎN VICTORIE - Domnule general, dați-mi voie să raportez. Noi nu sîntem de acord cu plecarea asta precipitată. Noi mai credem în victorie.

GENERALUL - Măi căcăcioșilor, voi n-ați auzit că s-a făcut de pace?

CEL CARE CREDE ÎNCĂ ÎN VICTORIE - S-a făcut, dar noi mai credem în victorie.

GENERALUL - Ce Dumnezeu, doar vi s-a făcut și vouă lumină în suflet! Toată lumea are acum lumină în suflet. S-a dat iertarea, s-a dat pacea, s-a dat odihna... Ce mai vreți să ațîțați?

CEL CARE CREDE ÎNCĂ ÎN VICTORIE - Domnule general, noi nu vrem să ațîțăm nimic.

GENERALUL - Ba da, vreți să ațîțați ura generală de dinainte.

CEL CARE CREDE ÎNCĂ ÎN VICTORIE - Nu, domnule General, noi sîntem și noi bucuroși că a venit lumina, dar... dar noi mai credem în victorie, domnule General.

GENERALUL - Cum mai puteți voi crede în victorie, măi, cînd totul e lumină?

CEL CARE CREDE ÎNCĂ ÎN VICTORIE - Domnule General, noi credem că strategia a fost bună dar că n-am fost conduși bine.

GENERALUL - Măi băieți, măi, băgați-vă mințile în cap... N-aveți și voi mame, măi?

CEL CARE CREDE ÎNCĂ ÎN VICTORIE - Avem, să trăiți, dar noi sîntem veterani și credem că am pierdut victoria din prostie.

GENERALUL - Vasile!

INTENDENTUL - Da, domnule General!

GENERALUL - Pe ăștia care mai cred în victorie... Bagă-i ultimii... Să fie coada eșalonului...

INTENDENTUL - Da, domnule General!

CEL CARE CREDE ÎNCĂ ÎN VICTORIE - Degeaba vă supărați, domnule General... Degeaba vă supărați pe noi... Noi în orice caz nu plecăm de aici...

GENERALUL - Vasile!

INTENDENTUL - Da' domnule General!

GENERALUL - Asta e revoltă sau ce?

INTENDENTUL - Pluton, drepti! Cîți sînteți măi, ăștia care mai credeți în victorie? Faceți un pas în față, ăștia care mai credeți în victorie! Executarea! (*Către General.*) Sînt destul de mulți, domnule General.

GENERALUL - Nu vă e rușine, mă, să mai credeți în victorie?

CEL CARE CREDE ÎNCĂ ÎN VICTORIE - Domnule General, permiteți să raportez... nu.

GENERALUL - Păi n-ați văzut că ați făcut rahatul praf?

CEL CARE CREDE ÎNCĂ ÎN VICTORIE - Nu noi. Șefii.

GENERALUL - Cum așa, șefii? Mă Vasile, ăștia n-au primit lumină?

INTENDENTUL - Ba da... (*Către cei care mai cred în victorie.*) Ați primit, măi, sau n-ați primit lumină?

CEI CARE CRED ÎNCĂ ÎN VICTORIE - Am primit.

INTENDENTUL (*către General*) - Au primit.

GENERALUL - Cum, măi, vi s-a dat lumină în suflet și voi mai credeți încă în victorie?

CEL CARE CREDE ÎNCĂ ÎN VICTORIE - Domnule General, noi credem că am fost trădați. Că dacă n-am fi fost trădați, am fi avut victoria. Așa cum am pornit noi, era imposibil să pierdem victoria. Gîndiți-vă și dumneavoastră, domnule General, dacă acum cîțiva ani era posibil să-și imagineze cineva că am putea pierde victoria... Victoria era a noastră, era în fața noastră, domnule General, și dacă am pierdut-o este numai din vina celor care, la jumătatea drumului, n-au mai crezut în victorie. ăștia ne-au făcut să pierdem victoria, ăștia care la jumătatea drumului n-au mai crezut în victorie. Puturoșii ăștia care n-au mai crezut în victorie la jumătatea drumului ne-au făcut să pierdem în ultimul moment victoria. Din cauza lor am pierdut noi victoria, pentru că unii dintre noi n-au mai crezut în victorie, deși nu aveau dreptul să nu creadă în victorie. Dar ce este cu adevărat grav este că ăștia care n-au mai crezut în victorie, și care ne-au tras înapoi, de fapt s-au pefăcut că cred în continuare în victorie, deși ei nu mai credeau în victorie. Asta ne-a omorît pe noi. Asta ne-a făcut să pierdem victoria. Că dacă cei care n-au mai crezut în victorie ar fi spus că nu mai cred în victorie, dacă ar fi spus sincer "noi nu mai credem în victorie", am fi scos-o la capăt. Le-am fi zis frumos "nu mai credeți în victorie, nu-i nimic, întorceți-vă acasă" și am fi continuat noi, cei care credeam în victorie. Da' ei n-au zis nimic și așa s-a făcut că i-am avut în spate mereu, i-am tras după noi deși ei nu mai credeau în victorie... Și în loc să obținem victoria, am făcut rahatul praf...

GENERALUL - Și ce vreți acum de la mine?

CEL CARE CREDE ÎNCĂ ÎN VICTORIE - Vrem să intrăm primii.

GENERALUL - Ceee?

CEL CARE CREDE ÎNCĂ ÎN VICTORIE - Vrem să fim în față. Dat fiind că noi sîntem cei care mai credem în victorie, chiar dacă victoria este pierdută, merităm să fim în față.

GENERALUL - Vasile!

INTENDENTUL - Da, să trăiți.

GENERALUL - Bagă-i în față.

INTENDENTUL - Am înțeles.

Reorganizarea coloanei. Fanfara începe să cînte. Toată coloana defilează în cerc, cu fanfara în față.

Un grup se desprinde și se apropie de General.

CEL CARE ȘI-A DAT SEAMA CĂ VICTORIA NU MAI E POSIBILĂ - Domnule General, noi, nu sîntem de acord ca cei care mai cred ÎNCĂ în victorie să fie în față. Noi sîntem cei care au crezut doar la **început** în victorie. După care ne-am dat seama că victoria nu e posibilă. Unii dintre noi și-au dat seama după un an că victoria nu era posibilă, alții după doi ani, alții după trei ani, alții după zece ani, alții după douăzeci de ani... Gîndiți-vă, domnule General, dacă noi nu ne-am fi dat seama că victoria nu era posibilă războiul ar fi continuat... E o rușine să-i lăsăm acum pe cei care mai cred în victorie să deschidă defilarea cînd toată lumea știe în ziua de azi că victoria nu era posibilă. Dacă noi nu ne-am fi dat seama că victoria nu mai e posibilă încă ne mai băteam în mod inutil pentru victorie... Nu-i așa, băieți?

TOT GRUPUL - Or să ne scuipe mamele în cap!

CEL CARE ȘI-A DAT SEAMA CĂ VICTORIA NU MAI E POSIBILĂ - Dacă noi nu ne-am fi dat seama, din **interior**, că victoria nu mai e posibilă, nimic nu i-ar fi putu opri pe cei care credeau în victorie să meargă pînă la capăt, ceea ce ar fi însemnat moartea Patriei. Dacă patria este astăzi încă în viață, așa cum e, faptul ni se datorează nouă, celor care, la un moment dat, unii mai devreme și alții mai tîrziu, ne-am dat seama că victoria nu mai e posibilă și ne-am prefăcut doar că mai credeam în victorie. Credeți că nouă ne-a fost ușor să ne prefacem doar că credem în victorie, cînd de fapt noi nu mai credeam în victorie? Nu ne-a fost ușor, domnule General. Nu ne-a fost ușor să trebuiască să strigăm zi de zi "trăiască victoria", iar în adîncul nostru să ne spunem "nu, victoria nu este posibilă". Păi, cum, domnule General, cum să-i lăsăm noi să intre primii în Capitală pe cei care, dacă ar fi fost să meargă pînă la capăt, ar fi transformat totul în praf și pulbere, inclusiv Capitala?

Cum să intre ei acum primii în Capitală? Nu, domnule General, noi nu sîntem de acord. Noi sîntem de acord cu iertarea, noi am iertat totul în adîncul nostru, lumina am primit-o, pacea am regăsit-o, preafericiți sîntem, dar nu vrem ca să ni se ia locul în coloană. Datorită nouă, celor care nu mai credeam în victorie, războiul s-a scurat cu 6 luni, sau poate cu 6 ani, sau poate cu 60 de ani... Cine știe... Zău, domnule General, e păcat de iertarea asta generală dacă îi lăsăm pe cei care mai cred în victorie să deschidă defilarea... Cum să-i lăsăm pe adevărații dușmani ai Patriei să deschidă defilarea? Cum? Păi or să ne scuipe mamele în cap, o să primim scuipați de mamă în cap, zău, domnule General...

Confuzie mare în coloană care se sparge în mai multe grupuri. Grupurile se îmbrîncesc între ele. Fanfara se dizlocă la rîndul ei, fiecare grup "obține" un instrumentis. Lupta pentru locul din față este declarată, îmbulzeală teribilă, morții își rup unii altora hainele. Treptat, pe fondul monologului următor, morții rămîn goi într-un decor de zdrențe.

CEL CARE N-A CREZUT NICIODATĂ ÎN VICTORIE - Domnule General, noi sîntem cei care n-am crezut de la bun început în victorie și nici nu ne-am prefăcut că credem în victorie. Uitați-vă puțin la noi. Toți avem cîte o gaură de glonte, ori în ceafă ori în frunte. Eu zic, domnule General, că n-ar trebui să uităm că au fost și unii care n-au crezut de la bun început în victorie și au spus-o cu voce tare. Noi pînă acum n-am cerut nimic pentru noi. Noi n-avem nevoie de camioane ca să intrăm în Capitală. Noi sîntem gata să mergem pe jos... Dar să ferească Dumnezeu să ne ia cineva locul în coloană... Noi sîntem morții cei mai vechi, domnule General. Noi, cei care am spus de la bun început cu glas tare că nu credem în victorie sîntem veteranii... Noi de atunci am mai murit de cîteva ori, domnule General, și am făcut botezul morții pentru nu știu cîte alte valuri de morți... Noi, domnule General, noi nu renunțăm la locul nostru din fruntea coloanei... Noi cînd am avut de spus ceva n-am spus în gînd. Noi am spus cu voce tare. Așa că vrem să intrăm în Capitală primii...

Vasile intră în fugă, pe un fond de dezordine generală.

INTENDENTUL - Domnule General, ce facem cu cei care s-au prefăcut că sînt morți ca să scape cu viață?

GENERALUL - Unde-s ăștia?

INTENDENTUL - Intrați, măi! Aliniați-vă!

GENERALUL - Cum adică, mă, v-ați prefăcut că sînteți morți?

CEL CARE A FĂCUT PE MORTUL - Păi, ce era să facem, domnule General?

GENERALUL - Cîți sînteți, mă, ăștia care v-ați prefăcut că sînteți morți?

CEL CARE A FĂCUT PE MORTUL - Vreo trei sute, să trăiți.

GENERALUL - Să vă fie rușine! V-ați prefăcut că sînteți morți ca să scăpați cu viață. V-ați prefăcut că sînteți morți ca să nu vă faceți datoria față de Patrie! V-ați prefăcut că sînteți morți în timp ce camarazii voștri chiar își dădeau viața pentru Patrie. V-ați ascuns printre cadavrele camarazilor voștri morți ca să creadă dușmanul că sînteți morți. În timp ce camarazii voștri chiar erau morți, voi vă ghemuiati printre camarazii voștri morți ca să se creadă că și voi sînteți morți, și să scăpați cu viață! Rușine! Sînteți rușinea Patriei!

TOTI - Păi sîntem, domnule General. Deși...

GENERALUL - Sînteți o rușine pentru mamele voastre. V-ați folosit de corpurile camarazilor voștri morți ca de o ascunzătoare, ca de o scorbură, ca de o gaură de șobolan... Rușine! Ați pîngărit cadavrele camarazilor voștri deja morți ca să scăpați de moarte. V-ați strecurat sub mormane de cadavre ca să pară că și voi sînteți cadavre. Ați săpat tunele pe sub mormanele de cadavre ca să vă ascundeți. Ați săpat scorburi în carnea camarazilor voștri deja morți ca să vă ascundeți crezînd că veți scăpa de moarte. Zii, soldat, de cîte ori te-ai prefăcut că ești mort?

SOLDATUL 1 - De trei ori, să trăiți, domnule General!

GENERALUL - Zii, soldat, de cîte ori te-ai prefăcut că ești mort?

SOLDATUL 2 - De cinci ori, să trăiți, domnule General!

GENERALUL - Zii, soldat, de cîte ori te-ai prefăcut că ești mort?

SOLDATUL 3 - De două ori, să trăiți, domnule General!

GENERALUL - Zii soldat, de cîte ori te-ai prefăcut că ești mort?

SOLDATUL 4 - O singură dată. O singură dată, jur, domnule General! O singură dată, jur cu mîna pe inimă, o singură dată pentru că i-am văzut pe alții. I-am văzut pe alții, domnule General, i-am văzut pe alții și am făcut ca ei, să trăiți! Jur, domnule General, o singură dată că i-am văzut pe alții, o singură, dată după ce i-am văzut pe alții... Jur. N-am făcut-o de capul meu, n-am făcut-o decît după ce i-am văzut pe alții și m-am băgat și eu sub unii, așa cum am văzut că făceau alții... Am săpat cu lopata o gaură sub unii și m-am ascuns cum am văzut că făceau toți... Toți făceau așa, domnule General, toți se ascundeau unii după alții și am făcut cum făceau toți... Eu am 21 de ani, să trăiți, domnule General. Eu n-am fost instruit decît trei luni și după aceea am fost trimis înainte. Toți se ascundeau unii după alții, domnule General, permiteți să raportez... Și am făcut și eu ce-au făcut toți, am săpat și eu o mică gaură și m-am băgat și eu sub cine am putut... O dată am săpat și eu... Și nici n-am terminat de săpat că ăla sub care săpam a început să miște și mi-a zis "du-te-n mă-ta, ia-ți alt cadavru". Așa mi-a zis "du-te, mă, în mă-ta, nu vezi că sînt

viu?" Așa mi-a zis pentru că din nebăgare de seamă mă apucasem să sap sub un camarad viu, care era deja ascuns într-o groapă sub un camarad mort. Și mi-a zis "mă, boule, tu nu vezi că aici nu mai e loc, du-te-n mă-ta și caută alt cadavru." Așa s-a întâmplat, domnule General, și am căutat da' n-am găsit. Că toate erau luate. Sub toate cadavrele adevărate se ascundea câte un camarad viu și eu am rămas pînă la urmă fără cadavru. Jur, domnule General, jur să trăiți că așa s-a întâmplat, eu am făcut ce făceau și alții da' n-am mai găsit loc. Oriunde încercam să sap îmi ziceau "du-te, mă, în mă-ta, du-te și sapă în mă-ta, du-te mă, în mă-ta să sapi, mă."

Se aude un tunet. Începe să plouă. Morții încep să se spele cu apa de ploaie, delirînd ca niște copii la scăldat.

5.

Stalin mort, Lenin mort și Troțki mort, la o masă, jucînd cărți. Jocul pare că lîncezește însă, iar Lenin este de-a dreptul adormit cu capul pe masă, deși ține cărțile băț în mînă.

STALIN - Vezi, Vladimir Ilici, că dumneata ești de rînd la ceai.

LENIN (*tresare*) - Eu n-am zis că omul e mașină.

STALIN - Nu ți-am zis, Vladimir Ilici, că ai zis că omul e mașină. Am zis că e rîndul dumitale la ceai.

LENIN - Să aducă domnul Bronstein că tot a pierdut.

TROȚKI - Cum am pierdut? N-am pierdut. Unde vezi dumneata că am pierdut.

LENIN - Ai pierdut ieri.

TROȚKI - Păi am pierdut și am adus ieri. Să aducă azi Iosif Visarionovici.

STALIN - Măi, Lev Davidovici, prinzi sau nu?

TROȚKI - Eu sînt după Vladimir Ilici.

STALIN - Hai, Vladimir Ilici, prinzi sau nu.

LENIN - Hai că mă duc după ceai...

Lenin se ridică, ia trei cești de metal militare, le umple cu pămînt și le aduce la masă.

TROȚKI (*trage în piept puternic aroma pămîntului*) - Cum faci, dumneata, Vladimir Ilici, că ori de câte ori ești la rînd la ceai îți iese așa tare?

LENIN - Eu n-am zis că omul e mașină. Cine a zis că eu am zis că omul e mașină e un prost.

STALIN - Stai jos, nu te enerva, Vladimir Ilici. Omul nu e mașină. Prinzi sau nu prinzi.

TROȚKI - Cum faci dumneata, Vladimir Ilici...

STALIN - Da' mai lasă-l în pace pe Vladimir Ilici. Nu vezi că nu se poate concentra?

Cei trei trag în piept aroma pământului din cești.

LENIN - Păi, al cui e rîndul?

STALIN - Al dumitale, Vladimir Ilici. Al dumitale.

LENIN - Bronstein a pus?

TROȚKI - Am pus, am pus. Și nu-mi mai zice Bronstein.

LENIN - Și dumneata ai pus, Iosif Viarionovici?

STALIN - Eu am prins. Acu' e rîndul dumitale.

LENIN - Păi n-am adus? Păi adineaori am adus... Să aducă Patiușa că tot a pierdut...

STALIN - Vladimir Ilici, cu dumneata nu se poate juca. Eu n-am mai văzut așa ceva... De două zile stai și nu te hotărăști să pui...

LENIN - Pun, pun... Nu te aprinde, Iosif Visarinovici... Eu am întrebat doar dacă Bronstein a pus.

Începe să plîngă cu capul pe masă.

TROȚKI - Nu-mi mai zice Bronstein! ți-am zis să nu-mi mai zici Bronstein! Tot timpul îmi zice Bronstein. Spune-mi Lev Davidovici, ca toată lumea. De ce-mi spui dumneata Bronstein, eu nu înțeleg...

Muzică patriotică din anii stalinismului.

6.

Morții își fac apariția sub forma unui cor. Ei cîntă un cîntec patriotic. Generalul se așează la masa la care au stat Stalin, Lenin și Troțki. Se face o coadă la masa generalului. În timp ce au loc mărturisirile următoare, corul cîntă în surdină.

Un om se apropie de masa Generalului, care ia note.

PLUTONIERUL ÎNSĂRCINAT CU DISCIPLINA - Domnule General, raportează. Eu am fost intendent la Comisia de Disciplină. Când a început asaltul, eu am fost vărsat la Disciplină. Ni s-a spus "Băieți, nu putem cîștiga victoria fără disciplină. Disciplina înainte de toate. Cine nu este disciplinat ne trage înapoi. Cine nu este disciplinat ne sapă victoria. Fiți fără milă."

Așa ni s-a spus, domnule General, să trăiți.

Ni s-a spus "Voi trebuie să fiți un model de disciplină. Voi trebuie să fiți modelul perfect de disciplină și prin exemplul vostru să fiți o lecție de

disciplină. Voi trebuie să dați lecții de disciplină la toți cei care luptă pentru victorie. Pentru că nu toți cei care luptă pentru victorie sînt disciplinați. Nu este destul să lupti pentru victorie, trebuie să lupti pentru victorie și într-un mod disciplinat. Nu este destul să crezi în victorie, trebuie să crezi în victorie în mod disciplinat. Nu este destul să-ți dai viața pentru victorie, trebuie să-ți dai viața pentru victorie în mod disciplinat."

Așa ni s-a spus, să trăiți, domnule General.

Ni s-a spus: "Voi trebuie să dați lecții de disciplină. Pentru că unii camarazi care luptă pentru victorie nu sînt disciplinați. Ei cred că luptă pentru victorie, dar de fapt, fiind lipsiți de disciplină, ei luptă împotriva victoriei. Dar ei nu știu că, lipsiți fiind de disciplină, luptă de fapt împotriva victoriei. De aceea trebuie să li se dea lecții de disciplină. Pentru că cineva care luptă pentru victorie fiind lipsit de disciplină e mai periculos pentru victorie decît cineva care se prefăce doar că luptă pentru victorie."

Așa ni s-a spus, domnule General, să trăiți.

Ni s-a spus: "Cei care se prefac doar că luptă pentru victorie sînt, culmea, mult mai disciplinați decît cei care luptă în mod sincer pentru victorie, dar sînt lipsiți de disciplină. De fapt, numai așa îi putem identifica pe cei care nu luptă în mod sincer pentru victorie. Numai așa îi putem identifica, întrucît aceștia sînt exemple de disciplină."

Așa ni s-a spus, domnule General. Să trăiți.

Cînd am început să dau lecții de disciplină, întîi am dat lecții de disciplină la cei care credeau sincer în victorie dar care erau lipsiți de disciplină. După aceea am dat lecții de disciplină la cei care nu credeau sincer în victorie dar se prefăceau că cred sincer în victorie și pentru a ascunde faptul că nu credeau sincer în victorie erau un exemplu de disciplină. După aceea ne-am dat lecții de disciplină între noi, pentru că unii dintre noi, dînd lecții de disciplină, începuseră să nu mai creadă în lecțiile de disciplină. Cînd a fost să mi se dea, la rîndul meu, lecții de disciplină, am fost executat.

Permiteți să raportez, domnule General, să trăiți. Eu, cît am dat lecții de disciplină, nu le-am dat cu ură. Eu am crezut, la început, în lecțiile de disciplină. Eu n-am dat lecții de disciplină cu ură, eu am aplicat regulile de disciplină care mi s-au dat. Eu n-am dat cu ură. Eu am dat într-un mod disciplinat. Eu am martori, domnule General. Să trăiți, eu am martori. Unii au dat lecții de disciplină cu ură. Eu n-am dat cu ură. Eu am dat sincer, la început, iar după aceea m-am prefăcut că sînt sincer, dar devenind mai disciplinat decît înainte, am fost bănuît că nu mai dau lecții cu sinceritate, și am fost scos. Dar eu n-am dat niciodată cu ură. Soldat Ghețău, vino aici, mă. Spune, soldat Ghețău, am dat eu vreodată cu ură?

SOLDAT GHEȚĂU - Nu, dom' plutonier. Să trăiți!

PLUTONIERUL ÎNSĂRCINAT CU DISCIPLINA - Soldat Ieremia, vino aici, mă! Spune, soldat Ieremia, am dat eu vreodată cu ură?

SOLDAT IEREMIA - Nu, dom' plutonier. Să trăiți!

PLUTONIERUL ÎNSĂRCINAT CU DISCIPLINA - Soldat Madgearu, vino aici, mă! Spune, soldat Madgearu, am dat eu vreodată cu ură?

SOLDAT MADGEARU - Nu, dom' plutonier. Să trăiți!

PLUTONIERUL ÎNSĂRCINAT CU DISCIPLINA - Vedeți, domnule General?

Plutonierul pleacă plângînd. Un alt om se apropie de masa generalului.

ADJUNCTUL ÎNSĂRCINAT CU DISCIPLINA - Domnule General, acum că sînt mort, vreau să spun și eu ceva. Știți, eu cînd am fost selectat pentru Comisia de Disciplină, eu nu eram nici pentru victorie, nici împotriva victoriei. Eu, domnule General, am o inteligență medie. Așa mi-au spus și specialiștii de la Comisia pentru Restabilirea Adevărului Istoric. "Tu, Constantine, ai o inteligență medie. Următorul." Așa mi-au spus. "Tu, Constantine, ai o inteligență pe scara Ș din 7. Următorul." Așa mi-au spus. Vă rog să mă credeți, vă repet ceea ce mi s-a spus. Că oricum sîntem acum cu toții primeniți de lumină și chiar să vrem nu mai putem minți. Eu n-am fost, după cum spuneam, nici pentru victorie și nici împotriva ei.

Tata a fost ceferist. Eu, cînd am intrat la Liceu, mi-am dat seama și eu că aveam o inteligență medie. Apoi am fost selectat pentru Comisia de Disciplină.

Eu, domnule General, eu recunosc: eu n-am dat cu ură, da' mi-a plăcut. Eu de cîte ori loveam, domnule General, să trăiți, eu simțeam un fel de gîdilătură în testicule. Eu de aia loveam, pentru că se întîmpla ceva. Cînd porneam lovitura, deodată simțeam un fel de gol în stomac. Era ca un balon de aer care mi se umfla în stomac și cînd lovitura dată de mine intra în carnea celui pe care îl loveam, balonul *puf* se spargea în mii de bucăți și mi se scurgea ca spuma de șampanie în **testicole**. Ani de zile, domnule General, eu am lovit pentru că mi-a plăcut cum se spargea balonul din stomac și cum se scurgea apoi, ca spuma de șampanie.

Eu despre victorie n-am știut mare lucru. Cît m-au ținut pe post am lovit după cum vă spun. Că-mi plăcea. Da' ură eu n-am simțit, în inima mea n-a fost ură niciodată. Asta vă jur și am și martori.

Soldat Soldat Ghețău, vino, mă, aici. (*Plîngînd.*) Spune, omule, am dat eu vreodată cu ură?

SOLDAT GHEȚĂU - Nu, dom' Adjunct. Să trăiți!

ADJUNCTUL ÎNSĂRCINAT CU DISCIPLINA (*Plîngînd și mai tare.*) - Soldat Ieremia, vino aici, vino, omule, aici! Spune, soldat Ieremia, spune frate, am dat eu vreodată cu ură?

SOLDAT IEREMIA - Nu, dom' Adjunct. Să trăiți!

ADJUNCTUL ÎNSĂRCINAT CU DISCIPLINA (*Plîngînd pînă la urlet.*) -

Frate Madgearu, vino aici... Vino aici să te vadă domnule General...

Spune, frate Madgearu, am dat eu vreodată cu ură?

SOLDAT MADGEARU - Nu, dom' Adjunct. Să trăiți!

ADJUNCTUL ÎNSĂRCINAT CU DISCIPLINA (*ștergîndu-și lacrimile și stropii de salivă de pe gură.*) - Vedeți, domnule General?

Adjunctul pleacă. Un alt om îi ia locul.

FOSTUL FUNCȚIONAR DE LA POȘTĂ ÎNSĂRCINAT CÎNDVA CU DISCIPLINA - Domnule General, acum că sînt mort, vreau să spun și eu ce am de spus. Eu sînt dintre cei care au dat cu ură. Eu n-am crezut în victorie, dar am dat cu ură. Eu, domnule General, n-am crezut în victorie, n-am recunoscut niciodată că nu credeam în victorie, și am dat cu ură. Am dat cu ură mai ales în cei care-mi cădeau pe mîină și care credeau în victorie. Pentru mine era cea mai mare plăcere să dau, eu care nu credeam în victorie, în cei care credeau în victorie. Niciodată nu i-am cruțat pe cei care credeau în victorie. Cei care credeau în victorie erau specialitatea mea. Uneori, cînd era cîte unul care credea în victorie și vedeam că nu mai are decît trei secunde de trăit, îi spuneam la ureche "Mă, eu nu cred în victorie!" Atîta dura ca să spun "Mă, eu nu cred în victorie!" Trei secunde. Puteți să încercați, domnule General. Chiar vă rog să încercați, domnule General. Acum că sîntem toți morți, vă rog frumos. Încercați. Spuneți "Mă, eu nu cred în victorie!"

GENERALUL - Intendent!

INTENDENTUL - Da, să trăiți!

GENERALUL - Cronometrează!

INTENDENTUL - Da, să trăiți.

GENERALUL - Mă, eu nu cred în victorie! Cît a luat?

INTENDENTUL - Trei secunde, domnule General.

FOSTUL FUNCȚIONAR DE LA POȘTĂ ÎNSĂRCINAT CÎNDVA CU DISCIPLINA - Vedeți? Ce v-am spus? Trei secunde. Ce să spun, eu am dat cu ură. Recunosc că am dat cu ură. Bineînțeles, am dat cu ură și în cei care nu credeau în victorie. Numai că plăcerea era mai mică. Ce să spun, am dat cu ură egală, atît în cei care credeau în victorie cît și în cei care nu credeau în victorie. Numai că în primii dădeam cu plăcere mai mare iar în ceilalți cu plăcere mai mică. Bineînțeles, ăstora care nu credeau în victorie nu le șopteam "Mă, eu nu cred în victorie!" ăstora care nu credeau în victorie le spuneam de-a dreptul "Mă, de ce nu credeți în victorie?". Tot trei secunde. Asta e, domnule General. Am dat cu ură, cu plăcere mai mare sau mai mică, dar cu ură. După aceea m-au mutat de la Disciplină. M-au mutat la Poștă. A fost bine și la Poștă. Mi-am făcut

datoria la Poștă. Am avut copii. Au crescut mari, i-am dat la Liceu. Am făcut oameni din ei. Am murit apoi în patul meu, liniștit. Nimeni n-a știut nimic. Niciodată n-am avut probleme de conștiință. Patria m-a născut, patria m-a crescut, patria mi-a cerut să dau cu ură, în pământul Patriei am intrat. Ce să spun, Comisia pentru Restabilirea Adevărului Istoric m-a clasat la categoria FOARTE GRAV. Poate că așa a fost să fie cu viața mea, mi-a fost dat s-o trăiesc la categoria FOARTE GRAV. Da' eu n-am știut nimic. Sînt și eu mulțumit că s-a dat iertarea. Dar să știți că eu n-am dat cu ură decît la Secție. Eu împotriva copiilor și a nevastei n-am ridicat niciodată mîna. Nevastă-mea poate să depună mărturie. Catrino, vino și spune domnului General. Am ridicat eu vreodată mîna la copii sau la tine?

CATRINA - Nu, domnule General.

FOSTUL FUNCȚIONAR DE LA POȘTĂ ÎNSĂRCINAT CÎNDVA CU DISCIPLINA - Vedeți, domnule General?

7.

Un mort tînăr, proaspăt mort, impecabil îmbrăcat, își face apariția. Pe fața lui se citește groaza. Caută un loc în care să se ascundă. Imediat, în spatele său, apar trei morți-cerșetori. Cei trei morți-cerșetori se reped la mortul tînăr și încep să-i rupă hainele. Mortul tînăr scoate urlete mute, se luptă, se trîntește pe jos, se apără. Cei trei morți-cerșetori, rînjind mut, rup fișii din hainele mortului tînăr. Acesta din urmă își ascunde goliciunea, adună de pe jos fișiile smulse, le ține strîns în mînă, se luptă din nou.

Apare mama mortului tînăr, cu o gălețică de genul celor folosite de copii cînd se joacă în nisip. Gălețica este plină de apă.

Mama mortului tînăr se repede la morții-cerșetori și-i stropește cu apă. Parcă arși de stropii de apă, morții-cerșetori o iau la fugă.

Mortul tînăr s-a chircit la pămînt.

MAMA - Să vă fie rușine! Să vă fie rușine la toți!

Mama se apropie de mortul tînăr, vrea să-l ridice. Acesta se zbate, rămîne chircit.

MAMA - Hai, mamă, hai...

Mama îl spală pe mortul tânăr cu apa din gălețică. Apoi îl ia pe mortul tânăr și-l pune cu fundul pe gălețică.

MAMA - Și ce dacă a făcut pe el de frică? A făcut și el pe el de frică. Cîți n-au făcut pe ei de frică? Și acu' îl hărțuiesc. N-au voie să-l hărțuiască. L-au hărțuit destul. Acu' să-l lase în pace. Că l-au hărțuit destul. De ce să-l hărțuiască că a făcut pe el de frică?

Cei doi rămîn îmbrățișați, mortul stînd pe gălețică în poziția în care își face omul nevoile, iar mama strîngîndu-l în brațe.

Se aude corul morților.

8.

Morții vin la aliniere și fac un fel de gimnastică de înviorare. După o vrenme INTENDENTUL îi oprește.

INTENDENTUL - Drepti! (*Către General.*) Domnule General, să trăiți, cei care au mîncat pămînt sînt la raport.

GENERALUL - Ia, alinierea ăștia care ați mîncat din pămîntul Patriei. Cîți sînteți mă, ăștia care ați mîncat din pămîntul Patriei? Cîți sînt, Vasile?

INTENDENTUL - Păi sînt mulți, domnule General.

Un mort iese la raport.

UN MÎNCĂTOR - Domnule General, permiteți să raportez. Noi ăștia care am mîncat din pămîntul Patriei, noi recunoaștem că am mîncat din pămîntul Patriei. Numai că nu toți am mîncat la fel. Unii au mîncat mai mult și alții mai puțin. Unii au mîncat tot timpul și nu s-au săturat niciodată. Alții au mîncat doar cît li s-a dat și n-au cerut niciodată nimic în plus. Unii au vomitat întotdeauna noaptea ceea ce au mîncat ziua. Eu, permiteți să raportez, fac parte din categoria celor cărora pămîntul Patriei le-a căzut greu la stomac. Niciodată nu m-am obișnuit cu pămîntul Patriei. Nu zic că nu mi-a plăcut cîteodată. Uneori mi-a plăcut. Mai ales pămîntul afînat, cînd îl luam din lunci, din zonele inundabile, de sub poale de pădure. ăla îmi plăcea mie. Numai că, știți cum e, din pămîntul Patriei nu mănînci întotdeauna la alegere. Așa că în general am mîncat de acolo de unde puneam piciorul. Că așa a fost ordinul. Soldatul mănîncă de sub propriul său picior. Unde se află, acolo se așează la masă și mănîncă de sub propriile sale tălpi. Așa că am vomitat și eu, ca și mulți alții, domnule General. Eu mă număr printre cei care ani și ani de zile vomitau noaptea ceea ce mîncam ziua. Ani și ani de zile ne-am

vomitat mațele, noaptea, ca să dăm afară ceea ce mâncam ziua. De aia îmi permit să vă anunț, să trăiți, că noi ăștia care am vomitat noaptea ceea ce mâncam ziua nu vrem să fim în același detașament cu cei care n-au vomitat de loc pentru că și-au putut alege întotdeauna locul de unde mâncau. Pentru că nu știu cum se face, domnule General, dar unii, când venea ora prânzului, se aflau pe pământurile cele mai bune. Pe costișe, pe miriști, pe izlazuri. Au avut parte de pământ moale, gras, alunecos... Sînt unii care n-au mîncat niciodată nisip, nici grohotiș... Sînt unii care s-au îndopat, domnule General, cu pământul Patriei, s-au îngrășat, cu pământul Patriei... Sînt unii care nici nu s-au oprit vreodată din mîncat, mestecă într-una pământul Patriei și n-au nimic, le priește aproape orice pământ de cît s-au îngrășat cu pământ... Dar noi, domnule General, ăștia care vomităm în continuare aproape în fiecare zi, noi nu vrem să fim amestecați cu mîncătorii de pământ care nu se mai pot opri...

9.

Intră, în șir indian, cu un pas tîrșîit, amnezicii. Ei își vor continua mișcarea pe toată durata dialogului următor.

ȘEFUL GRUPULUI DE AMNEZICI - Noi, domnule General, cînd am murit eram deja amnezici. Noi nu mai știm nimic. *(Către grupul de amnezici.)* Ziceți, mă, ce știm noi?

GRUPUL DE AMNEZICI - Nimic, șefu'.

ȘEFUL GRUPULUI DE AMNEZICI *(către General)* - Nu știm nici dacă am luptat pentru victorie nici dacă am luptat contra victoriei. *(Către grupul de amnezici.)* Ziceți, mă, ce știm noi de partea cui am luptat?

GRUPUL DE AMNEZICI - Nu știm nimic, șefu'.

ȘEFUL GRUPULUI DE AMNEZICI - Vedeți, dom' General? Nu mai știm nimic. Nu mai știm cine sîntem, nu mai știm de unde venim, nu mai știm nici măcar cînd și de ce am murit. *(Către grupul de amnezici.)* Spuneți, mă, știm noi cine sîntem?

GRUPUL DE AMNEZICI - Nu știm.

ȘEFUL GRUPULUI DE AMNEZICI - Știm noi de unde venim?

GRUPUL DE AMNEZICI - Da de unde!?

ȘEFUL GRUPULUI DE AMNEZICI - Știm noi cînd am murit? Și de ce?

GRUPUL DE AMNEZICI - Nu știm, dom' șef.

ȘEFUL GRUPULUI DE AMNEZICI - Vedeți, dom' General? Noi, cînd am murit, aveam deja creierul spălat. Cînd ne-au trimis înainte, aveam creierul deja spălat, așa că nu ne mai amintim de nimic. Noi știm că am fost trimiși să ne batem pentru victorie. Dar nu știm ce înseamnă aia victorie. Noi știm că trebuia să murim pentru Patrie. Dar nu știm ce înseamnă aia Patrie. Noi vorbim cu dumneavoastră, domnule General, dar noi habar n-avem cine sînteți dumneavoastră. Nouă ni s-a spus să

ieșim la raport. Am ieșit la raport da' noi nu știm ce înseamnă aia raport. Am auzit că s-a dat iertarea, că de acum înainte o să fie bine, că ne întoarcem cu toții acasă și că n-o să mai trebuiască să mîncăm pămînt. Dar noi nu știm ce e aia iertare. (*Către grupul de amnezici.*) Ziceți, măi, știm noi ce e aia iertare?

GRUPUL DE AMNEZICI - Nu știm.

ȘEFUL GRUPULUI DE AMNEZICI (*către General.*) - Am auzit că acasă ni s-a făcut un mausoleu. Și că toți cei care au murit pentru Patrie, că au fost mai în față sau mai în spate, au un loc în mausoleu. Da' noi nu știm ce e aia mausoleu. (*Către grupul de amnezici.*) Ziceți, mă, știm noi ce-i aia iertare?

GRUPUL DE AMNEZICI - Nu știm.

ȘEFUL GRUPULUI DE AMNEZICI - Știm noi ce-i aia Patrie?

GRUPUL DE AMNEZICI - Nu.

ȘEFUL GRUPULUI DE AMNEZICI - Știm noi cine sîntem?

GRUPUL DE AMNEZICI - Nu.

ȘEFUL GRUPULUI DE AMNEZICI - Știm noi de unde venim?

GRUPUL DE AMNEZICI - Nu.

ȘEFUL GRUPULUI DE AMNEZICI - Știm noi ce-i aia victorie?

GRUPUL DE AMNEZICI - Nu.

ȘEFUL GRUPULUI DE AMNEZICI - Știm noi de ce am murit?

GRUPUL DE AMNEZICI - Nu.

ȘEFUL GRUPULUI DE AMNEZICI - Știm noi pentru cine am murit?

GRUPUL DE AMNEZICI - Nu.

ȘEFUL GRUPULUI DE AMNEZICI - Știm noi cine ne-a împușcat?

GRUPUL DE AMNEZICI - Nu.

ȘEFUL GRUPULUI DE AMNEZICI - Știm noi de ce avem gaură în ceafă?

GRUPUL DE AMNEZICI - Nu.

Amnezicii pleacă în șir indian, cu pas tîrșîit, așa cum au venit.

10.

Intră, cu spatele, morții în erecție.

UN MORT ÎN ERECȚIE - Noi sîntem morții în erecție, să trăiți. Cînd am primit sărutul morții, sărutul morții ne-a vîrît în erecție. Asta e. Membrul nostru este în erecție. Cîteodată moartea îți face acest cadou, îți pune membrul în erecție. Cîteodată sărutul morții este atît de dulce, atît de tandru, atît de adînc, atît de sincer că te înlemnește în erecție. Și de atunci sîntem în erecție. Și acum, iată, sîntem în erecție.

Cum să ne întoarcem acasă așa? Cum să punem piciorul pe pămîntul Patriei așa, cu membrul în erecție? Cum să pătrundem așa în Capitală? Cum să trecem așa pe sub Arcul de triumf?

Eu cred că Patria trebuie să facă ceva pentru noi. Ca să se termine cu treaba asta. Ca să ieșim din erecție.

Unde sînt curvele Patriei? Cînd eram pe drum spre cîmpul de luptă ne-au însoțit cu miile. Și acum? Le-a înghițit pămîntul?

De ce nu ne trimite patria niște curve acum, că s-a dat marea iertare?

Că doar noi nu putem face tot drumul ăsta în erecție. Cum să mergi pe jos în erecție?

Drumul de întoarcere e lung. Cum să mergi pe jos, zi și noapte, cînd ai membrul în erecție? Cum să mergi pe jos cînd el e tot timpul în erecție, fie ploaie, fie vreme bună?

Noi nu putem să facem în erecție tot drumul ăsta, tot drumul ăsta interminabil.

Avem mii și mii de kilometri de făcut pe jos pînă la casele noastre. Să mergem așa, pe jos, în erecție, este imposibil. Nouă ne este greu și aici, pe loc. Cînd ne aplecăm, ne doare. Cînd ne ridicăm, ne doare. Cînd ne răsucim de pe o parte pe alta, ne este greu...

Zău, nu putem merge așa, domnule General. Sîntem cel puțin zece mii de morți în erecție. Așa ne-a prins sărutul morții. Nu e vina noastră. Ce facem noi acum?

Morții ies cu spatele, așa cum au intrat.

11.

Stalin, Lenin și cu Troțki joacă cărți. Au aerul obosit și plictisit.

STALIN - Pune, Vladimir Ilici. Pune, că pe dumneata te așteptăm.

Lenin iese din reverie, își privește cărțile din mînă, alege una și o pune jos.

STALIN - Hai, Bronstein. Pune.

Troțki pune și el o carte.

STALIN - Ce faci, Vladimir Ilici? Prinzi sau nu?

LENIN - Problema care se pune...

Lenin pune o carte.

TROȚKI - Este de ce omul nu e mașină...

LENIN (*puțin senil*) - Cine a zis că omul e mașină?

TROȚKI - Eu zic.

LENIN - Eu n-am zic că omul e mașină.

TROȚKI - Nu. Eu zic...

LENIN - Păi cum să fie omul mașină?

TROȚKI - Păi n-am zic că omul e mașină. Am zic că dacă omul ar fi mașină...

STALIN - Brosntein, prinzi sau nu?

Troțki pune o carte.

LENIN - Păi cum să fie mașină?

STALIN - Prost mai ești, măi Lev, măi.

TROȚKI - De ce mă faci prost, Iosif Visarionovici?

STALIN - Pentru că ești prost, măi Lev, măi. Cum să fie omul mașină?

TROȚKI - Eu n-am zic că omul e mașină. Am zis că dacă omul ar fi mașină...

Sau mai bine zic dacă omul ar fi fost mașină... Și de ce mă rog mă faci dumneata prost?

STALIN - Păi de aia. Că spui că omul ar putea fi mașină...

TROȚKI - Spun ce gîndesc. De ce mă faci prost?

LENIN - Nu vă certați... măi băieți...

Stalin pune o carte.

STALIN - E rîndul dumitale, Vladimir Ilici...

LENIN - Da... Problema e tocmai asta... că omul nu e mașină...

TROȚKI - Păi tocmai ce ziceam și eu... Că dacă omul era mașină...

STALIN - Tot acolo ieșeai... Mașină, nemașină...

TROȚKI - A, nu...

STALIN - Ba da, Bronstein... Omul n-a fost și n-o să fie mașină. Nu vezi că nu e mașină nici mort? Că nu merge nici la morți?

Hora morților începe din nou.

12.

Morți care vin în fugă.

INTENDENTUL - Domnule General, ce facem cu cei care au refuzat iertarea?

MORTUL 1 - Domnule General, sînt unii care se mai hrănesc cu pămînt.

MORTUL 2 - Domnule General, sînt unii care se ascund...

MAMA NEBUNĂ - N-a mîncat, a făcut. De ce nu-i hărțuiesc pe ăia care au mîncat? Că au mîncat pînă n-au mai putut. Au mîncat fără să crîcnească, pînă cînd n-au mai putut. Au mîncat și n-au zis nimic. Ziua mîncau și noaptea vomitau. Au mîncat fără să clipească, și după aceea își vomitau mațele. Pe ăia care au mîncat de ce nu-i hărțuiesc? Că au mîncat cît li s-a

dat. Ba unii mai și cereau. Și acum îl hărțuiesc pe ăsta micu'... Domnule General, nu e drept să-i puneți la coadă pe cei care au făcut pe ei.

INTENDENTUL - Domnule General, morții cer să fie amestecați, dați printr-o uriașă mașină de carne, transformați în pastă și duși acasă astfel. Ca un tort uriaș. Și apoi fiecare familie n-are decât să-și taie câte o felie. Ce ziceți?

MORTUL 3 - Domnule General, au început să ne mănânce cîinii.

MORTUL 4 - Zău, domnule General, de cînd așteptăm Comisia de Numărare au început să ne mănânce cîinii. O să ne întoarcem acum acasă în burțile cîinilor.

MORTUL 5 - În loc să ne numere, să ne închidă gurile și să ne apere de muște, Patria ne lasă aici ca să ne mănânce cîinii.

MORTUL 6 - Cît să mai așteptăm Comisia pentru restabilirea adevărului istoric?

MORTUL 7 - Mai bine ne-ar trimite Patria niște paznici ca să ne apere de cîini. În loc să ne numere patria, ne numără cîinii...

Tăcere. Morții se retrag ca să-i facă loc unui nou venit.

CEL PROASPĂT UCIS (*rătăcind pe cîmp*) - Mamăăă...

UN MORT MAI VECHI - Ce ai, mă?

CEL PROASPĂT UCIS - Mamăăă!

UN MORT MAI VECHI - Taci, mă... Ce ai?

CEL PROASPĂT UCIS - Mamăăă...

UN MORT MAI VECHI - Stai, mă! Ce ai? Cum te cheamă?

CEL PROASPĂT UCIS - Mamăăă!

UN MORT MAI VECHI - Mă soldat, tacă-ți fleanca că ne trezești pe toți! Din ce regiment ești?

CEL PROASPĂT UCIS - Regimentul trei să trăiți.

UN MORT MAI VECHI - Ce te-a apucat?

CEL PROASPĂT UCIS - M-a lovit ceva, să trăiți.

UN MORT MAI VECHI - Unde te-a lovit?

CEL PROASPĂT UCIS - M-a lovit peste gură.

UN MORT MAI VECHI - Stai jos. Vezi că calci pe un camarad. Stai dracului jos, aici.

CEL PROASPĂT UCIS - Nu stau că e ud.

UN MORT MAI VECHI - Unde vezi că e ud? Mă, deschide ochii... Nu vezi lumina?

CEL PROASPĂT UCIS - Nu.

UN MORT MAI VECHI - Dă mîna, mă băiatule... (*Îi ia pulsul.*) Păi... ce mai vrei? Gata, s-a terminat... Poți să deschizi ochii... Hai, mă, deschide ochii... Gata, ești la cald, ai trecut cu bine...

CEL PROASPĂT UCIS deschide ochii. Privește în jur. Morții încep să joace hora. Intră și el în horă.

MORTUL 1 - Frunză verde de trifoi...

(Pași de dans cu bătaie.)

Moartea s-a scîrbit de noi...

Alți pași de dans cu bătaie.

MORTUL 2 - Din grădina morții noastre...

(Pași de dans cu bătaie.)

V-am adus trei flori albastre...

Alți pași de dans cu bătaie.

MORTUL 3 - Un altoi și-o rădăcină...

(Pași de dans cu bătaie.)

Moartea n-are nici o vină...

Alți pași de dans cu bătaie.

MORTUL 4 - Doi arginți și patru bani...

(Pași de dans cu bătaie.)

Moartea ne-a lăsat orfani...

Alți pași de dans cu bătaie.

MORTUL 5 - Numai ochiul nu e mort...

(Pași de dans cu bătaie.)

TOȚI MORȚII *(în șoaptă)* - Vă vom spune cum a fost... Vă vom spune cum a fost... Vă vom spune cum a fost...

UȘA

Personaje:

PERSONAJUL 1

PERSONAJUL 2

PERSONAJUL 3

PERSONAJUL 4

Decorul:

O sală de așteptare. Pălăriile, umbrelele și pelerinele celor care au intrat pe ușă. Bineînțeles, ușa.

P2: Durează prea mult! Prea mult!

P1 (*aparent liniștit*): Trebuie să fiți calm. În asemenea împrejurări e nevoie de calm și de răbdare.

P2: Domnule, răbdarea mă scoate din sărite! De ce să am răbdare? Dumneavoastră nu vedeți că suntem tratați ca niște animale?

P1: Nu știu. Nu vă pot preciza cum anume suntem tratați. Nimeni nu știe cum anume suntem tratați.

P2: Vă spun eu! Suntem tratați la modul cel mai umilitor. Simt că toată atmosfera de aici este umilitoare.

P1: În asemenea împrejurări... nu e bine să fiți prea exigent. Împrejurarea... e așa de delicată. Nu trebuie să vă gândiți prea mult la ce se întâmplă, la ce urmează...

P2: Dar eu nu pot! Nu pot să nu mă gândesc. Nu mă pot stăpâni.

P1: Atunci poate că nu trebuia să veniți azi. Da, cu siguranță. Fructul e copt. Ați venit prea devreme.

P2 (*meditativ*): Credeți, într-adevăr că am venit prea devreme?

P1: Nu știu precis. Dar se poate cerceta. Se poate afla.

P2: Se poate afla?

P1: Absolut. Încercați să vă concentrați un moment. Simțiți un fel de greață în stomac? Un fel de neliniște?

P2: N-aș putea să-i zic neliniște. E un fel de căldură care mă ustură.

P1: Pare că stomacul dumneavoastră emană căldură?

P2: Exact.

- P1: Care vă cuprinde pieptul și gâtul? Vă înăbușă oarecum vocea și vă dă o senzație de instabilitate, de amenințare din nimic?
- P2: Exact. Simt că în jurul meu ceva nu e în regulă. Mi-e frică, de pildă să nu mă rostogolesc.
- P1: Ați încercat să închideți ochii și să ațipiți puțin?
- P2: Nu pot. Am inima agitată. Sângele îmi năvălește sub frunte și mă ustură. Mi se jupoaie pielea în timpul somnului.
- P1: Domnule, dați-mi voie să vă spun că ați venit cu cel puțin patru zile mai devreme.
- P2: Patru zile? Credeți?
- P1: Cu siguranță. Acestea sunt simptomele clare de nematurizare.
- P2: Nu se poate!
- P1: Simptomele ultra și arhicunoscute. Eu personal nu le-am trăit niciodată, dar i-am auzit pe predecesorii mei vorbind despre ele. Iar din experiența lor... *(Își scoate pălăria și privește scurt dar pios sper cer.)* Nu se cade să ne îndoim.
- P2 *(trist)*: Poate că aveți dreptate.
- P1: Cu siguranță că am dreptate. Aceste pripeli, aceste fenomene de grabă sunt profund caracteristice vieții noastre. Ele au fost analizate pe larg dar, în ciuda teoriilor subtile care s-au emis, nu s-a găsit nici un remediu împotriva lor.
- P2: Numai că, nu știu dacă mă credeți, nu mă mai simțeam în stare să mai aștept patru zile. Cel puțin acest lucru e sigur.
- P1: Vă cred. Faceți parte dintr-o categorie de persoane mai sensibile, dispuse să problematizeze orice fleac și să interiorizeze fără scrupule. Am auzit vorbindu-se despre această categorie de indivizi care aduc mari prejudicii orașului, în general, și lor, în particular.
- P2: Eu vă asigur că nu am avut intenția... niciodată... să creez greutatea nimănui...
- P1: Desigur, desigur. Toate aceste contradicții sunt deja tipice. Nu mai oferiți nimic nou. Toate aceste frământări au deja o denumire științifică și sunt precis catalogate. Tot chinul dumneavoastră de iepuroi, sentimentul acesta cras de culpabilitate, frica de a veni aici, pe de o parte, graba de a veni, pe de altă parte, ieșirea din neputință de a nu veni, dacă îmi dați voie să mă exprim așa, sunt absolut tipice. Tot mai mulți suferă astăzi de aceste simptome tipice.
- P2: Îmi pare rău.
- P1: Altădată aceste fandoseli, iertați-mi expresia prea dură, nu se întâlneau decât, hai să fim indulgenți, unu la o sută de mii. Dar... ce să facem? Vremurile s-au schimbat. Omul a devenit mai labil, mai expus...
- P2: Mă faceți să mă simt jenat... Mă faceți să regret că am deschis această discuție.

P1: Nu aveți de ce regreta. Eu am deschis această discuție. Ca unul mai bine antrenat ce sunt, mai aproape de adevăr. Așa scrie și în cărțile sfinte, cel mai puternic să-l încurajeze pe cel mai slab, să-i împărtășească adevărul celui ignorant. Nu? E normal. Toate acestea țin de o morală anume, aș putea spune de o etică a sălilor de așteptare.

P2 (*entuziasmat*): Ciudat. Pot spune că deja mă simt mai bine.

P1: Mă bucur. Întotdeauna am fost convins de utilitatea discuțiilor în momentele delicate. În curând veți fi perfect stăpân pe gândurile și pe gesturile dumneavoastră. Veți fi perfect liniștit și veți trece pragul acestei uși absolut calm și lucid.

Pauză. P2 pare calm. Peste câteva zeci de secunde semnele neliniștii apar însă din nou pe fața sa.

P2 (*timid*): Și totuși ceva nu este în regulă.

P1: În ce privință?

P2: Așa, în general. Parcă am o îndoială.

P1: În general e bine să nu vă îndoiiți. Eu mi-am interzis dintotdeauna îndoiala și acest lucru mi-a disciplinat spiritul. Pot spune că siguranța de sine a fost principala mea realizare în viață.

P2: Eu mă gândeam de fapt...

P1: Da' nu vă mai gândiți, domnule! De ce vă gândiți?

P2: Păi mă gândeam la dumneavoastră, la ceilalți...

P1: Nu-nțeleg.

P2: Eu, dumneavoastră, ceilalți pe care nu-i cunoaștem. Poate că nu facem ceea ce ar trebui să facem. Poate că acest departament, mă-nțelegeți, nu-i chiar ce ar trebui să fie.

P1: Nu înțeleg. Dumneavoastră ați venit aici din convingere, nu?

P2: O, da... Desigur...

P1: Ați simțit că nu mai puteți rezista, că existența dumneavoastră nu mai are sens. În sfârșit, ați ales această soluție...

P2: Da, e adevărat...

P1: ...deliberat și în deplinătatea facultăților dumneavoastră mentale....

P2: Sigur... N-aș putea spune că nu...

P1: Ciudat. Simt un viciu ascuns se raționament sau de comportament la dumneavoastră, încep nu-mi dau seama bine... Din moment ce ați ales această soluție, de ce țineți să vă răzvrătiți împotriva ei?

P2: Nuuu... Eu nu mă răzvră... NU tocmai... De fapt, vreau să spun, eu am urmat exemplul celorlalți care înaintea mea... Fără să știu însă... dacă ei... făcând ceea ce au făcut... Mă-nțelegeți?

P1: Domnule, dumneavoastră v-ați gândit vreodată la recunoștință?

P2: Recunoștință? Pentru cine? De ce?

P1: Probabil că știți, nu-i așa, că acest departament își oferă serviciile gratuit.

P2: O, da... Știu. Apreciez....

P1: Oare nu se cuvine să fim cât de cât recunoscători că, în momentele noastre limită, avem la cine apela? Oare nu credeți că viața noastră ar fi perturbată în chip grav și incalculabil dacă într-o bună zi acest departament și-ar înceta activitatea? Oare nu credeți că ceea ce îi datorăm lui, departamentului, așa cum este el, se numește, totuși, recunoștință? Oare se cuvine să fim atât de neîncrezători, atât de labili, atât de suspicioși chiar cu cei care ne sar în ajutor în momentele cele mai delicate ale existenței noastre?

P2: O, ce frumos vorbiți! Pot spune că ați vorbit dumnezeiește. Dar să nu uităm totuși... Ce știm noi, de fapt, despre acest departament?

P1: credeți că trebuie să știm ceva precis despre el?

P2: Nu știu. Dar faptul că nu știm nimic mă sâcăie.

P1: Sunteți sâcăit?

P2: Da, domnule, sunt sâcăit!

P1: Nu uitați că, deși nu știți nimic despre el îi cereți totuși serviciile.

P2: Da, e adevărat... Dar, știți... lucrurile s-ar putea îmbunătăți, astea e! peste tot există un loc special pentru mai bine..

P1: Domnule, mă exaspești! Ce credeți că s-ar mai putea îmbunătăți aici? Vreo sală de așteptare mai mare, mai elegantă? Vreți să vi se pună oglinzi în sala de așteptare, eventual un automat pentru țigări și cafea? Vreți fotolii în loc de taburete și tapet pe zid?

P2: Nu. Nu.. Nu chiar... Mă gândeam la partea cealaltă, la... Aș fi vrut ca totul să fie mai uman... O atmosferă mai umană, vreau să zic.

P1 (*total indignat*): Eu nu mai discut, văd că-mi pierd timpul cu dumneavoastră!

P2 (*tocmai s-a aprins*): Înțelegeți? Acest fior uman ar putea să compenseze multe din cusururile administrative, ca să zic așa. Un zâmbet, o față plină de căldură, o mână care să ți se întindă la intrare... Știți, sunt atâtea elemente, aparent insignifiante... Toate laolaltă dau însă un efect extraordinar. Alungă frica, suspiciunea... În ultimă instanță creează ideea de colaborare... Nu? Cred că nimic nu e mai frumos decât o colaborare, în aceste condiții... Nu? (*Se plimbă de acolo-acolo, exaltat.*) Vedeți? Sune elemente imprevizibile, gesturi imprevizibile... care pot compensa multe... De pildă, așteptarea.... Ce rost are această așteptare? Vedeți? Această așteptare este un element gratuit, un element inuman, aș putea spune... Ea ar putea să lipsească, ar putea, în fine, dacă nu se poate altfel, ar putea fi suplinită... Nu? Gândiți-vă, dumneavoastră așteptați de două ore, eu va trebui să mai aștept o oră după ce veți intra dumneavoastră, iar cel care e acum înăuntru a așteptat și el, sunt sigur, nu se știe cât... Nu? Toate aceste elemente, dacă le pot numi așa, mi se par gratuite. Ele pot fi compensate, pentru că nu sunt necesare...

În acest moment din încăperea aflată dincolo de ușă se aude un hohot uman destul de incert, între plâns și râs.

P2 (*ușor intrat în panică*) : Și mai sunt atâtea lucruri care s-ar putea face.. Sunt atâtea mici detalii, nuanțe.. (*Crește nervozitatea lui P2.*) Vă spuneam că peste tot există un loc rezervat pentru mai bine...De ce să nu găsim și acest loc și aici, de ce să nu ne folosim de el și aici? (*Din camera de dincolo se aude un urllet inuman înfricoșător.*) Nu? Aceste locuri minuscule pentru mai bine sunt tot ale noastre... le merităm... le putem găsi... Ele pot deveni imense depozite de mai bine... adevărate câmpii... (*Presiunea nervoasă crescândă la ambele personaje. Din cameră de alături răzbat hohote de plâns.*) Înțelegeți... Exista așadar pretutindeni acel pansament universal.. care stă în fiorul uman... care este zâmbetul, gestul, persoana ca atare... Nu? Nu? (*Alte urlate, bufnituri, scrâșnet insuportabil de instrumente metalice.*) Și neajunsurile, și defectele noastre... și frica... nu, în ultimă instanță și frica, pot beneficia... nu-i așa... de acest pansament uman, afectiv... atât de rar... care dau laolaltă un efect total. Extraordinar... (*Țipete, vacarmul unei mașinării diabolice pusă în funcțiune, o mașinărie care scrâșnește, macină. Gâfâit uman, icnete. Personajele sunt inundate de sudoare.*) Domnule, eu nu vreau altceva decât să fac un semn, să se știe că, iată, cineva gândește... cugetă... Oh, domnule, simt că mă ustură sângele sub frunte.. Nu vreți să puneți un moment mâna pe fruntea mea?... O, mai bine nu... Știți.... Gândurile... care sunt.... Așa cum ziceați, inutile... (*Alte urlate. În spatele ușii e un adevărat infern, lătrături, zbuciumul mașinii, trepidații.*) vreți să spuneți... inutile... inutile... Mi-e rușine de ele, credeți-mă... sunt atât de lipsit de apărare.... Și mi-e atât de greu... să mă opresc... uneori... (*Aproape plângând.*) Dar nu trebuie să mi-o luați în nume de rău... Știți, sunt și eu un simplu om care așteaptă... fără panică... nu-i așa?

De dincolo de ușă se aude urletul final. Ambele personaje în picioare, topite, lipite de perete. Lungi secunde de tăcere. Apoi sunetele unor perii și jeturi de apă curățând o masă metalică. Apa evacuându-se printr-un sistem de țevi, de canale. Sunetul jetului de apă se îndepărtează. Din nou tăcere.

P1(*profund tulburat, se așează după secunde lungi de imobilitate*): S-a sfârșit...

P2: Ce s-a sfârșit? Ce?

P1: Nu-mi dau seama... Dar cred că s-a sfârșit...

P2 (*pierdut*): Oare e posibil?

P1: Nu știu. În definitiv pentru ce venim noi aici?

P2: Într-adevăr, pentru ce venim noi aici?

P1: Îndată vor deschide ușa... Cred c-ar trebui să-mi iau rămas bun...
P2: Cum? Vreți totuși să intrați? După cele întâmplate?
P1: Ce știm noi ce s-a întâmplat cu adevărat înăuntru?
P2: Într-adevăr... Noi nu știm nimic...
P1 (*aranjându-și ținuta*): vreau să vă spun că mă bucur că v-am cunoscut....
P2: Da, da... Și pentru mine a fost o reală plăcere...
P1: Poate, dacă am fi avut o ocazie mai bună....
P2: Poate am fi reușit să discutăm...
P1: Poate...

Punct culminant: ușa se deschide. Efecte de lumini, sunete de inspirație cosmică, muzică spațială, suspans. P1 și P2 își strâng mâinile, se privesc efuziv. P1 dispare captat de fasciculele de lumină, privindu-l continuu, implorator pe P2. Sau: Ușa se deschide și un pat lung, interminabil, glisează în sala de așteptare; P2 se dezbracă, își împăturește disciplinat hainele și le așează pe scaunul pe care l-a ocupat, după care se lungește pe pat; dispozitivul se retrage lent și ușa se închide fără zgomot. Sau: O femeie frumoasă iese și spune: „Următorul”. Sau cum crede regizorul că e bine.

SCENA 2

P2 se ridică, se așează epuizat, se ridică din nou și se așează din nou epuizat. Culege pachetul de țigări abandonat. De P1 și-și aprinde o țigară. P3 intră furtunos.

P3: Porci! Porci! Porci! (*Întinde mâna lui P1.*) Bruno. (*Discret.*) Puteți să îmi spuneți pe numele cel mic, he-he... Aici e cu listă sau fără listă?
P2: Fără.
P3: Aha! În sfârșit! (*Protocolar.*) Ce bine că nu sunt singurul, ha-ha... (*Entuziasmat de precizare.*) Nu? (*Din nou , discret.*) E cineva înăuntru?
P2 (*timid*): Da.
P3 (*sever*): A intrat de mult?
P2: O, nu.
P3: Mă tem că va trebui să așteptăm.
P2: O, da. Cred că da.
P3: Asta nu prea-mi place. (*Privindu-l amuzat pe P2*) Iar cum urmați... dumneavoastră?
P2: Da, oarecum...
P3 (*învălit la culme*): Chiar dumneavoastră?
P2 (*pierdut*): Da, dar...

P3 nu așteaptă răspunsul și începe să inspecteze încăperea. Răscolește printre hainele lăsate pe diferite scaune.

P3 (*revoltat*): Ia te uită, domnule! Aici e vestiar sau sală de așteptare?

P2 (*timid*): Așa s-ar părea.

P3 (*duios*): Oare trebuie numaidecât să ne lăsăm hainele aici?

P2 (*prinzând curaj*): Se pare că e absolut necesar.

P3 (*extatic, din vârful buzelor*): De ce?

P2: Nu știu. Așa se obișnuiește.

P3: A! prea bine! Mă voi supune. (*Decis, se dezbracă de pardesiu și pălărie.*)

Mă voi su-pu-ne! He-he-he... (*Brusc se aruncă în genunchi în fața lui P2. Disperat.*) Domnule, ce părere aveți dumneavoastră despre mine?

P2 (*stupefiat*): Cum? Ce părere? Care părere?

P3 (*îmbrățișându-i genunchii*): Vă implor, nu vă ascundeți! Ce rost are să vă ascundeți? Fiecare om are o părere despre fiecare om. Vreau părerea dumneavoastră despre mine! Vă jur că mă interesează părerea dumneavoastră despre mine. Vreți să vă convingeți? Vreți să mă dezbrac aici în fața dumneavoastră? Vreți să mă vedeți gol? Spuneți, spuneți! (*Pentru sine.*) Ah, ce bestie, ce bestie!

P2 (*încercându-se*): Cum? Ce?, Eu? Ce bestie?

P3 (*ridicându-se și bătându-l patern pe umăr pe P2*): Este că sunt imprevizibil? Am glumit. Așa sunt eu. Am întotdeauna această tendință de a crea o atmosferă degajată între mine și ceilalți. Este că am fost imprevizibil?

P2: Desigur, a fost... așa... cam pe nepregătite....

P3 (*concluziv*): A fost o glumă bună! (*Se așează pe un scaun, respiră puternic.*) Ce aer! Ce aer! (*Meditativ.*) Ah, aerul...

P2: Nu vi se pare că miroase puțin a formol?

P3 (*violent*): A formol? Nici să nu vă gândiți. Nici să nu vă treacă prin cap! Ce e formolul? Nu, domnule, eu refuz formolul! Eu accept zmeura. Miroase a zmeură. Totul e să tragi aer în piept și să spui „zmeură”. Încercați! Vă rog să încercați! Să respirăm în același timp... Zmeură... Zmeură... (*Respiră extaziat. P2 se lasă antrenat câteva secunde.*) Ați văzut? Nu-i așa că e extraordinar?

P2: Nu. Miroase a formol.

P3 (*se ridică energic*): Eu, domnule, am întârziat trei zile. Mă înțelegeți? Am întâr-zi-at! Sunt aici și în același timp nu sunt aici. Eu trebuia să fiu de mult înăuntru. Înțelegeți? Trei zile întârziere!

P2 (*înveselit*): Ce coincidentă! Eu am venit cu patru zile mai devreme!

P3 (*dezamăgit*): Cum e cu puțință?

P2: Este. Știți, mie, de pildă, nu mi-a trecut încă frica.

P3: Frică? Frică?? Azi? Cu tehnic de azi? În condițiile noastre de azi? Domnule, dar e groaznic!

P2: Nicidecum Am grețuri.

P3: Și eu am.

P2: Mi se zbate inima. Mă ustură sângele.

P3 (*încântat*): Și mie mi se zbate inima. Puneți mâna aici!

P2: Am o senzație de nesiguranță, de nădușeală...

P3: Și eu! Și eu! Am toate senzațiile posibile. Îmi vâjâie capul. Dumneavoastră vă vâjâie capul? Pe mine mă dor oasele. Îmi pocnesc oasele. În fiecare secundă îmi pocnește câte un os. Dumneavoastră vă pocnește câte un os? Mie mi se ridică brațul, în anumite momente de neatenție. Iată! Dumneavoastră vi se ridică brațul? (*Brusc implorator, lingușitor*) Dumneavoastră vreți să intrați chiar acum?

P2 (*speriat*): Da, domnule. Am stat la rând.

P3: Și vreți să intrați chiar acum, chiar acum?

P2: Da! Da! Da! Trebuie să fiu chemat dintr-o clipă într-alta.

P1 (*lingușitor, libidinos*): Domnule, s-ar putea să mă aveți pe conștiință.. Credeți-mă... Nu sunt ceea ce par. Toate aceste cuvinte, tot acest comportament... De fapt sunt încordat ca un arc. Trebuie, trebuie să intru cât mai repede. Trebuie să mă lăsați înaintea dumneavoastră... trebuie să înțelegeți. Puneți mâna pe fruntea mea. Asta nu e piele, nu-i așa? Îmi ard până și oasele. Simt că-mi iau foc oasele. Dacă mai aștept zece minute aici voi arde de viu. Trebuie să mă înțelegeți.

P2 (*isteric*): Nu vreau! Nu vreau! Am stat la rând!

P3 (*suferință enormă*): Și eu am stat la rând. Toată viața mea am stat la rând. Am stat la rând clipă de clipă, secundă de secundă. Am stat la rând pentru fiecare zi, pentru fiecare cuvânt, pentru fiecare gând... Am stat la rând ca să învăț să merg în picioare, ca să duc lingura la gură... Am stat la rând ca să învăț să silabisesc, să mint, să urlu... Am stat la rând cu răbdare și cu pasiune, jur... I-am lăsat în fața mea pe toți nenorociții, pe toți profitorii... Sunt sfârșit! Am rămas ultimul, ultimul din rând, ultimul supraviețuitor din rând! Sunt rândul cu un singur om! Zău, trebuie să mă lăsați înainte, trebuie...

P2 (*luminat*): Domnule, dumneavoastră suferiți de simptome tipice.

P3 (*totală schimbare de ton*): Am glumit. E un vechi obicei de-al meu de a testa oamenii prin glume. Ha-ha-ha... V-a plăcut?

P2 (*încurcat*): Eu unul nu glumesc cu orice.

P3 (*vioi*): E o mare greșeală Regretabilă greșeală. Glumele, jocurile, farsele... nu numai că relaxează spiritul, dar îl și fortifică. Eu, de pildă, sunt pregătit împotriva tuturor evenimentelor posibile. Și știți cum am reușit? Prin practicarea sistematică a jocurilor. Un joc înseamnă un rol. O regulă și un rol. Trebuie să treci prin toate rolurile posibile ca să devii tu. De aceea am venit aici.

P2: Vreți să spuneți că... adică... vreți să intrați înăuntru pentru că vă lipsește acest.. rol?

P3 : Exact! De o mie de ori exact!

- P2: Bine, dar... acest rol... atât de decisiv... el poate fi compensat... Imaginația, nu.... Domnule, nu vă pripiți!
- P3: Adevărul e că sunt și profund scârbit. Toate rolurile jucate până acum au sfârșit prin a mă scârbi definitiv. Ideea însăși de a juca un rol mă scârbește. Am venit aici tocmai ca să devin, în sfârșit, eu! Pentru că trebuie să devin eu! Am dreptul să devin eu! E suprema datorie a unui om, aceea de a deveni el! Iar eu, aici, și acum, voi deveni eu! (*Schimbare de ton, ieșire din rol*) Ei, ce ziceți, v-a plăcut?
- P2 (*aiurit*): Ce?
- P3: Ascultă, prietene, ești un prost. Mi-e silă că trebuie să așteptăm împreună.
- P2: Domnule, eu refuz să fiu tratat...
- P3: Nu înțelegi nimic. Stai jos. Nu înțelegi absolut nimic din ce se întâmplă în jurul tău. Ai venit aici fără să înțelegi de ce ai venit aici. Departamentul ar trebui să refuze să lucreze cu astfel de oameni.
- P2: Domnule, dumneavoastră sunteți total...
- P3: Taci, ciupercă otrăvită! Văd că ai niște ochi mari de parazit și mă tem că voi simți nevoia să te lovesc. Să nu te superi dacă voi simți nevoia să te lovesc și va trebui să te lovesc. Pentru că nu mai e mult și va trebui să te lovesc. Crește în mine dorința asta, înțelegi? E o dorință enormă, ca un ideal, înțelegi? Simt că mor dacă nu te lovesc, înțelegi? Trebuie să-ți dau una peste fălcile tale curățele măcar una, înțelegi? Trebuie să te fac să înțelegi ce e durerea, plesnetul fizic peste pielea ta delicioasă, deliciul pielii încrețite în rictus. Am nevoie de rictusul tău... NU mă lăsa fără rictus, te rog... Vreau rictusul tău.. Ha! (*Lovitura rămâne încremenită în aer. Schimbare de ton, ieșirea din rol.*) Ei? Ce părere aveți?
- P2 (*hipnotizat*): Ha?
- P3: Ce părere avei despre rolurile mele? Cum vi se par? Nu-i așa că sunt impecabile? (*În acest moment cineva din camera de alături trage înnebunit de ușă ca pentru a se salva dar este prins și târât înapoi. Ușa se închide. P2 și P3 nu dau semne că ar fi văzut ceva.*) Nu-i așa că nu le bănuiați? Nu-i așa că trecerea de la unul la latul este inobservabilă?
- P2: Vreți să spuneți că...
- P3: Da, da! Exact! În sfârșit ați înțeles.
- P2: (*continuând ideea*):... că toate astea n-au fost decât niște roluri?
- P3: Exact! (*Extaziat.*) Doamne! A înțeles!
- P2: Adică n-au fost toate decât niște ... minciuni?
- P3 (*indispus*): Minciuni? (*Pentru sine.*) N-a înțeles nimic.
- P2 (*furios*): Ba am înțeles. V-am înțeles foarte bine. Vreți să intrați înaintea mea și uzați de toate stratagemele posibile. Rușine!
- P3 (*pentru sine*): Adevărul este că sunt un om foarte trist. Dar să nu exagerăm. (*Ridică de jos un ziar făcut ferfenițe și îl netezește.*) Exact așa arată și fețele noastre... Fațete... Fațete... Fațete...

P2 (*se întinde, relaxat și decis , pe scaun*): M-ați obosit domnule. M-ați obosit și de-acum nu cred că mă mai puteți surprinde cu ceva.

În acest moment, din camera nevăzută, cineva glisează pe sub ușă un bilețel. P3 se apropie inocent de ușă și returnează discret bilețelul cu vârful piciorului.

P3: Știu, domnule, știu. Regret mult acest lucru.

P2: Toate rolurile dumneavoastră sunt, în esență, previzibile. Toate reacțiile dumneavoastră au deja un nume, sunt bine cunoscute. Nu mai puteți minți pe nimeni.

P3: Da știu. Nu e cazul că mi-o repetați cu răutate.

P2: Mai mult de atât. Oameni ca și dumneavoastră, dispuși să treacă oricând de la registrul la altul, de la un rol la altul, pot aduc mari prejudicii acestui departament. Practic, faceți parte din categoria clienților dificili și eu personal mă mir că departamentul cheltuiește energia și fondurile cu oameni ca dumneavoastră. Aceste servicii n-ar trebui să fie gratuite. (*Bilețelul este împins cu și mai multă forță pe sub ușă.*) Sau, cel puțin, ele ar trebui să fie plăcute prin calitatea intrinsecă a clientului, care să fie obligat să posede, măcar în ceasul al doisprezecelea, suficientă sobrietate și maturitate. (*P3 retrimite biletul de partea cealaltă.*) Nu, hotărât lucru! Departamentul n-ar trebui să accepte pe oricine, oricând și oricum. Este o mare greșală, ale cărei efecte se vor resimți în timp.

P3: Nu trebuie să mă condamnați prea rău... (*Biletul este ejectat pe sub ușă până în mijlocul sălii de așteptare, P2 îi atrage atenția din ochi lui P3 asupra biletului.*) Oricum, mi-e rușine că am întârziat toate aceste zile.. trebuie să recunosc deschis că mi-a fost frică și că am făcut tot posibilul ca să amân.... totul... (*Se apropie și ridică biletul.*) Cu câteva zile...

P2: E foarte rău. Foarte grav și foarte rău. (*Celălalt despăturește biletul.*) Această amânare e lipsită de sens. E o crimă! Ați distrus valoarea lucrului, ați distrus fructul, momentul cel mai bun al creșterii sale. (*Celălalt citește biletul clătînând plictisit din cap.*) Ați acționat împotriva firii, împotriva naturii umane. Și ați pierdut. Toată această bufonerie pe care o practicați, pentru a vă masca frica și pentru a vă recăpăta curajul, nu face altceva decât să vă înjosească și mai mult.

P2 face semn că vrea să citească și el biletul. P3 îi dă biletul. Totul se petrece într-o notă de complicitate macabră.

P3: Și ce ar trebui să fac? (*Celălalt citește biletul.*) Știe cineva ce ar trebui să fac? (*Celălalt cere printr-un gest ceva de scris. P3 îi dă ceva de scris.*) Știți cumva ce e bine de făcut în aceste momente?

P2 scrie un cuvânt pe bilet și îi întinde apoi lui P3 biletul și pixul.

P2: Concentrare și stăpânire de sine. *(P3 scrie și el un cuvânt.)* Încercați măcar acum, în această sală de așteptare, să fiți sobru și lucid. *(Celălalt împăturește biletul și-l glisează înapoi pe sub ușă.)* Toate încercările noastre de a ne linge rănille nu duc la nici un rezultat. *(Din spatele ușii se aude un hohot isteric de râs acompaniat de câteva preparative mecanice.)* Trebuie să fim stăpâni pe noi... și pe rănille noastre... Care trebuie să fie clare... *(Pe sub ușă este trimisă o mânășă dintr-un material antifonic.)* Să fie ca un cristal și totul, totul, să se vadă prin ele. *(P3 culege mânășă și i-o dă lui P2)* Nu avem nimic mai bun, aș putea spune, în aceste momente, decât luciditatea. *(Încă o mânășă este strecurată pe sub ușă. P3 o ridică și i-o dă lui P2.)* Care este o armă teribilă... *(P2 își pune prima mânășă.)* Și frumoasă... Trebuie să fim lucizi până la ultima clipă... *(P2 își pune a doua mânășă în timp ce pe sub ușă este strecurată a treia mânășă)* Până când harponul se înfige în carne... Și carnea... carnea mai ales trebuie stăpânită... *(P2 își acoperă urechile cu mâinile înmânășate, în timp ce P3 ridică mânășă sa și o așteaptă pe a patra. De dincolo se aud alte hohote isterice de râs, izbituri, scrâșnituri metalice.)* Nimeni nu trebuie să cedeze acelor prime impulsuri rușinoase, ale fricii... Frica e o rușine! Da! *(P2 are o față fericită pentru ca nu mai aude nimic. P3 își pune mânășă pe care a cules-o așteptând-o tot mai nerăbdător pe a doua, în ordinea lui.)* Rușinea umană se numește frică... Nu trebuie să uităm că avem forța de a alege... de a ne oferi forței brute... pentru a fi aleși.. de a veni singuri... aici... liberi și lucizi...

Pe este evident pe jumătate panicat. Se așează în genunchi și încearcă să privească pe sub linia ușii, în așteptarea celei de-a doua mânășă.

P2 (*ținând-și mereu mâinile înmânășate peste urechi*): Pentru că suntem liberi să rămânem oricât.. aici... în sala de așteptare... suntem liberi să pătrundem pe ușa aceea și să fim noi înșine... cei reali.. fără nici un rol... *(P3 ciocănește cu degetul în podea, ascultă cu urechea lipită de ușă, apoi ciocănește discret în ușă. Își acoperă una din urechi cu mâna înmânășată, ascultă, încearcă din nou, nerăbdător și îngrozit, să privească pe sub ușă.)* Înțelegeți, aici e tot secretul. *(Primul urlet de dincolo, urlet care-l trânteste pe P3 la pământ, cu spatele lipit de ușă.)* Adevărata foame umană, risipa de foame... Dorința, ca o izbăvire... Dorința de a-l imita pe cel sacrificat, pe bastard, pe cel din urmă înfometat... *(Alt urlet. P3, îngrozit, bate cu palma în ușă, își cere mânășă. Pe măsură ce mașinăria se va pune în mișcare și urletele vor crește în intensitate P3 se va zvârcoli înnebunit ca un crucificat pe ușă, ca și cum el însuși ar fi fost victima mașinăriei infernale.)* Suntem autorii foamei... Noi putem crea artificial foamea și asta

e foarte mult. Noi putem gândi asupra foamei, cu luciditate și putem sta în picioare în fața rănilor noastre.. Pentru că aici zace tot adevărul... frica... foame... singurătatea... Suntem cei mai puri fii ai foamei. Ne putem mândri cu această calitate.. unică... dacă pot să mă exprim așa... Iată încă un motiv pentru care mintea noastră trebuie să rămână întreagă, trează... plină de claritate și tăcere... Iar tăcerea .. să fie un cristal... un cristal adevărat... are să urle de singurătate... (*Urletul final se apropie, lucrurile vibrează datorită funcționării exaltate a mașinii. P3 încearcă să-și acopere când o ureche, când alta, se izbește de ușă, se prăbușește, se ridică și se prăbușește din nou, mut dar cu fața congestionată de un răcnet mut. Discursul lui P2 crește și el în intensitate*) Și atunci nimeni n-o să mai lovească în rănilor noastre unice... și indivizibile.. Pentru că ele ascund totul, codifică totul, mint continuu! Da! Rănilor mint! Mint!

Urletul final. Pauză. Tăcere. Lumina scade. P3 rămâne inert. P2 își scoate mânușile tacticos. P3 se târăște până la P2.

P3: Domnule... eu nu știu... dumneavoastră știți... ce se petrece de fapt...

P2: Nu știu nimic. Nu pot să vă răspund nimic.

P3: Dar... în definitiv... am avea dreptul... am putea cere o explicație prealabilă.. nu-i așa?

P2: La ce bun?

P3 (*meditativ*): Într-adevăr... la ce bun....

P2 înapoiază mânușile pe sub ușă și-i face semn lui P3 să procedeze la fel.

P3 (*încercând să-și scoată mânușa*): Și totuși... trebuie să mărturisesc.. Sunt oarecum surprins... Fiecare dintre noi se așteaptă, nu-i așa, într-un fel...

P2: Nu înțeleg ce vreți să spuneți.

P3 (*chinându-se să-și scoată mânușa*): Nu vreau să spun mare lucru.... Vă rog însă să mă credeți că...

P2: Departamentul face tot ce îi stă în putință.

P3: O, desigur. Desigur. Viața este tot mai alertă, sunt atâtea situații neprevăzute... Cererile cresc...

P2: E normal.

P3 (*într-o explozie de protest*): Vi se pare normal? O, vi se pare normal?

P2 (*exasperat*): Da! Da! Da!

P3 (*înnebunit de mânușă, sufocat de neputință, urlând*): Liniștiți-vă! Trebuie să vă liniștiți! Dumneavoastră sunteți atât de lucid... atât de sigur.... Tocmai acum....

P2 (*își revine*): Mulțumesc, domnule. Mi-a trecut.

P3: Veți un pahar cu apă? Sunt momente când un pahar cu apă rezolvă totul.

P2: Mulțumesc.

P3: Și poate că n-ar trebui să ne gândim atât.. Nu? De ce să ne gândim?
(*Reușește, în sfârșit, să-și scoată mănua.*) Numai noi și numai noi...
Întruna..

P2: Așa este. Nu trebuie să ne gândim.

P3 (*inspectându-și mâna*): Mă întreb însă cum am fi priviți dacă ne-am răzgândi. Dacă ne-am căra.

P2: Nu știu. Nu e bine să pleci din sala de așteptare. Nimeni nu suportă să plece .
E prea chinuitor... Nu cred că ipoteza asta... Dacă e ipoteză.. sau e întrebare?

P3: Ce-ar fi să jucăm cu cărțile pe față? Credeți că se poate? Vreți să jucăm, măcar o dată, cu cărțile pe față?

P2: Nu știu. În sfârșit ... Dacă e o provocare...

P3: Dumneavoastră nu vi se pare inadmisibil ceea ce se întâmplă aici?

P2: Nu știu.. Ba da... În sfârșit... Inadmisibil, ați zis?

P3: Inadmisibil! Hotărât lucru. Inadmisibil. A fost o eroare că am venit aici și nu știu dacă eu, personal, am să mai rămân. (*Se străduiește să strecoare și el mănua pe sub ușă. Lucru ciudat, pare că mănua nu mai intră pe sub linia ușii.*) Nu? Doar suntem oameni liberi... Putem pleca oricând. (*Reușește să strecoare mănua.*) Nu?

În acest moment de dincolo începe operațiunea de curățare cu apă. Un jet puternic răzbate sub ușă și mănua lui P2 este ejectată înapoi. Cei doi se retrag din fața apei, care continuă însă să înainteze.

P2: Evident. Orice sală de așteptare este o sală... pentru oameni liberi... care...

P3: De ce nu încercați să plecați? De ce? Sunteți la fel de îngrozit ca mine. De ce nu plecăm?

P2 (*îngrozit de apa murdară care-i amenință picioarele*): Unde?

P3: Unde!

P2 (*urcându-se pe un taburet*): da. Unde? Unde vreți să plecăm?

P3 (*urcându-se și el pe un taburet*): Într-adevăr... Sunteți atât de clar.. atât de precis... în răspunsuri...

P2: Nu avem unde pleca , domnule. N-are nici un rost să plecăm. Vreau să spun, nu are nici un haz. Mult mai interesant e să rămânem. (*Privește cu lăcomie la micile obiecte plate aduse de apă.*) Înțelegeți? Desigur, am putea pleca... (*Se apleacă să pescuiască un plic.*) Dar cel mai interesant e să rămânem.

P3 (*curios să vadă ce găsește P2 în interiorul plicului ud*): Mda...poate... CE știu eu? P2 (*în plic nu e nimic și P2 îl aruncă în apă*): Să ne luăm rămas bun domnule. Presimt că e rândul meu.

SCENA 3

În timp ce P2 și P3 se întind, urcați pe taburete cum sunt, să-și strângă mâinile, intră P4 – o femeie ca un mecanism naiv și nevinovat.

P4 (fără să observe că pășește prin apă): Bună ziua.

P3 (sărind de pe scaun, cu speranță): Domnișoară! Sunt aici! Aici! Mă recunoașteți?

Ușa se deschide încet.

P4: Nu.

P3 (expansiv, poate într-un nou rol): Ce rău îmi pare! Eu v-am recunoscut imediat! V-am văzut acum trei zile. Erați singură, pe faleză, și mi-ați rămas în minte.

P4: Să nu fie o greșeală, domnule. Eu nu mă plimb niciodată pe faleză.

P3: Cum să fie o greșeală? Eu sunt Bruno. Puteți să îmi spuneți pe numele cel mic. Domnul de acolo tocmai trebuie să intre. Nu-l luați în seamă. După aceea urmez eu, iar după aceea dumneavoastră. Sau poate vreți să facem schimb?

P4: O, nu... sunt atât de obosită... Vreau să mă odihnesc puțin înainte de a intra.

Ușa se deschide larg. Nu se aude nici un glas, nimeni nu face nici un semn. Dincolo de ușă se vede apa, marea, până la infinit. Atmosferă de pace. P2 intră aproape neobservat de celelalte personaje, coborând liniștiți în mare.

P3 (mai mult pentru sine): A intrat! Totuși, a intrat.... O, doamne!

Ușa se închide.

P4: Ați spus ceva, domnule?

P3: O, nu. Aș fi vrut să-l conving să nu intre... Aș fi vrut să-l conving să plece de aici, să plecăm... eventual... împreună...

P4: Cum, să părăsiți sala de așteptare?

P3: Domnișoară, dumneavoastră nici nu vă închipuiți ce lucruri înfiorătoare se petrec aici.

P4: Aici, în sala de așteptare? (Ușor neliniștită.) Mă faceți să râd... Ha... ha...

P3: Aici! Aici! Nu vă lăsați dusă în eroare! Se petrec adevărate drame. Ați auzit mașina?

P3: Care mașină?

P4: N-ați auzit trepidațiile mașinii? Urletele, nu le-ați auzit? În timp ce vă apropiați de

sala de așteptare, n-ați auzit nimic?

P3: Eu... nu. Mă tem că nu.

P4: Dar apa o vedeți, poftim!

P3: Și ce-i cu asta? Pentru mine apa nu spune nimic.

P3: Poate că e mai bine așa... Poate că e mai bine. Altfel, cine știe, poate v-ți fi pierdut curajul.

P4: Curajul? Ha... ha... Mă faceți să râd.

P3: Da, curajul. Dacă ați fi auzit ceea ce am auzit eu. Nu știu cum ați fi reacționat dacă ați fi auzit ceea ce am auzit eu.

P4 (*plângăreț*): Nu vreau să vă mai ascult. Mă faceți să râd. Și apoi v-am spus că eu nu mă plimb niciodată pe faleză...

P3 (*îngenunchează în apă, disperat, cuprinzându-i genunchii lui P4*): O, salvați-mă! Salvați-mă! Spuneți-mi de ce ați venit?

P4 (*acoperindu-și fața*): Lăsați-mă...

P3: O, ce cruzime, ce cruzime! N-ați fost fericită în dragoste?

P4: Ba am fost, am fost perfect fericită.

P3: Sau poate v-ați simțit foarte singură. Poate că v-a fost frică să vă plimbați seara, pe faleză?

P4: Nu. Nu. Nu.

P3: Atunci de ce ați venit?

P4: Am venit! Am venit! Am venit!

P3: Ce dramă.. Poate ași avut motive mai profunde, motive abisale, nu? Motive subtile, rațiuni care vă domină și în fața cărora nu puteți face nimic.

P4 : Nu. Nu. Nu. (*Pentru sine speriată.*) Ah, de ce am venit?

P3: Ați venit pentru că așa vi s-a părut onorabil și normal? Da? Sau poate vi s-a părut că adevărul este pere ascuns, prea perfid și că merită să fie disprețuit?

P4: Nu vreau să știu. Mă faceți să râd, da. Ha-ha.

P3: A fost o simplă pasiune morbidă pentru propria dumneavoastră persoană? A, da. Iată rezultatul acestei iluzii. Iată! Sala de așteptare.

P4: Da! Da!

P3 (*se urcă din nou pe scaunul său în timp ce P4 rămâne în apă*): Ați venit fără să vă îndoiiți o singură clipă, fără să încercați vreo altă soluție și fără să vă întrebați o singură dată ce poate fi dincolo?

P4: Exact! Exact! Ce frumos vorbiți. Mă faceți să râd.

P3: Și nici măcar acum, în ceasul al doisprezecelea , nu vă interesează ce se întâmplă, ce se găsește dincolo de ușă și dacă nu cumva totul e o eroare?

P4: Nu! Nu! (*Extaziată.*) Ce frumos!

P3: Și nici măcar nu sunteți tulburată, nici nu simțiți o cât de mărunță greață la stomac?

P4: Nu. Ha-ha. Sunteți de la muzeu?

P3: Ce crimă! Ce stare oribilă! Domnișoară, chiar nu vă dați seama în ce stare ați ajuns?

P4: Ce tare îmi bate inima. Vreți să vedeți cum îmi bate inima?

P3: Nu vreau să văd nimic.

P4: Parcă ar fi un fluture care se așează pe o floare rece. Știți, eu am văzut o dată un fluture care s-a așezat pe o floare rece și a înghețat pe loc. Ah, ce tare mi-a bătut inima atunci.

P3: Vax.

P4: Da... O, da! Eu nici nu pot să-i sufăr, știți... odată, era într-o sâmbătă, un fluture mic, urât, urât, s-a așezat pe degetul meu arătător... pe acesta.. și știți ce s-a întâmplat?

Pauză lungă.

P4: A înghețat imediat.

P3: Foarte interesant.

P4: Chiar vă place? Da! Mă faceți să râd. Eu nu pot suferi poezia, dulcegăriile, siropul de vișine, merele fierte. Sunt împotriva anotimpurilor , împotriva apei.

P3 (*amuzat*): Da? Și împotriva apei?

P4: Știți ce multe rele ne vin de la apă. Datorită apei se moleșesc peștii, li se subțiază membrănuțele și devin atât de visători și atât de songuri... Așa ajungem, de altfel, cu toții... la nimicnicie... la suficiență... Da. Uneori mi se face frică.

P3: Ce prostie! Domnișoară, trezește-te! Mai bine vorbește cu mine! De ce nu vrei să vorbești cu mine? Ceilalți au vorbit cu mine. Nu înțelegi că trebuie să vorbesc, acum, cu cineva? (*Privind aiurea.*) Ce stupid...

P4: (*scoate două pahare de plastic din geantă și-i întinde unul lui P3*): Să zicem că vine o zi în care frigul se lasă. Se lasă și atinge membranele acelea fine, pe care le găsim în farfurii când despicăm peștii.. (*Umple un pahar cu apă de jos și-l ridică în aer.*) Ah, ce frumoasă e: Ce frumoase sunt, de fapt, toate. Cum e posibil să fim atât de orbi?

P4 se îndreaptă aerian sper fereastră, o deschide și aruncă apa din pahar. Va continua operațiunea, din ce în ce mai sânguincioasă, pe fondul replicilor următoare.

P3: Pofitim idee! Domnișoară, nu suntem într-o barcă.

P4: Nu vreau! Nu vreau să știu unde suntem. Într-o seară, când mă simțeam nespus de bine, aveam cu mine un pahar înalt, din sticlă verde, și așteptam să se nască și un pește frumos. (*Autoritar.*) Mă ascultați? (*Diafan, melodic.*) Se făcea că eram singură acolo, că numai eu aveam să văd misterul, știți, momentul acela unic și atât de frumos când din apa curată și verde se nasc peștii. Ceea ce vă povestesc nu este o întrebare, dar dacă ați ști să îmi dați un răspuns la ea, ah, dacă ași ști...

- P3 (*începe și el din ce în ce mai sânguincios, să arunce apa pe fereastră*): .Ce monstruoși suntem, domnișoară! Chiar nu vreți să vă treziți din acest coșmar și să fugim amândoi de aici? Nu vedeți că ne hrănim cu spumă de mare, nu vedeți că mai avem încă puțin și balonul de spumă se va sparge? Știu bine că sunteți la fel de îngrozită ca și mine. De ce nu vreți să terminăm o dată, să ter-mi-năm... Pentru că altfel ne vom lăsa târați tot mai în adânc, pentru că planul este diabolic, monstruos și se potrivește cu instinctul nostru și cu sâmburele apos unde se află goliciunea și nimicnicia.
- P4: Mă faceți să râd. Ah, acum m-ați obosit! Cum m-ați obosit...
- P3 (*muncind din greu ca să evacueze apa*): Și nici nu pot pleca singur, aici e toată monstruoșitatea, pentru că dacă aș simți că pot pleca singur... M-ați înnebunit, gata, îmi stați în față, de ce-mi stați în față? De ce? Ah, nu trebuia să vin atât de târziu, nu trebuia...
- P4 (*retrăgându-se spre ușă și încercând, speriată, să se refugieze dincolo*): Vreau să intru! De ce nu se deschide? Vreau să intru și să mă lăsați în pace!
- P3: Ha! Întâi trebuie să înceapă mașina... urletele.. Ha! Credeți că-i așa de simplu? Stați să auziți urletele...
- P4: Vreau să intru, vreau...
- P3 (*trăgând-o din dreptul ușii*): Chiar ați înnebunit? Vreți să se întâmple o nenorocire?
- P4: M-am saturat. Mă faceți să râd. Vreau să mă plimb pe faleză. Vreți să mergem pe faleză? Era atât de frumos pe faleză...
- P3: Minciuni! Minciuni! Vreți să mă amăgiți...
- P4: Să mergem chiar acum! Poate că mâine dimineață n-o să fie atâta apă.. Să mergem și să ne întoarcem mâine dimineață.
- P3: Mâine dimineață? Să ne întoarcem?
- P4: Da, da... Ne întoarcem mâine, ne întoarcem și totul o să fie bine... normal...
- P3: Să mai aștept până mâine? Să mai aștept o zi?
- P4: O singură zi! Nu vreți?
- P3: Nu. Nu-i adevărat! Mi-e groază... Încă o zi... Să ne întoarcem după încă o zi... Să plecăm și să ne întoarcem...
- P4: O să fie așa de frumos.. Ne vom plimba pe faleză, va fi frig și eu am să vă arăt... am să vă arăt pește zburdând viu în paharul cu apă.
- P3: Nu m-ați înțeles. Eu vreau pentru totdeauna! vreau să plecăm și să nu ne mai întoarcem
- P3: Să nu ne mai întoarcem niciodată?
- P4: Nu. Da. Să nu ne mai întoarce niciodată.

Pe sub ușă apa începe să se coloreze încet, în valuri succesive și din ce în ce mai accentuate. Regizorul își alege culoarea.

- P4: Să nu ne întoarcem mâine?

P3: Nici mâine și nici niciodată.

P4: Niciodată-niciodată?

P3: Nu.

P4 (*după secunde de gândire*): Nu se poate.

P3: De ce? Doar suntem liberi, suntem singuri, suntem aici... Putem pleca oricând, acum, puteam fi deja plecați. Nu? Putem pleca, ne putem răzgândi, putem pleca. Ne putem duce pe faleză, oriunde, pe faleză, la marginea orașului, pe faleză, oriunde... Ne vom gândi la fluturi, chiar la fluturi, nu?

P4: Nu.

P3: De ce nu?

P4: Nu se poate. Ne putem gândi și aici.

P3: Nu! E o eroare! Nimeni nu poate trăi aici mai mult de o secundă. De trei zile trebuia să fiu înăuntru, înțelegeți? Când mă gândesc că acum trei zile încă nu știam nimic, eram gol pe dinăuntru ca un pai... A trebuit să mi se întâmple acest lucru, să întârzii, ca să vină și îndoiala.. (*Cei doi cad unul în brațele celuilalt.*) Știi tu ce înseamnă îndoiala? Am fost orb, orb, așa cum ești tu acum... Trebuie să mă ascuți. Trebuie să plecăm, să le arătăm că suntem liberi, înțelegi?

P4: Nu vreau! Nu vreau! Nu vreau! Mă simt atât de bine cu tine...

P3: Acum! Acum! Să plecăm! Totul se va schimba, totul va fi altfel. Toate lucrurile vor prinde sens.. Ai să vezi, totul va deveni real...

P4: Și ei? Ce-or să zică ei?

P3: Ei? Care ei?

P4: Ei.

P3: Nu știu. Ei nici nu există.

P4: Există, există. Mă faci să râd. Tu nu vezi că există ușa?

P3: Și ce dacă există? În spatele ușii nu se află nimeni. Îți jur!

P4: Nu se poate.

P3: Ba da . E sigur! Am descoperit acest lucru astăzi, dar îl simțeam de multă vreme. Ușa este o iluzie, un vis stupid, nu e nimeni în spatele ei, totul e gol, totul e un joc, o invenție. Da. Crede-mă, și mie mi s-a părut la început uluitor, dar trebuie, trebuie să ne obișnuim cu gândul că în spatele ușii nu e nimeni. Ușa nu duce nicăieri.

P4: Nicăieri? Se poate așa ceva? Se poate?

P3: Nicăieri. Da. Sau, și mai bine, duce undeva, oriunde, într-un loc lipsit de importanță.

P4: Adică unde?

P3: Unde vrei. Vrei să ajungi într-o câmpie, deschizi ușa și ai pășit într-o câmpie. Vrei să ajungi pe faleză, deschizi ușa și gata, ești pe faleză. Înțelegeți? Ușa duce unde vrem noi. Asta e. Abia azi am descoperit acest lucru și m-am îngrozit cât e de simplu și elementar. Nu?

P4: Atunci hai să fugim pe ușă.

P3: Cum?

P4: S-o deschidem și să fugim pe ușă. Nu vrei? Hai s-o deschidem și să fugim pe ea.

P3: Nu. Nu cred că se poate. Nu știu....

P4: De ce te temi? Hai să fugim pe ea. O să ne ducă acolo unde spui tu.

P3: Nu... Nu. Încă nu... La asta nu m-am gândit. (Încep să se audă preparativele mașinii. Ușoare scrâșnete, izbituri, jetul unei instalații care aruncă aburi pe sub ușă.) Deși ar fi trebuit să mă gândesc, totuși...

P4: Ce-i asta?

P3: Nimic, nimic.... Mă tulbură gândul că totul este atât de simplu... Ar fi trebuit să-mi fi dat seama...

Ușoare plesnituri, hohotele unui om căruia îi sunt gâdilate parcă tălpile picioarelor.

P4 (*dezgustată*): Ce urât! Ce sunt astea?

P3: Ce să fie? De fiecare dată începe altfel.

P4: Nu mai vreau să stau aici. E urât aici, hai să fugim pe ușă.

P3: Nu. Nu acum. Trebuie să mai așteptăm puțin. (*Excitat.*) Ah, de ce nu începe!

P4: Ce trebuie să înceapă? De ce să mai stăm puțin? DE ce nu fugim pe ușă?

P3: Acum nu. Auzi? Încep scrâșniturile... vreau să le mai aud o dată. O singură dată...

P4: Ce vrei să auzi? Ce se întâmplă? De ce nu plecăm?

P3: Plecăm imediat... Plecăm repede... Numai că... Trebuie să mai stăm puțin... Trebuie să ce obișnuim întâi unul cu altul. Trebuie să mai rămânem puțin... aici... (*Mecanismul începe să se producă tot mai febril.*) Doar puțin... Până la urmă, știi, sentimentele sunt atât de confuze... simți că te atașezi de unele locuri... Chiar și de locul acesta... de scaune.. Ha, ha, ha... Începe! Începe!

Ritmul mașinăriei devine tot mai alert. Primele urlete.

P4: Nu mai vreau. Mi-e frică. De ce gândești atât? La ce te gândești? De ce nu fugim?

P3: Să fugim? Doar suntem liberi. Vom pleca pur și simplu. Numai să se termine....

P4: Unde? Unde? Ce trebuie să se termine? CE se întâmplă aici? De ce face așa?

P3: liniștește-te... Așa fac ele... ușile... e o simplă iluzie. Înțelegi? Un vis stupid, o vedenie... Ha, ha, ha.. Nu-ți place? Fii atentă! Nu-ți place? Auzi? Auzi cum strigă?

P4:Nu-mi place. NU mai vreau să aud... Hai să plecăm... Te rog, hai să plecăm....

P3: Să plecăm, noi? O, doamne, se scufundă totul, se duce totul dracului....
(Pocnituri, scrâșnete, fâsâituri urlete și hohote.) Auzi? Auzi? Acum înțelegeți?

P4: Ce vrei să înțeleg? O minciună?

P3: O minciună? Nu-i chiar o minciună... Ha! Auzi? Îndată vor începe din nou... Funcționează, bestia, funcționează... Stai! Stai! Vreau s-o mai aud o dată... Stai și ascultă! Trebuie să știi și tu...

P4: Nu vreau să știu nimic. Vreau să plecăm. Dacă nu plecăm acum n-o să mai putem pleca niciodată.

P3 *(mereu fascinat de mersul mecanismului)*: De ce să nu putem pleca? De ce? *(Pauză scurtă.)* Ce naiba are? De ce tace? Mai stai un minut.

P4 *(tulburată, aproape urlând)*: Nu. Nu. N-o să mai începă niciodată... Hai! Repede...

P3: Trebuie să începă. Cum să nu-nceapă? *(Se reiau urletele, infernul revine.)* Auzi? Auzi? Ți-am spus eu? Unde vrei să fugim? Mu ți-am spus că suntem liberi? Unde vrei să ajungi? HA! *(Trepidații violente, apropierea momentului culminant.)* Uite! Uite! Așa! E bine, e bine! Ha! Încă! Încă!

P4 *(tot mai stins, aproape resemnată)*: Să plecăm... Să plecăm de aici...

P3: Gata, gata.... *(Lipit de ușă, către mecanism.)* Acum! Hai! Acum! *(Momentul culminant al strigătului final pare că se apropie. Dintr-o dată, însă, ritmul scade, mașina pare că dă înapoi, întârziind în mod cinic, urletul final.)* Ce-i asta? Ce-i cu ei Ce-s măgăriile astea??

P4 *(un moment de iluminare)*: Vezi? Vezi? NU e nimeni înăuntru. S-a terminat. Hai să plecăm.

P3: Nu s-a terminat! Scârboșeniile!

P4: Nu se mai aude nimic. Gata.

P3 *(excitat la culme)*: Trebuie să se audă. Știu eu ce trebuie să se audă.

P4: Eu nu aud nimic, nimic. Nu mai e nimic de auzit.

P3: Cum nu auzi? De ce nu auzi? *(Bruscând-o.)* Toată lumea aude. Se aude de departe... Știi bine că se aude în tot orașul. DE ce minți?

P4: Nu int. Eu nu am auzit-o niciodată. Acum o aud pentru prima oară.

P3: Minți! Minți! De ce minți? Ce interes ai? Ești perfidă și nerecunoscătoare. Chiar crezi că am să fug cu tine? Spune! Ai auzit-o sau nu? Ai auzit-o, nu? Jură c-ai auzit-o!

P4 *(însăimântată, plângând)*: Hai să plecăm.. Nu vreau s-o aud... Mi-e frică...

P3: Nu plecăm nicăieri. Trebuie s-o ascuți bine, bine... Să-ți rămână în creier. Dacă nu-ți rămâne în creier pentru totdeauna n-am făcut nimic.

P4 *(agățându-se de P3)*: E destul... Am ascultat destul..

P3: Mai ascultă! O recunoști? De cât timp o auzi? Recunoști că-ți bate în creier încă din copilărie? De ce-ai venit aici dacă-ți bate-n creier încă din copilărie? Dacă te-a- ngrozit dintotdeauna, de c-ai venit? O urăști? Spune! O urăști, nu? Sigur că o urăști...

P4: O urăsc! O urăsc groaznic! Te urăsc și pe tine și pe toți... Hai să plecăm....

Efluvii de culoare continuă să pătrundă, în tăcere, pe sub ușă.

P3: Oriunde am pleca nu-s decât săli de așteptare.. Numai și numai săli de așteptare... Mii și mii de săli de așteptare... Milioane de săli de așteptare... Chiar și dincolo de ușă nu-i decât o sală de așteptare. Unde vrei să plecăm?

Mașina care a funcționat în surdină, își reia ritmul avansând din ce în ce mai violent.

P4: Să venim peste alte trei zile...

P3: E și mai rău! E mult mai rău! Atâta timp cât până la urmă tot vii, e din ce în ce mai rău! Eu am întârziat trei zile și am înnebunit în trei zile! Uite-te la mine cum sunt aproape nebun... trei zile, zici? Ha! Ce știi tu cum devii în trei zile!

P4 (*acoperindu-și urechile, ca să nu mai audă urlatele în creștere*): Nu mai vreau să aud... Vreau să fiu singură... vreau să nu mai merg nicăieri...

P3: Ha! Ești înfricoșată? Ți-e groază? Foarte bine! Foarte bine! Știai că o să fie așa! De ce-ai venit dacă știai c-o să fie așa? De ce? Poți să spui că nu știai? Ai curajul să minți? Unde-ți sunt mânușile? De ce nu-ți pui mânușile? (*Îi smulge geanta. P4 nu știe ce să mai facă pe moment cu mâinile, să-și astupe urechile ori să-și apere geanta. Scurtă luptă. Geanta cade în apă. Urletele cresc.*) Mai vrei să minți? De ce-ai venit dacă știai ce se-ntâmplă înăuntru? Doar ai venit s-ascuți, de ce nu ascuți? Așa-ți trebuie! N-are decât să-ți roadă creierii... Doar de asta ai venit... Acum! Acum! (*Vrea s-o forțeze să audă urlatul.*) Voiai să auzi urlatul de aproape... trebuie să-l auzi.. În toată splendoarea lui... Ha! Ha!!

În timp ce personajele duc o luptă surdă, urlatul final se apropie și brusc se sublimează sub forma unui dop care sare cu un pocnet din mijlocul încăperii. Toată apa adunată se scurge cu zgomot și în viteză, tot spațiul de joc devine o uriașă gură, care se îneacă bolborosind, aspirând într-un hohot final apa efluviată de culori și înghițind hulpav micile obiecte care plutesc pe apă. Personajele rămân o secundă paralizate și imediat se agită, făcând eforturi de a nu fi ele însele aspirate în gâtulejul care înghite totul. Se mai aud câteva secunde sunetele apei și ale obiectelor care se scurg undeva în măruntaiele pământului, după care urmează lungi secunde de liniște. Încăperea sclipește de curățenie.

P4 (*face câțiva pași în căutarea unui nou echilibru*): S-a sfârșit...

P3 (*hipnotizat, plutind*): Asta-i tot...

P4: Ați spus ceva domnule?

P3: Da, am spus că asta-i tot. V-a plăcut?

P4: Mă faceți să râd.

P3: Hm...

P4 (*cinic*): Mi se pare că acum urmați dumneavoastră.

P3: Eu...

P4 : Poate că ar trebui să ne luăm rămas bun.

P3 (*indiferent*): Poate că da.

P4: Atunci să ne luăm rămas bun...

P3: Și totuși... Poate că mai putem face ceva...

P4: Nu mai putem face nimic.

P3 (*contemplând, ingenuncheat, gaura prin care s-a scurs totul*): Ba da, s-ar mai putea face ceva... Am putea arunca un os de pește în gura monstrului... Înțelegeți? S-ar putea în felul acesta ca monstrul să se sufoce, să explodeze..

P4: Care os? Ce os?

Într-o liniște desăvârșită, într-o lumină caldă, ușa se deschide.

P3 (*alunecând fascinat sper ușă, întinzând apoi o mână sper P4*): Poate că dacă am intra împreună...

În timp de P3 și P4 merg încet sper ușă spațiul scenic se rotește încet, pe fondul sonor și luminos al unei ambianțe cosmice. În momentul în care personajele au ajuns în dreptul ușii deschise, ușa deschisă însăși a ajuns în dreptul rampei astfel încât personajele, ținându-se de mână, pătrund în sala unde se află spectatorii ca și cum ar pătrunde în purgatoriu.

ȘI CU VIOLONCELUL CE FACEM?

personaje:

BĂRBATUL CU ZIARUL
BĂTRÎNUL CU BASTON
DOAMNA CU VOAL
BĂRBATUL CU VIOLONCELUL

Sală de așteptare. Scaune de-a lungul pereților. Într-un colț al încăperii BĂRBATUL CU VIOLONCELUL cântă, nu prea tare, la violoncel. BĂTRÎNUL CU BASTON dormitează în scaunul său. DOAMNA CU VOAL pare că ascultă muzică, transpusă.

În apropierea ușii de la intrare - două umbrele lăsate deschise, să se scurgă.

Intră BĂRBATUL CU ZIARUL. Își scutură umbrela de apă și o lasă lângă celelalte, să se scurgă. Se scutură de apă crețind încăperea cu privirile.

BĂRBATUL CU ZIARUL: Pfu! Ce vreme!

DOAMNA CU VOAL își ridică voalul și-l privește pe BĂRBATUL CU ZIARUL. BĂTRÎNUL CU BASTON deschide ochii, apatic. BĂRBATUL CU VIOLONCELUL continuă să cânte netulburat la violoncel.

BĂRBATUL CU ZIARUL (*frecându-și mâinile, căutînd un loc care să-i convină, către toată lumea*): Așteptați de mult?

BĂTRÎNUL CU BASTON (*schimbînd o privire cu DOAMNA CU VOAL*): De vreun ceas.

DOAMNA CU VOAL (*cu întîrziere de o secundă*): De vreun ceas.

BĂRBATUL CU ZIARUL: Aha. (*Scoate din buzunarul de la haină un ziar, pe jumătate ud.*) Și, nimic?

BĂTRÎNUL CU BASTON (*după o ezitare*): Nimic.

BĂRBATUL CU ZIARUL (*abadndonînd ziarul ud pe scaunul de alături*): Poftim! Să mai cumperi ziare!

Pauză BĂRBATUL CU ZIARUL pare să-l descopere în sfîrșit pe BĂRBATUL CU VIOLONCELUL. Ascultă cîteva zeci de secunde, se ridică, se apropie de BĂRBATUL CU VIOLONCELUL, face un gest ca și cum ar dirija, se întoarce lîngă BĂTRÎNUL CU BASTON.

BĂRBATUL CU ZIARUL: Dacă ține tot așa... o s-avem inundații.

DOAMNA CU VOAL: Tot așa toarnă?

BĂRBATUL CU ZIARUL: Tot.

BĂTRÎNUL CU BASTON: La mine e deja apă-n pivniță.

DOAMNA CU VOAL: Și la mine e umed.

Pauză. BĂRBATUL CU VIOLONCELUL continuă să cînte repetitiv, obsedant.

BĂRBATUL CU ZIARUL (*aplecându-se discret către cei doi și schițând un gest către BĂRBATUL CU VIOLONCEULUL*): Dumnealui așteaptă și el?

BĂTRÎNUL CU BASTON: Nu știm.

DOAMNA CU VOAL: Noi, de când am venit... dumnealui cântă.

BĂRBATUL CU ZIARUL: De un ceas!

BĂTRÎNUL CU BASTON : De un ceas, da.

BĂRBATUL CU ZIARUL: Și n-ați stat de vorbă cu el?

DOAMNA CU VOAL: Păi nu l-am întrerupt că nu s-a oprit de loc.

BĂRBATUL CU ZIARUL: Și cântă în continuu, de un ceas!

BĂTRÎNUL CU BASTON: În continuu, da.

BĂRBATUL CU ZIARUL: Hm. Asta-i ceva nou.

BĂTRÎNUL CU BASTON: E o surpriză, da...

DOAMNA CU VOAL: Eu, când am venit, că eu am venit prima, dumnealui începuse deja.

BĂRBATUL CU ZIARUL: Cînta singur!

DOAMNA CU VOAL: Cînta singur, era deja început.

Pauză.

BĂTRÎNUL CU BASTON: Totuși... nu cântă rău.

BĂRBATUL CU ZIARUL: A, nu.

BĂTRÎNUL CU BASTON: Ne mai ține de urît.

DOAMNA CU VOAL: Eu una am uitat complet de timp.

Pauză BĂRBATUL CU VIOLONCELUL repetă obsedant aceeași bucată muzicală.

BĂRBATUL CU ZIARUL: Păcat că nu știm ce cântă.

BĂTRÎNUL CU BASTON: Eu nu mă prea pricep, dar pare ceva cunoscut.

BĂRBATUL CU ZIARUL: Și mie mi se pare c-am mai auzit.

BĂTRÎNUL CU BASTON: O fi Haendel...

BĂRBATUL CU ZIARUL: Haendel sau Bach, precis.

DOAMNA CU VOAL: Exclus. Nu e nici una, nici alta.

BĂTRÎNUL CU BASTON: Ș-atunci ce e?

DOAMNA CU VOAL: Poate să fie orice.

BĂRBATUL CU ZIARUL: Ha! Atunci m-am lămurit.

DOAMNA CU VOAL: Păi nu?

Pauză. BĂRBATUL CU VIOLONCELUL cântă netulburat la violoncel.

BĂTRÎNUL CU BASTON: Oricum, e interesant că execută fără partitură.

BĂRBATUL CU ZIARUL: Da, nu e rău.

DOAMNA CU VOAL: Are totu'-n cap. Și ăsta e un talent.

BĂRBATUL CU ZIARUL: Taică-meu, săracu', știa să cânte la acordeon...
D'a văd că nu s-a transmis...

BĂTRÎNUL CU BASTON: Urechea muzicală rar se transmite.

Pauză. BĂRBATUL CU ZIARUL își desface ziarul pe jumătate ud și încearcă să citească. BĂTRÎNUL CU BASTON privește în gol. DOAMNA CU VOAL își pregătește țigară pe care o înfige în vârful unui ȱigaret.

DOAMNA CU VOAL: Nu se prea fumează aici, da'...

BĂRBATUL CU ZIARUL (*care nu se poate concentra să citească ziarul*): Fumați, doamnă, fumați. Acu' tot un drac.

BĂTRÎNUL CU BASTON: Văd că le cam lungește dumnealui.

DOAMNA CU VOAL: Așa sunt compozițiile aștera pentru coarde. Lungi.

BĂTRÎNUL CU BASTON: Ȳsta trebuie să fie oboi, nu?

BĂRBATUL CU ZIARUL: Oboi sau violoncel.

BATRÎNUL CU BASTON: Da. Un din două.

DOAMNA CU VOAL: A, nu! E violoncel. Violoncel curat.

BĂTRÎNUL CU BASTON: Violoncel...

DOAMNA CU VOAL: Absolut sigur.

BĂTRÎNUL CU BASTON (*către BĂRBATUL CU ZIARUL*): Violoncel, deci... (*Pentru sine.*) Tot e bine....

Pauză.

BĂTRÎNUL CU BASTON: Stau și mă întreb dacă nu cumva e plătit.

BĂRBATUL CU ZIARUL: Credeți că e plătit?

BĂTRÎNUL CU BASTON: Altfel nu-mi explic.

DOAMNA CU VOAL: De cine să fie plătit?

BĂTRÎNUL CU BASTON: De ăștia...

DOAMNA CU VOAL: Eu nu cred să fie plătit.

BĂTRÎNUL CU BASTON: Atunci nu mai înțeleg nimic.

BĂRBATUL CU ZIARUL: Precis că e plătit. Nimeni nu cântă așa, de capul lui.

DOAMNA CU VOAL: Nu e sigur că e plătit. Poate că așteaptă. Așteaptă și el ca toată lumea.

BĂRBATUL CU ZIARUL: Ș-atunci de ce cântă? Nu poate să aștepte cum așteaptă toată lumea?

DOAMNA CU VOAL: De ce să nu cânte? Eu fumez, dumneata citești, el cântă.

BĂTRÎNUL CU BASTON: Pe mine să mă ierțați, eu nu găsesc asta normal. Ar cam trebui să facă o pauză.

DOAMNA CU VOAL: Pe mine, asta, că el cântă, asta nu mă deranjează. Da' mi se pare c-a luat-o cam fals d'acu'...

BĂTRÎNUL CU BASTON: Nu că e fals, da' se cam repetă.

BĂRBATUL CU ZIARUL: Era mai bun la-nceput?

DOAMNA CU VOAL: Era, era. Dacă ar cânta ca la-nceput n-ar fi rău.

BĂTRÎNUL CU BASTON: Eu, după părerea mea, ce e mult nu e bun chiar dacă nu e rău.

DOAMNA CU VOAL: Eu, dacă e muzică bună, pot să ascult zile în șir.

BĂRBATUL CU ZIARUL: Ei, chiar zile în șir...

DOAMNA CU VOAL: De ce nu? Muzica bună te înalță.

BĂRBATUL CU ZIARUL: Să fim serioși. Cît poate să te înalțe? Pînă la urmă tot înnebunești.

DOAMNA CU VOAL: Asta depinde de om.

BĂRBATUL CU ZIARUL: Vă spun eu, doamnă, poate fi și Beethoven... Te înalță cît te înalță și deodată, zbang, te dă la pămînt. Și mai și surzești.

DOAMNA CU VOAL: Ce spui dumneata n-are nici o legătură.

BĂRBATUL CU ZIARUL: Cum să n-aibă? Taică-meu, Dumnezeu să-l ierte, cînta la acordeon. Da' nu cînta tot timpul și de obicei cînta în camera lui...

BĂTRÎNUL CU BASTON: Eu zic să-l rugăm să facă o pauză.

DOAMNA CU VOAL: Asta da. Antract. Să tacă măcar cinci minute.

BĂTRÎNUL CU BASTON: Numai să nu se supere...

BĂRBATUL CU ZIARUL: Acum... se supără, nu se supără, eu zic c-ar fi normal să facă o pauză.

BĂTRÎNUL CU BASTON: Să mă duc să-i spun?

DOAMNA CU VOAL: Mă duc eu dacă vreți.

BĂTRÎNUL CU BASTON: A, nu, n-am nici o jenă. Mă duc eu.

BĂTRÎNUL CU BASTON se ridică și se apropie de BĂRBATUL CU VIOLONCELUL. Așteaptă cîteva secunde lungi dar BĂRBATUL CU VIOLONCELUL nu dă semne că i-ar fi remarcat prezența. BĂTRÎNUL CU BASTON bate ușor cu bastonul în podea. BĂTRÎNUL CU BASTON bate mai tare cu bastonul în pămînt. BĂRBATUL CU VIOLONCELUL se oprește din cîntat și ridică privirile.

BĂTRÎNUL CU BASTON: Fii bun... te-am ruga cu toții... dacă nu te superi... fă și dumneata o pauză.

BĂRBATUL CU VIOLONCELUL așează arcușul pe scaunul de alături, scoate o batistă și începe să se șteargă de sudoare. BĂTRÎNUL CU BASTON se întoarce la locul lui.

BĂRBATUL CU ZIARUL (*șoptit*): A zis ceva?

BĂTRÎNUL CU BASTON: Nimic.

BĂRBATUL CU ZIARUL (*întinzându-și picioarele, relaxat*): Huh! Parcă-i alt aer.

DOAMNA CU VOAL: Ei! Nu vorbiți așa că poate se supără.

BĂRBATUL CU ZIARUL: De ce să se supere? E dreptul nostru să fie liniște. (*Către DOAMNA CU VAL.*) Nu? Nimic mai înalt decât liniștea.

BĂRBATUL CU VIOLONCELUL își împăturește batista, și-o pune în buzunar, își culege arcușul de pe scaun și reîncepe să cînte netulburat.

BĂRBATUL CU ZIARUL (*după ce așteaptă încremenit câteva secunde*): A, nu, că asta e prea de tot!

BĂTRÎNUL CU BASTON (*pe jumătate amuzat*): Înseamnă că e pornit rău.

DOAMNA CU VOAL: Oricum, parcă sună mai bine acum.

BĂTRÎNUL CU BASTON: Sună tot ca dracu'.

BĂRBATUL CU ZIARUL: Poate că n-a-nțeles ce i-ați spus.

BĂTRÎNUL CU BASTON: Mie mi s-a părut c-a-nțeles.

DOAMNA CU VOAL: S-o fi supărat de comentarii...

BĂRBATUL CU ZIARUL: Da' ce mare lucru am comentat? Am spus și eu, ca omul...

DOAMNA CU VOAL: Unii sunt mai sensibili... Dumneata nu-i cunști pe artiști. Nimic mai sucit ca artiștii...

BĂRBATUL CU ZIARUL: Apoi dacă asta se cheamă artist...

BĂTRÎNUL CU BASTON: E plătit din gros... Altfel nu se explică.

BĂRBATUL CU ZIARUL: Nu i-ați spus ce trebuia, așa se explică.

BĂTRÎNUL CU BASTON: L-am rugat să facă o pauză, nu? Ce altceva puteam să-i spun?

BĂRBATUL CU ZIARUL: Trebuia să-i spuneți să tacă de tot, asta trebuia să-i spuneți. Să tacă și să aștepte omenește.

BĂTRÎNUL CU BASTON: Mie mi se pare că i-am vorbit omenește. I-am spus să facă o pauză.

DOAMNA CU VOAL: Păi a făcut o pauză. S-a șters pe frunte. A făcut o pauză și în pauză s-a șters pe frunte.

BĂRBATUL CU ZIARUL: Se poate însă să fie și surd.

BĂTRÎNUL CU BASTON: Muzician surd?

BĂRBATUL CU ZIARUL: Dacă te iei după cum cântă mai c-ar fi surd.

BĂTRÎNUL CU BASTON: Nu e surd c-a auzit bastonul.

BĂRBATUL CU ZIARUL: A auzit sau l-a văzut. Poate că doar l-a văzut.

BĂTRÎNUL CU BASTON: Uite ce e, mergi dumneata și spune-i ce crezi și cum știi că-i mai bine de spus.

BĂRBATUL CU ZIARUL: Ce să cred? Cred c-ar trebui să se simtă.

BĂTRÎNUL CU BASTON: Păi du-te și spune-i să se simtă.

BĂRBATUL CU ZIARUL (*întinzînd o mînă*): Poftim, am început déjà să tremur de nervi.

DOAMNA CU VOAL: O fi cîntînd pentru bani. Unii cîntă prin gări pentru bani.

BĂRBATUL CU ZIARUL: Are lîngă el vreo cutie de chetă? Vreo șapcă, vreo pălărie, ceva?

BĂTRÎNUL CU BASTON: Eu n-am văzut nici o cutie și nici o șapcă.

BĂRBATUL CU ZIARUL: Pentru că nu v-ați uitat. Poate că are d'a nu v-ați uitat după ele și de aia nu le-ați văzut.

DOAMNA CU VOAL: Să mă duc să trag o raită, să văd.

DOAMNA CU VOAL se duce, dă tîrcoale în jurul BĂRBATULUI CU VIOLONCELUL și se întoarce.

BĂRBATUL CU ZIARUL: Nimic, este?

DOAMNA CU VOAL: Nu, dar are niște pantofi de lac foarte frumoși.

BĂRBATUL CU ZIARUL: Poate să-i oferim totuși niște bani, hm? Cît se dă de obicei?

DOAMNA CU VOAL: S-ar putea să se supere. Dacă n-are cutie acolo înseamnă că nu cîntă pentru bani.

BĂRBATUL CU ZIARUL: Atunci pentru ce cîntă, Dumnezeuule mare!?

BĂTRÎNUL CU BASTON: Cîntă pentru că-i place, d-aia.

BĂRBATUL CU ZIARUL: Da' nu-i ăsta locul, domnule! Aici nu face fiecare ce-i place. Asta-i sală de așteptare. Aici se așteaptă, nu se cântă.

BĂTRÎNUL CU BASTON: Adevăru' e că nu scrie că-i interzis să se cânte la violoncel.

BĂRBATUL CU ZIARUL: Nu-i interzis, da' se subînțelege.

BĂTRÎNUL CU BASTON: Uite, află dumneata de la mine că în lumea asta nu se subînțelege nimic. Înțelegi? Nimic nu se subînțelege. Scrie pe undeva că e interzis să cânți la violoncel? Scrie pe undeva că se subînțelege că e interzis să cânți la violoncel? Mai degrabă e interzis fumatul.

DOAMNA CU VOAL: Unde scrie că e interzis fumatul? Eu nu văd că scrie nicăieri că e interzis fumatul.

BĂRBATUL CU ZIARUL: După câte văd aici nu e interzis nimuic. D-aia n-omoară dumnealui cu violoncelul.

Pauză. Nervozitate crescândă. Melodia monotonă și obsedantă pare că pătrunde sîcîitoare pînă la oase.

BĂRBATUL CU ZIARUL: Nu, eu zic că trebuie să facem ceva. Doar n-o să putem aștepta toată viața în halul ăsta.

BĂTRÎNUL CU BASTON: Mai ai puțină răbdare. O să obosească el pînă la urmă că doar nu e de fier.

DOAMNA CU VOAL: Nu obosește. Ieri a cântat toată ziua și n-a obosit.

BĂRBATUL CU ZIARUL: Aha! Deci ați fost și ieri! Deci a cântat și ieri!

DOAMNA CU VOAL: A cântat de dimineață pînă seara. Dar parcă a cântat mai bine, mai... așa... Se distingea...

BĂRBATUL CU ZIARUL: Asta e formidabil! Deci a cântat și ieri!

BĂTRÎNUL CU BASTON: Atunci e precis angajat. Dacă a cântat și ieri atunci porecis e plătit și angajat și e clar.

DOAMNA CU VOAL: Cine să te angajeze pentru chestii din astea, să-ți poarte grija? Nu e, dom'le, e de capul lui.

BĂRBATUL CU ZIARUL: Dar lume, lume era?

DOAMNA CU VOAL: Ca și azi.

BĂRBATUL CU ZIARUL: Și ce-au făcut? A făcut careva ceva?

DOAMNA CU VOAL: Nu, pentru că v-am spus, ieri a cântat ceva mai bine.

BĂRBATUL CU ZIARUL: Îneebunesc, zău... Când aud de chestia asta că a cântat ceva mai bine... Cît de bine putea să cînte, pe cuvînt... Asta-i absolut intolerabil, oricît de bine ar putea să cînte... Nici nu-i vorba de asta dacă stăm să ne gîndim, nu? Poate să cînte genial, nu? Dacă nu face nimeni nimic înseamnă că-și bate joc de noi.

DOAMNA CU VOAL: Eu vă spun numai cum a fost. Acum, dacă dumneavoastră vă aprindeți așa înseamnă că n-ați înțeles nimic.

BĂRBATUL CU ZIARUL: Ei, strig și eu pentru că nu mai pot. Vedeți bine că aici nimic nu-i interzis. Dumnealui cîntă, dumneata fumezi, eu strig.

BĂTRÎNUL CU BASTON: Hei! Eu zic să fim oameni și să-i spunem franc să tacă.

BĂRBATUL CU ZIARUL: Sau să mai mute cortul. Să mai cînte și-n altă parte.

BĂTRÎNUL CU BASTON: Exact. Du-te și spune-i că poate pe dumneata te-nțelege mai bine.

BĂRBATUL CU ZIARUL: A, nu! Eu sînt prea nervos la treburi din astea. Eu cînd îmi tremură mîinile știu că e mai bine să nu mă bag.

DOAMNA CU VOAL: Eu am fost să văd de cutie. Mie mi-ajunge.

BĂTRÎNUL CU BASTON: Asta-i culmea, doar n-o să ne fie frică de el.

BĂRBATUL CU ZIARUL: Dar nu vorbește nimeni de frică. Mie mi-e frică doar să nu-i fac vreun rău.

BĂTRÎNUL CU BASTON: Eu chiar nu te-nțeleg acu'. Dumneata sufereai parcă cel mai rău. De ce nu te duci acu' să-i spui scurt ce ai de spus?

BĂRBATUL CU ZIARUL: Eu sufeream cel mai rău? Eu cred că sufeream tot atît cît toată lumea. Doar n-o să stăm să măsurăm acu' cît suferea fiecare. Asta chiar mi se pare de neînchipuit, dumnealui își bate joc de noi și noi ne măsurăm care cît suferă..

DOAMNA CU VOAL: Hai, mergeți odată și spuneți-i să tacă pentru că m-am săturat și de vorbărie și de toate.

BĂTRÎNUL CU BASTON: Eu mă duc dar ați văzut bine că pe mine nu mă ascultă.

DOAMNA CU VOAL: Ba o să vă asculte că l-ați luat destul de bine și prima dată.

BĂRBATUL CU ZIARUL: Ciocăniți puțin mai serios cu bastonul ca să priceapă.

BĂTRÎNUL CU BASTON: Da' vă împrumut bastonul... poftim... ciocăniți dumneavoastră dacă vă pricepeți așa de bine.

BĂRBATUL CU ZIARUL (*furios*): Știți ce? Eu îmi pun vată-n urechi și dumneavoastră faceți ce vreți... Ce să mai vorbim!

BĂRBATUL CU ZIARUL scoate din buzunar o cutie care pare a fi de medicamente, extrage două miezuri de vată și începe să facă două cocoloașe mici lucrînd nervos cu degetele. BĂTRÎNUL CU BASTON și DOAMNA CU VOAL îl privesc pe jumătate dezgustați, pe jumătate mirați. BĂRBATUL CU ZIARUL își înfundă cele două cocoloașe în urechi și privește triumfător în jur.

BĂTRÎNUL CU BASTON (pentru sine): Ce oameni... Hm... BĂTRÎNUL CU BASTON se ridică și se apropie de BĂRBATUL CU VIOLONCELUL. Așteaptă cîteva secunde lungi și cum acesta din urmă nu-l ia în seamă lovește cu bastonul în podea. Nici o reacție. DOAMNA CU VOAL și BĂRBATUL CU ZIARUL privesc extrem de excitați la cei doi.

BĂTRÎNUL CU BASTON (lovind și mai tare cu bastonul în podea): Nu te supăra...

Nici o reacție. BĂRBATUL CU VIOLONCELUL cîntă preocupat, captat, pasionat, absent.

BĂTRÎNUL CU BASTON: (lovind secunde în șir cu bastonul în podea): Da' încetează, dracului, odată!

BĂRBATUL CU VIOLONCELUL se oprește din cîntat și ridică privirile mirate către BĂTRÎNUL CU BASTON.

BĂTRÎNUL CU BASTON (bate continuu cu bastonul, iritat; cînd realizează că BĂRBATUL CU VIOLONCELUL s-a oprit din cîntat rămîne secunde lungi cu bastonul în aer, paralizat; după cîteva secunde de tăcere terifiantă, calm): Mai înțelege-ne și pe noi... Sîntem totuși niște oameni...

DOAMNA CU VOAL (indignată): Trei oameni!

BĂTRÎNUL CU BASTON: Nu se poate în felul ăsta, nu te supăra... Ce-i mult nu-i bun... Gata... *(Se întoarce spre locul său, face câțiva pași dar se oprește la jumătatea drumului; către BĂRBATUL CU VIOLONCELUL, din nou.)* Încă o dată te rog să nu te superi... Dar pe cinstite acuma... Nu se poate aștepta așa...

BĂTRÎNUL CU BASTON își reocupă scaunul. BĂRBATUL CU VIOLONCELUL își scoate batista și începe să se șteargă de sudoare. BĂRBATUL CU ZIARUL își scoate vata din urechi, rușinat. DOAMNA CU VOAL își lasă din nou voalul pe față. Tăcere lungă. BĂRBATUL CU VIOLONCELUL își împăturește batista, și-o pune în buzunar și începe din nou să cînte transpus, pasionat.

Pauză lungă. BĂTRÎNUL CU BASTON rămîne încremenit pe scaunul lui, cu ochii închiși. DOAMNA CU VOAL pufnește scurt în rîs după care așteaptă consternată. BĂRBATUL CU ZIARUL își pune cocloașele de vată înapoi în urechi.

BĂRBATUL CU ZIARUL *(către BĂTRÎNUL CU BASTON)*: Încercați să vă astupați urechile... *(Către DOAMNA CU VOAL.)* Să vă dau puțină vată? E mult mai bine așa...

DOAMNA CU VOAL: Știi ce? Mai slăbește-mă cu vata dumitale.

BĂRBATUL CU ZIARUL: Ce strică să-ncercați? E mai bine. Tot se mai atenuază... *(Către BĂTRÎNUL CU BASTON.)* Să vă dau puțină vată?

BĂTRÎNUL CU BASTON: Nu suport vată-n urechi. Niciodată n-am suportat așa ceva.

BĂRBATUL CU ZIARUL: Vă obișnuiți imediat.

BĂTRÎNUL CU BASTON: Nu te mai obișnuiești la bătrînețe. Decît să-mi aud vata cum îmi foșnește în urechi mai bine îl aud pe dumnealui.

BĂRBATUL CU ZIARUL: Cum vreți. Da'-i infinit mai bine.

Pauză. Fiecare așteaptă într-o stare de paralizie, oarecum înfrînți. Treptat expresia feței BĂRBATULUI CU ZIARUL se transformă, urcînd de la o mină victorioasă și regăsită spre o suferință debordantă.

BĂRBATUL CU ZIARUL (*scofîndu-și cocoloașele de vată din urechi, către BĂTRÎNUL CU BASTON*): Aveți dreptate... Cam foșnește... Ne-ar trebui niște antifoane autentice.

BĂTRÎNUL CU BASTON: Orice antifoane ți-ai pune... Nu asta-i problema. Dumnealui e plătit să ne înnebunească și cu asta basta. Nu există antifoane în cazuri din astea.

BĂRBATUL CU ZIARUL: Eu cred că e pur și simplu nebun.

DOAMNA CU VOAL (*își ridică voalul ca să-și șteargă ochii de lacrimi*): Nebun sau maniac.

BĂRBATUL CU ZIARUL (*ridicîndu-se, profund marcat de faptul că DOAMNA CU VOAL plînge*): Vai, doamnă, chiar așa...

DOAMNA CU VOAL: (*plîngînd isteric*): Maniac, maniac... Nu mai e nimeni normal în zilele astea...

BĂRBATUL CU ZIARUL (*încearcă să-i șteargă lacrimile, ezită, apoi îi acoperă urechile cu palmele*): E mai bine?

DOAMNA CU VOAL (*afirmativ din cap*): Mulțumesc.

BĂRBATUL CU ZIARUL (*către BĂTRÎNUL CU BASTON*): Ce naiba facem? Ăsta chiar o să ne scoată din minți pe toți.

DOAMNA CU VOAL (*eliberîndu-se delicat de palmele BĂRBATULUI CU ZIARUL*): Să-l coatem afară... Pe bune... Să-l scoatem pur și simplu afară...

BĂRBATUL CU ZIARUL: Să-l scoatem, dar...

DOAMNA CU VOAL: Doar sîntem trei! Nu? Noi sîntem trei și el e unul singur...

BĂRBATUL CU ZIARUL: Sîntem noi trei, dar...

BĂTRÎNUL CU BASTON: Doamna zice bine... Trebuie dat afară.

BĂRBATUL CU ZIARUL: Eu aș fi fericit să-l văd afară, dar nu știu dacă... chiar avem dreptul să-l dăm afară.

DOAMNA CU VOAL: Nebunii trebuie dați afară. Clar.

BĂRBATUL CU ZIARUL: Ei, nu e chiar sigur că e nebun.

BĂTRÎNUL CU BASTON: E nebun. Asta se vede cu ochiul liber.

BĂRBATUL CU ZIARUL: Nu știu. Eu, chiar așa, să scot omu' în șuturi, nu mă bag. Poate că are și el niște drepturi. Eu mai bine zic să mergem toți trei să-i spunem clar în față să facă liniște.

BĂTRÎNUL CU BASTON: Aha, acum nu-ți mai tremură mîna.

BĂRBATUL CU ZIARUL: Eu știu una și bună... Mie nu-mi place scandalul... Dacă mergem toți trei și-i spunem frumos...

BĂTRÎNUL CU BASTON: Mergem degeaba, să știi. Eu, că am fost acu' de două ori, știu ce spun.

BĂRBATUL CU ZIARUL: Nu strică să încercăm. Măcar să vadă că sîntem trei.

BĂTRÎNUL CU BASTON: Cum vreți așa facem. *(Oferindu-i brațul DOAMNEI CU VOAL.)* Mergem, stimată doamnă? *(Către BĂRBATUL CU ZIARUL, arătîndu-i bastonul.)* Bați dumneata de data asta sau bat eu?

BĂRBATUL CU ZIARUL: Nu, nu, bate dumneata... Mie chiar mi-e frică să iau bastonu-n mînă.

Cei trei se apropie de BĂRBATUL CU VIOLONCELUL și BĂTRÎNUL CU BASTON începe să lovească în podea cu bastonul. BĂRBATUL CU VIOLONCELUL cântă netulburat.

BĂTRÎNUL CU BASTON (*lovind continuu cu bastonul*): Oprește-te, domnule, că suntem trei.

DOAMNA CU VOAL (*strângându-i brațul BĂTRÎNULUI CU BASTON*): Mai tare, mai tare!

BĂRBATUL CU ZIARUL (*mai mult pentru sine*): Ce ordinar!

BĂTRÎNUL CU BASTON (*lovind continuu cu bastonul*): Cu dumneata vorbim, auzi? Nu ne fă să...

DOAMNA CU VOAL (*izbind cu piciorul în pământ*): Destul! Destul!

BĂRBATUL CU ZIARUL (*tremurînd aproape*): Ce stîrpitură! (*Brusc, cu ziarul făcut sul, începe să izbească în violoncel.*) Stop!

BĂRBATUL CU VIOLONCELUL rămîne nemișcat. Tăcere profundă.

DOAMNA CU VOAL (*pornită*): Monstru!

BĂRBATUL CU ZIARUL: Gunoio! (*Mai izbește cu ziarul, de trei ori, violent, în violoncel.*) Taci! Taci! Taci!

BĂRBATUL CU VIOLONCELUL se ridică în picioare, lent, uriaș, inexpressiv și amenințător prin rigiditatea sa.

BĂRBATUL CU ZIARUL (*reculînd primul, cu ziarul în mînă ca o armă*): Ce vrei? Ce?

DOAMNA CU VOAL (*trăgându-l cu câțiva pași înapoi pe BĂTRÎNUL CU BASTON*): Vrei să dai? Dă! Huidumă!

BĂRBATUL CU ZIARUL: Vezi la ce ne obligi?

BĂTRÎNUL CU BASTON (*către BĂRBATUL CU ZIARUL*): Poftim! Și mai ziceați să-l dăm afară. Cum să-l dai afară?

BĂRBATUL CU ZIARUL: Dumneavoastră și cu doamna ziceați să-l dăm afară. Eu n-am zis să-l dăm afară.

BĂTRÎNUL CU BASTON (*ieșit din zona periculoasă*): Hm! Era s-o pățim.

DOAMNA CU VOAL (*reculînd și trăgându-l mereu după ea pe BĂTRÎNUL CU BASTON; către BĂRBATUL CU ZIARUL*): Nu trebuia să-l loviți în violoncel. Asta stîrnește...

BĂRBATUL CU ZIARUL: De unde să știu eu că stîrnește? Am lovit ca să-l opresc, nu?

DOAMNA CU VOAL: Da, dar era vorba să dăm mai mult cu vorba.

BĂRBATUL CU ZIARUL: Asta-i bună, da' ce, i-am stricat hărăbaia? (*Cu o ultimă rezervă de curaj defensiv, către BĂRBATUL CU VIOLONCELUL.*)
Ce, v-am stricat ceva?

BĂRBATUL CU VIOLONCELUL se așează la loc, își scoate batista și începe să se șteargă de sudoare.

BĂRBATUL CU ZIARUL (*fără adresa*): Nu i-am stricat nimic.

BĂTRÎNUL CU BASTON: E clar. Omul ăsta e periculos.

BĂRBATUL CU ZIARUL (*desfăcîndu-și nodul cravatei*): Mă tem c-am exagerat și noi puțin...

DOAMNA CU VOAL: Măcar o fi-nțeleș?

BĂRBATUL CU ZIARUL: Să vedem... Poate că măcar de data asta tace.

BĂTRÎNUL CU BASTON (*se reasează, epuizat ca după o luptă*): Iar se usucă! Mă-ntreb ce are de asudă-n halul ăsta.

BĂRBATUL CU ZIARUL: Eu presimt că de data asta o să tacă.

BĂTRÎNUL CU BASTON: Dumneata, iartă-mă că ți-o spun, presimți prost tot ceea ce presimți. O să vezi că o să-nceapă iar.

BĂRBATUL CU ZIARUL: Dacă-ncepe iar eu îi smulg măgăoaia și i-o arunc pe fereastră.

DOAMNA CU VOAL: Hai să-l mai lăsăm în plata domnului. Chiar că l-am luat prea în serios.

BĂTRÎNUL CU BASTON: Oricum, d-acuma e prea târziu... Chiar dacă tace, tot e periculos.

BĂRBATUL CU ZIARUL: Mai bine mai târziu decât niciodată. Dacă tace înseamnă că nu-i chiar așa periculos. Cine știe, poate că și noi l-am deranjat și nu ne-am dat seama.

DOAMNA CU VOAL: Ei, nu! Cu ce l-am putut deranja noi? Poți să-mi spui cu ce l-am deranjat noi pe dumnealui?

BĂRBATUL CU ZIARUL: Cine știe cu ce l-am deranjat. Pe unii îi deranjează muzica, pe alții îi deranjează tăcerea. Sînt oameni și oameni. Trebuie judecat și-așa, și-așa.

BĂTRÎNUL CU BASTON: Hai, domnule, nu-i mai găsi scuze că nu-i cîstit ce-a făcut.

BĂRBATUL CU ZIARUL: Nu-i caut eu scuze, dar... mă gîndesc și eu...

BĂRBATUL CU VIOLONCELUL își pune batista în buzunar și începe să cânte din nou, concentrat, pasionat, senin.

BĂTRÎNUL CU BASTON: Tocmai ce ziceam... Nu, acum e limpede, ori noi, ori el...

BĂRBATUL CU ZIARUL: Fantastic! Absolut fantastic! E prima oară-n viață când mi se-ntîmplă așa ceva. Phu!

DOAMNA CU VOAL: Și nici măcar nu știm dacă e surd.
Et on ne sait même pas s'il est sourd...

BĂTRÎNUL CU BASTON: Ce mai contează dacă e surd sau nu? Chiar și un surd, tot ar fi înțeles...

BĂRBATUL CU ZIARUL (*sufocat de suferință și de neputință*): Și e și laș pe de-asupra! Laș! (*Către BĂRBATUL CU VIOLONCELUL.*) Ești un laș! Laș! (*Către ceilalți.*) Incredibil. Absolut incredibil. Și taică-meu cânta, dar se-nchidea singur în camera lui... Rar dacă-l auzea cineva... (*Agitîndu-se ca într-o cușcă.*)

Zău, parcă nu-i adevărat...

BĂTRÎNUL CU BASTON: Uite că-i adevărat. Acu' chiar că ar trebui să-i aruncăm violoncelul pe fereastră. N-ai vrea dumneata să-i arunci violoncelul pe fereastră?

DOAMNA CU VOAL: Păcat de violoncel că mi se pare destul de bun.

BĂRBATUL CU ZIARUL: Eu, ca să fiu cinstit, eu încep să mă tem de omu' ăsta.

DOAMNA CU VOAL: Cel mai bine ar fi să-i facem în ciudă.

BĂRBATUL CU ZIARUL: Doamnă, dumneavoastră sunteți de o gentilețe infernală...

DOAMNA CU VOAL: Nu, că dacă punem la inimă chiar că înnebunim. Trebuie ignorat. Trebuie răspuns cu aceeași monedă.

BĂRBATUL CU ZIARUL: Apoi, eu sunt prea bine educat ca să mă apuc să cânt la violoncel...

DOAMNA CU VOAL: Să vorbim mai tare! Prea am vorbit în șoaptă.

BĂTRÎNUL CU BASTON: Și credeți că asta o să-l deranjeze cu ceva, dacă vorbim noi mai tare? Pe ăsta nu-l deranjează absolut nimic, putem noi să strigăm de-a binelea...

DOAMNA CU VOAL (*vorbind tare*): Măcar să încercăm... Ceva, undeva, cândva, tot o să-l calce pe nervi. Nu se poate să n-aibă și el un punct sensibil unde să-l călcăm pe nervi.

BĂRBATUL CU ZIARUL (*tare, intrînd pînă în joc; replică prostească, mai mult pentru a vorbi*): Pe călcîi, ca pe Ahile... Ha, ha...

BĂTRÎNUL CU BASTON (*vorbind și el din ce în ce mai tare*): Nu vă faceți iluzii, doamnă... Asta nu mai e o lume care să se simtă... Altădată cum tușeau puțin toată lumea se simțea... Nici nu trebuia să vorbești, schițai un gest, deschideai puțin gura... (*Urlînd.*) Era bun simț, era de toate...

DOAMNA CU VOAL (*strigînd cumva isteric*): Se purtau jupoane!

BĂTRÎNUL CU BASTON (*dement*): Portjartiere!

BĂRBATUL CU ZIARUL (*urlînd din toate puterile*): Taică-meu cînta numai în camera lui! Singur! Noaptea! Numai noaptea! Și nimeni n-a știut niciodată! Nimeni! Numai eu! Numai eu!

DOAMNA CU VOAL (*lovind cu picioarele în pămînt*): Și la noi! Cînta numai fanfara... În parcul municipal... Și numai duminica... (*Țipăt apoplectic.*) Numai duminica! Numai duminica!

BĂTRÎNUL CU BASTON (*se asociază acestui strigăt de protest*): Numai duminica! Numai duminica!

BĂRBATUL CU ZIARUL își folosește ziarul făcut sul ca pe o trompetă și începe să facă pe omul-orchestră. În timp ce DOAMNA CU VOAL și BĂTRÎNUL CU BASTON continuă să strige.

DOAMNA CU VOAL (*lovind cu picioarele tot mai tare în podea*): Numai duminica! Numai duminica!

BĂTRÎNUL CU BASTON (*lovind cu bastonul în podea*): Numai duminica! Numai duminica! (*Acompaniindu-l și pe BĂRBATUL CU ZIARUL.*) Ta-ta-ta-ta! Numai duminica! Ta-ta-ta-ta!

DOAMNA CU VOAL (*aplaudînd*): Așa! Așa! (*Brusc începe să cînte cu o voce destul de educată de soprană.*) **O! Sole mio! O! Sole mio! O! Sole mio!**

Dezlănțuire totală. BĂRBATUL CU ZIARUL tropăiește și face pe trompetistul cu ajutorul ziarului, DOAMNA CU VOAL se urcă pe un scaun și urlă în disperare același O! Sole mio... Iar BĂTRÎNUL CU BASTON începe să bată la baterie pe marginea unui scaun.

BARBATUL CU VIOLONCELUL continuă să cînte la violoncel, concentrat, pasionat, netulburat. În culmea dezlănțuirii, BĂTRÎNUL CU BASTON scoate o muzicuță din buzunar și continuă să participe la concertul infernal cîntînd îndrăcit din muzicuță o melodie ritmată gen "country" și dansînd în același timp.

După încă vreo cîteva zeci de secunde de infern muizcal colectiv BĂRBATUL CU ZIARUL se oprește contrariat urmărindu-l nemișcat pe BĂTRÎNUL CU BASTON. DOAMNA CU VOAL mai repetă de cîteva ori același isterizant "o Sole moi" după care se oprește și ea urmărindu-l pe BĂTRÎNUL CU BASTON.

BĂRBATUL CU VIOLONCELUL rămîne și el nemișcat, cu arcușul în aer.

BĂTRÎNUL CU BASTON (*realizînd, după cîteva secunde, că a rămas singurul care cîntă, se oprește și el*): Ce-i? Ce vă uitați așa?

Pauză lungă. Toată lumea îl privește în tăcere. BĂRBATUL CU VIOLONCELUL pare că oftează (sau poate doar își trage aer în piept) și reîncepe să cînte la violoncel.

BATRÎNUL CU BASTON (*total dezorientat*): Ce v-a apucat? Ce-i asta?

BĂRBATUL CU ZIARUL (*mohorît*): Nimic. Ascultam și noi...

Rien, on vous écoutait...

BĂRBATUL CU BASTON scoate o batistă și începe să se șteargă de sudoare. Tăcere lungă pe fondul temei repetitive interpretată la violoncel.

DOAMNA CU VOAL (*timid, încremenită în picioare pe, scaun*): Ș-acu' ce facem, sau nu mai cîntăm?

BĂRBATUL CU ZIARUL (*acru, arătînd spre BĂTRÎNUL CU BASTON*) : Să cînte dumnealui că e foarte, foarte bun...

BĂTRÎNUL CU BASTON (*obosit, așezînd-se*): Ei, nu sînt eu chiar foarte bun...

BĂRBATUL CU ZIARUL (*adresîndu-se DOAMNEI CU VOAL*): Și văd că are și muzicuță... (*Pauză scurtă. Către BĂTRÎNUL CU BASTON.*) De unde aveți muzicuța?

BĂTRÎNUL CU BASTON: E de mult. E veche, e din familie.

BĂRBATUL CU ZIARUL: Din familie... Aveați muzicuță în familie...

BĂTRÎNUL CU BASTON: Și ce dac aveam muzicuță în familie. Parcă spuneai că și tatăl dumitale avea acordeon.

BĂRBATUL CU ZIARUL: Da, da' eu nu umblu cu acordeonul în buzunar...

(*Își întoarce buzunarele pe dos.*) Poftim, eu sînt curat. Și n-am nici ureche și nici voce de soprană, ca dumneaei...

DOAMNA CU VOAL: Știi ce, pe mine să mă lași în pace. Înțeleg că dumnealui are muzicuță... Bun, are muzicuță, se vede, da' de mine să nu te legi.

BĂRBATUL CU ZIARUL: Lasă că văd că aveți o voce destul de educată.

DOAMNA CU VOAL: Ha! Educată! N-am mai cîntat de nu știu cînd.

BĂRBATUL CU ZIARUL: În orice caz, vocea spune totul.

DOAMNA CU VOAL : Ce spune, domnule, vocea mea, ce spune?

BĂRBATUL CU ZIARUL : Știți dumneavoastră ce spune... Știți dumneavoastră împreună, toți... Pe mine nu mă puteți prosti că nu sunt de azi și nici de ieri. (*Arătînd spre BĂRBATUL CU VIOLONCELUL.*) Că nu degeaba s-a oprit și dumnealui.

BĂTRÎNUL CU BASTON (*ieșind ca dintr-o letargie*) : Cine s-a oprit, cînd s-a oprit?

DOAMNA CU VOAL (*către BĂRBATUL CU ZIARUL, arătînd spre BĂTRÎNUL CU BASTON*) : Nu la mine s-a oprit! Nu la mine! La dumnealui s-a oprit!

BĂTRÎNUL CU BASTON : Da' cînd s-a oprit că eu nu văd că s-ar fi oprit?

DOAMNA CU VOAL : S-a oprit, s-a oprit, da' n-ați băgat de seamă.
Oui, il s'est arrêté, il s'est bien arrêté, mais vous ne l'avez pas remarqué.

BĂRBATUL CU ZIARUL (*ironic*) : Erați, cum se zice, transpus.

BĂTRÎNUL CU BASTON : Unde, domnule, eram transpus? Ce vorbe-s astea? Văd c-am ajuns să aiurim cu toții.

BĂRBATUL CU ZIARUL : Eu nu aiurez, pardon. Da' tot nu e rău că s-a oprit că e preferabilă, nu, muzicuța.

DOAMNA CU VOAL : Ziceam eu mai înainte că dinte pe dinte se scoate, asta e scris, întotdeauna.

BĂRBATUL CU ZIARUL (*către BĂTRÎNUL CU BASTON*) : Mai încercați un pic, acum că s-a lăsat prins... Că văd că altă soluție nu e.

BĂTRÎNUL CU BASTON : Da' chiar s-a oprit? Zău?

DOAMNA CU VOAL (*arătînd spre BĂRBATUL CU VIOLONCELUL*) : Sau poate vrea dumnealui să mai schimbe, să încerce la muzicuță.

BĂTRÎNUL CU BASTON : A, nu, eu nu dau lucrul ăsta din mîină. Eu altă gură pe unde cînt eu, eu nu support.

BĂRBATUL CU ZIARUL : Atunci o să ne omoare el, încetul cu încetul.

BĂTRÎNUL CU BASTON : Nu știu... Ce să spun? Nu-mi vine, totuși, să-i dau muzicuța...

DOAMNA CU VOAL : Dați-i-o, domnule, dați-i-o dracului, să scăpăm. Dac-a tăcut înseamnă c-a vrut-o. S-a văzut pe ochii lui c-a vrut-o, l-am văzut eu pe față.

BĂTRÎNUL CU BASTON : Credeți c-a vrut-o, pe bune?

DOAMNA CU VOAL : A vrut-o, i-am văzut eu cum îi fulgera fața. Absolut c-a vrut-o. (*Către BĂRBATUL CU ZIARUL.*) Nu? Este c-a vrut-o?

BĂRBATUL CU ZIARUL : A vrut-o, besia, a vrut-o.

BĂTRÎNUL CU BASTON : Apoi să știți că este ultima oară cînd mai încerc.

BĂTRÎNUL CU BASTON se apropie de BĂRBATUL CU VIOLONCELUL, secundat la câțiva pași de ceilalți doi. BĂTRÎNUL CU BASTON își scutură întâi muzicuța de salivă după care i-o întinde decis BĂRBATULUI CU VIOLONCELUL.

BATRÎNUL CU BASTON : Poftim! Ia-o. *(Nici o reacție.)* Ia-o, domnule, gata! Ia-o și p-asta.

BĂTRÎNUL CU BASTON rămîne cu mîna întinsă. BARBATUL CU VIOLONCELUL continuă să cînte, netulburat, la violoncel.

BATRÎNUL CU BASTON : Hai, ia-o și să terminăm. *(Pauză.)* Mă auzi? *(BĂTRÎNUL CU BASTON cîntă timp de cîteva secunde la muzicuță pentru a-i atrage atenția.)* Poftim, dac-ți place... E a dumitale, poftim. *(Pauză.)* Vorbește, omule, o vrei sau nu? *(Pauză.)* Hai, nu mă ține cu mîna întinsă. *(Cîntă din nou la muzicuță pentru a-i atrage atenția.)* Vrei să-ncerci? Ia-o!

DOAMNA CU VOAL *(în spatele BĂTRÎNULUI CU BASTON)* : Ia-o că nu-ți facem nimic.

BĂRBATUL CU ZIARUL : Ia-o!

DOAMNA CU VOAL : Ia-o!

BĂTRÎNUL CU BASTON : Ia-o!

BĂRBATUL CU VIOLONCELUL continuă să cînte tremurînd. Brusc îi apar lacrimi în ochi și continuă să cînte cu lacrimile șiroindu-i pe față.

BĂTRÎNUL CU BASTON *(învins, întorcîndu-se către ceilalți doi)* : Țsta nu e om.

BĂRBATUL CU ZIARUL *(jucîndu-se, la spate, cu ziarul ud ca și cum ar avea un baston de cauciuc)* : Trebuie omorît.

BĂTRÎNUL CU BASTON : Nu știu. Faceți ce vreți da' ăsta nu e om.

DOAMNA CU VOAL (*disperată*) : Păi nu vedeți că plînge? Cum să omori un om care plînge?

BĂTRÎNUL CU BASTON : Unde plînge?

DOAMNA CU VOAL : Plînge, plînge!

BĂTRÎNUL CU BASTON (*apropiindu-se cît mai mult de fața BĂRBATULUI CU VIOLONCELUL și punîndu-și un monoclu*) : Chiar plînge?

BĂRBATUL CU ZIARUL : Eu nu văd că plînge...

DOAMNA CU VOAL : Plînge, plînge... (*Întinde mîna, culege cu două degete cîteva lacrimi de pe fața BĂRBATULUI CU VIOLONCELUL și-și întinde degetele umezite spre BĂRBATUL CU ZIARUL.*) Poftim.

BĂRBATUL CU ZIARUL (*își umezește la rîndul lui degetele și încearcă să vadă dacă stropul de materie are miros*) : Imposibil.

BĂTRÎNUL CU BASTON : Ba da, domnule, pare să se smiorcăie.

BĂRBATUL CU ZIARUL : Simte că i-a sunat sfîrșitu', d-aia plînge.

DOAMNA CU VOAL : Săracul...

BATRÎNUL CU BASTON : Ce facem, îl mai omorîm sau nu?

DOAMNA CU VOAL : Să-l lăsăm să fugă, nu vreți? (*Trăgîndu-l de mîneacă pe BĂRBATUL CU VIOLONCELUL.*) Hai, fugi! Fugi!

BĂRBATUL CU ZIARUL : Unde să fugă că n-are nici măcar umbrelă.

DOAMNA CU VOAL (*sfișiată, impresionată, trăgîndu-l mereu pe BĂRBATUL CU VIOLONCELUL*) : Hai, du-te! Du-te. ia umbrela mea și du-te!

BĂTRÎNUL CU BASTON : Poate s-o ia și p-a mea, dacă vrea.

BĂRBATUL CU ZIARUL : Să le ia pe toate! Să le ia absolut pe toate!

DOAMNA CU VOAL (*trăgându-l spre ușă pe BĂRBATUL CU VIOLONCELUL care pare acum îmbătrânit, terminat, dar continuă să cînte*) : Hai, ia-ți umbrelele astea și du-te... Ia-le pe toate, auzi... Ți le dăm pe toate...

BĂRBATUL CU ZIARUL închide umbrelele și i le înfige la subsuoară BARBATULULUI CU VIOLONCELUL care continuă să cînte la violoncel. BĂTRÎNUL CU BASTON deschide larg ușile. Afară e noapte, plouă torențial, din cînd în cînd tună și fulgeră. DOAMNA CU VOAL îl împinge afară pe BĂRBATUL CU VIOLONCELUL în timp ce BĂRBATUL CU ZIARUL ridică mereu umbrelele care alunecă și i le așează subsuoară BĂRBATULUI CU VIOLONCELUL.

BĂRBATUL CU ZIARUL : Ia-le.

BĂTRÎNUL CU BASTON : Pune-i-le.

DOAMNA CU VOAL : Dă-i-le.

BĂTRÎNUL CU BASTON : Încet.

DOAMNA CU VOAL : Hai, hai!

BĂRBATUL CU ZIARUL : Ține mai strîns... Ține mai strîns.

BĂRBATUL CU VIOLONCELUL este împins afară numai cu arcușul în mîină și cu umbrela subsuoară. Violoncelul a rămas în brațele DOAMNEI CU VOAL. În sfîrșit, liniște.

BĂTRÎNUL CU BASTON (*care trage ușile dar nu le mai poate închide ermetic*) : Doamne Dumnezeule, bine că s-a terminat.

BĂRBATUL CU ZIARUL (*care își desfășoară ziarul*): Poftim, acum l-am udat de tot.

BĂTRÎNUL CU BASTON (*încercând să închidă ușile, oarecum mirat că acestea au devenit oarecum mai strâmte, sau mai largi, sau mai înalte*) : Păi cu vremea asta nu te mai miri de nimic.

DOAMNA CU VOAL (*timid*) : Și cu violoncelul ce facem?

BĂTRÎNUL CU BASTON mai încearcă de câteva ori să închidă ușile după care le abandonează ușor întredeschise. Fulgerele de afară vor proiecta pe perete umbra violoncelului purtat de colo-colo de DOAMNA CU VOAL.

BĂRBATUL CU ZIARUL (*abandonându-și ziarul ud care pare să i se fi lipit pur și simplu de degete*) : Păcat. Nici n-am apucat să-l citesc ca lumea...

BĂTRÎNUL CU BASTON (*așezându-se pe scaun, respirând puternic*) : Ei, acu'... parcă mai merge...

DOAMNA CU VOAL (*apropiindu-se fantomatic, către BĂTRÎNUL CU BASTON*) Dar cu violoncelul ce facem?

BĂRBATUL CU ZIARUL (*reușind să se debaraseze cu greu de ziarul ud*) : Parcă-i alt aer!

BĂTRÎNUL CU BASTON (*care nu o vede și nu o aude pe DOAMNA CU VOAL*) : Se poate trăi.

DOAMNA CU VOAL (*ușor disperată*) : Dar cu violoncelul ce facem?

BĂRBATUL CU ZIARUL (*se așează pe un scaun și-și întinde picioarele pe un altul*) : Oh, săracu' taică-meu, să fi trăit el să vadă toate astea...

DOAMNA CU VOAL (*alunecând spre BĂRBATUL CU ZIARUL*) : Dar cu violoncelul ce facem?

BĂRÎNUL CU BASTON (*scoțînd din buzunar un ghemotoc de hîrtie unsuroasă*) : Vreți o bucățică de halva?

BĂRBATUL CU ZIARUL : Halva? N-am mai mîncat din copilărie.

BĂTRÎNUL CU BASTON : E-a-ntîia... (*Molfăind.*) Da' văd că le toarnă bine...

BĂRBATUL CU ZIARUL (*molfăind*) : O s-avem apă-n pivniță, să vedeți... Or să dea fîntînile p-afară...

DOAMNA CU VOAL : Dar cu violoncelul ce facem?

BĂRBATUL CU ZIARUL (*care nu o aude și nu o vede, nici el, pe DOAMNA CU VIOLONCELUL, lingîndu-șie degetele*) : Bună.

Pauză. DOAMNA CU VIOLONCELUL alunecă de la unul la altul dar treptat întrebarea ei obserdantă și neauzită se va îndrepta spre sală.

DOAMNA CU VIOLONCELUL : Dar cu violoncelul ce facem?

BATRÎNUL CU BASTON (*către BĂRBATUL CU ZIARUL*) : Huh, acu' chiar că parc-aș ațipi puțin...

BĂRBATUL CU ZIARUL : Ațipiți, ațipiți... Vă scutur eu dac e cazu'...

Pauză. DOAMNA CU VIOLONCELUL traversează sala de așteptare spre BĂTRÎNUL CU BASTON.

DOAMNA CU VIOLONCELUL : Dar cu violoncelul ce facem?

Pauză.

BĂTRÎNUL CU BASTON (*visător*) : Și cînd te gîndești cît ne-a chinuit...

BĂRBATUL CU ZIARUL (*care simte că-i trage un curent de aer rece la picioare*) : Eu am spus de la-nceput... (*Se duce și încearcă să închidă, și el, ușa.*) Trebuia luat din scurt. (*Nu reușește să închidă ușa. Ziarul ud i se lipește de picioare.*) Până la urmă tot cum am spus eu a fost.

DOAMNA CU VIOLONCELUL (*alunecînd spre el, tot mai disperată*) : Și cu violoncelul ce facem?

BĂTRÎNUL CU BASTON (*meditativ, poate pe jumătate ațipit*) : Și acum, cînd te gîndești... parcă nici n-a fost... S-a dus, s-a evaporat... Ce e și omul ăsta...

DOAMNA CU VIOLONCELUL (*întorcîndu-se spre BĂTRÎNUL CU BASTON*) : Dar cu violoncelul ce facem?

BĂRBATUL CU ZIARUL : Un grăunte. Un nimic. (*Făcîndu-și mereu de lucru cu ușa, ușor intrigat că nu se închide.*) Numai că uite că se poate...

BĂTRÎNUL CU BASTON : Și o să stea și ploaia pînă la urmă.

BĂRBATUL CU ZIARUL : A, o să stea. Precis o să stea.

BĂTRÎNUL CU BASTON zace pe scaunul său pe jumătate ațipit. BĂRBATUL CU ZIARUL își face de lucru cu ușa. DOAMNA CU VIOLONCELUL se oprește la mijloc și se întoarce ușor spre sală.

DOAMNA CU VIOLONCELUL : Și cu violoncelul ce facem?

Sfîrșit

Matei VIȘNIEC

Născut la Rădăuți, în Bucovina, pe 29 ianuarie 1956, Matei Vișniec a debutat ca poet în 1980, dar marea sa pasiune a fost teatrul. Din 1987, de când trăiește în Franța, piesele sale au traversat frontierele și numele său s-a aflat pe afișe în aproximativ 30 de țări. El este însă și autorul unei proze pe care unii critici o consideră atipică. Un prim roman, *Cafeneaua Pas-Parol*, scris în 1983, n-a văzut lumina tiparului decât după căderea comunismului. *Sindromul de panică în orașul luminilor* a fost unul dintre cele mai apreciate romane ale anului 2009 și a primit premiul revistei Observator Cultural.

Apreciat în străinătate ca dramaturg, Matei Vișniec a primit în 2009 PREMIUL EUROPEAN acordat de Societatea Autorilor și Compozitorilor Dramatici din Franța pentru întreaga sa activitate. În România i s-a decernat Premiul pentru dramaturgie al Uniunii Scriitorilor (de mai multe ori), Premiul UNITER și Premiul pentru dramaturgie al Academiei Române.

site : <http://visniec.com>

Apariții editoriale recente:

la Editura Paralela 45

- **ORAȘUL CU UN SINGUR LOCUIITOR** (antologie de poezie), 2005
- **MANSARDĂ LA PARIS CU VEDERE SPRE MOARTE** (teatru), 2005
- **OMUL CU O SINGURĂ ARIPĂ** (teatru), 2006
- **ISTORIA COMUNISMULUI POVESTITĂ PENTRU BOLNAVII MINTAL** (teatru), Paralela 45, 2007
- **IMAGINEAZĂ-ȚI CĂ EȘTI DUMNEZEU** (teatru), 2008
- **OCCIDENT EXPRESS & DESPRE SENZAȚIA DE ELASTICITATE CÎND PĂȘIM PESTE CADAVRE** (teatru), 2009

la Editura Cartea Românească

- **PĂIANJENUL ÎN RANĂ** (teatru), 2007
- **GROAPA DIN TAVAN** (teatru), 2007
- **OMUL PUBELĂ. FEMEIA CA UN CÂMP DE LUPTA** (teatru), 2007
- **CAFENEAUA PAS-PAROL** (roman), 2008
- **SINDROMUL DE PANICĂ ÎN ORAȘUL LUMINILOR** (roman), 2009
- **DOMNUL K. ELIBERAT** (roman), 2010

la Editura Humanitas

- **MAȘINĂRIA CEHOV & NINA, sau DESPRE FRAGILITATEA PESCĂRUȘILOR ÎMPĂIAȚI** (teatru), 2008